



Utvalg: **Studieutvalget**
Møtested: C4 095, Grimstad
Dato: 06.05.2013
Tidspunkt: 09:15

Innkallingen er sendt til:

Marit Aamodt Nielsen	Leder
Svein Rune Olsen	Medlem
Anne Løvland	Medlem
Kristin Dale	Medlem
Geir Øivind Kløkstad	Medlem
Isabelle-Louise Aabel	Medlem
Andrea Myhrbraaten	Medlem
Bjørn Jan Monstad	obersvatør

Forfall meldes til utvalgssekretær som sørger for innkalling av varamedlem.
Varamedlem møter kun ved spesiell innkalling.

SAKSLISTE

Dialogmøte med Studentservice

Saksnr.	Innhold	Arkivref.	U.off.
ST 13/29	Innkalling og saksliste		
ST 13/30	Referat fra forrige møte		
ST 13/31	Referatsaker		
	Styreprotokoll 26.02.13	2013/448	
	Revisjon av instruks for eksamensinspektører - fullmaktsvedtak	2010/788	
	Godkjenning av studieplan for bachelorprogram i markedsføring og ledelse - fullmaktssak	2013/448	
	Godkjenning av studieplan for bachelorprogram i utøvende musikk, klassisk og rytmisk - fullmaktssak	2013/448	
	Program for kvalitetskonferansen 2013	2013/448	
ST 13/32	Emnerapport - revisjon	2013/512	
ST 13/33	Søknader om etablering av nye studier med oppstart høsten 2014	2013/1067	
ST 13/34	Utdannings- og forskningsmelding 2012	2013/1081	
ST 13/35	Møtedatoer høsten 2013	2013/448	

ST 13/29 Innkalling og saksliste

ST 13/30 Referat fra forrige møte

ST 13/31 Referatsaker



Utvalg: **Universitetsstyret**

Møtested: A7 001, Kristiansand

Dato: 26.02.2013

Tidspunkt: 09:15 – 15:30

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon
Torunn Lauvdal	Leder
Frøydis Nordgård Vik	Medlem
Morgan Konnestad	Medlem
Helene Falch Fladmark	Medlem
Pål Preede Revheim	Medlem
Amna Drace	Medlem
Inge Smeland	Medlem
Bjørn Stordrange	Medlem
Dag Nordbø	Medlem
Kathrine Skretting	Medlem
Helene Falch Fladmark	Medlem

Forfall

Heidi Kristensen	Medlem
------------------	--------

Følgende varamedlem møtte

Eli Margareth Andås	Heidi Kristensen
---------------------	------------------

Merknader

Revheim og Skretting ankom møtet kl. 09.30. Fladmark og Skretting forlot møtet kl. 15.00

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Tor A. Agedal	Universitetsdirektør
Seunn Smith-Tønnessen	Ass. Universitetsdirektør
Marit Aamodt Nielsen	Viserektor (ikke sakene 14-15/13)
Dag Gjerløw Aasland	Viserektor (ikke sakene 14-15/13)
Kjetil Hellang	Økonomidirektør (sakene 1-8/13)
Vigdis Truchs	Regnskapssjef (sakene 1-8/13)
Tor Martin Lien	Informasjonstjenesten (ikke sakene 14- 15/13)
Elin Gauslaa	Sekretariat

SAKSLISTE

Saksnr.	Innhold	Arkivref.	U.off.
S 1/13	Godkjenning av innkalling		
S 2/13	Godkjenning av saksliste		
S 3/13	Protokoll fra forrige møte		
S 4/13	Dialogmøte med tillitsvalgte	2013/269	
S 5/13	Søknad om etablering av bachelorprogram i bedriftsøkonomi og ledelse	2013/587	
S 6/13	Etablering av felles masterprogram i akvatisk økologi i samarbeid mellom Universitetet i Agder og Høgskolen i Telemark	2013/419	
S 7/13	Rapport 2012 og Plan 2013 til KD	2013/613	
S 8/13	Internregnskapet for 2012 til styret	2013/628	
S 9/13	Kvalitetssikringssystemet - revisjon	2012/31	
S 10/13	Kvalitetssikring av forskning - beskrivelse av rutiner	2012/2432	
S 11/13	Kreering av doktorgrader - delegasjon til rektor	2009/1744	
S 12/13	Styresaker 2013	2013/460	
S 13/13	Referat- og rapportsaker 26.02.13	2013/269	
S 17/13	Intern revisjon – orientering til styret		
	<i>Behandles i lukka møte:</i>		
S 14/13	Tilsetting i midlertidig 20 % stilling som professor II (kallelse) ved Fakultet for humaniora og pedagogikk	2012/2831	X
S 15/13	Styrets egenevaluering	2013/269	X
S 16/13	Informasjonsutveksling og oppfølging		X

S 1/13 Godkjenning av innkalling

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Enstemmig vedtak:

Innkallingen ble godkjent

S 2/13 Godkjenning av saksliste

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Delt ut på møtet:

- Referat fra drøftingsmøte 25.02.13
- Status utvidelse av campusene i Kristiansand og Grimstad

Enstemmig vedtak:

Sakslista ble godkjent

S 3/13 Protokoll fra forrige møte

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Enstemmig vedtak:

Protokollen ble godkjent

S 4/13 Dialogmøte med tillitsvalgte

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Fra Forskerforbundet møtte Kjell Skaug og John Olav Bjørnstad.
Lillian Egeland saa representerte Parat.

Tillitsvalgte orienterte om de viktigste sakene det ble arbeidet med og om samarbeidet med universitetsledelsen.

Styret takker for orienteringen.

S 5/13 Søknad om etablering av bachelorprogram i bedriftsøkonomi og ledelse

Forslag til vedtak:

1. Med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-3 vedtar styret ved Universitetet i Agder etablering av Bedriftsøkonomi og ledelse, bachelorprogram, 180 studiepoeng.
2. Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap er faglig ansvarlig for studiet.

3. *Studieplanen legges fram for Studieutvalget til godkjenning.*
4. *Styret vil ta stilling til spørsmålet om finansiering av studiet i forbindelse med revidert budsjett for 2013.*

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Tillitsvalgte drøftet saken i møte 25.02.13. Merknad til saken fremgår av s-sak 13/13 nr. 17.

Stordrange foreslo som et punkt 5 i vedtaket:

«Styret vil i løpet av våren ta stilling til detaljer om videreføring av BI's virksomhet, herunder etter- og videreutdanningsspørsmål».

Universitetsdirektørens forslag til vedtak punktene 1-4 ble enstemmig vedtatt.

Styret gikk enstemmig inn for Stordranges forslag.

Styrets vedtak blir som følger:

Enstemmig vedtak:

1. *Med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-3 vedtar styret ved Universitetet i Agder etablering av Bedriftsøkonomi og ledelse, bachelorprogram, 180 studiepoeng.*
2. *Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap er faglig ansvarlig for studiet.*
3. *Studieplanen legges fram for Studieutvalget til godkjenning.*
4. *Styret vil ta stilling til spørsmålet om finansiering av studiet i forbindelse med revidert budsjett for 2013.*
5. *Styret vil i løpet av våren ta stilling til detaljer om videreføring av BI's virksomhet, herunder etter- og videreutdanningsspørsmål*

S 6/13 Etablering av felles masterprogram i akvatisk økologi i samarbeid mellom Universitetet i Agder og Høgskolen i Telemark

Forslag til vedtak:

1. *Med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-3 vedtar styret ved Universitetet i Agder etablering av felles masterprogram i akvatisk økologi i samarbeid med Høgskolen i Telemark, 120 studiepoeng.*
2. *Rektor får fullmakt til å inngå samarbeidsavtale med Høgskolen i Telemark vedrørende felles masterprogram i akvatisk økologi.*
3. *Masterprogram i akvatisk økologi kan ikke settes i gang før avtalen er underskrevet av begge parter.*
4. *Fakultet for teknologi og realfag er faglig ansvarlig for studiet i samarbeid med Høgskolen i Telemark.*
5. *Studieplanen legges fram for Studieutvalget til godkjenning.*
6. *Styret vil ta stilling til finansiering av studiet i forbindelse med revidert budsjett for 2013.*

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Tillitsvalgte drøftet saken i møte 25.02.13. Merknad til saken fremgår av s-sak 13/13 nr. 17.

Andås foreslo å utsette saken til styrets maimøte.

Det ble votert over de to forslagene.

Universitetsdirektørens forslag ble vedtatt med 8 mot 3 stemmer.

Vedtak:

Universitetsdirektørens forslag til vedtak ble vedtatt

S 7/13 Rapport 2012 og Plan 2013 til KD**Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013**

Tillitsvalgte drøftet saken i møte 25.02.13. Merknad til saken fremgår av s-sak 13/13 nr. 17.

Enstemmig vedtak:

Universitetsdirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

S 8/13 Internregnskapet for 2012 til styret**Forslag til vedtak:**

1. Styret vedtar å godkjenne det foreløpige internregnskapet for Universitetet i Agder for 2012 i sin framlagte form.
2. Styret vedtar følgende overføringer av UB fra 2012 til 2013. Overføringene inkluderer korrigeringsene i ht pkt. 3-5 i vedtaket og vedlegg med detaljert omtale for rapportgruppene A og B for de enkelte BAOer:

Budsjettansvarsområde	UB 2012	
	Gruppe A	Gruppe B
Styret	63 436 207	-20 713 291
Ledelsen	-929 682	17 250 431
Universitetsbiblioteket	193 815	116 948
Fellesadministrasjonen	5 551 287	3 483 436
Avdeling for lærerutdanning	2 047 630	2 830 517
Fakultet for Helse- og idrettsvitenskap	2 241 510	4 327 260
Fakultet for Humaniora og pedagogikk	5 987 193	8 793 993
Fakultet for Kunstfag	-110 967	2 451 116
Fakultet for Teknologi og realfag	21 263 437	15 493 218
Fakultet for Økonomi og samfunnsvitenskap	13 243 178	-185 349
SUM	112 923 608	33 848 279

3. Styret vedtar at underskuddet fra oppdragsfinansiert aktivitet på totalt 484 kr dekkes av UiAs virksomhetskapital.
4. Styret vedtar å tilføre netto 0,865 mill kr som frie BFV-midler til følgende BAOer som kompensasjon for tilsvarende inndragning av overskudd på oppdragsfinansiert aktivitet:

Budsjettansvarsområde	BFV tilføring
Fakultet for Helse- og idrettsvitenskap	352 321
Fakultet for Humaniora og pedagogikk	72 681
Fakultet for Økonomi og samfunnsvitenskap	440 306
Sum overført	865 308

5. Styret vedtar følgende årsoppgjørdisposisjoner for BFV

Disponering	Kroner
Tilføring til fakultetene - komp. for VK	865 308
Til revidert budsjett	15 203 808
Disponert	16 069 116

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Enstemmig vedtak:

Universitetsdirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

S 9/13 Kvalitetssikringssystemet - revisjon

Forslag til vedtak:

Styret vedtar revidert kvalitetssikringssystem i samsvar med universitetsdirektørens forslag.

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Enstemmig vedtak:

Universitetsdirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

S 10/13 Kvalitetssikring av forskning - beskrivelse av rutiner

Forslag til vedtak:

Styret vedtar Rutiner for kvalitetssikring av forskning i henhold til forslag fra universitetsdirektøren.

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Enstemmig vedtak:

Universitetsdirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

S 11/13 Kreering av doktorgrader - delegasjon til rektor

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret gir rektor fullmakt til å kreere kandidater som har oppnådd graden philosophiae doctor og graden doctor philosophiae ved UiA.

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Enstemmig vedtak:

Universitetsdirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

S 12/13 Styresaker 2013

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Saken ble fremmet uten forslag til vedtak.

Styret bestemte at:

- novembermøtet flyttes fra uke 47 til 48
- desembermøtet avlyses og det legges i stedet opp til møte i januar 2014 for å sikre kontinuitet i styrearbeidet

S 13/13 Referat- og rapport saker 26.02.13

Forslag til vedtak:

Styret tar referat- og rapport sakene til orientering.

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Brev stilet til styret som ikke er knyttet til spesifikk styresak sendes ut som e-post.

Enstemmig vedtak:

Universitetsdirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

S 14/13 Tilsetting i midlertidig 20 % stilling som professor II (kallelse) ved Fakultet for humaniora og pedagogikk

S 15/13 Styrets egnevaluering

S 16/13 Informasjonsutveksling og oppfølging

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

- Universitetsdirektøren informerte
 - om status i personalsak
 - om utvidelse av campusene i Kristiansand og Grimstad.
- Rektor informerte
 - om samarbeidet UiA/HiT. Saken følges opp på neste møte.
 - om Råd for Samarbeid med Arbeidslivet (RSA) ved UiA og HiT har hatt sitt første møte. Dialogen med samfunns- og arbeidslivet skal være et virkemiddel for å sikre relevante utdanninger i flg. KD.

S 17/13 Intern revisjon - orientering om igangsatt prosjekt

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret ser med interesse på prosjektet for internrevisjon og tar saken til orientering

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 26.02.2013

Enstemmig vedtak:

Universitetsdirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.



Fra: Turid Høgetveit
Studiesekretariatet

Dato: 19.04.2013

Sak nr.: 2010/788

Til: Leder av Studieutvalget Marit Aamodt Nielsen

Revisjon av instruks for eksamensinspektører - fullmaktsvedtak

I forbindelse med at Studentservice ønsker å endre praksis knyttet til avvikling av spisepauser for eksamensinspektørene, er det behov for en justering av instruks for eksamensinspektører. Med henvisning til Arbeidsmiljøloven skal inspektører med arbeidstid inntil fem og en halv time ikke lenger gis anledning til å forlate eksamenslokalet for 20 minutters spisepause, men innta maten i eksamenslokalet.

På grunnlag av dette foreslår sekretariatet at siste setning i punkt 8 i instruks for eksamensinspektører tas ut. Setningen lyder som følger:

Eksamensinspektørene bør unngå å spise i eksamenslokalet.

Forslag til endring anses som en minimal endring. I tillegg er det behov for en rask oppdatering av instruks med tanke på eksamensperioden våren 2013.

Sekretariatet anbefaler at leder av studieutvalget vedtar revisjon av instruks for eksamensinspektører på fullmakt.

Forslag til vedtak:

Leder av studieutvalget vedtar sekretariatets forslag til revidert instruks for eksamensinspektører.

Marit Aamodt Nielsen
Leder av Studieutvalget

Vedlegg:

Gjeldende instruks for eksamensinspektører markert med setningen som anbefales tatt ut.
Brev fra Studentservice datert 19.04.13

NOTAT

Side 13



Fra: Marianne Øhrn Johannessen
Studentservice

Dato: 19.04.2013

Til: Eksamensvakter tilknyttet campus Gimlemoen

Sak nr.:
Arkiv nr.:

Kopi til:

Endring av praksis knyttet til avvikling av spisepause i arbeidstiden

Dagens praksis har til nå vært at eksamensvaktene har kunnet forlate eksamenslokalet for å spise i 20 minutter før fem og en halv time av arbeidsdagen er gått eller 30 minutter etter 5 ½ time.

Denne praksisen vil fra og med 1.mai 2013 endres. Endring er forankret i Arbeidsmiljølovens § 10-9 (1) *Pauser* hvor det går frem følgende:

(1) Arbeidstaker skal ha minst en pause dersom den daglige arbeidstiden overstiger fem og en halv time. Pausene skal til sammen være minst en halv time hvis den daglige arbeidstid er minst åtte timer. Dersom arbeidstaker ikke fritt kan forlate arbeidsplassen under pausen eller der det ikke finnes tilfredsstillende pauserom, skal pausen regnes som en del av arbeidstiden. Når forholdene gjør det nødvendig, kan pausen forskyves.

Endringen innebærer dermed at maten inntas i eksamenslokalet. Pausen regnes fortsatt som arbeidstid. Ytterligere pauser avtales i det enkelte rom.

Dersom det er spørsmål knyttet til disse endringene, kan de rettes til Åse Kristiansen, ase.kristiansen@uia.no, tlf: 38 14 17 31.

Vennlig hilsen

Marianne Øhrn Johannessen
Leder Studentservice

NOTAT

Side 14

INSTRUKS FOR EKSAMENSINSPEKTØRER

Vedtatt av Styret for Høgskolen i Agder 08.05.96 med endring vedtatt i Studieutvalg 17.06.04 og endring vedtatt på fullmakt av leder av Studieutvalget 26.03.10.

1. Eksamensinspektørene plikter før eksamen å gjøre seg kjent med gjeldende instruks for eksamensinspektører og eksamenskandidater.
2. Det oppnevnes en hovedinspektør i hvert eksamenslokale.
3. Eksamensinspektørene møter normalt i eksamenslokalet senest 30 min. før eksamen starter.
4. Hovedinspektøren har ansvar for ro og orden i eksamenslokalet, og må før eksamen starter ha gjort seg kjent med mulighetene for nødvendig lufttilførsel og god temperaturregulering. Hovedinspektøren anviser de øvrige inspektører plass i eksamenslokalet og påser at kandidatene er plassert i betryggende avstand fra hverandre.
5. Inspektørene skal kontrollere at kandidatene har gyldig legitimasjon, og at de signerer kandidatlista.
6. Inspektørene skal kontrollere at kandidatene ikke har andre hjelpemidler til disposisjon enn de som er tillatt, og at tillatte hjelpemidler ikke inneholder ulovlige notater e.l. Hjelpemidler som ikke er tillatt skal heller ikke benyttes i eksamenslokalet før eksamen tar til. Vesker, yttertøy o.l. skal plasseres utenfor kandidatenes rekkevidde. Inspektørene skal påse at kandidatene ikke begynner å skrive før oppgavene er delt ut.
7. Kandidater som kommer inntil 60 minutter for sent skal gis adgang til eksamen. Fremmøtetidspunkt skal noteres. Dersom det har gått mer enn 60 minutter siden eksamen startet, avgjør eksamensansvarlig om kandidaten skal gis adgang til eksamen. Det gis ikke tillegg i eksamenstiden til kandidater som kommer for sent.
8. Lesing og annen aktivitet som ikke vedrører vaktjenesten er ikke tillatt. Inspektørene må unngå unødvendig samtale med hverandre. **Eksamensinspektørene bør unngå å spise i eksamenslokalet.**
9. Inspektørene kan gå ut med inntil to kandidater om gangen. Toalettene skal kontrolleres før en kandidat benytter dem. Lengden på pauser begrenses normalt til 5 minutter. Samtale mellom kandidat og inspektør er ikke tillatt hvis ikke kandidaten innleder til det. Inspektørene skal påse at kandidatene ikke har kontakt med noen andre i pausen.
10. Hovedinspektøren kunngjør for kandidatene når det er 1 time og når det er 15 minutter igjen av eksamenstiden.
11. Når eksamenstiden er ute opplyser hovedinspektøren at kandidatene har 15 minutter til å klargjøre besvarelsene, og at skrivning på besvarelsene ikke lenger er tillatt. Dersom noen av kandidatene ikke retter seg etter inspektørenes anvisninger skal dette rapporteres til eksamensansvarlig.
12. Når kandidatene leverer sine besvarelser skal inspektørene kontrollere at besvarelsen inneholder det antall ark kandidaten selv har anført, og at hvert ark er nummerert og påført riktig kandidatnummer. Innleverte besvarelser skal ikke under noen omstendighet leveres ut til kandidatene igjen.
13. Hovedinspektøren påser at kandidater som avbryter eksamen uten å levere besvarelse, signerer trekkerklæring og leverer tilbake ubrukt eksamenspapir. Kandidater som trekker seg p.g.a. sykdom bør gjøres oppmerksom på at de må skaffe legeattest innen fastsatt frist.
14. Hovedinspektøren skal notere tidspunktet når den første kandidaten avslutter eksamen og forlater eksamenslokalet.
15. Etter eksamen er hovedinspektøren ansvarlig for å bringe besvarelsene, sortert etter stigende kandidatnummer, til eksamensansvarlig.

Endringer vedtas av: Studieutvalget
Ansvarlig enhet: Universitetet i Agder - Studiesekretariatet
Siden opprettet 07.03.2008 av Helge Simon Møll
Sist oppdatert 07.04.2010 av Turid Høgetveit
Verifisert 06.03.2008



Dato: 9. april 2013
Saksbehandler: Anne Marie Sundberg
Arkivreferanse: 13/712

GODKJENNING AV STUDIEPLAN FOR BACHELORPROGRAM I MARKEDSFØRING OG LEDELSE

Studieutvalget fattet i møte 15. mars følgende vedtak i ST-sak 13/26:

1. *Studieutvalgets leder får fullmakt til å godkjenne studieplan for bachelorprogram i bedriftsøkonomi og ledelse.*
2. *Studieutvalgets leder får fullmakt til å fastsette navn på studiet.*

Studieutvalget kommenterte at formulering vedrørende forventet arbeidsomfang for studentene må tas inn i alle emnebeskrivelsene.

Sekretariatets merknader

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap har bearbeidet forslaget til studieplan i samråd med Studiesekretariatet. I to e-poster redegjør fakultetet for sin oppfølging av sekretariatets kommentarer. Disse er vedlagt.

Studieplanen legges herved fram for godkjenning.

Det er sekretariatets oppfatning at det nå er en gjennomarbeidet plan som legges fram. Sekretariatets tidligere merknader anses imøtekommet på en tilfredsstillende måte.

De fleste emnene i programmet er allerede godkjent, men det er utarbeidet seks nye emner. Dette er:

- ORG109 Organisasjonsteori
- ME-109 Statistikk, metode og praktisk dataanalyse
- MF-205 Forbrukeratferd
- MF-302 Brand Management and Advertising
- MF-301 Markedsanalyse og forretningsutvikling med bacheloroppgave
- ORG214 Endringsledelse

Det tilbys to ulike spesialiseringer i programmet: *Markedsføring og entreprenørskap* og *Strategi og ledelse*. Spesialiseringsemnene med bacheloroppgave som avslutter programmet er noe ulike.

Fakultetet bør vurdere om disse emnene i større grad bør bygge på samme «lest».

I begge spesialiseringsemnene med bacheloroppgave framgår det under punktet Arbeidsformer og arbeidsomfang at det legges opp til felles obligatorisk veiledning. Videre vil det være krav om obligatorisk tilstedeværelse og bidrag i forelesninger, casepresentasjoner og oppgaveveiledninger. Det opplyses at mer detaljer vil være tilgjengelig i studiehåndboka for 2015-2016. Ingen av disse spesialiseringsemnene har presisert vilkår for å gå opp til eksamen. Fakultetet må i forbindelse med senere revisjoner av studiet se på hvordan man tenker å sikre at studentene faktisk har gjort det som forventes ut fra omtalen under Arbeidsformer og arbeidsomfang.

Når det gjelder formulering av eksamensordning i MF-301 Markedsanalyse og forretningsutvikling med bacheloroppgave, vil sekretariatet foreslå at fakultetet vurderer følgende alternativ:

«Eksamen er todelt:

- Individuell mappevurdering teller 30 %. Casepresentasjoner og innleveringer vil inngå, mer informasjon vil være tilgjengelig i Fronter.
- Bacheloroppgave som gjennomføres i grupper på inntil tre personer teller 70 %. Det gis felles karakter til gruppen.

Bokstavkarakterer.»

I emnet ORG312 Internasjonal ledelse og forretningsutvikling med bacheloroppgave er det formulert et todelt læringsutbytte. Sekretariatet stiller spørsmål om hvordan fakultetet har tenkt å kontrollere at dette læringsutbyttet er oppfylt. Eksamen består kun av bacheloroppgaven, og sekretariatet stiller seg spørrende til om man forventer at alle studenter skal skrive en oppgave som dokumentere oppfyllelse av alle punktene i læringsutbyttet. Fakultetet må i det videre arbeidet med programmet vurdere hvilke endringer som bør gjøres for å få på plass en vurderingsordning som sikrer oppfyllelse av læringsutbyttet. Ettersom dette emnet inngår i bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon, må de nødvendige endringer gjøres slik at de kan tas inn i studiehåndboka for 2014-2015 da 2012-kullet i bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon skal skrive sin bacheloroppgave våren 2015.

I emnet TFL116 Gründerlab for turisme og opplevelser (ansvarlig fakultet HUMPED) må omtale av studentevaluering tas inn. Punktene Vilkår for å gå opp til eksamen og Eksamen må justeres slik at ikke forretningsplanen inngår som et element for vurdering i begge punktene. I henhold til forskrift om studier og eksamen § 1 f er vilkår for å gå opp til eksamen definert som følger: «eksamen eller annen aktivitet som må være godkjent eller bestått før studenten kan gå opp til eksamen i et emne, men der resultatet ikke inngår i grunnlaget for endelig karakter.» Kommentaren til TFL116 på dette punkt vil også gjelde for emnet TFL108. Tilsvarende justering må gjøres i dette emnet.

I emnet TFL117 Aktivitets- og opplevelsesturisme – hvordan utvikle opplevelser (ansvarlig fakultet KF) må det komme tydelig fram om vilkårene for å gå opp til eksamen skal godkjennes eller vurderes til bestått/ikke bestått, jfr. forskrift om studier og eksamen § 16 nr. 1 siste avsnitt.

Forslag til vedtak:

1. Studieutvalgets leder godkjenner på fullmakt studieplan for bachelorprogram i markedsføring og ledelse med de merknader som framgår av saksframlegget.
2. Studiets navn fastsettes til Markedsføring og ledelse, bachelorprogram.

Greta Hilding
Underdirektør

Vedtak:

1. Studieutvalgets leder godkjenner på fullmakt studieplan for bachelorprogram i markedsføring og ledelse med de merknader som framgår av saksframlegget.
2. Studiets navn fastsettes til Markedsføring og ledelse, bachelorprogram.

Marit Aamodt Nielsen

Marit Aamodt Nielsen
Stadieutvalgets leder

Vedlegg:

- Forslag til studieplan
- E-poster fra Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap 4. april 2013

Dato: 10. april 2013
Saksbehandler: Anne Marie Sundberg
Arkivreferanse: 10/1350

GODKJENNING AV STUDIEPLAN FOR BACHELORPROGRAM I UTØVENDE MUSIKK, KLASSISK OG RYTMISK, ETTER PROGRAMEVALUERING

Studieutvalget fattet i møte 15. mars følgende vedtak i ST-sak 13/19:

- 1. Fakultet for kunsthøgskolen bes arbeide videre med studieplanen for bachelorprogram i utøvende musikk, klassisk og rytmisk studieretning, på bakgrunn av merknadene som framgår av saksframlegget og merknader som framkom i møtet.*
- 2. Studieutvalgets leder får fullmakt til å gi endelig godkjenning av revidert studieplan for bachelorprogram i utøvende musikk, klassisk og rytmisk studieretning.*

Studieutvalget hadde følgende merknader:

Det ble etterlyst felles emner mellom de to retningene. Utvalget mener det er viktig å legge til rette for møteplasser mellom studentene, også for å bidra til kulturbygging. Det ble stilt spørsmål om ikke i det minste emnet Vitenskapsteori og estetikk kunne være felles.

Det ble stilt spørsmål om hva slags bachelorprogram dette er – integrert eller med fordypning. Ettersom ex.phil. og ex.fac. ikke inngår, må man kunne identifisere vitenskapsteori, etikk og innsikt i fagets/profesjonens samfunnsmessige rolle i et omfang på 10 studiepoeng, jf. forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Agder § 6 nr. 1, c. Dette må også ses i sammenheng med opptakskravene til masterprogrammet.

Formulering vedrørende forventet arbeidsomfang for studentene må tas inn i alle emnebeskrivelsene.

Sekretariatets merknader

Fakultet for kunsthøgskolen har bearbeidet studieplanen med utgangspunkt i merknader fra Studiesekretariatet og Studieutvalget i møte 15. mars. Det vises til fakultetets notat datert 10. april der det redegjøres for oppfølgingen.

Det er sekretariatets vurdering at fakultetet i hovedsak har imøtekommet merknadene. Når det gjelder skjema for kvantifisering og oversikt over pensumlitteratur har fakultetet grunnet stor arbeidsmengde måttet utsette dette arbeidet til mai. Sekretariatet har akseptert at studieplanen legges fram likevel.

Det vises til Studieutvalgets spørsmål om programmet er et integrert bachelorprogram eller et program med fordypning, og videre spørsmålet om identifisering av vitenskapsteori, etikk og innsikt i fagets/profesjonens samfunnsmessige rolle i et omfang av 10 studiepoeng når man legger til grunn at dette er et integrert bachelorprogram, jf. forskrift om studier og eksamen § 6 nr. 1, c. Sekretariatet antar at emnet MUK/MUR107 Vitenskapsteori, estetikk og analyse imøtekommer deler av dette kravet. Det er imidlertid ønskelig med en ytterligere tydeliggjøring.

Studieplanen legges herved fram for godkjenning.

Forslag til vedtak:

- 1. Studieutvalgets leder godkjenner på fullmakt studieplan for bachelorprogram i utøvende musikk, klassisk og rytmisk studieretning.*
- 2. Fakultetet bes i forbindelse med senere revisjoner tydeliggjøre at kravet om vitenskapsteori, etikk og innsikt i fagets/profesjonens samfunnsmessige rolle er oppfylt i studieplanen.*

Greta Hilding
Underdirektør

Vedtak:

- 1. Studieutvalgets leder godkjenner på fullmakt studieplan for bachelorprogram i utøvende musikk, klassisk og rytmisk studieretning.*
- 2. Fakultetet bes i forbindelse med senere revisjoner tydeliggjøre at kravet om vitenskapsteori, etikk og innsikt i fagets/profesjonens samfunnsmessige rolle er oppfylt i studieplanen.*

Marit Aamodt Nielsen

Marit Aamodt Nielsen
Stodieutvalgets leder

Vedlegg:

- Forslag til studieplan
- Notat fra Fakultet for kunsthøgskolen 10. april 2013

Konferanse om kvalitet i internasjonalisering av høyere utdanning

14. mai 2013

Universitetet i Agder arrangerer hver vår en konferanse for å sette fokus på kvaliteten ved universitetet. Målet med konferansene er et langsiktig løft med sikte på kvalitet i studier, forskning og administrasjon.

I år er kvalitetskonferanse en integrert del av en to-dagers nasjonal **nettverkskonferanse om fleksibilitet og kvalitet** som arrangeres på Campus Kristiansand 13. - 14. mai 2013. I tillegg er konferansen en integrert del av **International days** som arrangeres ved UiA i uke 20.

Tema for årets kvalitetskonferanse 14. mai er:

Internationalisation and Quality in higher education

(Track 1 of the network conference on flexibility and quality in higher education)

09.00 – 10.00	Keynote II Ravi Pendse, University of Wichita (all tracks) <i>Will we be Relevant Ten Years from Now? Education 3.0</i>
---------------	--

Track 1 – Preliminary programme (B2006)

10.15-10.45	Head of International Education Office Dmytro Yakovenko <i>Introduction</i>
10.45-11.15	Deputy Director General Stig Arne Skjerven, Nokut (the Norwegian Agency for Quality Assurance in Education) <i>Foreign Qualifications seen from NOKUT's perspective</i>
11.15-11.45	Professor Peter Maassen, University of Oslo <i>A research perspective on internationalisation and quality</i>
12.00-13.00	Lunch
13.00-13.30	Head of department of Economics and Business Administration Jan Inge Jenssen
13.30-13.45	Student Kenneth Kjos, Internationalisation and Quality from a student perspective <i>From broken plans to bigger dreams</i>
13.45-14.15	<i>Discussion/summary</i>

Påmeldingsfrist 3. mai

Påmelding (kun track 1) [Her](#)

Mer informasjon om nettverkskonferansen her:

[http://www.uia.no/no/div/sentre/pedagogisk utviklingssenter/fleksibilitet og kvalitet](http://www.uia.no/no/div/sentre/pedagogisk_utviklingssenter/fleksibilitet_og_kvalitet)

Mer informasjon om International days her: www.uia.no/internationaldays

Tema for tidligere kvalitetskonferanser:

- *Kvalitet i undervisningen med fokus på læringsutbytte og undervisningsmetoder (2012)*
- *Hva er god undervisning? Seminar med fokus på undervisningskvalitet og på hvordan en kan få den bekreftet på en god måte (2011)*
- *Universitet med kvalitet (2010)*

Innspill til aktuelle tema for senere konferanser, kan sendes til turid.hogetveit@uia.no

Universitetets kvalitetssikringssystem finner du [her](#)

Publisert av Turid Høgetveit <turid.hogetveit@uia.no> 22.04.2013

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
13/32	Studieutvalget	06.05.2013

Mal for emnerapport - revisjon

Studieutvalget vedtok mal for emnerapport i møte 08.10.12 (ST-sak 12/40). I etterkant har styret vedtatt endringer i kvalitetssikringssystemet kapittel 2.1 som medfører behov for endring i mal for emnerapport.

Styrets vedtak om endringer i kapittel 2.1 bygger på forslag i rapport fra referansegruppa for kvalitetssikringssystemet av november 2012. Denne rapporten omhandler blant annet drøfting av behovet for obligatorisk emnerapport, en problemstilling som referansegruppa ble bedt av styret om å utrede (styremøte 18.04.12, S-sak 36/12).

Følgende siteres fra referansegruppas rapport fra november 2012 (kapittel 3.2):
Referansegruppa mener det er viktig at studentene får rask tilbakemelding fra faglærer på evalueringen. Spørsmål 1-4 i vedtatt emnerapport bør utgjøre den umiddelbare tilbakemeldingen fra faglærer på gjennomført studentevaluering. (... ..)
Referansegruppa mener kun spørsmål 5-7 i vedtatt emnerapport (vedlegg 3) bør utgjøre faglærers egenevaluering/emnerapport.

Referansegruppas anbefaling ble fulgt opp av styret. Følgende siteres fra revidert kapittel 2.1.1 (Studentevaluering av emne) i kvalitetssikringssystemet:
Faglærer kommenterer studentevalueringen som en integrert del av referatet eller i egen rapport. Forslag fra studentene som ikke anbefales fulgt opp, kommenteres kort.

Følgende siteres fra revidert kapittel 2.1.2 (Faglærers egenevaluering. Emnerapport) i kvalitetssikringssystemet:
Etter gjennomført sensur i emnet, skriver faglærer emnerapport. Faglærer skal gjennom sin emnerapport gi kommentarer blant annet til karakterfordeling og studentenes oppnådde læringsutbytte i emnet, samt komme med eventuelle forslag til endringer i emnet. Forslag fra studentene som ikke anbefales fulgt opp, kommenteres kort. I emnerapporten bør også eventuelle positive eller negative erfaringer som kan være til nytte for andre, tas med.

Sekretariatets kommentarer

Studiesekretariatet mener det er behov for å revidere mal for emnerapport basert på anbefalingene fra referansegruppa og faktiske endringer i kvalitetssikringssystemet. Referansegruppa anbefalte som nevnt at det kun er gjeldende spørsmål 5-7 i emnerapporten som bør utgjøre faglærers egenevaluering/emnerapport. På bakgrunn av endringene i

kvalitetssikringssystemet vil faglærers kommentarer til studentevalueringen nå fremkomme som en integrert del av rapporten fra studentevalueringen. Til tross for dette anbefaler sekretariatet at mal for emnerapport fremdeles bør inneholde et punkt for kommentarer til studentevalueringen. Begrunnelsen for dette er at det kun er emnerapporten som går til instituttleder og som tas vare på med tanke på planlegging av nytt semester eller endring i emnebeskrivelse. I tillegg inngår emnerapporten også i grunnlag for studiumrapport og programevaluering.

Videre foreslås det at *positive og negative forhold* i første setning under *Hensikten* endres til *ulike forhold* i tråd med endring i kvalitetssikringssystemet.

Sekretariatet legger med dette fram forslag til revidert mal for emnerapport hvor tidligere spørsmål 1-4 slås sammen til ett spørsmål (spørsmål 1). Gjeldende spørsmål 5-7 forblir uendret med tanke på innhold men endres til spørsmål 2-4.

Sekretariatet nevner samtidig at det i løpet av 2013 vil bli tatt initiativ til en digitalisering av emnerapporten med tanke på levering og arkivering.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget vedtar revidert mal for emnerapport i samsvar med forslag fra sekretariatet.

Vedlegg

- 1 Forslag til revidert mal for emnerapport
- 2 Gjeldende mal for emnerapport
- 3 Kvalitetssikringssystemet kapittel 2.1

Forslag til revidert mal for emnerapport til Studieutvalget 06.05.13

Emnerapport fra faglærer

Vedtatt av Studieutvalget 08.10.12 med endring xxxxxx

Bakgrunn - jfr. Kvalitetssikringssystemet kapittel 2.1.2.

Hensikten med emnerapport er å få fram ulike forhold ved innhold og gjennomføring av emnet sett fra faglærers perspektiv, med henblikk på utvikling og forbedring av emnet. Emnerapporten kan også medvirke til erfaringsoverføring.

Frist for emnerapport: 20. januar for emner i høstsemesteret
1. juli for emner i vårsemesteret

Oppfølging

Emnerapporten går til instituttleder og gjøres tilgjengelig for studentene i Fronter (bortsett fra eventuell omtale av personlige forhold). Rapporten behandles i aktuelt studieråd sammen med referat/sammendrag fra studentevaluering.

Emnerapporten inngår i grunnlaget for årlig studiumrapport og fakultetsrapport og lagres i Fronter, jfr. rutiner for lagring av rapporter i kvalitetssikringssystemet.

Emnerapport fra faglærer

Emnekode:

Emnenavn:

Semester:

Faglærer:

1. Studentevaluering i emnet
Kommentarer til studentevaluering og oppfølging av evalueringen
2. Resultater
 - a) Kommentarer til eksamensresultatene i emnet
 - b) I hvilken grad har studentene lyktes med å oppnå de ulike delene av læringsutbyttet i emnet?
3. Forslag til endringer i emnet
 - a) Forslag til endringer i faglig innhold (emnebeskrivelse og pensum)
 - b) Forslag til endringer i gjennomføring av undervisningen/veiledningen
 - c) Kort kommentar til eventuelle forslag fra studenter som ikke anbefales fulgt opp
4. Erfaringsoverføring
Positive eller negative erfaringer som kan være til nytte i andre emner

Emnerapport fra faglærer

Vedtatt av Studieutvalget 08.10.12

Bakgrunn - jfr. Kvalitetssikringssystemet kapittel 2.1.2.

Hensikten med emnerapport er å få fram positive og negative forhold ved innhold og gjennomføring av emnet sett fra faglærers perspektiv, med henblikk på utvikling og forbedring av emnet. Emnerapporten kan også medvirke til erfaringsoverføring.

Frist for emnerapport: 20. januar for emner i høstsemesteret
1. juli for emner i vårsemesteret

Oppfølging

Emnerapporten går til instituttleder og gjøres tilgjengelig for studentene i Fronter (bortsett fra eventuell omtale av personlige forhold). Rapporten behandles i aktuelt studieråd sammen med referat/sammendrag fra studentevalueringen.

Emnerapporten inngår i grunnlaget for årlig studiumrapport og fakultetsrapport og lagres i Fronter, jfr. rutiner for lagring av rapporter i kvalitetssikringssystemet.

Emnerapport fra faglærer

Emnekode:

Emnenavn:

Semester:

Faglærer:

1. Informasjon og infrastruktur
Kommentarer til studentenes evaluering av informasjon og infrastruktur og eventuelle øvrige vurderinger
2. Faglig innhold
Kommentarer til studentenes evaluering av faglig innhold og eventuelle øvrige vurderinger
3. Undervisning/pedagogisk opplegg
Kommentarer til studentenes evaluering av undervisning/pedagogisk opplegg og eventuelle øvrige vurderinger
4. Studentens arbeidsomfang/egeninnsats
 - a) Kommentarer til studentenes evaluering av egeninnsats
 - b) Egne vurderinger av arbeidsomfanget i emnet, jfr. normert mål for arbeidsomfang for studentene på 27 timer per studiepoeng
5. Resultater
 - a) Kommentarer til eksamensresultatene i emnet
 - b) I hvilken grad har studentene lyktes med å oppnå de ulike delene av læringsutbyttet i emnet?
6. Forslag til endringer i emnet
 - a) Forslag til endringer i faglig innhold (emnebeskrivelse og pensum)
 - b) Forslag til endringer i gjennomføring av undervisningen/veiledningen
 - c) Kort kommentar til eventuelle forslag fra studenter som ikke anbefales fulgt opp
7. Erfaringsoverføring
Positive eller negative erfaringer som kan være til nytte i andre emner

2 Rutiner for kvalitetssikring av emner og studieprogram

2.1 Kvalitetssikring av teoriemner

Kvalitetssikring av teoriemner omfatter:

- Studentevaluering av emne
- Faglærers egnevaluering. Emnerapport
- Oppfølging

2.1.1 Studentevaluering av emne

Hensikten med studentevalueringen er å få fram ulike forhold ved emnet, sett fra studentens perspektiv, med henblikk på utvikling og forbedring. Kvalitetsområdet som blir evaluert er først og fremst undervisningskvalitet, men kan også være rammekvalitet og programkvalitet.

Det skal gjennomføres minimum én studentevaluering per emne. Studentevaluering gjennomføres for alle emner og hver gang emnet tilbys.

Fakultetsstyret, etter forslag fra institutt-/studieleder og etter drøfting i aktuelt studieråd, fastsetter form på og tidspunkt for studentevalueringen.

Instituttleder skal påse at studentevaluering av emne gjennomføres. Emneansvarlig, i samarbeid med tillitsvalgte, har ansvar for at evalueringen gjennomføres.

Studentevalueringen gjennomføres normalt som et møte mellom faglærer og 2-3 studentrepresentanter. Studenttillitsvalgte er en av studentrepresentantene. På forhånd skal det avsettes 15-20 minutter av en forelesningstime til å drøfte tema studentene ønsker å ta opp. Ved denne drøftingen skal faglærer ikke være til stede. Alternative former for studentevaluering kan være anonymt, webbasert spørreskjema eller samtale mellom studenter og studiekoordinator eller instituttleder (f. eks. ved én-til-én undervisning).

I emner med studentgrupper fra flere utdanninger, kan det gjennomføres én studentevaluering per studentgruppe.

Uavhengig av evalueringsform, skal studentevaluering av emne ta utgangspunkt i en sjekkliste som er anbefalt av Studieutvalget.

Det skal skrives et referat fra studentevalueringen, normalt av studenttillitsvalgte. Referatet disponeres med utgangspunkt i sjekklista. Faglærer kommenterer studentevalueringen som en integrert del av referatet eller i egen rapport. Forslag fra studentene som ikke anbefales fulgt opp, kommenteres kort. Referat fra studentevaluering og faglærers kommentarer gjøres tilgjengelig for studentene i Fronter snarest mulig etter at evalueringen er gjennomført (bortsett fra eventuell omtale av personlige forhold). Dersom elektronisk evaluering benyttes, genereres en rapport automatisk. Denne behandles på samme måte som referatet.

Referat/rapport fra studentevaluering sammen med faglærers kommentarer, behandles eventuelt i studieråd.

2.1.2 Faglærers egnevaluering. Emnerapport

Hensikten med faglærers egnevaluering er å få fram ulike forhold ved emnet, sett fra faglærers perspektiv, med henblikk på utvikling og forbedring. Kvalitetsområdene som blir evaluert er først og fremst undervisningskvalitet og resultat-kvalitet, men kan også være rammekvalitet og programkvalitet, eventuelt også inntakskvalitet. Rapporten og oppfølgingen av denne er et ledd i universitetets styringskvalitet.

Etter gjennomført sensur i emnet, skriver faglærer emnerapport. Faglærer skal gjennom sin emnerapport gi kommentarer blant annet til karakterfordeling og studentenes oppnådde læringsutbytte i emnet, samt komme med eventuelle forslag til endringer i emnet. Forslag fra studentene som ikke anbefales fulgt opp, kommenteres kort. I emnerapporten bør også eventuelle positive eller negative erfaringer som kan være til nytte for andre, tas med.

I emner med flere faglærere involvert, skrives emnerapport av emneansvarlig.

Emnerapporten går til instituttleder, og gjøres tilgjengelig for studentene i Fronter (bortsett fra eventuell omtale av personlige forhold). Rapporten behandles eventuelt i studieråd.

Faglærers emnerapport inngår også i grunnlaget for årlig studiumrapport og fakultetsrapport.

2.1.3 Oppfølging

Faglærer har ansvar for oppfølging av studentevalueringen gjennom eventuelle justeringer i løpet av semesteret og gjennom emnerapporten.

Instituttleder har ansvar for videre oppfølging av emnerapporten i forhold til fag-/studieplan.

Instituttleder i samarbeid med dekan, administrativ leder og faglærer selv har ansvar for eventuell oppfølging vedr. personlige forhold (jfr. kap. 5.3).

Fakultetsdirektøren har ansvar for å etablere rutiner som legger til rette for at resultater av tidligere års evalueringer vedr. faglige/pedagogiske forhold er tilgjengelige ved planlegging av nytt semester. Rutinene skal bidra til utveksling av erfaringer mellom fagmiljøer.

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
13/33	Studieutvalget	06.05.2013

Søknader om etablering av nye studier med oppstart høsten 2014**Bakgrunn**

Frist for å søke om etablering av nye studier med oppstart høsten 2014 var 15. april d.å. Ved fristens utløp forelå følgende søknader:

Fakultet for humaniora og pedagogikk:

- Filosofi, bachelorprogram

Fakultet for kunstfag:

- World Music, masterprogram – felles program med Høgskolen i Telemark
- Skuespillerkunst, årsstudium

Fakultet for teknologi og realfag:

- Multimedia og e-læring, masterprogram

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap:

- MBA, erfaringsbasert masterprogram
- Arbeids- og velferdssosiologi, årsstudium

Fakultetsstyrene ved de respektive fakultetene har behandlet søknadene og fattet positive vedtak i forhold til spørsmålet om etablering.

Søknadene skal legges fram for behandling i universitetsstyrets møte 13. mai. Søknadene legges herved fram for Studieutvalget slik at utvalget skal få mulighet til å komme med innspill til styret. Eventuelle innspill vil bli formidlet muntlig til styret.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget tar søknadene om etablering av nye studier med oppstart høsten 2014 til orientering.

Vedlegg

- 1 Søknad: Filosofi, bachelorprogram
- 2 Søknad: World Music, masterprogram
- 3 Søknad: Skuespillerkunst, årsstudium
- 4 Søknad: Multimedia og e-læring, masterprogram
- 5 Søknad: MBA, masterprogram
- 6 Søknad: Arbeids- og velferdssosiologi, årsstudium

Skjema for dokumentasjon i forbindelse med søknad om etablering av bachelorgrad i filosofi

Søknaden stiles til styret for Universitetet i Agder og sendes studiesekretariatet. Frist for å fremme søknad er 15. april (1. februar for studier med oppstart i vårsemesteret).

DEL I: Grunnleggende opplysninger

Opplysninger om punktene i del I skal følge søknaden.

Nasjonalt og regionalt behov for studiet:

- **Vurdering av behov for studiet og potensial for rekruttering, herunder omtale av eventuelle eksterne initiativtakere:**
- Det har gjennom flere år vært en økning i antallet studenter på årsstudiet i filosofi. Årsstudiet ble opprettet i 2007, tilbudt første gang høsten 2008, og det ble søkt om å få opprette 25 studieplasser. Skoleåret 2011/2012 ble 28 studenter tatt opp på årsstudiet. For skoleåret 2012/13 er det 90 studenter opptatt på årsstudiet. Studentene etterspør en bachelor i faget.
- I fakultetets virksomhetsplan for 2013 heter det at «fakultetet vil utvikle studier som har god rekruttering, som styrker eksisterende utdanningsprogram og som samfunnet har behov for». En opprettelse av en bachelor i filosofi vil bygge videre på et årsstudium som har god rekruttering, og styrke eksisterende utdanningsprogram på instituttet. Det gjelder først og fremst studentrekrutteringen til mastergraden i religion, etikk og samfunn.
- Filosofi er et dannelsesfag som er en viktig del av den humanistiske fagportefølje. Faget gir viktige impulser også til andre fagområder ved UiA og server hele universitetet med ex.phil og ex.fac. Fagmiljøet og dets mulighet for å bidra inn i hele UiAs portefølje vil kunne utvikles ytterligere gjennom en opprettelse av bachelor i filosofi.
- Bachelorstudiet i filosofi ved UiA vil ha et tyngdepunkt innenfor skjæringspunktet filosofi – religion – historie, noe som gir denne bacheloren et tyngdepunkt forskjellig fra de bachelorgrader som finnes ved andre norske studiesteder.
- Filosofi er blitt et skolerelevant fag (filosofi er del av to grunnskolefag: RLE og historie), og det er derfor behov for lærere som har filosofi i sin portefølje. Instituttet samarbeider allerede med lærerutdanningene og tilbyr filosofi som en del av lærerutdanningen (årsstudiet).
- Instituttet har nært samarbeid med Sørlandet Sykehus hvor vi tilbyr etikk-kurs, bygger vi opp en bachelorgrad vil det også gi oss mulighet til å tilby EVU-kurs i filosofi til f.eks. Sørlandet Sykehus og Aker Kverner. Det er stor interesse for filosofi i samfunnet, j.fr. fulle hus på filosofikafeen i Kristiansand gjennom mange år.
- Filosofimiljøet ved UiA er nasjonalt anerkjent. Ex.phil.-studiet ble i den store studentundersøkelsen i 2002 kåret til det beste i landet.
- **Omtale av tilsvarende studier ved andre institusjoner:**
Verken Universitetet i Stavanger eller Høgskolen i Telemark tilbyr bachelorgrad i filosofi, noe som innebærer at et slikt studium ved UiA vil være det eneste syd for Oslo og Bergen. Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø og NTNU tilbyr bachelorgrad i filosofi. UiT vektlegger praktisk filosofi i sitt studium, de andre institusjonene oppgir ingen spesifikke vektlegginger.

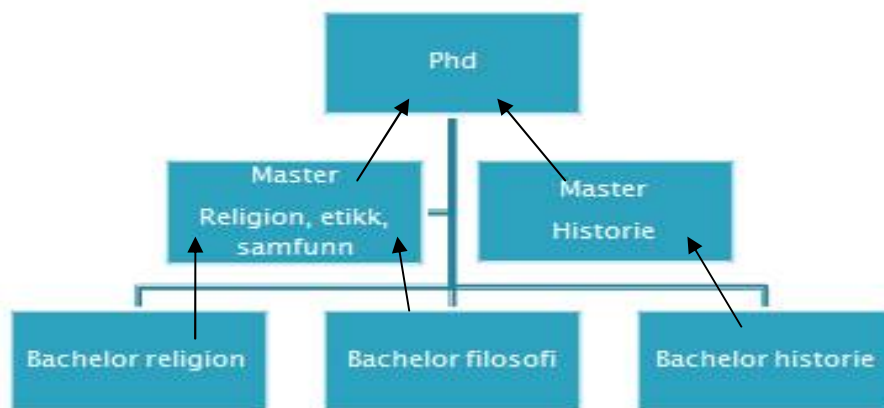
Strategisk begrunnelse:

- **Vurdering av hvordan studiet er forankret i nasjonale politiske signaler,**

universitetets og fakultetets strategiplaner:

- Universitetet og fakultetet holder på med en gjennomgang av studieporteføljen med tanke på vurdering av eksisterende studier/emner, samt etablering av nye studietilbud. Instituttet ønsker å være proaktive i forhold til å opprette et studium som vil gi økt studentrekruttering til instituttet både gjennom det nye bachelorstudiet i filosofi, og til masteren i religion, etikk og samfunn. I og med at instituttet/fakultetet allerede har alle fagene som trengs for å starte opp et bachelorstudium er dette en vinn – vinn – situasjon: Opprettelsen av studiet innebærer dermed ingen økte kostnader. Samtidig vil studieporteføljen på instituttet bli mer helhetlig og strømlinjeformet i og med at de fagene som allerede tilbys på filosofistudiet, nå vil kunne gi studentene en bachelorgrad.
- I NOKUTS anbefaling for videre utvikling etter positiv akkreditering av doktorgradsprogram i religion, etikk og samfunn (27.2.07) heter det at «man bør også arbeide for å utvikle andre masterstudier som kan støtte opp om (doktorgrads)programmet, først og fremst innen filosofi og sosiologi». Gjennom opprettelsen av bachelorstudium i filosofi, kan denne anbefalingen oppfylles (se neste punkt).
- **Vurdering av hvordan studiet faller inn i og støtter opp under universitetets øvrige studieportefølje:**
- Dersom instituttet får klarsignal for å opprette bachelorstudium i filosofi, vil vi legge til rette for at studiet vil kvalifisere for masterprogrammet i religion, etikk og samfunn. Dette vil konsolidere mastergraden i religion, etikk og samfunn, gjøre den bredere og samtidig øke studenttilgangen til studiet. Det er da ikke nok at studentene har et årsstudium i filosofi, de må ha en bachelorgrad.
- En mastergrad i filosofi kvalifiserer allerede i dag for opptak i ph.d-spesialiseringen i religion, etikk og samfunn. Filosofi kan dermed tilbys på alle tre utdanningsnivåer ved instituttet. Instituttet vil da kunne tilby tre bachelorgrader, to mastergrader og en ph.d-grad, og alle bachelorstudenter vil med dette ha tilgang til både masterstudium og ph.d-studium (se illustrasjon nedenfor).
- Studiet vil styrke det tverrfaglige samarbeidet på Institutt for religion, filosofi og historie. Fagmiljøet på instituttet er et av landets tyngste på tverrfaglig kompetanse innen filosofi – etikk – religion. Personalpolitisk vil det gi en stab med høy filosofisk kompetanse anledning til å videreutvikle fagmiljøet og forskningsmiljøet. Studiet vil også styrke muligheten for å tilby utdanningstilbud i regionen i samarbeid med arbeidslivet og andre utdanningsinstitusjoner.

INSTITUTTETS PORTEFØLJE



Forskningsaktivitet:

- **Kort omtale av forskningsaktivitet som er relevant for studiet. Det vises til forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (tilsynsforskriften), fastsatt av NOKUT 27.01.11, § 4-3:**
- **Håvard Løkke:** Løkke tok sin doktorgrad ved Oxford University i 2004 med avhandlingen "Early Stoic epistemology". Denne utgis i 2013 med tittelen: *Knowledge and virtue in early Stoicism* – en monografi i serien *Studies in the History of Philosophy of Mind* (Springer). Han har også flere andre vitenskapelige publikasjoner vedrørende stoicismen, f.eks: 'The active power in Stoic philosophy', in J. Pietarinen (ed.), *The World as Active Power* (Brill 2009). Løkke har vært postdoc-stipendiat ved etikk-programmet ved UiO (2008-2010) med prosjektet «On self-interest and other-concern». Løkke har arbeidet 2 år ved Universitetet i Helsingfors på et senter for fremragende forskning, kalt The History of Mind, ledet av professor Simo Knuuttila. Artikkelen 'Choice and practical reasoning' i S. Knuuttila (red.), *A Source-book on the history of philosophy of mind* (Springer 2013), er fra denne perioden. Han deltok i forskningsprosjektet *Ethics in Antiquity: The Quest for the Good Life* ved Norges Vitenskapsakademi (2009-2010), ledet av professor Øivind Andersen og Eyolfur Emilsson, begge UiO. Løkke har også vært Visiting Associate Professor ved Dartmouth College i New Hampshire, USA (2009), der han foreleste om stoisk etikk. Løkkes forskernettverk omfatter derfor forskere fra Universitetet i Oslo, Universitetet i Helsingfors, Dartmouth College og Oxford University.
- **Ralph Henk Vaags:** Vaags tok sin doktorgrad ved Uppsala Universitet i 1998 på avhandlingen: «Kan Gud omtales? En religionsfilosofisk undersøkelse av religiøst språk». Han har utgitt flere lærebøker i filosofi: Vaags, Hägg, Fiskå, Straum: *Filosofiens historie*. Fagbokforlaget 2007. Vaags, Ralph Henk: *Etikk*. Fagbokforlaget 2004. Vaags, Ralph Henk: *Filosofiens hovedspørsmål*. Fagbokforlaget 2004. Vaags, Ralph Henk: *Kort fremstilling av filosofihistorien og vitenskapsteorien*. Fagbokforlaget 1996. Vaags har et faglig nettverk med forskere ved følgende institusjoner: Olav-Kansgar Straum, Universitetet i Tromsø, Scott Smith, Biola University, California, Mark Sluys, Johannelund Teologiska Högskola, Uppsala, Ulf Zackarsjasson, Uppsala Universitet, Breno Hax, Universitetet i Parana, Brasil, Agemir de Carvalho Dias, Evangelic University of Paraná, FEPAR, i Brasil
- **Professor NN:** Under tilsetting, 20 søkere til stillingen.
- **Paul Leer-Salvesen:** Leer-Salvesen er en anerkjent etiker og rettsfilosofi i Norge og Norden, og er blitt medlem av det regjeringsoppnevnte Tilregnelighetsutvalget (2013-2014). Han har sin doktorgrad i rettsfilosofi fra det juridiske fakultet ved UiO (1991). Forskningsprosjekter i etikk og rettsfilosofi om temaer skyld, straff, tilgivelse og forsoning (Monografier 1988, 1991, 1999, 2002, 2009). Lærebøker i etikk for førskoleutdanning og allmennlærerutdanning. Skriver lærebok i etikk sammen med filosof Håvard Løkke.
- **Terje Mesel:** Mesel har forskningskompetanse og et bredt forskningsnettverk innenfor feltet profesjonsetikk i helsesektoren. Mesel disputerte ved det medisinske fakultetet, UiO på avhandlingen *Profesjonelle i klemme: en studie av 21 sykehuslegers refleksjon over seg selv som profesjonsetiske subjekter*, Unipub 2009. Av andre utgivelser kan nevnes: *Legers profesjonsetikk: refleksjon og mestring i en sykehuskultur*, Høyskoleforlaget 2012, og *The necessary distinction between methodology and philosophical assumptions in healthcare research*, *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. (2013 - under utgivelse). Mesel har forskningssamarbeid med Sørlandet Sykehus, SF (ABUP), samt med professor R. Førde, Seksjon for medisinsk etikk, UiO.
- **Odin Lysaker:** Lysaker tok sin doktorgrad ved UiO på et forskningsprosjekt om Axel Honneth i 2011. Han har allerede opparbeidet seg et stort nettverk i Norge, og deltar i følgende forskningsprosjekt: NECORE (2013–2016): forskningsprosjekt om endring av identitet og verdier i Norge etter 22/7, med særlig fokus på ytringsansvar, dvs. etisk bruk av ytringsfriheten. DEMCIT (2013–2014): forskningsprosjekt om ytringsfrihet og

demokratisk medborgerskap som profesjonsetikk i offentlig forvaltning. CULCOM (2006–2010): forskningsprosjekt om anerkjennelse av irregulære migranternes menneskeverd med utgangspunkt i Axel Honneths anerkjennelsesteori.

- **Hans Grelland:** Grelland er professor i kvantekjemi ved TekReal og har universitetslektorkompetanse i filosofi. Innenfor filosofien har han særlig jobbet med filosofiske aspekter ved kvantefysikk og relativitetsteori, samt eksistensfilosofi og språkfilosofi anvendt på matematikk. Han er medlem av en tverrfakultær gruppe i anvendt filosofi ved UiA (Solveig B. Eide (ØkSamf/HumPed), Aslaug Kristiansen (Hum Ped), Hans Inge Sævreid (Helse og Idrett), Dag G. Aasland (ØkSamf)) som har utgitt tre vitenskapelige antologier sammen.
- **LeRon Shults:** Shults er professor i tverrsnittet teologi – filosofi, og har et bredt forskningsnettverk ved universiteter i USA som Boston University, Stanford University og Princeton University. Han har svært høy publiseringsrate og har blant annet utgitt følgende som er relevant for filosofistudiet: *Ethics, exemplarity and atonement*, i: *Theology and the Science of Moral Action*, Ed. Van Slyke a.o, 2012, s.164-178.
- **Bjarne Markussen:** Markussen er førsteamanuensis i nordisk litteraturvitenskap, og er ansatt i 30 % på institutt for religion, etikk og historie for å undervise i filosofi. Hans publikasjoner er først og fremst rettet mot nordisk litteraturvitenskap, men han har også filosofirelaterte publikasjoner om Zappfe.

Samarbeid og arbeidsdeling:

- **Vurdering av mulighet og behov for samarbeid og arbeidsdeling eksternt og internt:**
- Samarbeid og arbeidsdeling internt på UiA: Etikk-emnet FIL 102 har mange studenter fra ØkSamf i tillegg til studentene ved HumPed, og kurset FIL 105 har studenter både fra HumPed og Tek Real (emnet eies av TekReal). Ikke minst etikk-kursene på et kommende bachelorstudium har potensiale for å kunne tilbys til studenter også ved andre fakulteter, for eksempel Fakultet for helse- og idrettvitenskap.
- Samarbeid og arbeidsdeling eksternt: Gjennom etikk-fagene samarbeider instituttet allerede med SSHF (ABUP), og det vil være mulighet for samarbeid også om bachelor i filosofi ved at kurs på studiet kan tilbys også som EVU til SSHF.

Kompetanse for å tilby studiet:

Fakultetet skal gi en oversikt over eksisterende kompetanse som skal benyttes på studiet, samt en vurdering av hva som eventuelt må suppleres. Dersom kompetanse fra andre fakultet skal benyttes, må det foreligge uttalelse som bekrefter dette.

Kompetanse knyttet til det omsøkte studiet/studieprogrammet presenteres i følgende tabell:

Vitenskapelig ansatte som skal tilknyttes studiet (stilling, navn og fakultetstilknytning)	Hovedstilling ved institusjonen?	Andel av årsverk som vil bli knyttet til studiet	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet (så langt som mulig med henvisning til emnene i studieskissen, se felt 6 nedenfor)
	JA NEI		
Førsteamanuensis i filosofi Ralph Henk Vaags, Fakultet for HumPed	Ja	75 %	FIL100 FIL104 EX-100 FIL101
Førsteamanuensis i filosofi Håvard Løkke Fakultet for HumPed	Ja	75 %	FIL102 FIL103 EX-100 EX-101
Professor i filosofi NN (Tilsetting våren 2013) Fakultet for HumPed	Ja	50 %	Bacheloroppgave Andre fag i studiet basert på kompetanse
Professor Hans Grelland Fakultet for TekReal	Ja	5 %	FIL105
Førsteamanuensis	Ja	30 %	EX 101. Markussen er ansatt på

Bjarne Markussen Fakultet for HumPed			instituttet i 30 % stilling for å undervise i filosofi.
Professor i Paul Leer-Salvesen Fakultet for HumPed	Ja	15 %	FIL2xx Etikk i religionene FIL102 Etikk
Førsteamanuensis Terje Mesel Fakultet for HumPed	Ja	5 %	FIL 2xx Etikk i religionene FIL 102 Etikk
Professor LeRon Shults	Ja	5 %	FIL101
Førsteamanuensis Odin Lysaker Fakultet for HumPed	Ja	10 %	FIL104 FI 2xx Etikk i religionene FIL102 Etikk

Dersom det er behov for supplerende kompetanse i forbindelse med etablering av studiet, må fakultetet klargjøre dette. Det må framgå hvor mange personer, på hvilket nivå og innenfor hvilket fagområde det er behov for supplerende kompetanse:

Som skjemaet ovenfor viser, er det intet behov for supplerende kompetanse. Instituttet har per i dag kompetanse som dekker de aktuelle undervisningsområdene, og en ny professor vil bli tilsatt i 2013 som styrker den vitenskapsfilosofiske kompetansen. Flere av de faglige ansatte har en tverrfaglig kompetanse innenfor religion/etikk/filosofi som sammen med det øvrige fagmiljøet på filosofi vil gjøre miljøet i stand til å tilby kurs i samarbeid med arbeidslivet og andre utdanningsinstitusjoner.

Finansiering:

Fakultetet skal redegjøre for hvordan studiet skal finansieres. Simulering av økonomiske konsekvenser inngår som en del av denne redegjørelsen. Nye studier skal som hovedregel finansieres gjennom omdisponeringer. Det vises til notat fra økonomiseksjonen. Notatet finnes på universitetets nettsider under Kvalitetssikring -> Studier og emner:

Det trengs ingen ny finansiering for å opprette en bachelorgrad i filosofi. Vi trenger ingen nye studiepoeng for å finansiere studiet.

Risikovurdering:

Fakultetet skal gi en vurdering av faktorer som kan utgjøre en risiko for programmet, eksempelvis studentrekruttering, rekruttering av vitenskapelig personale, forskningsaktivitet, teknisk utstyr/infrastruktur, tilgang på praksissteder, øvrig samarbeid med eksterne parter osv:

-Studentrekrutteringen til årsstudiet er i dag høy, og en opprettelse av bachelor i filosofi vil kunne gi økt tilstrømning både til masterstudiet i religion, etikk og samfunn, samt til phd-spesialiseringen i religion, etikk og samfunn.

-Selv om årsstudiet har høyt studenttall (90 studenter 2012/13) er det en risiko at for få studenter vil ta en bachelor i filosofi, og nøyer seg med årsstudiet. Det gjelder spesielt studenter som vil bli lærere og antakeligvis trenger to skolefag for å få opptak til et nytt PPU (Rammeplan 2013), men det kan også gjelde andre studenter.

-Rekruttering av vitenskapelig personale er uproblematisk, i og med det i dag er høy kompetanse blant det vitenskapelige personale, og det har vært høye søkertall og velkvalifiserte søkere til de to stillinger vi har lyst ut de to siste årene (20 søkere til utlyst stilling som professor i filosofi januar 2013).

Konklusjon: Den største risikofaktor er manglende studentrekruttering i overgangen fra årsstudiet til bachelorstudiet, mens rekruttering av vitenskapelig personale og forskningsaktivitet er uproblematisk. Studiet vil kunne gi økt studentrekruttering og mer tverrfaglig samarbeid på institutt for religion, filosofi og historie.

Dato for vedtak i fakultetsstyret:

Forslag til medlemmer i sakkyndig komité for masterstudier og doktorgradsstudier:

DEL II: Om studiet/programmet <i>Del II gjelder studier til og med masternivå.</i>					
1. Navn på studiet	Filosofi, Bachelor Bachelor in Philosophy				
2. Type program	Bachelor				
3. Forslag til grad og tittel	Bachelor i filosofi Bachelor in Philosophy				
4. Målgruppe og antall	• Studenter med interesse for filosofifaget, inkludert studenter som allerede har tatt årsstudiet i filosofi. • Antall: 30 studieplasser				
5. Opptakskrav	Generell studiekompetanse				
6. Læringsutbytte	Kunnskap: Studentene skal: • Ha bred oversikt over sentrale filosofiske problemstillinger knyttet til blant annet tro og viten, individ og samfunn, kunnskap og virkelighet • Ha bred innsikt i hvordan sentrale filosofiske problemstillinger er blitt behandlet fra antikken til vår tid Ferdigheter: Studentene skal: • Ha utviklet sine evner til analytisk og kritisk tenkning • Ha utviklet sine evner til å fremføre filosofiske resonnementer på en konstruktiv måte både muntlig og skriftlig Generell kompetanse: Studentene skal: • Kunne formidle sentralt filosofisk fagstoff både skriftlig og muntlig. • Kunne arbeide med filosofiske problemstillinger både selvstendig og i samarbeid med andre. • Ha innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger • Ha erfaring med kritisk analyse og drøfting av komplekse problem, ofte på høyt abstraksjonsnivå. Dette gir godt grunnlag for videre studier og forskning, og kompetanse som er nyttig i utredningsarbeid i offentlig og privat administrasjon, næringsliv og organisasjoner.				
7. Studieskisse	1. semester	Emne A FIL 100: Innføring i filosofi 10 studiepoeng	Emne B FIL 103: Antikkens filosofi 10 studiepoeng	Emne C FIL 105: Fenomenologi, eksistensialisme og dialogfilosofi 10 studiepoeng	
	2. semester	FIL 101: Religionsfilosofi med metafysikk 10 studiepoeng	FIL 102: Etikk 10 studiepoeng	FIL 104: Kritisk tenkning 10 studiepoeng	
	3. semester	FIL 2xx/(KR 210) Etikk i religionene 10 studiepoeng	EX 100: Examen filosoficum 10 studiepoeng	EX 101: Examen facultatum 10 studiepoeng	
	4. semester	FIL 2xx: Bacheloroppgave 10 studiepoeng	Fritt valgte emner	Fritt valgte emner	
	5. semester	Breddefag	Breddefag	Breddefag	
	6. semester	Breddefag	Breddefag	Breddefag	
8. Eventuelle					

spesialiseringer	
9. Yrkeskompetanse B/M	Bachelorgraden i filosofi vil gi kompetanse for arbeid innen statsforvaltningen, kommunesektoren og næringslivet, eksempelvis media, presse, forlag, museum og andre kulturinstitusjoner. Studiet kan gi arbeidsmuligheter innenfor de arbeidsoppgavene som er knyttet til filosofi i skolen. Bachelorstudiet i filosofi kvalifiserer for arbeidsoppgaver som setter krav til refleksjon og analytisk tenkning, samt arbeid med å formulere forutsetninger og se konsekvenser. Studiet oppøver evnen til å orientere seg kritisk og selvstendig.
10. Videre studier	Bachelorgraden vil kvalifisere til opptak ved masterprogrammene i filosofi ved UiO, UiB, NTNU og UiT. Instituttet vil legge til rette for at en bachelorgrad i filosofi kan kvalifisere for opptak i masterprogrammet i religion, etikk og samfunn. En mastergrad i filosofi kvalifiserer allerede i dag for opptak til ph.d-spesialiseringen i religion, etikk og samfunn.
11. Internasjonalisering B/M	Bachelor Gode muligheter for utveksling siste studieår da 30 studiepoeng kan velges fritt, i tillegg til at 30 studiepoeng kan velges innenfor samme fagområde. Det vil bli sett nærmere på Erasmusavtaler med aktuelle universiteter for å kunne tilby relevante emner for studentene. Fakultetet har en rekke avtaler innenfor «humanities». Emnene FIL 101, FIL 103 og FIL 104 vil kunne tilbys på engelsk for internasjonale studenter, noe som vil oppfylle flere av målene i fakultetets strategiplan 2012-2015 og virksomhetsplan for 2013: «lage flere attraktive emnepakker for innkommende bachelorstudenter» og «Fakultetet vil se på hvordan tilbudet på engelsk kan økes på bachelornivå». Filosofi er kompatibelt på den internasjonale arena fordi det finnes en standard kanon som er lik over store deler av verden.

Skjema for dokumentasjon i forbindelse med søknad om etablering av nye studier

Søknaden stiles til styret for Universitetet i Agder og sendes studiesekretariatet. Frist for å fremme søknad er 15. april (1. februar for studier med oppstart i vårsemesteret).

DEL I: Grunnleggende opplysninger

Opplysninger om punktene i del I skal følge søknaden.

Nasjonalt og regionalt behov for studiet:

- Høgskolen i Telemark (HiT) og Universitetet i Agder (UiA) – har gått sammen om et treårig arbeid som skal utvikle og realisere flere konkrete faglige og administrative fellestiltak mellom de to institusjonene. Samarbeidsprosjektet skal utrede grunnlaget for å kunne ta stilling til en eventuell fusjon eller et utvidet samarbeid mellom HiT og UiA.
- I forbindelse med dette har Institutt for musikk ved Fakultet for kunsthøgskolen, UiA og Institutt for folkekultur ved HiT søkt om og fått midler til et forprosjekt. Forprosjektet ser på muligheten for å felles master i World Music med fordypning i norsk folkemusikk. Forprosjektet er inne i fase der det er naturlig å søke om opprettelse av et masterprogram i World Music til universitetsstyret.
- Kunstformen musikk er under stadig utvikling, nåtidens musikk bærer preg av et flerkulturelt samfunn og en tverrkulturell kunstform. Det å kjenne til andre kulturers identitet og å forstå disse er viktig for musikere, både som utøvere og som pedagoger. Det å kunne tilby et slikt studium og å henvende seg til et internasjonalt folkemusikermiljø, der kritisk refleksjon og samhandling står sentralt, vil berike det allerede eksisterende musikkmiljøet ved UiA og HiT.
- World Music er en fusjon mellom folkemusikk og rytmisk musikk. Samarbeidet mellom Institutt for folkekultur ved HiT og institutt for musikk ved UiA, spiller nettopp denne fusjonen. Institutt for folkekultur står for ekthet i arbeid med folkekunst og kultur, mens det rytmiske miljøet ved institutt for musikk er et av landets største og mest vitale miljøer innen rytmisk musikk.
- Det finnes i dag lite utdanning på feltet. Vi kjenner ikke til tilsvarende utdanning i Norge. Ved Göteborgs universitet har de pr i dag en Bachelorutdanning i World Music, og planer om en master innen feltet.
http://www.utbildning.gu.se/program/program_detalj/?programid=K1VMU
Videre finnes det nordisk master kaldt GLOMAS – Master i Global Music, som er et samarbeid mellom institusjoner o Malmö, Lund Aarhus og Helsinki.
<http://www.siba.fi/en/how-to-apply/degrees-and-programmes/global-music>
NTNU tilbyr studieemner innen verdensmusikk og etnomusikologi som del av den musikkvitenskapelige studieporteføljen. I denne sammenheng har det pågående et omfattende samarbeid mellom enkeltforskere ved UiA (professor Tor Dybo) og forskere ved NTNU på feltet. Gjennom oppstarten av en World Music master vil tilgangen på relevant kompetanse øke, og dokumentasjon av ulik forskning bli større og lettere tilgjengelig i og med at nettverket vil styrke et voksende miljø.
- Studieprogrammet vil bli administrert fra Fakultet for kunsthøgskolen, som vil ha det faglige ansvar. HiT vil tilby emner på til sammen 30 av totalt 120 studiepoeng.

- Begrepet 'World music' startet som en upretensiøs versjon av 'etnomusikologi' på 50- og 60-tallet, men ble overtatt som en genrebeskrivelse av musikkindustrien på 80-tallet. I dag brukes begrepet i begge disse betydninger, men også mer upresist om all verdens musikk som fremstår med et lokalt og gjerne etnisk preg. Mens mye tidlig etnomusikkforskning var svært 'musikknær' og til tider kontekstignorant, har forskningen på feltet har de senere tiår vært dominert av kulturorienterte disipliner. I tilknytning til et utøverorientert studium er det nå også behov for oppdatert forskning som ivaretar så vel dagens kulturelle betingelser som de musikktekniske sidene av en genre i stadig endring.
- Studiet skal undervises på engelsk, da dette er et internasjonalt forskningsfelt. Internasjonale søkere skal også ha kompetanse på folkemusikk fra sitt hjemland. Dette vil derfor kunne tiltrekke seg internasjonale studenter.

Strategisk begrunnelse:

I Universitetet i Agder sin strategiplan 2010-2015 fremgår følgende:

I 2015 er det et mål at det institusjonelt forankrede samarbeidet med Høgskolen i Telemark har resultert i flere felles studieprogram, flere felles forskningsprosjekter og felles bruk og utvikling av infrastruktur og administrative støttetjenester.

Videre fremgår det av de to første punktene i Fakultet for kunstfag sin overordnede visjon: *Fakultetet skal levere et betydelig bidrag til utvikling av kunstfagene innen undervisning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid.*

Fakultet for kunstfag skal være et regionalt og nasjonalt anerkjent lærested med et nasjonalt og et internasjonalt kontaktnett.

Musikklivet er i sterk endring, både nasjonalt og globalt, og preges av nye utfordringer på mange felt. To viktige sider i utviklingen er relevante for satsingen på et nytt masterprogram:

- Den stadig sterkere internasjonale og globale orientering, både markedsmessig og kulturelt.
- En tiltagende tendens til genreoverskridende utøvende virksomhet.

Vi vil i denne sammenhengen forstå «World Music» både som genre og som en estetisk og kulturell tilnærming til musikalsk virksomhet, som i større grad enn tradisjonell tilnærminger møter dagens virkelighet.

Profileringen i retning av norsk tradisjonsmusikk vil i denne sammenheng handle mer om tradisjonsmusikkens potensiale for kunstnerisk utvikling enn om kulturbevaring. Vi ser en stigende interesse for denne musikkformen blant musikere i mange genre, og det er et klart behov for faglig velfundert fordypning i musikkformen, på et nivå som gjør det mulig å nyttiggjøre seg stilistiske særtrekk på et profesjonelt nivå.

Vi tror også en slik utdanning må være interessant for innvandrede musikere i Norge i Norge, som her vil kunne se muligheter for hvordan deres musikktradisjoner kan integreres i et norsk musikkliv.

Forskningsaktivitet:

Ved UiA har det gjennom en årrekke pågått en omfattende aktivitet innen forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid på feltet. Her gis noen eksempler på aktiviteter relatert til verdensmusikk: Professor Bjørn Ole Rasch kan som utøvende kunstner (keyboards, komponist, arrangør, plateprodusent m.m.) vise til en omfattende merittliste med turneer og plateutgivelser med musikere, artister og band som The Chieftains, Jose Carreras, Sinéad O'Connor, Kirsten Bråthen Berg, Halvard T. Bjørgum, Sondre Bratland, Trilok Gurtu m.fl. Professor Bendik Hofseth – internasjonalt vel etablert og kjent tenorsaxofonist (Steps Ahead, Arild Andersens *Arv* og *Sagn*-prosjekter m.m.) – har ved flere anledninger siden 1990-tallet gått inn krysskulturelle improvisasjonsprosjekter både på scene og i form av plateutgivelser med musikere i internasjonal toppklasse fra flere verdensdeler. Professor II Stan Hawkins er en internasjonalt anerkjent populærmusikkforsker som har publisert en rekke vitenskapelige arbeider med temaer som krysser populærmusikk og migrasjonsspørsmål/krysskulturelle musikkprosjekter. I denne sammenheng bør nevnes at han leder det NFR-finansierte

forskningsprosjektet *Populærmusikk og kjønn i en transkulturell kontekst* – som har sin base ved UiO – men hvor flere populærmusikkstipendiater ved UiA er involvert. Professor Tor Dybo har publisert en rekke artikler og bøker som tematiserer verdensmusikk i ulike kulturelle kontekster. Blant hans publikasjoner kan nevnes antologien *Musikk, politikk og globalisering* (Akademika forlag 2012) og bokutgivelsen *Jan Garbarek: Det åpne roms estetikk* (Pax forlag 1996). Det bør også nevnes at UiA har hatt en av stipendiatstillingene i populærmusikk knyttet opp til et prosjekt innenfor flerkulturelle møter og verdensmusikk (Tormod Anundsen).

Samarbeid og arbeidsdeling:

Universitetet vil stå som eiere av studieprogrammet, Høgskolen i Telemark vil tilby 30 av til sammen 120 studiepoeng på masterprogrammet, UiA skal tilby 90 av de resterende studiepoengene. Dersom begge utdanningsstedene skal få et reelt eierskap til masterprogrammet, må studentene tilbringe tid begge steder. I utgangspunktet vil det mest naturlige være at emnene gis på det stedet som eier emnet. Tanken er at studentene skal tilbringe det første semesteret på Rauland, Høgskolen i Telemark, og de tre siste i Kristiansand, Universitetet i Agder.

Hovedinstrumentlærere og en del av det øvrige fagpersonellet vil hentes fra både det internasjonale, det nasjonale og det regionale folkemusikkmiljøet. Dette skjer gjennom samarbeid med internasjonale aktører, nasjonale og regionale ressurspersoner. Både institutt for musikk (UiA) og institutt for folkekultur (HiT) har godt utbygget nettverk av samarbeidende institusjoner.

- Nepal Music Center
- Midi School of Music, Beijing
- Nordisk nettverk i folkemusikk NORTRAD
- Samt diverse internasjonale utvekslingsavtaler ved begge institusjoner

Deler av lærerkreftene knyttet til Institutt for folkekultur er sterke internasjonale størrelser innen World Music og folkemusikktradisjonen.

Kompetanse for å tilby studiet:

Kompetanse knyttet til det omsøkte studiet/studieprogrammet presenteres i følgende tabell:

Vitenskapelig ansatte som skal tilknyttes studiet (stilling, navn og fakultetstilknytning)	Hovedstilling ved institusjonen?	Andel av årsverk som vil bli knyttet til studiet	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet (så langt som mulig med henvisning til emnene i studieskissen, se felt 6 nedenfor)
	JA NEI		
Professor Bjørn Ole Rasch, inst for musikk, UiA	Ja	50 %	Individuell utprøving og interpretasjon. Norwegian Folk Music
Professor Tellef Kvifte, Institutt for folkekultur, HiT	Ja	10 %	Tradisjon, Kultur og identitet, Verdenssatslære, veiledning masteroppgave, Norwegian Folk Music
Førsteamanuensis Knut Tønsberg, inst for musikk, UiA	Ja	20 %	Veiledning masteroppgave.
Førsteamanuensis Per Elias Drabløs, inst for	Ja	10 %	Veiledning masteroppgave

musikk, UiA			
Annbjørge Lien	Nei	40 % Timelærer	Hovedinstrument fele, Norwegian Folk Music
Kristen Bråthen Berg	Nei	20 % Timelærer	Hovedinstrument vokal.
Førsteamanuensis Rolf Kristensen, institutt for musikk, UiA	Ja	10 %	Improvisasjon
Gjesteforelesere, fredskorpset	Nei	20 %	Verdenssatslære, masterseminarer
Førstelektor Frode Nyvold Institutt for folkekultur, HiT	Ja	20 %	Veiledning masteroppgaver, Norsk folkemusikk, Tradisjon, kultur og tradisjon
Høgskolelektor, Ånon Egeland, HiT	Ja	10 %	Hovedinstrument

Dersom det er behov for supplerende kompetanse i forbindelse med etablering av studiet, må fakultetet klargjøre dette. Det må framgå hvor mange personer, på hvilket nivå og innenfor hvilket fagområde det er behov for supplerende kompetanse.

HiT har bred kompetanse på norsk og nordisk folkemusikk, både teoretisk og praktisk. De ansatte har bred kontakt med det aktive tradisjonsmiljøet. Denne kompetansen kan ikke tilbys andre steder enn i Norge. Det er videre god kompetanse på etnomusikkfeltet, herunder både kulturteori og satstekniske spørsmål. HiT har også bred erfaring fra nettverksbygging internasjonalt. UiA har bred kompetanse på rytmisk musikk, utøvende; på samspillundervisning, musikkteknologi og bransjespørsmål. Internasjonale navn som kan knyttes til dette:

Trilok Gurtu, perkusjon

Pat Broaders,

Catriona Macdonald, fele, førsteamanuensis

Roger Tallroth, gitar

Finansiering:

Fakultetsadministrasjonen har foretatt en beregning av hvilke budsjettmidler som vil bli tilført fakultetets ramme når masterstudiet i World Music er fullt utbygd. De tilførte midlene er simulert i fakultetets internfordelingsmodell for beregning av hvor mye av disse midlene instituttet vil få til disposisjon. Instituttet har foretatt en beregning av sine utgifter til lønn for fast personale, timelærere og i tillegg utgifter til koordinering og til spesiell seminarvirksomhet i tilknytning til eller som en del av undervisningen. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for budsjett- og utgiftsberegningene:

- Instituttets andel av studiet utgjør 90 studiepoeng – resten tilbys av HiT
- Hvert kull er på 12 studenter – årlig opptak
- 85 % av de opptatte studentene møter til eksamen
- 80 % av de opptatte studentene består eksamen

Med disse forutsetningene har en kommet fram til at instituttet hvert annet år vil ha 0,26/0,67 mill kr til disposisjon til dekning av utgifter som reiser, sensur, gjesteforelesere m.m. Det er instituttets vurdering at dette vil være tilstrekkelig, men at det vil kreve strenge prioriteringer og en mest mulig effektiv gjennomføring av studiet ut fra at dette bl.a. skal gis på to geografiske steder med stor avstand. Tallene er som vist nedenfor:

	Ett opptak	Opptak hvert år
Budsjettmidler som tilfaller instituttet for instituttets andel av studietilbudet (90 st.p.)	1 488 450	2 976 900
Lønnskostnader undervisning (12 studenter per opptak, 90 st.p.)	955 143	1 910 286
10 % koordinator per år	153 000	153 000
Restmidler etter lønn til ordinær undervisning og koordinering	380 307	913 614
Fellesseminar/fellesprosjekt (ett seminar for hvert opptak)	120 000	240 000
Rest til reiser, sensur, gjesteforelser m.m. (i løpet av 2 år)	260 307	673 614
Utfordringen er at det vil påløpe utgifter så snart studiet tar til, mens budsjettmidler vil tilflyte fakultetet og instituttet med ca ett års forsinkelse. Årsaken til dette er at tildelingen av budsjettmidler er basert data om faktisk oppmøte til eksamen og beståtte eksamener. Fakultetet og instituttet må se nærmere på hvilke muligheter det er for å få stilt til disposisjon oppstartsmidler som kan kompensere for dette.		
Risikovurdering: • Det er ikke foretatt noen systematisk undersøkelse mulig søkermasse. Det ligger derfor en føring på at studiet ikke igangsettes dersom man ikke har minimum 12 kandidater ved semesterstart. For at finansieringen skal være forsvarlig, må man oppnå måltallet med minimum 12 studenter. Det søkes om eksterne midler for å foreta markedsføring for studieprogrammet. • Studiet henter kompetanse fra to institusjoner som har stor geografisk avstand. Det å ikke alltid kunne fysiske kontakte veileder/hovedinstrumentlærer kan være en utfordring. Vi legger derfor opp til en del online kontakt med veileder/student.		
Dato for vedtak i fakultetsstyret: Vedtak vedlegges. Fullmakt godtas ikke.		
Forslag til medlemmer i sakkyndig komité for masterstudier og doktorgradsstudier: Forslag fra Fakultet for kunsthøgskolen og HiT: Professor Hans Weisethaunet, Universitetet i Oslo Professor Gunnar Ternhag, Stockholms Universitet		

DEL II: Om studiet/programmet

Del II gjelder studier til og med masternivå.

Opplysningene fylles ut i skjemaet, og skal følge søknaden. B/M i første kolonne betyr at feltet bare skal fylles ut for bachelor- og masterprogrammer.

1. Navn på studiet (norsk og engelsk)	Master's programme in World Music Styles and Norwegian Traditions
2. Type program B/M	Masterprogram
3. Forslag til grad og tittel B/M (norsk og engelsk)	Master i World Music Styles and Norwegian Traditions Master of World Music Styles and Norwegian Traditions
4. Målgruppe og antall	Målgruppen er utøvende musikere og musikkpedagoger som ønsker å bygge broer på tvers av landegrenser og kulturer. Det er musikere innenfor alle sjangere, som ønsker å utvide sitt stilistiske repertoar med fordypning i sjangere som har lokal tilknytning til ulike områder i verden. Målgruppen ønsker å ha en særlig fordypning i norsk folkemusikk. 12 studieplasser
5. Opptakskrav	Fullført bachelorgrad i utøvende musikk (180 studiepoeng) eller tilsvarende utdanning. I tillegg må søkeren få godkjent forslag til fordypningsemne og bestått opptaksprøve (spilleprøve og intervju). Søkere fra land utenom Norden, må dokumentere kunnskaper i engelsk på lik linje med de krav som stilles til generell studiekompetanse.
6. Læringsutbytte	KUNNSKAP • Ha inngående kunnskap om tradisjon, kultur og identitet • Ha avansert kunnskap innenfor musikk og spesialisert innsikt på «world music» • Kjenne sitt eget lands musikktradisjoner og å kunne sette disse inn i en worldmusic sammenheng FERDIGHETER • kunne analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor den tradisjonelle folkemusikken og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning • kunne bruke relevante vitenskapelige metoder for faglig- og kunstnerisk utviklingsarbeid på en selvstendig måte • kunne bruke og å forstå norske musikktradisjoner og kulturbegrep • kunne presentere sitt eget lands musikktradisjoner, og å kunne sette dette inn i en global kontekst GENERELL KOMPETANSE • kunne anvende sine kunnskaper og ferdigheter på områder innenfor fagområdet tradisjonsmusikk, og bruke dets potensiale for kunstnerisk utviklingsarbeid • kunne bidra til nytenkning og innovasjonsprosesser innenfor fagområdet tradisjonsmusikk • ha kunnskap om internasjonale utøvere og hvilken betydning disse har for utviklingen av worldmusic

	• ha kompetanse innen egen og andres estetiske praksis som en del av en større kulturell kontekst													
7. Studieskisse	<table><tr><td>1</td><td>Individuell utprøving og interpretasjon (10 sp)</td><td>Tradisjon, kultur og identitet (10 sp)</td><td>Norwegian Folk Music/Improvisasjon (10 sp)</td></tr><tr><td>2</td><td>Individuell utprøving og interpretasjon (10 sp)</td><td>Verdens satslære (10 p)</td><td rowspan="3">Masteroppgave (50 sp)</td></tr><tr><td>3</td><td>Individuell utprøving og interpretasjon (10 p)</td><td rowspan="2"></td></tr><tr><td>4</td><td>Individuell utprøving og interpretasjon (10 sp)</td></tr></table>	1	Individuell utprøving og interpretasjon (10 sp)	Tradisjon, kultur og identitet (10 sp)	Norwegian Folk Music/Improvisasjon (10 sp)	2	Individuell utprøving og interpretasjon (10 sp)	Verdens satslære (10 p)	Masteroppgave (50 sp)	3	Individuell utprøving og interpretasjon (10 p)		4	Individuell utprøving og interpretasjon (10 sp)
1	Individuell utprøving og interpretasjon (10 sp)	Tradisjon, kultur og identitet (10 sp)	Norwegian Folk Music/Improvisasjon (10 sp)											
2	Individuell utprøving og interpretasjon (10 sp)	Verdens satslære (10 p)	Masteroppgave (50 sp)											
3	Individuell utprøving og interpretasjon (10 p)													
4	Individuell utprøving og interpretasjon (10 sp)													
8. Eventuelle spesialiseringer														
9. Yrkeskompetanse B/M	Etter endt utdanning skal studenten inneha kompetanse som instrumentalist med spesialkompetanse på «world music». Utdanningen handler om tradisjonsmusikkens potensiale for kunstnerisk utvikling. Studiet gir grunnlag for å arbeid som prosjektleder, frilansmusiker, regionmusiker, som instrumentallærer i kulturskoler, videregående skoler, folkehøgskoler og i det frivillig musikkliv. Studiet gir også grunnlag for å arbeide som utøvende musiker eller musikkpedagog med spesielt innblikk i egen kultur og å sette denne inn i en større kulturell kontekst. Studenten skal gjennom de ulike områdene kunne presentere egen kultur og sette denne inn en større sammenheng, og videre å kunne se samarbeidsmuligheter mellom ulike kulturer. Studentene kan også jobbe som kulturarbeider med world music som spesialisering.													
10. Videre studier	Studiet kvalifiserer for videre doktorgradsstudier (forutsetter et godt karakternivå). Ved UiA tilbys doktorgradsutdanning i utøvende rytmisk musikk													
11. Internasjonalisering B/M	Det legges til rette for at studenter kan dra på utveksling i 3. semester. Både institutt for musikk (UiA) og institutt for folkekultur (HiT) har et godt utbygget nettverk av samarbeidende institusjoner. Man tenker seg også at internasjonaliseringsarbeidet kan bestå av kortere samarbeidsprosjekter med internasjonale samarbeidsinstitusjoner.													

Skjema for dokumentasjon i forbindelse med søknad om etablering av nye studier

Søknaden stiles til styret for Universitetet i Agder og sendes studiesekretariatet. Frist for å fremme søknad er 15. april (1. februar for studier med oppstart i vårsemesteret).

DEL I: Grunnleggende opplysninger

Opplysninger om punktene i del I skal følge søknaden.

Nasjonalt og regionalt behov for studiet:

- Det eksisterer en rekke private tilbud innen grunnleggende skuespillerutdanning, både ettårige og flerårige (ved bl.a. NISS, Westerdals og Baardar). Ingen av disse studieprogrammene er studiepoenggivende. Vi kjenner ikke til at årsstudium i utøvende scenekunst finnes ved andre universiteter eller høyskoler her i landet. Med et årsstudium i skuespillerkunst, vil vi dermed ha et unikt studietilbud.
- Som en konsekvens av umiddelbar nærhet til Kilden Teater- og Konserthus har det vært flere henvendelser både fra Agder Teater og Opera Sør vedrørende tilgang til studenters kompetanse. Kilden ønsker å gi tilbud om hospitering/praksisplasser til skuespillerstudenter. Dette er i utgangspunktet veldig interessant for fakultetet, både faglig og i forhold til intensjonsavtalen med Kilden, men det vanskelig å tilpasse dette i forhold til faglærerutdanningen. Faglærerutdanningen er formet ut fra en nasjonal rammeplan med strenge krav mht. hva begrepet praksis betyr. Man har sett på ulike løsninger for å legge det til rette i både første, andre og tredje studieår, men et samarbeid har ikke latt seg gjøre. Med et årsstudium i skuespillerkunst, der fakultetet selv legger premissene, vil et slikt samarbeid være berikende for studiet og fagmiljøet.
- Fakultetet har også mottatt henvendelser fra ulike filmmiljø, Dyreparken mm om å sende studenter på auditions til kortere eller lengre oppdrag. Dette har av samme grunn som nevnt i punktet over, ikke så enkelt å tilrettelegge for. Henvendelsene er med på å understreke behovet i regionen.
- Presset fra bl.a. Kilden om å opprette et studium hvor man kan få til et fruktbart samarbeid har vært stort. I årsstudiet er det planlagt et emne på 10 studiepoeng i vårsemesteret, hvor man samarbeider direkte med Kilden og Sør-norsk filmsenter.
- Både studenter og søkere har etterspurt et tilbud innenfor skuespillerkunsten, man har derfor stor tro på at det vil bli betydelig søkning til studiet.

Strategisk begrunnelse:

- Av Fakultet for kunsthøgskolen sin strategiplan 2013-17 fremgår følgende punkt: *vurdere etterspørsel og muligheter for å starte flere emner/studier med utøvende fokus.* Årsstudium i skuespillerkunst er etterspurt av både studenter, søkere og eksterne samarbeidspartnere. Tiden er derfor moden for at man søker om etablering av dette.
- Et årsstudium i skuespillerkunst er meget aktuelle som supplement til faglærerutdanning drama, bachelorprogram og de utøvende bachelorprogrammene på rytmisk og klassisk. Det kan brukes som bredde i egne og andres bachelorprogram (som f.eks. Kunst og håndverk, bachelorprogram, Kunsthøgskolen med fordypning i musikk, bachelorprogram og Litteratur film og teater, bachelorprogram). Det er flere studieprogram ved Universitetet i Agder som har fri valg av bredde, hvor dette årsstudiet kan inngå. Det kan også inngå i en selvvalgt bachelor.

- I universitets strategi er de utøvende kunstutdanningene fremholdt som selvstendige utdannings- og forskningsområder. - Med oppstarten av «Master i kunstfag» i 2011 (tverrfaglig tilbud for studenter med bakgrunn fra visuell kunst, scenekunst og musikk), fikk begrepet «kunstnerisk utviklingsarbeid» enda større gjennomslagskraft i fakultetet, og dermed ble tanken om å utvikle et studium som rendyrket det utøvende aspektet ved scenekunst forsterket.
Forskningsaktivitet: - I fakultetets overordnede visjon fremgår det at vi «verdsetter både forskningsbasert og erfaringsbasert kompetanse», og dette studiet vil i stor grad bygge på begge. Skuespillerutdanninger har gjerne uttalt at de hviler på en metode eller en tradisjon (som for eksempel viser til Konstantin Stanislavskij, Berthold Brecht, Jaques Lecoq eller Etienne Decroux). Dette studiet vil i tillegg til å gi studentene innføring i og erfaring noen arbeidsmetoder, også gi en introduksjon i forhold til mangfoldet og noen av de ulike retningene innen skuespillerkunsten. - Flere av fagmiljøets ansatte har lang erfaring med KU-arbeid innen utøvende scenekunst, både som skuespillere og iscenesettere. (Gunnar Horn i <i>Fortellerfabrikken</i>, Jorunn Seljeseth og Anne-Mette Liene i <i>Bobleteatret</i>, Merete Elnan og Marit Wergeland-Yates i <i>Kompani Mellizo</i>, Wergeland-Yates og Ida Fugli i <i>Teater Via Alma</i> har alle vært kunstneriske utviklingsarbeid). Wergeland-Yates har i tillegg erfaring som regiassistent og dramaturgkonsulent for flere profesjonelle iscenesettelser i friteatermiljøet i Danmark. - I mange år har studentene ved årsstudiet pluss førsteklasse faglærer samarbeidet om en fullskala, tilnærmet profesjonell produksjon. Vi har gjerne benyttet gjester som instruktører; både teatersjef Trond Birkedal og den paris-baserte norske skuespilleren Trond Erik Vassdal har hatt flere iscenesettelser ved fakultetet, bl.a <i>Goodspell</i>, <i>Et juleeventyr</i>, <i>Under the Milkwood</i>, <i>Ai, ai for en artig krig</i> og <i>Prosessene</i>. Ida Fugli som p.t. har en 100% midlertidig stilling har også hatt regi på disse store prosjektene flere ganger (<i>Draumspel</i> og <i>Kong Ubu</i>). De siste par årene har denne produksjonen vært en del av en større samarbeidsavtale vi har med Den kulturelle skolesekken (Dks) i Kristiansand. Så nesten 1000 ungdomsskoleelever besøkte campus i løpet av hver spilleperiode. En annen Dks-produksjon var basert på Stian Holes bøker om Garmann. Scenene i forestillingen bygget på improvisasjoner som studentene hadde gjort med utgangspunkt i tekst og illustrasjoner fra billedbøkene. Aktører i forestillinga var studenter i 2.klasse i faglærerutdanninga i drama. Universitetslektor Marit Wergeland-Yates var kombinert lærer og instruktør på prosjektet. Denne turneproduksjonen ble tatt meget godt i mot av byens 4.klassinger, og den ble senere invitert av Kilden kulturhusdrift som gjestespill. I alle disse produksjonene, og spesielt i den siste, så er studentene med på et kunstnerisk utviklingsprosjekt (KU). De får til dels store utfordringer som skuespillere, men de får også ansvarsområder mht. scenografi, produksjon, sminke mm. De får se og erfare hvordan en profesjonell, kollektiv, kunstnerisk prosess planlegges og ledes. Og de er i høyeste grad medansvarlige for kvaliteten på det kunstneriske produktet i det kunstneriske utviklingsarbeidet. - Av tradisjonell forskning innen dette temaet er Gunnar Horns bok «Alene med publikum», Merete Elnans forskning på Suzanne Osten og Unga Klaras skuespillere (for eksempel artiklene <i>How Can the Idea of Childhood, of Children as Spectators, and of Understanding Influence Theatre for Young Audiences?</i> og <i>Staging the Impossible for Young Audiences</i>), Kjetil Kro Sørborgs «<i>Scenisk dramaturgi og musikalsk komposisjon</i>» eller «<i>Scenisk komposisjon og musikalsk dramaturgi</i>» <i>Skapende prosesser i musikk og teater, undersøkt i lys av begrepene komposisjon og dramaturgi</i> og Marit Wergeland-Yates bok «<i>Teateret Møllens mange rom 1999 – 2009</i>» de mest relevante.

Samarbeid og arbeidsdeling:

- Hospitering/praksis, som er en av bærebjelkene i studiet krever tett samarbeid med regionale organisasjoner. Fakultetet har vært i møte med Bentein Baardson, administrerende direktør og Gunnar Thon Lossius, stabs- og økonomidirektør ved Kilden Teater- og Konserthus, som begge støtter arbeidet med dette nye studiet. Flere ulike løsninger for hospitering og praksisplasser ble skissert, og de så frem til en dialog rundt utforming av en mer konkret studieplan. Fakultetet vil også kontakte Sørnorsk filmsenter for å sikre at filmproduksjon kan være en mulig praksis.
- Vi har et nettverk av meget anerkjente nordiske teaterkunstnere (spesielt gruppene Teater Møllen, NIE og Unga Klara som det er aktuelt å benytte som gjester).
- Gjennom vår intensjonsavtale med Kilden Teater og konserthus har vi allerede benyttet noen av deres scenekunstnere som gjestelærere, og med et rent utøvende studium vil dette bli enda mer aktuelt å utvide. Vi ser for oss at emnet med monolog og auditionforberedelse i hovedsak skal undervises og veiledes av innleid kompetanse fra Kildens instruktører og skuespillere.
- Vi har i flere år hatt gjestespill (inkl. workshops) og andre gjestelærere fra utlandet, for eksempel NIE's Alex Byrne, den danske skuespilleren og dramatikeren Andreas Dawe, Trond Erik Vassdal (tidligere Philippe Genty Company, nå sykehusklovn i Paris og fast gjest på Akademiet for scenekunst), skuespiller og instruktør Ole Sørensen m.fl. fra Teater Møllen.
- Skuespiller, regissør og teaterpedagog Naila Atrach, som p.t. er tilknyttet fagmiljøet via organisasjonen Scholars at Risk, har vært med på å bygge opp og har ledet skuespillerutdanningen i Damaskus (Syrian High Institute of Drama). Pga politiske omstendigheter og yrkesforbud har hun ikke hatt anledning til å undervise i sitt hjemland på mange år, men hun har derimot vært gjestelærer på en rekke institusjoner, bl.a Ohio State University, Tisch School of the Arts, New York University, Drama department of South Africa osv. Når Atrach reiser videre som SAR eller eventuelt vender tilbake til sitt hjemland Syria, så vil det være veldig aktuelt å benytte henne som gjestelærer ved dette nye studiet.
- Med henblikk på arbeidsdelingen mellom de ulike institusjonene i UH-sektoren, så kan det nevnes at hverken HiT eller UiS har noe utøvende studium innen teater.
-

Kompetanse for å tilby studiet:

Selv om studieporteføljen kanskje gir inntrykk av drama/teater-miljøet ikke er direkte utøvende, og at flere i miljøet har mye erfaring fra lærerutdanninger, så har mange av fakultetets ansatte innen scenekunst erfaring med og forskningsinteresse for det skapende og utøvende feltet. Blant dagens stab er flere kompetente til å planlegge/undervise/veilede innen dette studiet (se de mest aktuelle i tabell under).

Vi vil likevel være avhengig av å supplere dagens kompetanse. Noe av dette vil bli ivarettatt av miljøets to nyansettelser i løpet av våren (se i tabell under), deler av undervisninga kan gjøres av gjestelærere, men for å styrke fagmiljøets spisskompetanse innen det utøvende, så trengs det også å lyse ut en ny stilling på professor eller førstenivå.

Kompetanse knyttet til det omsøkte studiet/studieprogrammet presenteres i følgende tabell:

Vitenskapelig ansatte som skal tilknyttes	Hovedstilling ved	Andel av årsverk som	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet
---	-------------------	----------------------	--

studiet (stilling, navn og fakultetstilknytning)	institusjonen? JA NEI	vil bli knyttet til studiet	(så langt som mulig med henvisning til emnene i studieskissen, se felt 6 nedenfor)
Universitetslektor Marit Wergeland Yates, fast 100% stilling	ja	5%	Wergeland-Yates erfaring med regi, devising, veiledning og undervisning i teaterproduksjoner gjør henne kvalifisert til å dekke læringsmålet: Studentene skal kunne skape og bearbeide ideer og materiale fram til en teaterproduksjon. Studentene skal kunne anvende kunnskap om samspill og ensemblearbeid
Universitetslektor Kjetil Kro Sørborg, fast 100% stilling	ja	5%	Kro Sørborgs erfaring som pedagog både i UH-sektoren og videregående (MDD), danner et godt fundament for at han kan undervise i og veilede oppgaver med læringsmålene: Studentene skal inneha verktøy for å kunne utvikle seg individuelt både kunstnerisk og skuespillerteknisk. Studentene skal ha erfaring med et profesjonelt produksjonsapparat i teater eller film.
Førstelektor Giert Werring, fast 10% stilling	Nei Werring har i mange år hatt full stilling ved Agder Teater (Nå Kilden)	5%	Werrings lange erfaring som dukkespiller, kunstnerisk leder av figurteaterfestival og tilknytning til Kilden gjør man meget kompetent til å ivareta: Studentene skal ha erfaring med et profesjonelt produksjonsapparat i teater eller film.
Førstelektor Gunnar Horn, fast 100% stilling (i permisjon)	ja	5%	Horns lange erfaring som forteller, pedagog og lærebokforfatter gjør han kvalifisert for å ivareta deler av undervisningen omkring: Studentene skal kunne forstå og nyttiggjøre seg instruksjon

Universitetslektor Merete Elnan, fast 100% stilling	ja	5%	Elnans erfaring fra regi, veiledning, undervisning og forskning gjør henne kvalifisert til å dekke læringsmålet: Studentene skal kunne anvende fagterminologi og grunnleggende analytiske verktøy.
Førstelektor eller universitetslektor xx, fast 100% fra 1.8.13	ja	10%	I utlysningsteksten fremgår det at vi er på jakt etter en kompetanse som er lett overførbar til dette studiet: «Aktuelle undervisnings- temaer er lek, rollearbeid, improvisasjon, ensembletrening, teater for barn, bevegelse, teaterproduksjon, teaterteori, dramapedagogikk og teaterhistorie.»
Professor xx, fast 100% fra 1.8.13		5%	Den andre utlysningsteksten er noe åpnere mht. undervisningstema, men på forskningskompetansen vil «Søkere med kunstfaglig FoU-produksjon vil være spesielt attraktive», og dermed være verdifull for et årskurs i skuespillerkunst.

Finansiering:

Finansieringen av studiet er beregnet ut fra et opptak på 20 studenter, at 85 % av disse møter til eksamen og at avlagte studiepoeng utgjør 80 % av hva 20 studenter maksimalt kan avlegge. Det er ikke lagt inn forutsetning om tildeling av nye studiepoeng fra universitetsstyret.

Disse forutsetningene gir følgende tall:

Økte budsjettildelinger fra UiAs styre:	
<i>Variabel tildeling i Basis (økt aktivitetsoppnåelse)</i>	651 034
<i>Resultattildeling</i>	612 360
	1 263 394
Herav stilles til disposisjon for instituttet	1 061 251
Instituttets beregnede merkostnader (lønn inkl forskning):	
<i>Timelærere</i>	525 000
<i>Fast tilsatt personale inkl forskningstid</i>	406 349
Rest instituttet har til disposisjon til reiser og andre driftskostnader	129 902

Alle studier som etableres uten tildeling av nye studiepoeng fra universitetsstyret gir oppstartskostnader som følge av at budsjettmidlene utelukkende tildeles i etterkant på grunnlag av dokumentert økt aktivitet (studenter møtt til eksamen) og økte resultater (avlagte studiepoeng). I dette tilfellet vil oppstartskostnadene beløpe seg til ca kr 750.000.

Risikovurdering:

- Fakultet for kunstfag har ikke foretatt noen systematisk undersøkelse på hvor mange potensielle søkere som ønsker seg et årsstudium i skuespillerkunst, men pågangen oppleves som veldig stor.
- Kilden har vært pådrivere i å få til et samarbeid og det jobbes med å få til en konkret avtale på arbeidsfordelingen. Man ønsker tilsvarende avtale med Sør-norsk filmsenter.
- Det er god tilgang på praksisplasser, problemet har snarere vært å tilpasse det til den eksisterende studieporteføljen.
- Fakultetet vil ikke sette i gang studiet uten at det er min 20 studenter som takker ja til studieplass.

Dato for vedtak i fakultetsstyret:

KF-sak 21/13 6. mars 2013

Fakultetsstyret godkjenner søknad om opprettelse av Skuespillerkunst årsstudium, med de kommentarer som fremkommer i møtet.

*Fakultetsstyret ber fakultetsledelsen arbeide videre med saken frem mot søknadsfrist. Fullstendig søknad sendes på sirkulasjon for endelig vedtak. Saken sendes videre til behandling i universitetsstyret frist 15. april. **Enstemmig vedtatt***

Forslag til medlemmer i sakkyndig komité for masterstudier og doktorgradsstudier:

Kvalitetssikring av nye studier på master- og doktorgradsnivå gjøres normalt av en sakkyndig komité. Styret, eller rektor på fullmakt fra styret, oppnevner komiteens medlemmer etter forslag fra fakultetet.

Krav til sakkyndige komiteer finnes her:

http://www.uia.no/no/portaler/om_universitetet/organisasjonen/kvalitetssikring/studier_og_emner

Komiteene legger forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (tilsynsforskriften), fastsatt av NOKUT 27.01.11, til grunn for sin vurdering.

DEL II: Om studiet/programmet

Del II gjelder studier til og med masternivå.

Opplysningene fylles ut i skjemaet, og skal følge søknaden. B/M i første kolonne betyr at feltet bare skal fylles ut for bachelor- og masterprogrammer.

1. Navn på studiet (norsk og engelsk)	Skuespillerkunst, årskurs, 60sp
2. Type program B/M	Årskurs
3. Forslag til grad og tittel B/M (norsk og engelsk)	
4. Målgruppe og antall	20 studenter Studiet i skuespillerkunst inneholder utøverrelaterte fag som skal gi grunnlag for videre utdanning som sikter mot yrker innen film og scenekunstheltet som skuespiller, instruktør, dramaturg, pedagog med mer. Studiet vil rette seg mot studenter som har ambisjoner om å utdanne seg videre til profesjonelle skuespillere eller innen andre deler av scenekunstheltet, eller som ønsker en utøvende fordyppning for å undervise i drama/teater.
5. Opptakskrav	Generell studiekompetanse, eller tilsvarende og bestått opptaksprøve. Det vil søkes om opptaksprøve jfr. lov om universiteter og høyskoler § 3-6 (5): ”Departementet kan i forskrift fastsette spesielle opptakskrav når hensynet til gjennomføringen av studiet gjør dette nødvendig”. Da studiet retter seg mot profesjonell utøvelse eller videre profesjonsstudier er det nødvendig å kunne rangere søkere etter kunstneriske og profesjonsspesifikke kriterier og dokumentere et minimumsnivå av forkunnskaper, som ikke dokumenteres gjennom vitnemål om generell studiekompetanse. Det er også viktig for rekrutteringsgrunnlaget og etterspørsel etter utdannede studenter, at studiet skiller seg fra allerede eksisterende årskurs drama/teater og faglærerutdanning i drama/teater som har en mer pedagogisk og vitenskapelig innretning med ordinære opptaksvilkår.
6. Læringsutbytte	Utdanningen har som formål å skape en plattform for studentene hvor de kan utvikle seg kunstnerisk og skuespillerteknisk. Studentene skal Kunnskap: • inneha verktøy for å kunne utvikle seg individuelt både kunstnerisk og skuespillerteknisk • kunne anvende fagterminologi og grunnleggende analytiske verktøy • anvende kunnskap om samspill og ensemblearbeid Ferdigheter • kunne forstå og nyttiggjøre seg instruksjon • kunne skape og bearbeide ideer og materiale fram til en teaterproduksjon Generell kompetanse • ha erfaring med et profesjonelt produksjonsapparat i teater eller film • kunne utveksle synspunkter og erfaringer med andre

	scenekunstnere (som instruktører, koreografer, scenografer og andre skuespillere) og gjennom dette bidra til utvikling av gode produksjonsperioder og kunstneriske resultater		
7. Studieskisse	1. semester	Emne A 15 studiepoeng: Grunntrening • Rolle/karakter • Fysisk trening, impro, bevegelse • Stemmebruk, sang og musikk	Emne B: 15 studiepoeng Sceniske situasjoner og samspill • Iscenesettelse • Karakter i situasjon • Konflikt/mangelsituasjon • Handlingsanalyse/dramaturgi
	2. semester	Emne D, 20 studiepoeng Monolog (med ekstern instruktør i samarbeid med Kilden) • Audition-forberedelse • Valg av monolog • Utarbeidelse/iscenesettelse	Emne E: 10 studiepoeng Praksis/hospitering i teater eller film i samarbeid med Kilden og Sør-norsk filmsenter.
8. Eventuelle spesialiseringer			
9. Yrkeskompetanse B/M			
10. Videre studier	• Skuespillerutdanninger (OBS: ikke direkte kvalifiserende) ○ BA Skuespiller ved Teaterhøgskolen/Kunsthøgskolen i Oslo, ○ Teaterproduksjon og skuespillerfag, bachelorgradsstudium HiNT, ○ Skuespillkunst: HiØ) • Faglærer (bachelor) i drama/teater ved UiA ○ (med forbehold om studiepoengsreduksjon pga overlapping) • Bachelor i Litteratur-film-teater ved UiA • Selvvalgt bachelor • Grunnskolelærerutdanningen (GLU): 30 sp kan inngå som del av studiet som skolerelevant fag. Spes aktuelt med tanke på det nye valgfaget: Produksjon for sal og scene.		
11. Internasjonalisering B/M			

Skjema for dokumentasjon i forbindelse med søknad om etablering av nye studier

Søknaden stiles til styret for Universitetet i Agder og sendes studiesekretariatet. Frist for å fremme søknad er 15. april (1. februar for studier med oppstart i vårsemesteret).

DEL I: Grunnleggende opplysninger

Opplysninger om punktene i del I skal følge søknaden.

Nasjonalt og regionalt behov for studiet:

Bakgrunn

Det planlagte masterstudiet i multimedia og e-læring, skal være en videreutdanning for kandidater med bachelorgrad på samme eller tilgrensende fagområde. UiAs eget bachelorprogram i multimedieteknologi og –design er den viktigste rekrutteringskilden. Internasjonal rekruttering, og rekruttering fra tilsvarende utdanninger ved andre universiteter og høyskoler i Norge, vil også være påkrevd. Bachelorkandidater i it-/datafag kan kvalifisere seg for opptak til masterprogrammet gjennom IKT årsstudium.

Bachelorprogrammet i Multimedieteknologi og -design ble opprettet høsten 2003 og har, til tross for økt konkurranse på landsbasis, opprettholdt et opptak på ca. 50 studenter per kull. De siste 5 år har vi uteksaminert i gjennomsnitt 30 kandidater hvert år. Spesielt for dette studieprogrammet i forhold til andre tekniske studier her i Grimstad, har vært en høy jenteandel (40-50%) samt at vi rekrutterer en stor andel studenter fra andre deler av landet.

Studentenes etterspørsel/preferanser

Vi har fra studiet ble startet, hatt en avtale med høyskolen på Gjøvik om at våre studenter kan ta mastergrad i medieteknikk hos dem. Vi har også flere partnere i utlandet (Aalborg Universitet i Danmark, samt UNSW og QUT i Australia) der våre studenter kan, og har tatt, masterutdanning. I tillegg har fakultetet avtaler om studentutveksling og faglig samarbeid for bachelorprogrammet i multimedieteknologi og –design, og det nye masterprogrammet i multimedia og e-læring, med Fachhochschule Oberösterreich. Tilsvarende samarbeid har i flere år eksistert med Fachhochschule Vorarlberg.

Mange av våre bachelorstudenter har gitt klart uttrykk for at de ønsker at vi skal etablere vårt eget masterprogram med en profil tilpasset den eksisterende bachelorutdanningen i multimedieteknologi og -design. Dette har vært et vedvarende ønske fra studiet startet opp høsten 2003 frem til i dag. Vi har gjort flere forsøk på å få etablert et slikt masterprogram de siste årene sammen med forskjellige samarbeidspartnere. Så langt har dette arbeidet ikke ført fram. Ut i fra hvor mange som velger å fortsette med videre utdanning etter avsluttet bachelorgrad her hos oss, vil vi estimere at 10-15 av våre egne studenter fra hvert kull vil søke opptak på en master i multimedia og e-læring ved UiA.

Arbeidslivets etterspørsel

For å sikre at vårt bachelorstudium er i tråd med bransjens behov, har vi opprettet en referansegruppe for studiet. Det har i disse møtene, med næringslivsrepresentanter fra blant annet Digin og Aker Solutions, kommet frem at regionen har et behov for kandidater med

utstrakt kunnskap innen e-læring og 3D visualisering. Vi har samlet inn bedriftsuttalelser som underbygger denne påstanden (Se vedlegg 1).

Det har i løpet av de senere år etablert seg flere firmaer som er rene e-læringsfirmaer (MindIT og Moava) i regionen. De store, tunge aktørene innen offshore, som Aker Solutions og National Oilwell Varco, har opprettet rene avdelinger som arbeider med å utvikle opplæringsmateriell (e-læring) for sine ansatte og kunder. Mange av våre bachelorkandidater arbeider i dag for disse. I forbindelse med bacheloroppgavene i DAT302, har vi allerede et utstrakt samarbeid med flere av disse bedriftene.

Vi ser også for oss et voksende behov for denne typen kompetanse innen offentlig virksomhet.

I sine uttalelser i forbindelse med etableringen av et masterprogram i multimedia, sies det blant annet:

«Vi ser det som positivt at det utdannes kandidater på masternivå innen multimedia og teknologi da det vil støtte opp om aktiviteten innenfor e-læring og medier i vårt firma.» (Aker Solutions, Drilling Technologies Training Centre)

«Vi støtter en etablering av en master i multimedia/e-læring i Grimstad. Vi har innledet kontakt med et fagmiljø som ser ut til å levere det de lover, og vi har tro på at dette miljøet kan skape en attraktiv og aktuell master i multimedia/e-læring som vil kunne være med på dekke et fremtidig behov for denne typen kompetanse.» (MindIT Solutions AS)

«SkillTree stiller seg positive til at en master i multimedia/e-læring etableres i Grimstad. Vi ser selv et økende behov for spisskompetanse innen både teknologiutvikling (web og mobilteknologi), nettbasert pedagogikk og innholdsproduksjon (medieproduksjon, 3D visualisering, design).» (SkillTree AS)

«I Moava har vi som hovedfokus å utarbeide gode IKT-løsninger for grunnskoler og barnehager...()... Vi ser det som positivt at det utdannes kandidater på master-nivå innen multimedia og teknologi da dette i enda større grad vil kunne støtte opp om våre aktiviteter, og forhåpentligvis være en god rekrutteringsbase for vårt firma som er i vekst.» (Moava AS)

«Vi ser det som positivt at det utdannes kandidater på master-nivå innen multimedia og teknologi da det vil støtte opp om våre aktiviteter på en god måte. Vi har behov for faglig kompetanse og praktisk kunnskap innenfor feltet. I forbindelse med e-læringsprofilen er det viktig for oss at 3D visualisering blir et fokusområde.» (Rambøll Norge AS)

Konkurrerende studier ved andre UH

I Norge eksisterer det i dag en rekke bachelorutdanninger innenfor multimedia samt en del forskjellige multimedia masterutdanninger. På tross av den tiltagende konkurransen om studenter som er interessert i å utvikle multimediebasert innhold, har UiA holdt stand og bevart et høyt opptakstall på ca. 50 studenter på vårt bachelorprogram. Vi har arbeidet frem en blanding av teknologi- og designemner som appellerer både til jobbmarked og studenter.

En master i multimedia og e-læring, er noe nytt i Norge, og vil dermed kunne rekruttere nasjonalt uten direkte konkurranse fra andre aktuelle masterutdanninger i Norge. Vi har i en egen tabell redegjort for aktuelle rekrutteringsstudier og eventuelle konkurrenter (Se tabeller i vedlegg 1 og vedlegg 2).

2 Strategisk begrunnelse:

En master i multimedia og e-læring vil støtte opp om de klare politiske signalene som blant annet fornyingsminister Rigmor Aaseland formidler:

1. *”IKT-næringen er en undervurdert bransje i Norge”*
2. *“IKT kommer til å spille en stadig viktigere rolle i norsk økonomi”*
3. *“Jeg er helt sikker på at Norge i enda større grad kan utvikle produkter og løsninger basert på IKT som vil gi økt verdiskaping”*

Samtlige sitater fra Computerworld nr. 3, fredag 18. januar 2013

En master i multimedia og e-læring vil være noe unikt ved universitetet, og i Norge. En master i multimedia og e-læring vil understøtte universitetets ambisjoner om å lede an i en digital utvikling innenfor produksjon av digitalt innhold og digitale tjenester. I tillegg vil en slik master støtte opp om politiske signaler som forteller oss at IKT, verdiskaping innenfor IKT og innholdsproduksjon vil bli mer og mer viktig i det norske samfunnet.

Gjennom rapporten *eNorge 2009* har regjeringen gjort det klart at produksjon av digitalt innhold og innholdsindustrien, har vært, og er, et satsningsområde i Norge. Fra rapporten som er utarbeidet av Moderniseringsprogrammet, kan vi lese følgende:

”Regjeringen har som mål at det norske utdanningssystemet skal være blant de fremste i verden når det gjelder utvikling og pedagogisk utnyttelse av IT i undervisning og læring. Fokus på IT i utdanningen gjennom læreplaner og programmer er helhetlig og favner digitalt innhold, kompetanseutvikling for lærere og skoleledere, infrastruktur og FoU.”

Norgesuniversitetet fremmer arbeid med IKT-støttet og fleksibel utdanning. De arbeider også for å styrke samarbeidet mellom arbeidsliv og høyere utdanning. Fra dokumentet *”Føringer for bruk av Norgesuniversitetets prosjektmidler”* fremgår at:

”Prosjektene skal bidra til at relevant utdanning av høy kvalitet gjøres tilgjengelig for studenter uavhengig av tid, sted, alder og livssituasjon. Norgesuniversitetets prosjektmidler skal gå til utvikling av teknologistøttede fleksible studietilbud og utvikling av åpne digitale læringsressurser.”

Kandidater fra masterprogrammet i multimedia og e-læring vil ha særskilt kompetanse til å utarbeide slike løsninger for både eget og andre fagmiljøer, samt arbeidslivet. Samtidig er det slik at moderne e-læringsmetoder skal utvikles, tas i bruk og videreutvikles på masterprogrammet i multimedia og e-læring. Det er innledet et samarbeid med FH Oberösterreich for å utvikle denne typen ”state of the art” e-læringssystemer.

Målsettingen for det norske utdanningssystemet harmonerer med Universitetet i Agder sin egen strategi og satsningen på DDU. I universitetets strategiplan er et av hovedpunktene: *”Universitetet i Agder skal være innovativt i bruk av teknologi og kommunikasjonsmedier”*. Her legges det vekt på utvikling og bruk av digitale medier i undervisning, forskning og formidling. Bachelorprogrammet i multimedia bruker allerede moderne elektroniske undervisningsmetoder, og denne bruken skal videreføres og utvides på masterprogrammet. Etableringen av et masterprogram i multimedia og e-læring vil føre til videreutvikling av kompetansen i fagmiljøet både gjennom nyansettelser og muligheter for kompetanseheving hos de som allerede er en del av fagmiljøet. På denne måten kan også fagmiljøet få økt sin andel forskning og sitt faglige utviklingsarbeid, noe instituttet ser på som svært positivt både i forhold til vår posisjon i forhold til regionalt næringsliv og i forhold til internasjonale nettverk. Gode masterkandidater med kompetanse innen e-læring vil også kunne bidra i en utvikling som er ønsket av Universitetet i Agder, og som inngår i nasjonale satsninger, som

for eksempel Norgesuniversitetet. I et masterprogram i multimedia og e-læring, vil masteroppgavene bidra til å bygge opp under dette punktet i universitetets strategi, og tilføre ny kompetanse på området.

I universitetets satsning på DDU fokuseres det på innovativ bruk av teknologi og kommunikasjonsmedier. Det er gitt støtte til ulike prosjekter som dreier seg om bruk av teknologi i undervisnings- og formidlingssammenheng. Formålet er å effektivisere og gjøre tilgjengelig kunnskap på andre tidspunkter, og på andre måter, enn tradisjonelle undervisningsformer. Man konstaterer at vi er inne i en revolusjon når det gjelder tilgjengelighet, innhenting, behandling og lagring av digital informasjon. Denne informasjonen vil inkludere alle former for undervisningsmaterieell, på alle de forskjellige plattformene som nå blir tilgjengelig. Dette underbygges av stortingsmeldingen "*Digital agenda for Norge: IKT for vekst og verdiskaping*". Fakultetet ser klare tegn til vekst i de ulike bransjer som arbeider med utvikling av digitalt innhold og e-læring, og vil sørge for å posisjonere seg som en hovedleverandør av kandidater til disse.

Fakultetet har allerede prioritert dette fagfeltet. Det er lyst ut en stilling som professor/førsteamanuensis i e-læring. Personen som blir tilsatt vil få en sentral rolle i så vel etablering som undervisning på en master i multimedia og e-læring.

Forsknings- og utviklingsarbeid:

Faggruppe multimedia har tre hovedfelt når det gjelder forsknings- og utviklingsarbeid; e-læring, multimedieproduksjon og mobile enheter.

E-læring

På området e-læring er det fokus på moderne undervisningsmetoder som innebærer bruk av elektroniske hjelpemidler. Undervisningen på masterprogrammet i multimedia og e-læring vil bli basert på videreutvikling og anvendelse av disse metodene. Fagmiljøet fokuserer på sammenhengen mellom nye teknologiske muligheter og det pedagogiske opplegget.

Faggruppen jobber aktivt i forhold til UiAs strategiske mål i forhold til bruk av teknologi og kommunikasjonsmedier i utdanningene. Gruppen har deltatt i flere prosjekter både i Læringsarena 2020 (LA2020) og i DDU. I år har faggruppen fått godkjent to DDU-prosjekter der man skal se på innlæring av programvareferdigheter gjennom bruk av opplæringsvideoer og opptak og streaming av forelesninger. Det finnes også ytterligere kompetanse innen e-læring i andre faggrupper ved fakultetet.

Frank Reichert og Morgan Konnestad er veiledere for doktorgradsavhandlingen til Ghislain Maurice Norbert Isabwe. Avhandlingens tittel er: "*Enhancing Mathematics Learning through Peer Assessment: Learning with Mobile Tablet Technology Supported Learning Systems*". Avhandlingen ser på bruk av mobile enheter som et hjelpemiddel i matematikkopplæringen, der medstudenter også evaluerer hverandre ved bruk av moderne teknologi.

Det nå avsluttede ParAbel-prosjektet, var forløperen for dagens satsing på e-læring. Fagmiljøet i multimedia har stått bak prosjektet og produsert e-læringsmaterieell, inkludert animasjoner.

Multimedieproduksjon

Multimedieproduksjon innebærer design og implementasjon av avanserte løsninger for web, video, DVD, mobile enheter og andre leveringsplattformer. Et multimedieprosjekt kan innebære interaksjonsdesign, grafisk design i 2D og 3D, video, lyd, animasjon, med mer, og til slutt det å sette delene sammen til en helhet ved hjelp av en authoring programvare, eller

ren programmering. Medlemmene i faggruppen tar del i flere prosjekter innen multimedieproduksjon. På slutten av 1800-tallet ble Reddals- og Landvikvannet senket da det ble sprengt ut kanaler mellom sjøen og disse to vannene. For tiden arbeider deler av multimediegruppen, i samarbeid med to studentgrupper, for å skape en 3D interaktiv visualisering av senkningen av Reddals- og Landviksvannet. Lokale sponsorer som JBU Holding AS og Sparebank 1 støtter prosjektet, og Landvik historielag er sentrale for å sikre en mest mulig korrekt gjengivelse av hvordan ting så ut den gang. Det vil også bli produsert en dokumentarfilm som omhandler denne viktige landskapsendringen som fant sted, og som delvis danner grunnlaget for, den produktive jordbruksbygda Reddal. Førstelektorene Kåre Mosgren og Morgan Konnestad har stått bak interaktive presentasjoner av MAR-ECO; et internasjonalt havforskningsprosjekt under programmet Census of Marine Life. Formidlingen av MAR-ECO-prosjektet ble tildelt EUs Descartes-pris i 2006. Prosjektet er ytterligere utviklet med en interaktiv flash-presentasjon på web, samt DVD produksjoner for både europeisk og amerikansk marked. De faglig ansatte ved instituttet har vært, og er, involvert i en rekke multimedieprosjekter for museer, kommuner og næringsliv, blant annet gjennom bacheloroppgaver. <u>Mobile enheter</u> I samarbeid med Ericsson, Sverige, har vi undersøkt bruken av multimedia på mobile enheter. Prosjektet har fokusert på hvordan disse kan knyttes til multimedieenheter i hjemmet, og hvordan innhold kan distribueres til/mellom de ulike enhetene i hjemmet. En del av denne forskningen handler om nye bruksmønstre for mobile enheter i relasjon til lokale og eksterne mediekilder.	Samarbeid og arbeidsdeling: Fagmiljøet i multimedia har innledet et tett samarbeid med Institutt for utviklingsstudier. Det er planlagt å bruke de to emnene som er utarbeidet ved våre institutter: «E-teaching I: The International Online Tutor Course» og «E-teaching II: E-course Development and Implementation». Begge emnene er på 10 sp og undervises på engelsk. Emnene undervises ikke med tradisjonell klasseromsundervisning, men kjøres som e-læringskurs. Det vil være studenter fra en rekke land som skal ta disse emnene sammen med studentene fra masterprogrammet i multimedia og e-læring. DDU har i 2013 bevilget midler for å revidere disse kursene. Emnene vil legge grunnlag for en rekke spennende prosjekter og diskusjoner, samt gi kjennskap til et verdensomspennende e-læringsmarked. Det foreligger en intensjonsavtale mellom Institutt for utviklingsstudier og Institutt for IKT om at disse emnene skal tilbys som obligatoriske emner på masterprogrammet i multimedia og e-læring. En avtale om finansiering av disse to emnene er under utarbeidelse som et samarbeid mellom PULS, Fakultet for økonomi og samfunnsfag og Fakultet for teknologi og realfag. I samarbeid med FH Oberösterreich vil det bli utviklet nye e-læringsmetoder som skal tas i bruk i masterprogrammet. Dette vil gi økt forskningsaktivitet innen e-læring i første omgang som et samarbeid mellom de to institusjonene. FH Oberösterreich har et sterkt fagmiljø innen multimedia som komplementerer vårt eget fagmiljø godt, og er en sentral aktør for fagfeltet i Østerrike. De har et eget fakultet for medieteknologi der det tilbys tre ulike mastergrader, og det foregår en betydelig forskning innenfor området. Fakultetet har tilbudt oss en avtale der vi gjensidig utvikler og utveksler emner ved hjelp av moderne samarbeidsmetoder og e-læringsmetoder. Det er planlagt å utvikle en dobbeldiplom for masterprogrammet i multimedia og e-læring. Vi har også gode relasjoner til en rekke utenlandske læresteder der det kan være aktuelt å få
--	--

på plass utvekslingsavtaler for våre studenter. Spesielt aktuelle i denne sammenheng er Aalborg Universitet, Fachhochschule Vorarlberg og University of New South Wales. Det vil bli lagt til rette for at studentene kan ta tredje og/eller fjerde semester ved et av våre partneruniversiteter i utlandet.

Multimediegruppen har tett samarbeid med lokalt næringsliv og Digin-nettverket, som representerer mer enn 50 bedrifter i regionen.

Kompetanse for å tilby studiet:

Eksisterende kompetanse knyttet til det omsøkte studieprogrammet presenteres i følgende tabell:

Vitenskapelig ansatte som skal tilknyttes studiet (stilling, navn og fakultetstilknytning)	Hovedstilling ved institusjonen? JA NEI	Andel av årsverk som vil bli knyttet til studiet	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet (så langt som mulig med henvisning til emnene i studieskissen, se felt 6 nedenfor)
Professor Frank Reichert*	x	50 %	Profil: Mobile application development Fagområder i studiet: Multimedia for mobile enheter
Professor/1.amanuensis i multimedia/e-læring**	x	50 %	Fagområde i studiet: Interaksjonsdesign E-læring og spill
Førstelektor Morgan Konnestad	x	30 %	Profil: Grafisk databehandling, 3D og videoteknologi Fagområder i studiet: 3D visualisering
Professor Said Hadjerrouit	x	30 %	Profil: Informatikkdidaktikk Fagområder i studiet: E-læring og spill E-teaching 1 og E-teaching 2
Førstelektor Kåre Mosgren	x	20 %	Profil: Grafisk software, lyd og design Fagområder i studiet: Interaksjonsdesign
Universitetslektor Halvard Øysæd	x	20 %	Profil: Programmering, flash og web Fagområder i studiet: Internettjenester på .net platform
Førsteamanuensis Morten Goodwin	x	10 %	Profil: Programmering, web, webmining Fagområder i studiet: Scientific Methods Seminar
Professor Andreas Prinz*	x	10 %	Profil: Programmering, Fagområder i studiet: Scientific Methods Seminar
Førsteamanuensis Folke Haugland	x	10 %	Profil: Programmering og web Fagområder i studiet: E-læring og spill
Seniorrådgiver Sven Åke Bjørke	x		Tilhører Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Fagområder i studiet:

			Eteaching 1 og Eteaching 2
Inge Bergdal	x		Tilhører Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Fagområder i studiet: Communication and Cooperation

Alle de vitenskapelig ansatte skal bidra til veiledning av e-læringsprosjekter og masteroppgaver.

I tillegg til emner som gis av eksisterende kompetanse ved UiA, er en avtale om gjensidig utveksling av emner med FH Oberösterreich under utarbeidelse.

* Professorene Reichert og Prinz er nå tilsatt i åremålsstillinger som henholdsvis dekanus og instituttleder. Når åremålet avsluttes i 2015, vil de begge bli benyttet på studiet i henholdsvis 50 og 10 %.

**Fakultet for teknologi og realfag har lyst ut en 100% stilling som professor/førsteamanuensis i multimedia våren 2013. Stillingen er lyst ut med fokusområdene e-læringsteknikker og e-læringspedagogikk. Ved søknadsfristens utløp, har det kommet inn 12 søkere. Det er tenkt at den personen som tilsettes blant annet skal brukes til undervisning på masterstudiet i multimedia.

Finansiering:

Tildeling fra KD til UiA:

Fakultetet antar at vi vil ta opp 20 studenter i hvert kull – dermed vil 40 studenter til enhver tid følge masterprogrammet. Det ligger til grunn for beregningen at dette er friske studenter – dvs. at det nye programmet ikke vil utkonkurrere andre masterprogram som UiA har. Videre har vi lagt til grunn at 80 % av studentene vil fullføre og bestå eksamen.

I beregningen av tildeling fra KD antar vi at UiA ikke får tilført nye studieplasser til dette studiet. Vi legger dermed kun marginaltildeling (resultattildeling) fra KD som grunnlag for ekstratildeling knyttet til opprettelsen av dette studiet. Dersom UiA blir tilført nye studieplasser pga. av opprettelsen av dette studiet – vil tildelingen øke med kr. 104.000 per tildelt studieplass.

Tildelingen fra KD blir dermed følgende:

Tildeling type C: kr. 69.000,- * 32,0 heltidsstudenter = kr. 2 208.000,-.

Tildeling fra UiA til fakultet :

Antar at emnene i snitt vil ha emnetype 1,5 – masteroppgaven vil ha emnetype 3

Emnemodul - variabel tildeling gjenbrukte emner (40 sp)	kr. 175.068
Resultatmodul – tildeling gjenbrukte emner (40 sp)	kr. 157.464
Emnemodul - variabel tildeling nye emner (80 sp)	kr. 481.437
Resultatmodul – tildeling nye emner (80 sp)	kr. 433.026
Total variabel tildeling – emne- og resultatmodul	kr. 1.246.995

Fakultetet har i dag flere studiepoeng i vår emneportefølje enn hva rammen tilsier og har derfor ingen ubrukte studiepoeng til overs. Fakultetet har derfor en meget sterk forhåpning om å få tildelt minst 35 nye studiepoeng ved opprettelsen av studiet.

Fast tildeling – 35 nye studiepoeng	kr. 432.250
Total tildeling – emne- og resultatmodul	kr. 1 679.245

Særkostnader:

Årlig investering:

Driftsutgifter/investeringsbehovet vil øke som følge av den nye mastergraden. Netto studenttall på multimediastudiet økes med 40. Det må i alle fall forventes at driftsutgifter må økes med minst 280.000 per år.

Særkostnadstildeling	kr. 280.000
Total årlig tildeling fra UiA til fakultet	kr. 1 959.250
Fakultetet har i alle utregninger vært nøkterne og har i utgangspunktet tro på at flere studenter vil følge og bestå studiet.	
Oppsummering :	
Tildeling fra KD til UiA (uten nye studieplasser)	2.2 mill. NOK
Tildeling fra UiA til fakultet	2,0 mill. NOK
Mindre kostnad for UiA utover tildeling	0,2 mill. NOK
Utregningen viser uansett at studiet finansierer seg selv for UiA selv uten tildeling av nye studieplasser. Fakultetet har ikke tatt med kostnadene som påløper hos fellesadministrasjonen i denne beregningen. Dersom universitetet får tildelt nye studieplasser til studiet, og dermed får økt tildelingen med kr. 104.000 pr student, ber vi om at universitetet vurderer om fakultetet også kan få finansiert prosjektemnene som inngår i studiet.	
Bemanning:	
Bemanning må være på plass i god tid innen studiestart høsten 2014. Det ordnes som følger - gjenbrukte emner er i drift allerede i dag - kompetanse finnes i eksisterende fagmiljø - en professor er under ansettelse, vil være på plass i løpet av 2013 I tillegg forventes at nåværende dekan (Frank Reichert) bidrar i undervisning og veiledning. Han er tilbake i faglig stilling fra 2015. En overgangsordning opprettes.	
Finansiering	
Det nye årsverket (nytilsatt professor/1.amanuensis H2013) vil primært arbeide med mastergradsstudiet. Det er innarbeidet i fakultetets budsjett for 2013. Det er i høy grad ønskelig å øke bemanningen med ytterligere et årsverk, for å redusere arbeidsbelastning og sårbarhet. Men det skal være mulig å gjennomføre med de ressurser som nå er innarbeidet i budsjettet, og med de samarbeidspartnere som fakultetet knytter til seg innen fagområdet.	
Risikovurdering:	
REKRUTTERING AV ANSATTE E-læring og multimedia er relativt nye fagfelt. Derfor er det ikke tilgjengelig mange høyt kompetente fagfolk innen feltet, og rekruttering av vitenskapelig personale kan bli en utfordring. Samarbeidet med FH Oberösterreich gir oss tilgang til fagpersoner som skal bidra inn i masterprogrammet. Dette vil avhjelpe situasjonen. Imidlertid er det allerede personale ved Fakultet for teknologi og realfag som er tiltenkt viktige roller innen studieprogrammet. Nytilsatt professor/1.amanuensis vil være på plass innen igangsetting av Master-utdanningen (H2014). (Se tabellen som viser Kompetanse for å tilby studiet.)	
REKRUTTERING AV STUDENTER Tatt i betraktning dagens relevante bachelorutdanninger, samt de ferdig utdannede fra vår egen bachelorutdanning i Multimedieteknologi og -design, anslås det årlige, nasjonale, potensielle rekrutteringsgrunnlag til ca. 250. I tillegg kommer et stort antall kandidater fra ulike it-utdanninger som kan kvalifisere seg for opptak gjennom et IKT årsstudium. Mens rekrutteringsgrunnlaget fra vår egen pool vil avta over tid, vil det formodentlig opprettes ytterligere relevante bachelorutdanninger, slik at det nasjonale rekrutteringsgrunnlag vil holde seg på rundt dette nivå. I tillegg til dette grunnlaget, er	

der et internasjonalt potensiale som er vanskelig å anslå.

Det vil bli lagt til rette for at søkere som ikke har den nødvendige totalkompetansen på feltet, kan kvalifisere seg gjennom allerede eksisterende IKT-årsstudium. Dette vil øke antallet potensielle søkere betydelig.

Risiko for manglende rekruttering av studenter anses som til stede, men ikke som veldig høy. Dette bildet vil endre seg over tid, ettersom konkurrerende utdanninger nok startes. Men samtidig vil fagfeltet med tilstøtende arbeidsmarked etter all sannsynlighet vokse i årene fremover.

SAMARBEID MED NÆRINGSLIVET

Den foreslåtte master-utdanningen har fått sin form delvis som et resultat av dialog med regionalt næringsliv. Den har dessuten ikke mange konkurrenter i Norge, og anses å være attraktiv for både privat næringsliv og offentlig forvaltning. Risiko for manglende samarbeid med næringslivet anses som liten. Fakultet for teknologi og realfag har dessuten tradisjon for tett samarbeid.

POTENSIELLE PLASSPROBLEMER

Campus Grimstad har allerede plassproblemer. En masterutdanning krever utvidede arealer knyttet til multimedieutdanningen. Dette vil kreve en løsning, om ikke ved utdanningens igangsettelse, så innen et år fra denne, når studentene skal i gang med sine masteroppgaver.

Dato for vedtak i fakultetsstyret:

Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag vedtok 15. april 2013 at fakultetet skulle søke Universitetsstyret om etablering av et masterprogram i multimedia.

TR-sak 22-13:

«Etablering av mastergrad i Multimedia

Enstemmig vedtatt

Fakultetsstyret stiller seg positive til en søknad om etablering av Master i multimedia med spesialisering innen multimedieteknologi og e-læring.»

Forslag til medlemmer i sakkyndig komité for masterstudier og doktorgradsstudier:

Professor Jon Yngve Hardeberg, HiG

Førsteamanuensis Line Kolås, HiNT

Kandidatene er ikke forespurt.

DEL II: Om studiet/programmet

Del II gjelder studier til og med masternivå.

Opplysningene fylles ut i skjemaet, og skal følge søknaden. B/M i første kolonne betyr at feltet bare skal fylles ut for bachelor- og masterprogrammer.

1. Navn på studiet (norsk og engelsk)	Multimedia og e-læring, masterprogram Multimedia and e-learning, master's programme
2. Type program B/M	Masterprogram
3. Forslag til grad og tittel B/M (norsk og engelsk)	Fullført grad gir tittelen master i multimedia og e-læring (eng. Master of Science)
4. Målgruppe og antall	Studenter fra bachelorprogrammet i multimedieteknologi og –design og andre tilsvarende utdanninger. Det planlegges 20 studieplasser. Etableringen av et masterprogram i multimedia og e-læring vil formodentlig styrke rekrutteringen til bachelorprogrammet i multimedieteknologi og –design ytterligere. Blokkbasert undervisning og bruk av e-læring vil gjøre studiet lettere tilgjengelig for deltidsstudenter.
5. Opptakskrav	Godkjent bachelorgrad i multimedieteknologi og -design, eller tilsvarende.
6. Læringsutbytte	Learning outcome On successful completion of the programme, the student should have the following learning outcome defined in terms of knowledge, skills and general competence: KNOWLEDGE The candidate: - can review e-learning as a research field. - understands the relationship between interactive design and learning theories. - has advanced knowledge of deliverance platforms for multimedia content. - has a thorough understanding of 3D visualisation and transfer of models. - can assess the value of games and simulation in e-learning systems. SKILLS The candidate: - can design and create an advanced and effective multimedia e-learning system, using state of the art technologies, based on acknowledged pedagogical and aesthetical principles. - masters multimedia technology, software and hardware, on a professional level. - can use and create interactive content and web design to promote and enhance media projects. - can develop Internet services and web applications. - has control of the formatting and distribution of content across major digital media platforms. - has proper control of the exchange of 3D models between CAD systems and visualization tools, and to visualise these models for e-

	learning systems. - has the programming skills to produce applications for a chosen mobile platform. - can carry out an independent, limited research or development project under supervision and in accordance with applicable norms for research ethics. COMPETENCE The candidate: - can apply their knowledge and skills in new areas to pursue advanced task and projects. - can communicate comprehensive independent work by mastering the relevant forms of expression used in multimedia research and development. - can disseminate their knowledge of applied and theoretical problems and solutions, orally and in writing, to their peers and to a general audience. - evaluate work in their field, including their own work, using professional terminology. - contribute to innovation and the generation of new ideas in academic and industrial e-learning projects.																																
7. Studieskisse	<table><tr><td>1. semester</td><td>E-teaching I The International Online Tutor Course (10 sp)</td><td>3D- visualisering (10 sp)</td><td colspan="2">Interaktiv design (10 sp)</td></tr><tr><td>2. semester</td><td>E-teaching II E-course Development and Implementation (10 sp)</td><td>DAT219 Internettjenester på .net platform (10 sp)</td><td colspan="2">E-læring og spill (10 sp)</td></tr><tr><td>3. semester</td><td>E-læringsprosjekt (15 sp)</td><td>IKT416 Scientific Methods Seminar (5 sp)</td><td>ORG432 Communication and cooperation (5 sp)</td><td>Multimedia for mobile enheter (5 sp)</td></tr><tr><td>4. semester</td><td colspan="4">Masteroppgave (30 sp)</td></tr></table> <table><tr><td></td><td>Gjenbruk av emner fra Fakultet for økonomi og samfunnsfag</td></tr><tr><td></td><td>Gjenbruk av emner fra bachelorprogrammet i ingeniørfag – data og masterprogrammet i IKT</td></tr><tr><td></td><td>Nye emner</td></tr><tr><td></td><td>Prosjektemner</td></tr></table>					1. semester	E-teaching I The International Online Tutor Course (10 sp)	3D- visualisering (10 sp)	Interaktiv design (10 sp)		2. semester	E-teaching II E-course Development and Implementation (10 sp)	DAT219 Internettjenester på .net platform (10 sp)	E-læring og spill (10 sp)		3. semester	E-læringsprosjekt (15 sp)	IKT416 Scientific Methods Seminar (5 sp)	ORG432 Communication and cooperation (5 sp)	Multimedia for mobile enheter (5 sp)	4. semester	Masteroppgave (30 sp)					Gjenbruk av emner fra Fakultet for økonomi og samfunnsfag		Gjenbruk av emner fra bachelorprogrammet i ingeniørfag – data og masterprogrammet i IKT		Nye emner		Prosjektemner
1. semester	E-teaching I The International Online Tutor Course (10 sp)	3D- visualisering (10 sp)	Interaktiv design (10 sp)																														
2. semester	E-teaching II E-course Development and Implementation (10 sp)	DAT219 Internettjenester på .net platform (10 sp)	E-læring og spill (10 sp)																														
3. semester	E-læringsprosjekt (15 sp)	IKT416 Scientific Methods Seminar (5 sp)	ORG432 Communication and cooperation (5 sp)	Multimedia for mobile enheter (5 sp)																													
4. semester	Masteroppgave (30 sp)																																
	Gjenbruk av emner fra Fakultet for økonomi og samfunnsfag																																
	Gjenbruk av emner fra bachelorprogrammet i ingeniørfag – data og masterprogrammet i IKT																																
	Nye emner																																
	Prosjektemner																																
8. Eventuelle spesialiseringer																																	
9. Yrkeskompetanse B/M	Masterutdanningen vil kunne gi ledende jobber i multimedieindustri og i alle typer virksomheter hvor informasjon og budskapsformidling står sentralt. Sentrale arbeidsområder vil være utarbeidelse av digitale opplæringssystemer for både offentlig og privat sektor. Eksempler kan være utdanningssektoren, film-, TV- eller annen medieindustri, arkitekt- og byggebransjen (visualisering), offshoreindustri, museer/gallerier og reklamebyråer.																																
10. Videre studier	Mastergradsstudiet i multimedia og e-læring gir også grunnlag for å fortsette innenfor undervisnings- og forskningssektoren i Norge eller utlandet, for eksempel med en doktorgrad. Fakultetet har et eget doktorgradsprogram i teknologi og realfag som																																

	kandidater fra masterprogrammet i multimedia og e-læring vil være kvalifiserte for.
11. Internasjonalisering B/M	Det vil bli lagt til rette for at studenter på masterprogrammet kan ta tredje og/eller fjerde semester ved et av våre partneruniversiteter i utlandet. All undervisning på studieprogrammet er på engelsk som et ledd i fakultetets videre arbeid med å utvide samarbeidet med våre utenlandske partnere. Det er ønskelig å ha gjensidig utveksling av studenter, som etter hvert kan utvikles til en double degree.

VEDLEGG 1

Tabell med oversikt over norske bachelorutdanninger med relevant rekrutteringsgrunnlag

Institusjon	Bachelorstudiets tittel	Relevans for opptak til omsøkt mastergrad.	Egen Mastergrad?
UiO	Informatikk: design, bruk, interaksjon	Middels. Inneholder programmering og design. Humanistisk del samfunnsfaglig.	Ja
UiB	Nye medier	Middels. Startet H2012 og er ikke helt ferdig definert. Kan mangle en del teknologiske emner og er journalistikkrettet.	Ja, men ikke helt i samme felt
	Digital kultur	Liten. Mangler mye av teknologisk grunnlag. Samfunnsfaglig/humanistisk innfallsvinkel.	Ja
UiS	Fjernsyns- og multimedieproduksjon	Liten/middels. TV-produksjonsrettet, men med oppdatert tankegang.	Ja
NTNU	Film- og videoproduksjon	Liten. Filmrettet.	Ja
Høgskolen i Nord-trøndelag	Multimedieteknologi	Stor. Studiet har sterke fellestrekk med UiA's Multimedieteknologi og -design.	Nei
Høgskolen i Hedmark	Virtuell kunst og design	Middels/stor. Rettet mot kunstuttrykk, men har teknologien inne.	Ja, men denne heter Digital kommunikasjon og kultur.
	Animasjon	Stor. Mye vekt på 3D-animasjon.	
	Digital medieproduksjon	Middels. Mangler på teknologi.	
Høgskolen i Oslo og Akershus	Medier og kommunikasjon	Liten. Medievitenskaplg. Mangler på teknologifronten.	Nei
Høgskulen i Volda	Media, IKT og design	Middels. Mangler på teknologi.	Ja, men innen dokumentar og journalistikk.
Høgskolen i Gjøvik	Webutvikling	Stor. Studiet har sterke fellestrekk med UiA's Multimedieteknologi og -design.	Ja
Høgskolen i Finnmark	Medieproduksjon	Liten/middels. Er journalistikk-/filmrettet. Mangler på teknologifronten	Nei
Høgskolen i Buskerud	Dynamisk webdesign	Stor.	Ja, i informasjonssystemer.

NITH (privat)	Mobil apputvikling Spilldesign 3D-grafikk Interaktivt design Digital markedsføring	Studiene er rettet mot business, men enkelte studieretninger er relevante nok.	Ja, i informasjonssystemer.
Norsk lærerakademi (NLA) (privat)	Kommunikasjon og medier	Middels.	Nei
Høgskolen i Østfold	Digital medieproduksjon	Stor. Har fellestrekk med UiA's Bachelor, men er noe preget av valgfag.	Nei
Noroff (privat)	Interactive Media	Middels.	Nei

Hvis man ser for seg kun Bachelor med stor relevans, blir grunnlaget ca. 100 kandidater i året i tillegg til UiA's egne. Tar vi med de utdanninger som er bedømt til middels relevante, blir tallet i området 200 - 250.

VEDLEGG 2

Tabell med oversikt over masterutdanninger i multimedia i Norge

Institusjon	Master-studium	Kommentar
UiO	Informatikk: design, bruk, interaksjon	Kan delvis ses på som konkurrent, for valgfriheten i retning er stor. Imidlertid er ikke e-læring et begrep som blir brukt.
UiB	Digital kultur	Rettet mot det humanistiske/samfunnsfaglige og vil knapt kunne ses som en konkurrent.
UiB	Informatikk: visualisering	
NTNU	Datateknikk	Mange valgbare emner gjør at studiet i spesielle tilfeller kan bli en viss konkurrent.
NTNU	Medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi, samt Medievitenskap:visuell kultur	Medievitenskapsrettet og ingen egentlige konkurrenter.
Høgskolen i Gjøvik	3D multimedieteknologi	Samarbeid med Frankrike. Rent 3D-rettet og ingen direkte konkurrent.
Høgskolen i Gjøvik	Color in Informatics and Media Technology	Samarbeid med Frankrike. Rettet mot fargeteknologi og -psykologi. Ingen direkte konkurrent.
Høgskolen i Gjøvik	Interaction Design	Nært beslektet og en reell konkurrent.
Høgskolen Sturd/Haugesund	IKT i læring	Konkurrent, men tar kun opp studenter med lærerutdanning i bunnen. Er rettet mot jobb i skoleverket.

Søknad om etablering av nye studier

DEL I: Grunnleggende opplysninger

Nasjonalt og regionalt behov for studiet:

Vurdering av behov for studiet og potensial for rekruttering, herunder omtale av eventuelle eksterne initiativtakere.

Fakultetet for økonomi og samfunnsvitenskap tilbyr per i dag en Master i ledelse mot offentlig sektor som en del av fakultetets utdanningsportefølje. Masterprogrammet har et høyt antall søkere og har vist seg å være en suksess på etter- og videreutdanningsmarkedet for UiA.

I fakultetsstyre, 24.10.12 ble det godkjent en Master i ledelse spesialisering i logistikk og industriell forsyningsledelse – bakgrunn for saken var et langvarig samarbeid med NCE NODE og utvikling av et videreutdanningstilbud mot NODE bedriftene. Fakultetets EVU-enhet har i perioden 2010-2012 tilbudt seks ulike kurs a 10 studiepoeng på masternivå innenfor et videreutdanningsprogram i Logistikk og prosjektledelse. Tilbudet retter seg spesielt mot leverandører til olje- og gassindustrien og andre ansatte i industribedrifter. Emnene og videre utbygging av tilbudet er godkjent i fakultetsstyret i ØS-sak 69/2008, ØS-sak 105/2010, ØS-sak 76/2011 og ØS-sak 116/2011, ØS-sak 55/12.

De seks emnene som allerede er tilbudt og gjennomført er:

ORG932	Industriell forsyningsledelse, 10 stp	våren 2010 + våren 2012
ORG931	Prosjektledelse, 10 stp	høsten 2010
JU-914	Internasjonale kontrakter, 10 stp	våren 2011
ORG948	Logistikkledelse, 10 stp	høsten 2011
ORG949	Engineering Leadership, 10 stp	våren 2012
BE-905	Økonomisk styring i beslutningsprosesser, 10 stp	høsten 2012

Dissen emnene, sammen med ORG917 Masteroppgaven, danner grunnlag for Master i ledelse, spesialisering i logistikk og industriell forsyningsledelse – godkjent ØS Sak

Fakultetet ønsker nå å videreutvikle sin kursportefølje innenfor etter- og videreutdanning, fortsatt i tett samarbeid med nærlingslivet, og har som målsetning å introdusere en Master of Business Administration program (MBA) i januar 2014. McCombs School of Business ved University of Texas (UT) har blitt valgt som samarbeidsinstitusjon for dette programmet. UiA og UT vil tilby et program hvor undervisningen i all hovedsak er lagt til i Kristiansand, men med medvirkning fra gjesteforelesere fra UT innenfor sentrale temaer. Studentene som velger spesialiseringen som tilbys i samarbeid med UT, deltar på en ukes intensivt studieopphold ved UT. Programmet ved studieoppholdet vil gjenspeile ordinære studieprogrammer som utvikles av UT for studenter ved andre ledende handelshøyskoler, slik som INSEAD Business School.

UiA legger frem forslag om et toårig masterprogram med et omfang på totalt 90 stp. Det nye forslaget er i henhold til NOKUTs retningslinjer og forskrift om krav til erfaringsbasert mastergrad av

90 eller 120 studiepoengs omfang ¹. Studieprogrammet bygger dels på eksisterende etter- og videreutdanningsemner ved fakultetet, samt at det er utviklet nye spesialiseringer og et samarbeid med UT.

Målgruppen vil være personer som arbeider med logistikk, forsyning, leverandørkontakter og prosjektledelse i bedrifter, samt ansatte i innovasjons- og teknologibaserte virksomheter, næringslivsbedrifter. Både lokalt, regionalt og nasjonalt.

- Omtale av tilsvarende studier ved andre institusjoner

Nærmeste tilsvarende studiet er ved Universitetet i Stavanger. De tilbyr en Executive Master in Business Administration. Studiet er bygd på rammen av 30 stp obligatorisk, 30 stp valg og 30 studiepoeng masteroppgave. Gjennomføring på 3 semester. Det er stort samsvar mellom våre tilbud på de obligatoriske emner, men UiS har videre fordypning i valgemner innenfor tradisjonelle økonomiske og administrative fag – dette for å imøtekomme målgruppen som er ledere og potensielle ledere i alle typer virksomhet.

NTNU har en Executive Master of Technology Management – tilbys i samarbeid med 4 ulike internasjonale samarbeidspartnere, blant annet MIT Sloan. Studiet er bygd på rammen av 30 stp obligatorisk (på NHH), 30 stp valgfritt (internasjonale samarbeidspartnere) og 30 stp masteroppgave. Gjennomføring på 4 semester. Det er stort samsvar mellom våre tilbud på de obligatoriske emner, og den ene spesialiseringsretning – dog tilbyr NTNU kun spesialisering inn mot Technology Management.

Strategisk begrunnelse:

- Vurdering av hvordan studiet er forankret i nasjonale politiske signaler, universitetets og fakultetets strategiplaner.

En utbygging av erfaringsbasert Master i Business Administration er i tråd med vedtatt strategiplan (ØS-sak 94/08), handlingsplan for fakultetet (2010) samt fakultetets EVU-plan for 2010-2012 (ØS-sak 02/10) hvor det ligger en forventning om å bygge ut studietilbudet til NODE-bedriftene og andre industribedrifter i henhold til markedets behov. Denne forventningen, og således krav fra næringsliv til fag- og forskningsmiljøene, finner man også i nasjonale politiske signaler og Universitetets strategiske planer.

- Vurdering av hvordan studiet faller inn i og støtter opp under universitetets øvrige studieportefølje.

Universitetet i Agder tilbyr per i dag en erfaringsbasert Master i ledelse mot *offentlig sektor*. Masterprogrammet har et høyt antall søkere og har vist seg å være en suksess på etter- og videreutdanningsmarkedet for UiA. Et erfaringsbasert masterprogram rettet mot privat *næringslivet*, og vil være et bar supplement til ytterligere studieportefølje.

¹ FOR 2005-12-01 nr 1392: Forskrift om krav til mastergrad

Forskningsaktivitet:

Kort omtale av forskningsaktivitet som er relevant for studiet.

Fagmiljøet ved Handelshøyskolen i Kristiansand har stor spennvidde og de ansatte har spesialisering i internasjonal ledelse, finans, juss, markedsføring, organisasjon, prosjektstyring, regnskap, revisjon, samfunnsøkonomi, strategi, eiendomsøkonomi, utviklingsøkonomi, innovasjon og entreprenørskap.

Samarbeid og arbeidsdeling:

Vurdering av mulighet og behov for samarbeid og arbeidsdeling eksternt og internt

Masterprogrammet vil hovedsakelig bli levert med undervisere fra Handelshøyskolen, men det er knyttet et samarbeid med følgende parter:

- Høyskolen i Molde vil være samarbeidsinstitusjon på *logistikkledelse*
- Advokatfirma Thommassen vil være samarbeidspartnere i *internasjonale kontrakter*
- McCombs School of Business ved University of Texas (UT) vil være samarbeidsinstitusjon for *spesialiseringen innenfor Forretningsutvikling- og ledelse*.

Kompetanse for å tilby studiet:

Fakultetet skal gi en oversikt over eksisterende kompetanse som skal benyttes på studiet, samt en vurdering av hva som eventuelt må suppleres. Dersom kompetanse fra andre fakultet skal benyttes, må det foreligge uttalelse som bekrefter dette.

Vitenskapelig ansatte som skal tilknyttes studiet (stilling, navn og fakultetstilknytning)	Hovedstilling ved institusjonen?	Andel av årsverk som vil bli knyttet til studiet	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet (så langt som mulig med henvisning til emnene i studieskissen, se felt 6 nedenfor)
	JA NEI		
Førsteamanuensis, Roy Mersland, Instituttet for økonomi/HHK	Ja		ORG9XX Strategisk ledelse og forretningsutvikling ORG9xx Endringsledelse Forretningsutvikling- og ledelse, UT, Austin
Professor, Trond Randøy, Instituttet for økonomi/KKH	Ja		BE-905 Økonomisk styring i beslutningsprosesser BE-XXX:Grunnleggende regnskapsregler og forretningsjuss, Forretningsutvikling- og ledelse, UT, Austin

Universitetslektor, Ole Dag Rike, Instituttet for økonomi/HHK	Ja		JU-9XX Internasjonal forretningsjus BE-XXX:Grunnleggende regnskapsregler og forretningsjuss
Førsteamanuensis, Gøril Hannås, Insituttet for økonomi/HHK	Ja		Teknologiledelse – industriell forsyningsledelse
Førsteamanuensis, Øystein Meland, Insituttet for økonomi/HHK	Ja		Teknologiledelse – prosjektledelse
Assistent Professor, Dr. Kate Mackie	Nei		Forretningsutvikling- og ledelse, UT, Austin
<i>Adjunct Professor</i> Brett L. Cornwell	Nei		Forretningsutvikling- og ledelse, UT, Austin
Assistent Professor Dr. Rob Adams	Nei		Forretningsutvikling- og ledelse, UT, Austin

Finansiering:

Masterprogrammet er et betalingsstudium, og fakultetets EVU-enhet har det økonomiske ansvaret. Det er tildelt støtte fra Kompetansefondet for etablering av samarbeidet med McCombs School of Business ved University of Texas (UT).

Risikovurdering:

Studieprogrammet er erfaringsbasert og retter seg mot deltakere som er i arbeid. Det ligger en risiko for manglende studentrekruttering, og studietilbudet vil derfor kun gjennomføres ved nok påmeldte deltakere.

Dato for vedtak i fakultetsstyret:

Godkjent 6. mars 2013. Se vedlegg

Forslag til medlemmer i sakkyndig komité for masterstudier og doktorgradsstudier:

Forslag til sakkyndig komité er ikke ferdigstilt, men det er lagt anbefalinger om oppnevning fra NTNU eller CBS, Danmark.

DEL II: Om studiet/programmet

Del II gjelder studier til og med masternivå.

Opplysningene fylles ut i skjemaet, og skal følge søknaden. B/M i første kolonne betyr at feltet bare skal fylles ut for bachelor- og masterprogrammer.

1. Navn på studiet (norsk og engelsk)	Erfaringsbasert Master of Business Administration
2. Type program B/M	Masterprogram
3. Forslag til grad og tittel B/M (norsk og engelsk)	Erfaringsbasert Master in business Administration med fordypning i <u>valgte spesialisering</u> Executive Master in Business Administration
4. Målgruppe og antall	Personer som arbeider med logistikk, forsyning, leverandørkontakter og prosjektledelse i bedrifter, samt ansatte i innovasjons- og teknologibaserte virksomheter, næringslivsbedrifter. Både lokalt, regionalt og nasjonalt
5. Opptakskrav	Opptaksgrunnlag er bachelorgrad eller tilsvarende utdanning av minst 180 studiepoengs omfang og minst 2 års relevant yrkespraksis etter avsluttet utdanning. Som relevant yrkespraksis regnes ledererfaring eller erfaring fra andre stillinger med selvstendig ansvar.
6. Læringsutbytte	Etter fullført studium skal studenten ha kunnskap om - strategiske tilnærminger til forretningsutvikling - lede og drive endring, innovasjon og kommersialisering i egen virksomhet - praktisk økonomistyring og økonomiske beregninger i beslutningsprosesser - sentrale lover og avtaler ferdigheter knyttet til - organisering og ledelse av en organisasjon - gjennomføring av strategiske prosesser og forretningsutvikling - bruk av relevante metoder for faglig arbeid på en selvstendig måte generell kompetanse i - å lede og analysere relevante faglige problemstillinger - ledelse av komplekse og sammensatte organisasjoner i en globalisert kontekst
7. Studieskisse	Se vedlegg

8. Eventuelle spesialiseringer	Se vedlegg
9. Yrkeskompetanse B/M	
10. Videre studier	Masterprogrammet kvalifiserer ikke alene for videre ph.d.
11. Internasjonalisering B/M	Gjennom vårt samarbeid med UT, Austin vil studentene ha mulighet for opphold i utlandet.

Punkt 7. og 8:

Studieskisse og spesialiseringer:

Studiet omfatter 90 studiepoeng (sp). Av disse er 40 sp obligatoriske emner, hvorav et emne er valgfritt. Utover dette velger studentene en spesialisering på 20 sp. De siste 30 sp omfatter en masteroppgave som bygger videre på valgt spesialisering.

ORG9XX Strategisk ledelse og forretningsutvikling (Strategy and business development), 10 stp	BE-905 Økonomisk styring i beslutningsprosesser (Financial management and decision making), 10 stp	ORG9xx Endringsledelse (Change management), 10 stp
Valg 1. BE-XXX: Grunnleggende regnskapsregler og forretningsjuss, 10 stp eller 2. JU-914 Internasjonale kontrakter (International contracts), 10 stp	Spesialiseringsemne 1. Forretningsutvikling- og ledelse (Business development and management) 20 stp <i>eller</i> 2. Teknologiledelse (Technology leadership and management), 2 x 10 stp	
Spesialiseringsemne: ORG9XX Masteroppgave inkl. metode 30 stp (master oppgaven skrives innenfor temaetne (Teknologiledelse (Technology leadership and management) <i>eller</i> Forretningsutvikling- og ledelse (Business development and management))		

Emnene tilbys med 10 studiepoeng pr semester.

Skjema for dokumentasjon i forbindelse med søknad om etablering av nye studier

Søknaden stiles til styret for Universitetet i Agder og sendes studiesekretariatet. Frist for å fremme søknad er 15. april (1. februar for studier med oppstart i vårsemesteret).

DEL I: Grunnleggende opplysninger

Opplysninger om punktene i del I skal følge søknaden.

Nasjonalt og regionalt behov for studiet:

- Årstudiene i sosiologi ved andre universitets og høyskoler i Norge rekrutterer fra 10 – 50 studenter, til sammen rundt 150-160 studenter. Det skulle indikere at det er etterspørsel etter studiet, kanskje først og fremst som et supplement. Det tilbys ved UiB, UiN, NTNU, HiNT, HiVe, HiSF. De samme institusjonene hadde i 2012 over 600 registrerte studenter på bachelor i sosiologi på 300 studieplasser/måltall. Det kan tyde på at et årsstudium heller bidrar til å rekruttere flere studenter, enn at de "tar" fra bachelorprogrammene.
- De fleste andre institusjoner som tilbyr studier i sosiologi, tilbyr årsstudium, trolig fordi det bidrar positivt til fagmiljøet, fordi det er etterspørsel etter det samtidig som det koster svært lite ekstra å tilby det.

Strategisk begrunnelse:

Den viktigste begrunnelsen for å opprette årsstudium i arbeids og velferdssosiologi er at det er et tilbud til studenter som ønsker å undersøke om sosiologi kan være aktuelt som videre studium, samtidig som et årsstudium i sosiologi kan være et godt supplement til andre studier dersom de finner at de ikke ønsker å gå videre eller kun trenger ett års sosiologi. Det siste vil for eksempel gjelde for studier med tanke på undervisning i samfunnsfag på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Nettopp det er sentralt i begrunnelsen for å tilby årsstudium i sosiologi ved blant annet HiVe, UiN og UiB (se linker). Sosiologi er relevant for personer som ellers planlegger en utdanning som sikter mot arbeid med reklame og formidling, forskning og utviklingsarbeid, med personal- og organisasjonsspørsmål, i frivillige organisasjoner osv. Et årsstudium i sosiologi vil være svært aktuelt både som et element i andre bachelorløp, som f.eks. statsvitenskap e.l., og i selvvalgte bacheloropplegg.

http://utdanning.no/utdanning/hive.no/sosiologi_arsstudium

<http://uin.no/studietilbud/Pages/default.aspx>

<http://www.uib.no/studieprogram/%C3%85RSV-SOS>

Etableringen av årsstudiet er ikke minst begrunnet i fagmiljøet på instituttet. Fire bachelorprogram på fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap har tilbud om årsstudium (BACIT, BACUTV, BACSAMKOM, BACSTATV), og det fremstår som merkelig at det ikke også skulle gjelde for sosiologien. Det er selvfølgelig også et element at vi ønsker å styrke rekrutteringen til sosiologien, for dermed å bidra til å styrke grunnlaget for å utvikle et sterkt fagmiljø både når det gjelder undervisning og forskning. En styrking av sosiologien vil også være et viktig element i utviklingen og styrkingen av forskningen og undervisningen i sosialt arbeid.

-

Forskningsaktivitet:

- Det meste av forskningen som foregår ved Institutt for sosiologi og sosialt arbeid kan være relevant for årsstudiet, på samme måte som den er det for bachelorutdanningen i arbeids og velferdssosiologi

Samarbeid og arbeidsdeling:

- Studiet innebærer ingen endringer i samarbeids-/arbeidsdelingskonstellasjoner og – muligheter i og med at det handler om å tilby et årsstudium basert på emner som allerede gis.

Kompetanse for å tilby studiet:

Kompetanse knyttet til det omsøkte studiet/studieprogrammet presenteres i følgende tabell:

Vitenskapelig ansatte som skal tilknyttes studiet (stilling, navn og fakultetstilknytning)	Hovedstilling ved institusjonen? JA NEI	Andel av årsverk som vil bli knyttet til studiet	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet (så langt som mulig med henvisning til emnene i studieskissen, se felt 6 nedenfor)
Ove Skarpenes	ja		SV-133, SV-134, SV-209
Anne Ryen	ja		SV-211
Kirsten J. Horrigmo	ja		SV-208
Anne Halvorsen	ja		SV-135
Anne M. Støkken	ja		SV-210
Morten Blekesaune	ja		SV-209/SV-210

Det er ikke behov for å supplere med ytterligere kompetanse.

Finansiering:

Studiet er finansiert, det består kun av emner som allerede tilbys.

Risikovurdering:

Etableringen av et årsstudium i arbeids og velferdssosiologi innebærer ingen risiko for universitetet.

Dato for vedtak i fakultetsstyret:

Vedtak vedlegges. Fullmakt godtas ikke.

Forslag til medlemmer i sakkyndig komité for masterstudier og doktorgradsstudier:

Ikke relevant

DEL II: Om studiet/programmet

Del II gjelder studier til og med masternivå.

Opplysningene fylles ut i skjemaet, og skal følge søknaden. B/M i første kolonne betyr at feltet bare skal fylles ut for bachelor- og masterprogrammer.

1. Navn på studiet (norsk og engelsk)	Arbeids og velferdssosiologi, årsstudium, 60 studiepoeng Sociology of Work and Welfare, one year programme
2. Type program B/M	Årsstudium
3. Forslag til grad og tittel B/M (norsk og engelsk)	-
4. Målgruppe og antall	30
5. Opptakskrav	Generell studiekompetanse
6. Læringsutbytte	Kunnskap om sosiologisk temaer og teorier Ferdigheter i å anvende disse på konkrete problemstillinger Generell sosiologisk forståelse (se vedlegg)
7. Studieskisse	se vedlegg
8. Eventuelle spesialiseringer	ingen
9. Yrkeskompetanse B/M	se vedlegg, supplement til annen utdanning
10. Videre studier	sosiologi BA osv.
11. Internasjonalisering B/M	-

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
13/34	Studieutvalget	06.05.2013

Utdannings- og forskningsmelding 2012

De siste årene har det vært utarbeidet en utdanningsmelding og en forskningsmelding pr. kalenderår. For 2012 utarbeides det en felles utdannings- og forskningsmelding. Meldingen er ment å skulle gi en oversikt over ulike deler av virksomheten. Den er basert på både kvantitative data, særlig fra Database for høyere utdanning (DBH) og på rapporter fra fakultetene, Avdeling for lærerutdanning og administrative enheter.

Meldingen skal legges fram for styret 13. mai. Den legges fram for Studieutvalget både til informasjon og for at utvalget skal kunne komme med synspunkter på innholdet, særlig på de delene av meldingen som beskriver hovedutfordringer innenfor Studieutvalgets ansvarsområde. Det gjenstår noen mindre justeringer i den versjonen som legges fram for Studieutvalget.

Fakultetsrapporter og rapporter fra administrative enheter vil bli gjort tilgjengelig i elektronisk form.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget tar utdannings- og forskningsmeldingen til orientering.

Vedlegg

- 1 Foreløpig utdannings- og forskningsmelding 2012

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
1.1	Viserektorenes spalte.....	3
1.2	Status 2012 i forhold til strategisk plan.....	4
2	Utdanning.....	10
2.1	Inntakskvalitet	10
2.2	Rammekvalitet	15
2.3	Programkvalitet	24
2.4	Undervisningskvalitet	30
2.5	Resultatkvalitet.....	32
2.6	Styringskvalitet	40
2.7	Relevans.....	47
2.8	Hovedutfordringer.....	50
3	Forskerutdanning	52
3.1	Oversikt over egne program og spesialiseringer.....	52
3.2	Avtaleoversikt.....	53
3.3	Uteksaminerte kandidater	53
3.4	Finansiering av stipendiatstillinger.....	55
3.5	Forskerskoler	56
3.6	Ansatte og stipendiater på eksterne program	57
3.7	Ph.d. og kvalitetssikringssystemet	57
3.8	Hovedutfordringer.....	58
4	Forskning	59
4.1	Vitenskapelig publisering og kunstnerisk utviklingsarbeid	59
4.2	Eksternt finansiert virksomhet	62
4.3	Styrets satsingsområder.....	67
4.4	Samspill mellom forskning og utdanning	70
4.5	Fagevalueringer	70
4.6	Forskningsetikk.....	70
4.7	Hovedutfordringer.....	72
5	Samfunnskontakt og -utvikling.....	73
5.1	Formidling.....	73
5.2	Samarbeid med arbeids- og næringsliv	77
5.3	Innovasjon	84

5.4	Scholars at Risk	84
5.5	Hovedutfordringer.....	85
6	Forvaltning av virksomheten, ressursene og kompetansen	86
6.1	Ansatte	86
6.2	Forvaltning av ressursene.....	91
6.3	Hovedutfordringer.....	93
7	Vedlegg	94

Utdannings- og forskningsmelding 2012

1 Innledning

1.1 Viserektorenes spalte

Universitetet i Agder har tidligere gitt ut årlige utdannings- og forskningsmeldinger, hver for seg. Fra og med i år samler vi disse to meldingene i én publikasjon. Dette gjør vi ikke for å spare på trykkeutgifter. Vi gjør det fordi det blir stadig tydeligere, både for oss, Kunnskapsdepartementet og våre samarbeidspartnere, at utdanning og forskning må ses i en sammenheng: God utdanning både bygger på og fremmer god forskning. Og omvendt: God forskning både bygger på og fremmer god utdanning.

Siden innføringen av Kvalitetsreformen har vi diskutert hva som er kriteriene for god utdanning, uten at vi er helt i mål. Derfor er det interessant at nettopp Forskningsmeldingen som nå er lagt fram, legger så stor vekt på utdanningskvalitet og vil prioritere arbeidet med å videreutvikle indikatorer for god utdanning, ved siden av å opprettholde og videreutvikle indikatorene for god forskning.

Vi har stor faglig bredde i studieporteføljen, noe som både er en fordel og en utfordring. Vi imøtekommer det lokale behovet for nyutdannede i en rekke store profesjonsutdanninger, samtidig som disse utdanningene også er forankret i fagdisipliner med nasjonal relevans, solid forskningstradisjon og ikke minst høyt kvalifiserte lærere, som kan legge til rette for målene om forskning av høy kvalitet kombinert med forskningsbasert utdanning.

Universitetet i Agder feiret i 2012 sitt femårsjubileum. I disse fem årene har det vært viktig for oss å møte de forventningene som en universitetsstatus fører med seg: En forskningsbasert utdanning av høy kvalitet og en vekst i forskningen.

Vi har staket ut kurser og kommet inn i gode spor. I de nærmeste årene vil vi kunne se at disse sporene ikke lenger utvikles parallelt, men stadig mer føyes sammen: Ikke bare skal forskningen i stadig større grad trekkes inn i utdanningene, men studentene skal også i stadig større grad trekkes inn i forskningsaktivitetene.

Gjennom nært samarbeid og samspill med det offentlige i vid forstand, med industri- og næringsliv, vil vi kunne profilere Universitetet i Agder enda tydeligere som en sentral kunnskapsleverandør både regionalt og nasjonalt, ved å trekke til oss gode medarbeidere fra inn- og utland og studenter som søker seg hit fordi utdanningene er samfunnsrelevante og holder høy kvalitet.

Marit Aamodt Nielsen
Viserektor for utdanning,
studiekvalitet og læringsmiljø

Dag G. Aasland
Viserektor for forskning,
formidling og nyskaping

1.2 Status 2012 i forhold til strategisk plan

Styret vedtok i styremøte 18.09.12 revidert strategi for Universitetet i Agder for perioden fram til 2015. Den reviderte planen er utgangspunkt for dette kapitlet.

1.2.1 Utdanning

UiA hadde i 2012 vekst i både i antall søkere, antall studenter, antall avlagte studiepoeng og antall uteksaminerte kandidater. Veksten er større enn for mange av de andre universitetene. Det var en svak økning i antall nye studiepoeng pr egenfinansierte heltidsekvivalent fra 2011 til 2012. I 2012 ligger UiA her på andreplass blant universitetene, etter Universitetet i Tromsø. Strykprosent og karakterfordeling ved UiA ligger på omtrent samme nivå som tidligere.

Det ble i 2012 igangsatt en gjennomgang av universitetets studie- og emneportefølje. Målet er bl.a. å identifisere studier med spesielle utfordringer knyttet til rekruttering, studiekvalitet og/eller ressursbruk, og å vurdere behov for endringer i porteføljen i lys av endrede behov eller forutsetninger. Arbeidet med porteføljegjennomgangen skal pågå fram til våren 2014.

Det digitale universitet, DDU, er en stor satsing ved UiA i 2012. Det er avsatt 10 millioner kroner til programmet. Hovedsatsinger innen DDU i 2012 har blant annet vært digital eksamen med delprosjekt knyttet til digitalt pensum og kompetanseheving blant det vitenskapelige personalet innenfor IT-støttede undervisningsformer.

Det ble vedtatt statutter for Utdanningsprisen ved UiA. Prisen erstatter Pris for godt læringsmiljø.

Bygg, masterprogram, og 1-årig videreutdanning i utøvende klassisk musikk ble vedtatt etablert i 2012. Studiene igangsettes høsten 2013.

I det følgende omtales status i 2012 på de områder der det i strategiplanen er fastsatt mål for 2015.

- *en økende andel av studiesøkerne i Norge har UiA som førstevalg.*
Status: UiAs andel av primærsøkere i Samordna opptak økte fra 4,2 % i 2011 til 4,7 % i 2012. I 2008 hadde UiA hadde 3,9 % av primærsøkerne i Samordna opptak, noe som betyr at UiA har styrket sin markedsposisjon i perioden .
- *de store utdanningsprogrammene ved UiA har god søking og gode tilbakemeldinger i nasjonale evalueringer.*
Status: De største utdanningsprogrammene ved UiA er yrkesrettede utdanninger, bl.a. sykepleierutdanning, lærerutdanninger, ingeniørutdanninger og økonomiutdanninger. Sykepleierutdanningen har de siste årene hatt stabilt god søking, med dobbelt så høye søkertall i Kristiansand som i Grimstad. Søkingen til lærerutdanningene er god, med høyere søkertall til grunnskolelærerutdanningene enn til førskolelærerutdanningen, og også her høyere søkertall i Kristiansand enn i Grimstad. Praktisk-pedagogisk utdanning har over lang tid hatt svært god søking. Søkingen til ingeniørutdanningene har økt betydelig de siste årene. Økonomistudiene har også god søking, med høyere søkertall i Kristiansand enn i Grimstad. Søkertall pr program er presentert i vedlegg.
Det har de senere årene vært gjennomført nasjonale evalueringer av sykepleierutdanningen, allmennlærerutdanningen, førskolelærerutdanningen og

ingeniørutdanningene. Tilbakemeldingene når det gjelder UiAs studier er jevnt over tilfredsstillende.

- *UiA har minst tre fagmiljøer som er godt kvalifisert for søknader om status innenfor NOKUTs ordninger med sentre for fremragende utdanning.*
Status: UiA ble ikke tildelt Senter for fremragende utdanning ved utlysningen i 2011. NOKUT utlyser midler til etablering av tre nye sentre for fremragende utdanning i 2013. UiA vil, alene eller i samarbeid med andre institusjoner, sende to søknader i forbindelse med utlysningen i 2013.
- *alle de yrkesrettede studieprogrammene skal ha partnerskap med relevant arbeidsliv og ha samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner.*
Status: I alle profesjonsutdanningene inngår praksis som et viktig element i studiene. Gjennomføringen av praksis krever et nært samarbeid med praksisstedene. Ingeniørutdanningene og økonomiutdanningene er yrkesrettede studier, men her inngår ikke obligatorisk praksis. Fakultetene har likevel omfattende samarbeid med arbeids- og samfunnslivet. Bachelor- og masteroppgaver gir gode muligheter for samarbeid innenfor alle gradsstudiene. Innen de fleste programmene benyttes timelærere og gjesteforelesere fra næringslivet og/eller forvaltningen.
I alle studier foregår det samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner om bl.a. sensur, studentutveksling og i forbindelse med programevalueringer, der minst én vitenskapelig ansatt fra en annen utdanningsinstitusjon deltar i evalueringspanelet. De ulike fagmiljøene har også ulike typer fagspesifikt samarbeid.
- *det skrives masteroppgaver knyttet til forskningsprosjekter ved alle fakultetene.*
Status: På alle fakultetene tilbys studenter å skrive masteroppgaver med tilknytning til pågående forskningsprosjekter. Det varierer i hvilken grad de ulike fagmiljøene systematisk rekrutterer masterstudenter til sine forskningsprosjekter.
- *alle gradsstudier ved UiA inneholder emner som gir innføring og øvelse i kritisk og etisk refleksjon.*
Status: Mange bachelorprogram ved UiA inneholder examen philosophicum og examen facultatum. Bachelorprogram som ikke inneholder ex.phil. og ex.fac., skal ha identifiserbare elementer på til sammen 10 studiepoeng innenfor etikk, vitenskapsteori og fagets/profesjonens samfunnsmessige rolle. På bachelornivå antas kravet om emner som gir innføring og øvelse i kritisk og etisk refleksjon, oppfylt gjennom de nevnte elementene. I masterprogrammene dekkes dette kravet i hovedsak gjennom metodeemnene og masteroppgaven.
- *alle fakultetene og lærerutdanningene har tatt i bruk ikt-støttet undervisning, veiledning og evaluering.*
Status: Alle fakultetene og lærerutdanningene er involvert i prosjekter i regi av Det digitale universitet (DDU). Fakultetene har i varierende grad tatt i bruk ikt-støttet undervisning, veiledning og evaluering, men alle er involvert i prosjektet Digital eksamen.
- *alle fakultetene og lærerutdanningene har fleksible og nettbaserte studietilbud.*
Status: Alle fakultetene bortsett fra Fakultet for kunstfag tilbyr nettbaserte studier. Avdeling for lærerutdanning har foreløpig ikke etablert slike tilbud.
- *alle fakultetene har tilbud om engelskspråklige masterprogram.*
Status: Alle fakultetene bortsett fra Fakultet for helse- og idrettsvitenskap har engelskspråklige masterprogram.

- *alle bachelor- og masterprogram har deler av undervisning eller pensumlitteratur på engelsk.*
Status: En stor andel av bachelor- og masterprogrammene har deler av undervisningen på engelsk. Det foreligger ingen oversikt over bruk av engelsk pensumlitteratur.
- *andelen utvekslingsstudenter og utenlandske studenter blant heltids gradsstudenter ved UiA er økt til 15 %.*
Status: UiA hadde i 2012 totalt 622 inn- og utreisende utvekslingsstudenter, tilsvarende 6,6 % av det totale studenttallet.

1.2.2 Forskerutdanning

I 2012 har UiA gått over fra ti spesialiserte doktorgradsprogrammer til fem fakultetsvise doktorgradsprogrammer med 14 spesialiseringer. I 2012 ble det opprettet en ny spesialisering i pedagogikk.

UiA har som mål i sin strategi innen 2015 at *UiA uteksaminerer 30 kandidater fra egne ph.d.-program hvert år*. I 2012 ble 18 doktorgradskandidater uteksaminert mot 11 kandidater i 2011.

For å nå og holde målet på lang sikt må UiA både øke antall doktorgradsavtaler og forbedre gjennomstrømning av kandidater. Antall doktorgradsavtaler har økt fra 130 avtaler i 2011 til 142 avtaler i 2012. Gjennomstrømningstiden har økt i forhold til tidligere år og UiA ligger med et nettotidsforbruk på 4 årsverk per avhandling over landsgjennomsnittet. Grunnbevilgningen til stipendiatstillinger har ikke økt siden 2009 og det er uvisst når UiA vil få økt bevilgning til slike stillinger. Dersom UiA skal få flere stipendiatstillinger må dette nås gjennom eksternt finansierte prosjekter, som NFR, EU og samarbeid med næringslivet og det offentlige.

Deltakelse i nasjonale og internasjonale forskerskoler er fremhevet i UiAs strategi. UiA er involvert i flere nasjonale forskerskoler, og matematikdidaktikkmiljøet ved UiA har ledet den nordiske forskerskolen Nordic Graduate School in Mathematics Education (NoGSME). UiAs strategi peker også på forskerutdanningssamarbeid med nærings- og arbeidslivet i regionen. Her er nærings-ph.d.-ordningen og en mulig tilsvarende ordning for samarbeid med det offentlige som blir utredet i 2013 gode muligheter for å inkludere forskerutdanning i eksisterende forskningssamarbeid.

1.2.3 Forskning

Vitenskapelig publisering

Ifølge strategisk plan skal UiA innen 2015 *ha fordoblet antall publikasjonspoeng i forhold til 2008*, dvs. 518 poeng i 2015. Etter et stort hopp fra 295 poeng i 2009 til 448 poeng i 2010 og en fortsatt økning til 470 poeng i 2011, registrerer vi nå en svak nedgang til 460 poeng. Det er 2,2 % lavere enn i fjor, men UiA er fremdeles godt på vei til å nå målet i forhold til strategien. Universitets strategi peker også på at *UiA skal publisere i anerkjente norske og internasjonale kanaler*. Når det gjelder andel publikasjoner i de mest prestisjefulle kanaler (nivå 2-tidskrifter) har vi holdt 2011-nivå med 11 %. I gjennomsnitt utgjør nivå 2-publikasjoner 22 % av de norske universitetenes publikasjoner.

Eksternt finansiert virksomhet

UiA har som mål i sin strategi innen 2015 at *UiA har fordoblet inntektene fra NFR og EU i forhold til 2008, til 50 mill. kr.* I 2012 lå UiA under 2008-nivå på omtrent 20 mill. kr. UiA ligger betydelig under landsgjennomsnittet når det gjelder eksterne inntekter fra NFR og EU.

Når det gjelder NFR, så har 4 søknader blitt innvilget i 2012. Det har blitt innvilget et stort forskerprosjekt på over 7 millioner på Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap, men ellers bare mindre søknader (reisestipend, arrangementsstøtte). Det ble sendt 13 søknader til EU i 2012, mot 12 søknader i 2011. På det fleste søknader har vi ikke fått svar ennå. Vi må arbeide systematisk for å få opp både volumet og kvaliteten på søknader.

Satsingsområder og NFRs senterordninger

Per i dag har UiA følgende satsingsområder: Toppforskningsmiljøene MULTIKUL (Multimodalitet og kulturendring), eHelse og Fornybar energi og satsingsområdet Senter for integrert krisehåndtering. I tillegg ble det etablert et nettverk innen profesjonsfaglig forskning med UiS og UiN, og et internt profesjonsfaglig nettverk, som gjenspeiles i styremål om at *UiA har anerkjente forskningsgrupper med relevans for alle de store profesjonsfaglige studieprogrammene.*

UiA har også som mål innen 2015 å ha *tre etablerte forskningsgrupper som er godt kvalifiserte for søknader om status innenfor NFRs senterordninger.* I 2011 hadde NFR en utlysning om Senter for fremragende forskning, der UiA sendte to søknader: En fra UiAs toppforskningsmiljø MULTIKUL (Multimodalitet og kulturendring) og om Senter for integrert krisehåndtering. Begge søknader fikk en veldig god første evaluering, men ble avslått i 2012. Regionalt forskningsfond hadde en utlysning høsten 2012 mot miljøer som aktivt arbeider med å bygge opp sterke nok forskningsmiljøer til at de kan søke på kommende SFI-/SFF-utlysninger. UiA som vertsinstitusjon søkte, og fikk innvilget to slike prosjekter, 5 millioner kr til Senter for integrert krisehåndtering mot en SFF og 4 millioner kr til mekatronikk mot en SFI.

Forskningsgrupper

Innen 2015 er det mål at *forskningsgrupper er den vanlige organiseringen av FoU-virksomheten i fagmiljøene og tverrfaglige miljøer.* Etablering av forskningsgrupper er et tiltak som på lang sikt også skal føre til at forskerne ved UiA kan søke og få innvilget større ekstern finansierte prosjekter. Det er viktig at ansatte i førstestillinger og professorstillinger er bevisst på sitt ansvar til å bygge og å skaffe ressurser for en forskningsgruppe. I 2012 ble det gjennomført et utviklingsprogram i forskningsledelse, som bl.a. skulle bidra til denne bevisstgjøringen. Per i dag er det variasjoner mellom fakultetene på hvordan fakultetene har jobbet med oppbygning av forskningsgrupper.

1.2.4 Samfunnskontakt og -utvikling

I det følgende omtales status i 2012 på de områder der det i strategiplanen er fastsatt mål for 2015.

I 2015 er det et mål at

- *Det er etablert godt fungerende møteplasser for dialog med regionens arbeidsliv og myndigheter.*
Status: Handlingsplan 2012-2015 for Universitetsbyen Kristiansand ble vedtatt av universitetsstyret og av Bystyret i Kristiansand kommune i november 2012. I handlingsplanen inngår mange tiltak for økt kontakt og dialog mellom UiA og samfunns- og arbeidsliv. Det er utarbeidet forslag til handlingsplan for universitetsbyen Grimstad. Denne handlingsplanen behandles av Grimstad kommune i april 2013.
UiA har i samarbeid med Høgskolen i Telemark opprettet et felles råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) for 2012-2015. UiA har også blitt medlem av i Næringsforeningen i Kristiansand.

- UiA har som mål i sin strategi at *30 % av den faglige publiseringen ved UiA blir digitalt tilgjengelig i åpne publiseringsarkiv*. Pr. 31. desember 2012 var 25 % av vitenskapelig publikasjoner deponert i AURA – universitetets åpne arkiv for vitenskapelige publikasjoner i fulltekst, og 31 % av tidsskriftsartikler. I 2011 var 22 % av vitenskapelige publikasjoner og 22 % av tidsskriftsartikler deponert i AURA. UiA er best blant universitetene når det gjelder andel vitenskapelige publikasjoner i åpne arkiv.
- UiA har satt seg som mål at *UiA skal være godt synlig og viktig i den offentlige debatten og i populærvitenskapelig formidling av forskning i regionale og nasjonale medier*. UiA var det første universitetet i Norge som har brukt en formidlingsmodul i budsjettfordelingsmodellen som insentiv for større formidlingsaktivitet. Vi ser en økning av registrerte formidlingsbidrag på over 35 % fra 2011 til 2012. Forskningsdagene er et av universitetets viktigste formidlingstiltak, og har blitt etablert som en fast del av universitetets formidlingsvirksomhet. UiA har satt som mål å *være sammen med Agderforskning og Teknova er en attraktiv forsknings- og utviklingspartner for de teknisk-industrielle miljøene i Sør-Norge*. UiAs samarbeidspartnere i regionen inkluderer forskningsinstituttene Agderforskning og Teknova, Sørlandet sykehus HF, bedriftsnettverkene i regionen, som NCE NODE, Arena EYDE, Arena Fritidsbåt, Arena USUS og Digin, bedrifter og offentlige virksomheter. Fakultetene melder om mange forskjellige aktiviteter, og som gode eksempler kan det nevnes samarbeid om nærings-ph.d-er i samarbeid med prosessindustrien og offshore-industrien, i Praksis-Sør, gjennom Senter for eHelse, i EU- og NFR-prosjekter sammen med industrien i regionen. Når det gjelder kommersialisering av forskningsresultater ble det registrert 21 mottatte forretningsideer i 2011 og ingen bedriftsetablering.
- *UiA årlig er arrangør eller medarrangør av faglige konferanser eller seminarer for bruk av digitale medier og ny teknologi i undervisning, forskning og formidling.*
Status: Den årlige NVU-konferansen ble arrangert i Grimstad 17.-18. april 2012. Konferansen hadde tittelen *Læring i skyen(e)* og omhandlet bl.a. digitale medier i undervisningen, pedagogisk bruk av IKT i hverdagsundervisningen, digitale evalueringsformer og eksamener på nett, oppfølging og veiledning gjennom sosiale medier og kvalitetsaspekter ved fleksible og nettbaserte utdanninger.
- *Det institusjonelt forankrede samarbeidet med Høgskolen i Telemark har resultert i flere felles studieprogram, flere felles forskningsprosjekter og felles bruk og utvikling av infrastruktur og administrative støttetjenester*
Status: Det er foreløpig ikke etablert felles studieprogram med Høgskolen i Telemark, men felles masterprogram i akvatisk økologi planlegges igangsatt høsten 2013. UiA og Høgskolen i Telemark samarbeider på administrativ side om flere prosjekter, blant annet digital eksamen og digitale skjema. Det er etablert i overkant av 10 samarbeidsprosjekter innen forskning finansiert gjennom SAK-midlene, de fleste mellom Institutt for natur-, helse- og miljøvern fag ved HiT og Institutt for naturvitenskapelige fag ved UiA.
- *Samarbeidet med de andre nye universiteter har resultert i felles faglige samarbeidstiltak med en ekstern finansiering på 10 mill. kr. årlig.*
Status:

Universitetet i Agder fylte fem år i 2012, og feiret det blant annet med utnevning av universitetets seks første æresdoktorer 23. oktober. Æresdoktorene fikk tittelen Doctor honoris causa, og disse ble utnevnt:

professor emerita Lucy Smith
professor Kurt Braunmüller
Johann Olav Koss
professor Trond Petersen
professor Dov Gabbay
professor Barbara Jaworski

UiA har hatt en avtale med Statens Vegvesen om etter- og videreutdanning for etatens ansatte kalt Kjøretøy- og kontrollstudiet (KKS). I 2012 ble det signert en avtale om 4 nye år med videreutdanning for en utvidet målgruppe.

1.2.5 Organisasjonskultur og infrastruktur

- UiA har som strategisk mål at *70 % av de ansatte i undervisnings- og forskerstillinger har førstekompetanse/professorkompetanse innen 2015*. Andel førstestillinger av vitenskapelige stillinger eksklusiv stipendiater har økt fra 56 % i 2006 til 67 % i 2012.
- UiA har også satt seg som mål at *professor- og førstestillinger lyses ut internasjonalt*. I 2012 ble 42 % av alle vitenskapelige stillinger lyst ut på engelsk.
- Strategiplanen ved UiA framhever at *god forskning er internasjonalt*. I tillegg til en rekke EU/EØS-prosjekter der UiA-forskerne er involvert, rapporterer fakultetene om mange andre sentrale internasjonale forskningsnettverk med UiA-deltakelse. Dette gjenspeiles dessverre ikke i mobilitetstall for innreisende og utreisende forskere, som har gått ned fra 2011 til 2012.
- Som del av Det digitale universitet, DDU, har blant annet følgende prosjekter inngått:
 - modernisering og oppdatering av uia.no
 - plattform for samarbeidsløsninger for nettbasert kommunikasjon med tekst, lyd og bilde
- Styret vedtok i 2012 ny personalpolitikk samt handlingsplan for likestilling og integrering.

2 Utdanning

Styret har vedtatt at utdanningskvaliteten ved universitetet skal beskrives og vurderes i lys av et kvalitetsbegrep bestående av følgende syv kvalitetsområder: inntakskvalitet, rammekvalitet, programkvalitet, undervisningskvalitet, resultat-kvalitet, styringskvalitet og relevans. Kapittelet om utdanning er derfor strukturert etter disse kvalitetsområdene. Vurderingene er gjort med utgangspunkt i universitetets strategiske plan og på grunnlag av fakultetsrapporter, rapporter fra enheter i fellesadministrasjonen og data fra Database for høgre utdanning (DBH) og universitetets studieadministrative datasystem (FS).

2.1 Inntakskvalitet

Universitetet definerer inntakskvalitet som *de forkunnskaper og forutsetninger studentene bringer med seg når de begynner på et studium*. En oversikt over og vurdering av søkertall og opptakstall er sentralt i dette kapittelet.

2.1.1 Søkning og opptak

De fleste av UiAs grunnstudier har opptak via Samordna opptak (SO). Dette gjelder årsstudier, bachelorprogram, femårige masterprogram og grunnskolelærerutdanning. I 2012 hadde UiA 75 søknadsalternativer i SO.

Lokalt opptak (LOK) er søknad direkte til UiA. Dette omfatter studier hvor annen høyere utdanning er opptakskrav, som toårige masterprogram, andre påbyggingsstudier eller videreutdanningsstudier. Det er også lokalt opptak til studier der opptaksprøver er en del av opptaksgrunnlaget, til halvårsstudier og til studier med oppstart i vårsemestret. I tillegg er det lokalt opptak til de ulike spesialtilpassede ingeniørstudiene (TRES og Y-veien) og til forkurs. I 2012 hadde UiA 65 søknadsalternativer i Lokalt opptak. I tillegg til disse kommer søknader om opptak til enkeltemner og EVU-program.

Tall fra Samordna opptak for alle universitet ¹						
	Antall primær-søkere SO		Antall primær-søkere pr plass SO		Andel av primær-søkerne SO	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
UiA	5 371	4 506	2,2	1,9	4,7 %	4,2 %
NTNU	11 567	11 358	2,3	2,5	10,1 %	10,5 %
UMB	1 665	1 518	2,3	2,1	1,4 %	1,4 %
UiB	8 560	8 541	2,1	2,2	7,4 %	7,9 %
UiO	17 198	16 394	3,0	2,9	14,9 %	15,2 %
UIS	5 064	4 711	2,6	2,4	4,4 %	4,4 %
UIT	4 462	3 789	1,9	1,5	3,9 %	3,5 %
UIN	1 776	1 644	1,4	1,2	1,5 %	1,5 %

¹ Kilde: Samordna opptak, tabell SO-46.

Totalt antall søkere i Samordna opptak (SO) økte fra 107 785 i 2011 til 115 062 i 2012 altså en økning på 6,8 %. Tabellen viser at UiA har økt sin andel av primær søker fra 4,2 % i 2011 til 4,7 % i 2012. Av andre universitet er det kun UiT som har økt sin andel av primær søker i SO i 2012.

Antall primær søker til UiA i SO har økt fra 4 506 i 2011 til 5 371 i 2012, en økning på 19 %. Noe av årsaken til dette er at bachelorprogrammet i rettsvitenskap hadde lokalt opptak høsten 2011, mens det ble en del av Samordna opptak i 2012. Dette studiet har svært god søkning. Økningen i antall primær søker er høyere enn økningen i antall studieplasser, slik at UiA får 2,2 primær søker pr plass i 2012 mot 1,9 primær søker pr plass i 2011. Antall primær søker pr plass reflekterer til en viss grad hvor attraktivt et studiested er. Målt ved denne indikatoren har UiA blitt markert mer attraktivt i 2012, og nærmer seg nivået for flere av de andre universitetene.

Tall fra Samordna opptak for UiA ²					
	Antall primær søker	Antall kvalifiserte primær søker	Antall planlagte plasser	Antall primær søker pr plass	Antall kvalifiserte primær søker pr plass
2012	5 371	4 335	2 496	2,2	1,7
2011	4 506	3 598	2 404	1,9	1,5
2010	4 422	3 525	2 388	1,9	1,5
2009	4 173	-	2 332	1,8	-
2008	3 684	-	2 343	1,6	-

Antall primær søker i Lokalt opptak ved UiA økte fra 4 312 i 2011 til 4 467 i 2012. Økningen er reelt større enn dette da studiet i rettsvitenskap som hadde lokalt opptak i 2011 ble en del av Samordna opptak i 2012.

En søker som søker om opptak i Lokalt opptak kan søke om opptak på andre universitet og høyskoler uten å prioritere mellom disse. En primær søker i Lokalt opptak trenger kun å prioritere ulike studieprogram innenfor samme fakultet, mens en primær søker i Samordna opptak må prioritere alle sine søknadsalternativ. En primær søker er derfor ikke det samme i Lokalt som i Samordna opptak, antall primær søker pr plass i hhv SO og LOK kan derfor ikke sammenlignes med hverandre, men sammenlikning fra et år til neste år kan være informativt.

	Primær søker pr plass høst 2012 ³	
	Samordna	Lokalt
Helse- og idrettvitenskap	2,8	2,1
Humaniora og pedagogikk	1,3	1,2
Kunstfag	2,0	2,5
Teknologi og realfag	1,8	3,0
Økonomi og samfunnsvitenskap	3,2	3,1
Lærerutdanning	1,6	3,6
SUM UiA	2,2	2,4

² Kilde: Samordna opptak, tabell SO-46

³ Kilde: Samordna opptak, tabell SO-46 for tall fra Samordna opptak. UiAs opptakskontor for tall fra Lokalt opptak.

For UiA ser vi at Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap og Fakultet for helse- og idrettsvitenskap er mest attraktive for studier i Samordna opptak. Tilsvarende ser vi at studier med opptak lokalt har flest primærseekere for studier ved Avdeling for lærerutdanning og for studier ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Fakultetene er generelt godt fornøyd med søknadstallene i 2012. Søknads- og opptakstall pr studium for høstsemester finnes i vedlegg.

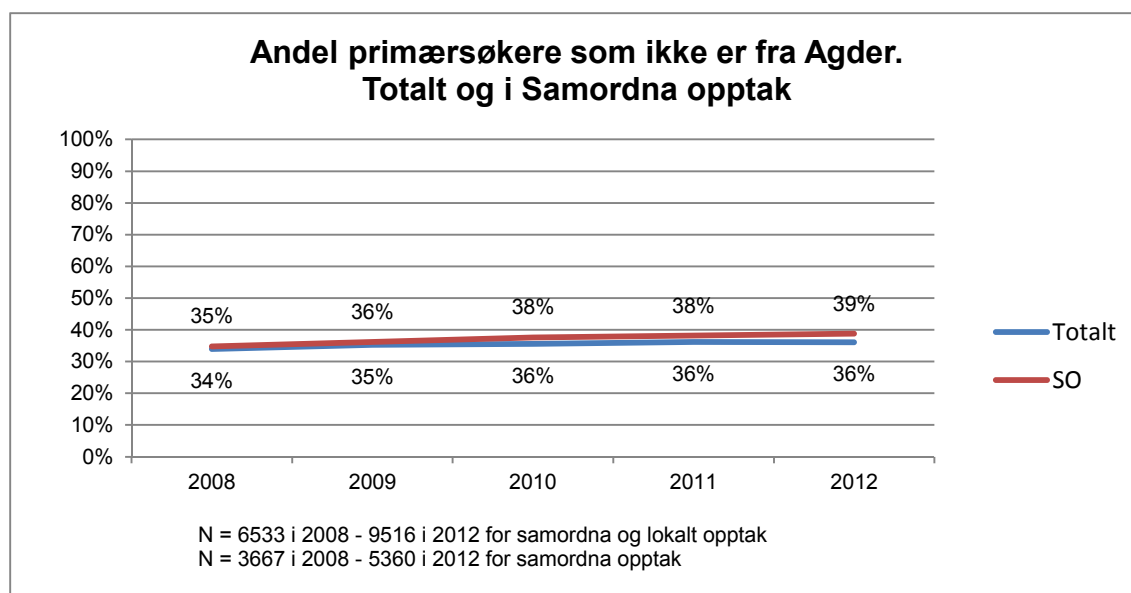
	Opptatte studenter høst 2012 ⁴		
	Totalt opptak	Samordna	Lokalt
Helse- og idrettsvitenskap	813	484	329
Humaniora og pedagogikk	1 128	794	334
Kunstfag	206	109	97
Teknologi og realfag	950	662	288
Økonomi og samfunnsvitenskap	1 188	875	313
Lærerutdanning	550	423	127
Uspesifisert	335		335
SUM UiA	5 170	3 347	1 823

Høsten 2012 ble 5 170 studenter opptatt ved UiA. Disse fordelte seg på fakultetene som vist i tabell. Kategorien «uspesifisert» består av innreisende utvekslingsstudenter og enkeltemnestudenter.

For studier med opptak i vårsemesteret ble det i 2012 tatt opp 1 002 studenter, en økning på 169 studenter fra 2011 dvs. 20 %. I 2012 er ca. halvparten av disse tatt opp som studenter på EVU-studieprogram. Resten av vår-opptaket fordeler seg på opptak av utvekslingsstudenter, opptak til enkeltemner og halvårsstudier, samt opptak av enkeltstudenter til ordinære studieprogram.

2.1.2 Geografisk tilhørighet

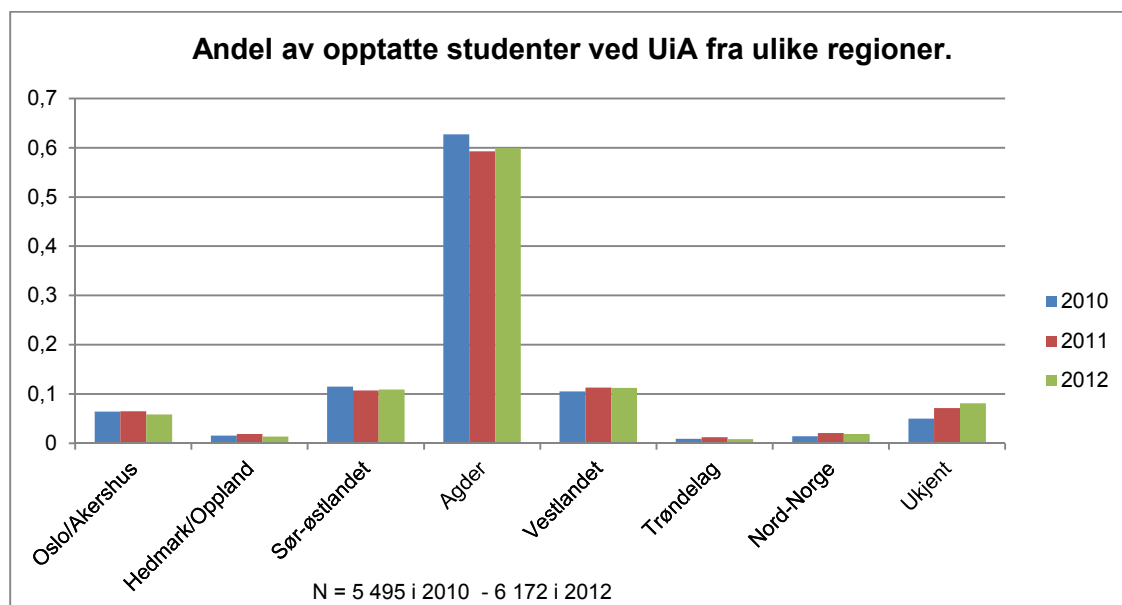
En oversikt over hvor søkerne kommer fra vil gi ulik geografisk fordeling, avhengig av om man måler søkerne, eller om man måler søkerne som takker ja til studieplass og registrerer seg som studenter.



⁴ Kilde: DBH; opptatte studenter, totalfinansiert.

Som figuren⁵ viser, er det en svak økning i andel primærstøkere som ikke er fra Agder. Økningen er sterkere for støkere i Samordna opptak enn for støkere i Lokalt opptak. Det er imidlertid en økende andel av støkene som har uspesifisert hjemstedsadresse. Disse er trukket ut av statistikken.

Støkere som takker ja til studietilbud og registrer seg som studenter defineres som «opptatte studenter». En oversikt over hvilke regioner⁶ opptatte studenter kommer fra vises i figur⁷.



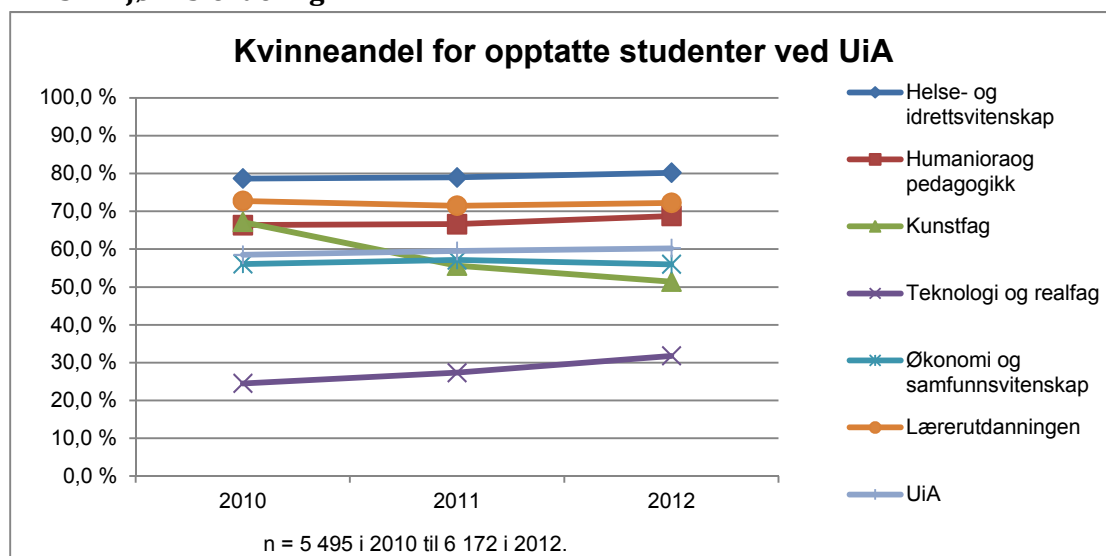
Her ser vi at andelen av opptatte studenter som kommer fra Agder ligger på ca. 60 %, men er svakt synkende. Det er imidlertid en økende andel ukjente, og det er grunn til å tro at deler av disse er fra Agder. Det ser derfor ut til at rekrutteringen av studenter fra de ulike regionene er forholdsvis stabil både når man måler hvor støkene kommer fra, og når man måler hvor opptatte studenter kommer fra. Som figuren viser, rekrutterer UiA mesteparten av sine studenter utenom Agder fra Sør-østlandet, Rogaland samt Oslo og Akershus.

⁵ Kilde: DBH; Søkknadsdata, 1. prioritetsstøkere i NOM-opptak (ca. 1. juli) og Lokalt opptak. Primærstøkere omfatter alle typer studier (også EVU-studier) og for Lokalt opptak er også støkere i vårsemester inkludert.

⁶ Rogaland lagt til Vestlandet.

⁷ Kilde: DBH; Opptatte og førstegangsregistrerte studenter, finansieringskilde; totalt.

2.1.3 Kjønnssfordeling



Kvinneandelen⁸ for UiA som helhet har vært svakt stigende siden 2010, og er på 60 % i 2012. De mest markante endringene finner vi på Fakultet for teknologi og realfag og Fakultet for kunstfag. Som figuren viser, har kvinneandelen for opptatte studenter økt på Fakultet for teknologi og realfag slik at denne i 2012 er høyere enn 30 %. På Fakultet for kunstfag har kvinneandelen for opptatte studenter falt fra 67 % i 2010 til 51 % i 2012. På de resterende fakultetene er kvinneandelen forholdsvis stabil.

For andre universitet er kvinneandelen for opptatte studenter ca. 57 % i 2012, det vil si at UiA ligger litt over gjennomsnittet for universitetene. Det kan ha sammenheng med at både lærerstudiene og sykepleierstudiene, som er forholdsvis store ved UiA, har svært høy kvinneandel.

2.1.4 Studiestart

Hvert år gjennomføres det en undersøkelse blant nye studenter ved UiA knyttet til studiestart i høstsemesteret. En rekke forhold knyttet til informasjon, studie- og institusjonsvalg og mottak av studenter blir vurdert.

Undersøkelsen ble gjennomført av Perspektiv Analyse, og hovedfunnene kan oppsummeres som følger:

- Universitets hjemmeside og søkerhåndboka fra Samordna opptak er de mest brukte informasjonskildene for potensielle studenter. Utdanningsportalene får lav score som informasjonskilde om UiA.
- Respondentene er i hovedsak tilfreds med mottak og arrangementer ved studiestart.
- Over 83 % av respondentene hadde UiA som sitt førstevalg. Det er en liten økning fra tidligere år. Faglig tilbud og positivt omdømme er viktige motivasjoner for valget.

⁸ Kilde: DBH; Opptatte og førstegangsregistrerte studenter, totalfinansiert.

Fadderordningene og oppstartsarrangementene har tidligere fått blandede tilbakemeldinger. Det pågår et systematisk arbeid for å øke kompetansen til fadderne og med å øke bredden på oppstartsarrangementer for å kunne ivareta ulike behov hos studentene.

2.2 Rammekvalitet

Universitetet definerer rammekvalitet som *det ressursgrunnlaget en utdanning rår over, så som lokaler, strukturer, regler, utstyr og hjelpemidler, samt det psykososiale og faglige miljøet utdanningen gjennomføres i*. En oversikt over og vurdering av antall studenter i forhold til fagmiljøenes størrelse, arealer og øvrig infrastruktur, studentenes fysiske og psykososiale læringsmiljø samt administrativ tilrettelegging, er sentralt i dette kapittelet.

2.2.1 Registrerte studenter

	Antall registrerte studenter ved UiA. Gjennomsnitt for kalenderår. Totalt ⁹				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	1 410	1 471	1 513	1 567	1 602
Humaniora og pedagogikk	1 182	1 207	1 352	1 462	1 606
Kunstfag	275	277	281	293	328
Teknologi og realfag	1 225	1 341	1 493	1 697	1 797
Økonomi og samfunnsvitenskap	2 210	2 499	2 561	2 801	2 803
Lærerutdanning	1 152	1 115	1 166	1 264	1 313
Uspesifisert	244	200	320	28	40
SUM UiA	7 696	8 108	8 684	9 112	9 488

	Årlig vekst i antall registrerte studenter ved UiA			
	2009	2010	2011	2012
Årlig vekst i gjennomsnittlig antall registrerte studenter	5,3 %	7,1 %	4,9 %	4,1 %

Gjennomsnittlig antall studenter ved UiA i 2012 var 9 488, en økning på 376 fra 2011.

I 2012 var det Fakultet for humaniora og pedagogikk samt Fakultet for teknologi og realfag som hadde den største økningen i antall studenter (både absolutt og relativt). I hele perioden fra 2008 til 2012 er det Fakultet for teknologi og realfag som har hatt størst prosentvis økning i gjennomsnittlig antall studenter med en samlet vekst på 47 %. Det er imidlertid Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap som har den største andelen av studentene med ca. 29 % av totalt antall studenter i 2012.

⁹ Kilde: DBH; registrerte studenter, totalfinansiert. Gjennomsnitt er beregnet som et snitt av totalt antall studenter i vårsemester og i høstsemester. Studenter må ha registrert seg og betalt semesteravgift innen hhv 1.3. og 1.10. for å inngå i tabellen.

	Antall studenter på gradsgivende studier i høstsemester ¹⁰		
	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	1211	1296	1367
Humaniora og pedagogikk	657	769	851
Kunstfag	206	246	279
Teknologi og realfag	1538	1768	1852
Økonomi og samfunnsvitenskap	2481	2661	2687
Lærerutdanningen*	1270	1349	1380
UiA	7363	8089	8416

*Både gradsstudenter og yrkesutdanninger

Flesteparten av UiAs studenter er studenter på gradsgivende studier eller på yrkesutdanninger som allmennlærerutdanningen/grunnskolelærerutdanningene og PPU. I 2010 utgjorde disse i høstsemesteret 81 % av totalt antall studenter og det har økt til 86 % i 2012. Da er også studenter på erfaringsbaserte masterprogram, som gis som EVU-program, inkludert.

	Antall registrerte studenter ved alle universitetene. Gjennomsnitt for kalenderår. Totalt ¹¹				
	2008	2009	2010	2011	2012
NTNU	19 543	19 687	20 141	21 041	21 407
UMB	2 916	3 059	3 526	3 901	4 222
UiA	7 696	8 108	8 684	9 112	9 488
UiB	13 810	13 586	14 131	14 068	14 060
UiN					5 862
UiO	26 861	26 962	27 017	26 702	26 501
UiS	7 560	7 935	8 222	8 311	8 643
UiT	5 508	8 040	8 489	8 667	9 091
SUM	83 892	87 375	90 209	91 800	99 272

Totalt for alle universitetene¹² har det vært en vekst i antall registrerte studenter på 11 % for perioden 2008 til 2012. For UiA har vekst i antall studenter vært til sammen 23 % i samme periode. NTNU, UiB og UiO er de klart største av universitetene målt i antall studenter. Som tabellen viser, er UiA marginalt større enn UiS og UiT i 2012.

¹⁰ Kilde: DBH; Registrerte studenter, totalfinansiert. Høstsemester.

¹¹ Kilde: DBH; registrerte studenter. Totalfinansierte.

¹² Vekst er beregnet for alle universiteter med unntak av UiN. Det er ikke tilgjengelig tall for UiN for hele perioden grunnet overgang fra høyskole til universitet.

	Antall egenfinansierte registrerte studenter ved UiA. Gjennomsnitt for kalenderår. ¹³				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	1 350	1 393	1 455	1 502	1 535
Humaniora og pedagogikk	1 094	1 145	1 225	1 369	1 459
Kunstfag	275	277	276	290	324
Teknologi og realfag	1 216	1 326	1 465	1 680	1 784
Økonomi og samfunnsvitenskap	2 052	2 286	2 369	2 613	2 610
Lærerutdanning	1 152	1 115	1 166	1 264	1 313
Uspesifisert	244	200	320	28	40
SUM UiA	7 382	7 741	8 275	8 746	9 064

Antall egenfinansierte studenter er i realiteten *studentekvivalenter*, beregnet på basis av finansieringsandelen for det enkelte studieprogram. Alle ordinære studieprogram er 100 % egenfinansierte, mens EVU-studieprogram har ulike finansieringsandeler fra eksterne finansieringskilder.

2.2.2 Antall studenter pr undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling

	Antall studenter pr årsverk i UFF stillinger ¹⁴		
	2010	2011	2012
NTNU	6,8	6,9	7,4
UMB	6,7	7,3	7,7
UiA	16,2	17,6	17,2
UiB	7,4	7,3	7,1
UiN	-	18,7	19,8
UiO	8,2	8,2	8,2
UiS	13,7	13,7	13,9
UIT	6,3	6,3	6,7
Vektet gjennomsnitt for alle universitet	8,1	8,5	8,6

Antall studenter pr årsverk i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger varierer mye på de ulike universitetene. En av årsakene til dette er ulik finansiering av de eldre universitetene og de nyere universitetene. Gjennomsnitt for universitetene er 8,6 studenter pr årsverk, og UiA har i 2012 17,2 studenter pr årsverk. UiA har et langsiktig mål om at dette forholdstallet skal bli lavere.

Forholdet mellom antall studenter og antall vitenskapelig ansatte varierer mellom de ulike fakultetene. Flest studenter pr vitenskapelig ansatt er det ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap, og færrest studenter pr vitenskapelig ansatt er det ved Fakultet for kunstfag. Ved Fakultet for kunstfag har man flere emner hvor det er én-til-én undervisning, og det bidrar naturlig nok til et lavt forholdstall. Fakultet med studieprogram hvor man underviser svært store grupper får tilsvarende høye forholdstall.

¹³ Kilde: DBH; registrerte studenter. Egenfinansierte.

¹⁴ Kilde: DBH; Studenter pr årsverk i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger.

Antall studenter pr årsverk med førstekompetanse er relativt stabilt, og ligger på 31 for UiA i 2012.

I fakultetsrapportene fra Fakultet for kunsthøgskolen, Fakultet for teknologi og realfag og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap kommenteres forholdstallet mellom vitenskapelig ansatte og studenter som en utfordring både i forhold til arbeidsbelastningen for de ansatte og i forhold til det å sikre kvaliteten på studiene.

2.2.3 Studentenes fysiske læringsmiljø

Som en ytre ramme for studentenes fysiske læringsmiljø, er det beregnet hvor mange kvadratmeter de ulike universitetene har til rådighet og sammenlignet med studenttallet¹⁵.

Antall kvadratmeter pr student			
	2010	2011	2012
NTNU	28,9	27,7	27,3
UMB	44,9	40,6	43,7
UiA	10,6	9,8	9,5
UiB	26,4	26,7	27,8
UiN*			8,7
UiO	20,4	20,5	21,6
UiS	13,4	13,2	13,9
UiT	26,4	26,0	24,9

*Arealdata for UiN baserer seg på innrapportert areal for 2011.

En slik oversikt er forholdsvis overflatisk, da den ikke sier noe om hva slags virksomhet som drives på de ulike universitetene, f.eks. har de største universitetene også museumsvirksomhet. Men tabellen viser likevel at det er svært stor forskjell mellom de ulike universitetene, og at UiA ligger nesten nederst på listen når det gjelder kvadratmeter pr student. Dette faller sammen med styrets vurdering av status i Rapport for 2012 hvor de uttrykker at «kapasiteten på begge campuser er fullt utnyttet og styret har vedtatt nødvendige tiltak for å øke tilgjengelig areal gjennom nybygg og økt leieareal».

Arealdata for UiA pr student. 2012		
	Kristiansand	Grimstad
Antall kvm pr student	8,8	9,8
Antall studenter pr aud.plass	3,1	3,4
Antall studenter pr leseplass	9,9	11,0
Antall studenter pr grupperom	46,7	46,8
Antall studenter pr spesialrom	36	35

Noen nøkkeltall for campus i Kristiansand og Grimstad¹⁶ viser at situasjonen er forholdsvis lik for campusene. Ulike undervisningsformer gir imidlertid ulike behov og derfor kan utfordringene knyttet til eksisterende arealer oppleves ulikt. Utviklingen i nøkkeltallene over tid vil derfor være mer informativ.

¹⁵ Kilde: DBH; Arealdata. DBH; Registrerte studenter, totalfinansiert. Gjennomsnitt for høst- og vårsemester.

¹⁶ Kilde: Rapport fra Drift. Antall studenter i hhv Grimstad og Kristiansand er hentet fra FS med uttak 24.01.13.

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap melder i fakultetsrapporten om problemer med å få tildelt egnede rom til modulbasert undervisning på Campus Grimstad. Noe undervisning er flyttet fra Campus Grimstad til Campus Kristiansand på grunn av utilstrekkelig kapasitet på PC-laber. Infrastrukturen på Campus Grimstad er dimensjonert for et langt lavere studenttall enn det man har i dag. Særlig er kapasiteten på spesialrom utilstrekkelig.

Fakultet for kunsthøgskolen melder om utfordringer i forhold til infrastruktur og arealbegrensninger. Fakultetet disponerer spesialrom som er bygd for et studenttall langt lavere enn det fakultetet nå har. Den største utfordringen for fakultetet er mangelen på utstillingsplass for kunst- og håndverksstudentene.

Fakultet for teknologi og realfag melder om utfordringer knyttet til infrastruktur og arealbegrensninger. Campus Grimstad ble planlagt i en tid med lavere tilstrømming til fakultetets studier enn man har i dag. Kapasiteten på laboratoriene er for liten med dagens studenttall.

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap har store utfordringer når det gjelder bygningsmessig kontorkapasitet. Generelt er det for lite antall grupperom, og antallet undervisningsrom/auditorier er ikke tilfredsstillende. Særlig gjelder dette for emner med stort antall studenter.

Fra flere av fakultetene er det reist spørsmål om hvorvidt UiA kan kreve at studentene har PC, Mac, nettbrett eller tilsvarende bærbart utstyr tilgjengelig for bruk i undervisningen. Dette vil bidra til å redusere behovet for PC-laber.

2.2.4 Studentenes psykososiale læringsmiljø

Studentundersøkelsen i 2011 viste stor grad av tilfredshet blant studentene. Det er ikke gjennomført tilsvarende undersøkelse i 2012. Fakultetsrapportene omtaler i liten grad det psykososiale læringsmiljøet. Det vises til omtale av Ressurssenter for tilrettelegging, helse og mestring i kap. 2.2.7.

2.2.5 Læringsmiljøutvalgets arbeid

Lov om universiteter og høyskoler sier at universitetets styre har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentsamskipnaden, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for at å bedre studentvelferden ved universitetet. Styret har ansvar for at læringsmiljøet ved universitetet, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet, er forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. Læringsmiljøutvalget (LMU) skal bidra til at dette blir gjennomført.

Læringsmiljøutvalget ved UiA hadde fire møter i 2012, med særlig fokus på følgende saker:

- oppfølging av Studentundersøkelsen 2011
- implementering av nettbasert rombestillingssystem
- revisjon av instruks for utvalget
- kvalitetssikring av studentenes læringsmiljø på bakgrunn av årlig rapportering fra fakultetene og Avdeling for lærerutdanning
- samarbeidet mellom UiA og NAV
- behandling av rapporter om skade, ulykke, nestenulykke som omhandler studenter

2.2.6 Pris for godt læringsmiljø

Pris for godt læringsmiljø har som formål å gi anerkjennelse til miljøer ved universitetet som lykkes i å legge forholdene spesielt godt til rette for studentenes læring gjennom bevisst faglig og pedagogisk innsats. Prisen tildeles et læringsmiljø som kan være et fakultet, et studienivå innenfor et studieforløp, en faggruppe innenfor et fakultet eller en profesjonsutdanning, eller en annen naturlig enhet med ansvar for en avgrenset studie- eller undervisningsenhet.

Prisen for 2012 ble tildelt masterprogrammet i Development Management ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Dette masterprogrammet er et samarbeid mellom UiA, ett universitet på Sri Lanka og fire afrikanske universiteter. I sin begrunnelse la prisutvalget vekt på at studiet synes svært godt planlagt og organisert. Studiet gjennomføres i et samarbeid mellom personale ved UiA, koordinatorene ved samarbeidsinstitusjonene og tutors, og det stilles store krav til studentenes aktiviteter og samarbeid på nett. Organiseringen av masterprogrammet i Development Management og tilretteleggingen for læring via både nett og samlinger, gjør at prisutvalget mente at dette studiet bør kunne fungere som et godt eksempel på et studium som har imøtekommet de utfordringer som e-læring ofte innebærer. Selve prisutdelingen fant sted i Kilden i forbindelse med universitetets 5-årsjubileum.

I 2012 ble det gjennomført en evaluering av statuttene og søknadsprosedyrene for pris for godt læringsmiljø. Styret vedtok i oktober 2012 reviderte statutter. Endringene innebærer bl.a. at kravene til dokumentasjon er redusert, søknadsprosedyrene forenklet og at statuttene i større grad er tilpasset Kunnskapsdepartementets utdanningskvalitetspris. Prisen benevnes «Utdanningsprisen ved Universitetet i Agder». Pris for 2013 ble i desember 2012 utlyst etter de nye prosedyrene.

2.2.7 Ressurssenter for tilrettelegging, helse og mestring

Ressurssenter for tilrettelegging, helse og mestring er representert ved begge campuser og består av Tilretteleggingskontoret for studenter med funksjonsnedsettelse (TSF), SiA Helse, Studier med støtte og studentpresten. Noen av gevinstene ved denne samlingen av tjenester er at de ansatte i større grad kan arbeide tverrfaglig og at tjenestene blir mer synlige og tilgjengelige. Ressurssenteret laget i 2012 en film som presenterer senteret i sin helhet. Filmen er tilgjengelig på nett.

Det oppleves en stadig økning i antall henvendelser til Ressurssenteret på begge campuser.

TSF videreutviklet og forbedret sine tjenester i 2012. Man opplever at mange studenter har nytte av det såkalte «ressursrommet», der studenter med dysleksi og synshemminger kan finne PCer med hjelpeprogrammer.

I 2012 ble det opprettet en gruppe for studenter med Aspergers syndrom. Målet er å gi et sosialt tilbud til disse studentene.

SiA Helse hadde i 2012 1,75 stillinger. Man opplevde stor studentpågang for å få samtaler gjennom det psykososiale lavterskeltilbudet. Ved utgangen av 2012 var det 2-3 ukers ventetid. SiA Helse har også en ekstern psykolog som har samtaler med studenter én ettermiddag i uken.

I 2012 ble det utbetalt ca. kr. 400 000 til studenter fra helsekassen. Her kan studentene søke fire ganger årlig og få støtte til utgifter til lege, tannlege, fysioterapeut, etc.

Ressurssenteret arrangerer ulike typer kurs, for eksempel i depresjonsmestring, hvordan takle belastning, mindfulness og kommunikasjonskurs for par. Ved studiestart arrangeres kurs i studieteknikk og husketeknikk.

UiA fikk ny studentprest 1. januar 2012. Studentpresten har en oppsøkende funksjon i tillegg til samtaler.

Studier med støtte er et samarbeidstiltak mellom UiA og NAV Aust- og Vest-Agder retter mot studenter med moderate til alvorlige psykiske lidelser som også har en ekstern behandler. Disse studentene får tettere oppfølging underveis i studiet og hjelp til å kunne nå sine studiemål. I Grimstad var det i 2012 20 studenter med i tiltaket og 18 på venteliste, i Kristiansand var 17 studenter med og 3 på venteliste.

2.2.8 Bibliotek

Universitetsbiblioteket (UB) har et kontinuerlig fokus på kvaliteten i tjenestene. UBs virksomhetsområder har et omfattende arbeid rettet mot fakultetene og Avdeling for lærerutdanning særlig knyttet til bibliotekundervisning vedrørende kildebruk og kildekritikk. Videre er man i nær dialog med faglærere om leveranse av tjenesten til enhver tid. Det har i 2012 vært nedlagt et stort arbeid i innkjøp og tilgjengeliggjøring av UBs digitale tjenester. Det er svært arbeids- og ressurskrevende å holde bibliotek katalogen oppdatert til enhver tid samtidig som man sikrer at samlingen er attraktiv og aktuell for institusjonens primærbrukere, dvs. ansatte og studenter. I 2012 ble ca. 80 % av mediebudsjettet benyttet til innkjøp av digitalt materiale. Bemanningen er imidlertid i hovedsak knyttet opp mot analoge tjenester

2.2.9 Studentsamskipnaden

Studentsamskipnaden i Agder (SiA) er hjemlet i lov om studentsamskipnader. Det er en sentral oppgave for SiA å sikre en infrastruktur i universitets- og høyskolemiljøet for at studentene kan benytte mest mulig av sin tid til faglig virksomhet og sosial kontakt. Dette kan etter SiAs mening best gjøres ved å utvikle primærfunksjoner som boliger, kafeer, barnehager, kulturhus, bokhandel, m.m. i gangavstand til universitetets og høyskolenes virksomhetssteder. Den økte kontakt, faglig og sosialt, vil bidra til bedre studiemiljø og en mer effektiv gjennomføring av studiene. Dette er et sentralt mål ved de studiefinansielle ordninger, og studentsamskipnadens rolle ligger nettopp her. I tillegg til de nevnte primærfunksjoner er det lagt ned betydelige innsats også innenfor andre områder, for eksempel formidling av private boliger, helse- og sosialtjeneste, studiestartfestival og diverse sekretariatsfunksjoner. Helsetjenesten inngår i Ressurssenter for tilrettelegging, helse og mestring, hvor også NAV og studentprestetjenesten har tilbud. Det ytes tilskudd til studentsosiale lag og foreninger.

Det ble i 2012 fremmet forslag til reguleringsplan for tomten hvor tredje byggetrinn i Gimle studentby skal bygges. Prosjektet vil inneholde 200-300 hybler og leiligheter.

Kunnskapsdepartementet har gitt tilsagn om tilskudd til 145 hybelenheter. Det er også fremmet forslag til regulering av SiAs eiendom i Grooseveien i Grimstad.

Studenttallet økte i 2012. Det er forventet en ytterligere økning de nærmere årene. Høsten 2012 hadde SiA over 330 studenter fra i alt 66 land utenfor Norge boende i sine studentboliger.

Ved utgangen av 2012 var 10 842 studenter tilknyttet SiA. De aller fleste av disse er studenter ved UiA.

2.2.10 Administrativ tilrettelegging

Studieadministrative tjenester er viktige for studiekvalitet og læringsmiljø. Alle fakultetene, Avdeling for lærerutdanning og de fleste enheter i fellesadministrasjonen er derfor bedt om å rapportere i forhold til kvaliteten på og utviklingen av de studieadministrative tjenestene som utføres. Det er også bedt om kommentarer til samarbeidet mellom fakultetene/avdelingen/enhetene og kommentarer til og oppfølging av eventuell kvalitetssvikt.

Oppsummering fra rapportene fra enhetene i fellesadministrasjonen

Alle enhetene i fellesadministrasjonen opplever å ha god kvalitet på sine tjenester og et godt samarbeid med fakultetene og andre enheter i fellesadministrasjonen.

Avdeling for studentrekruttering mener kvaliteten på beskrivelsene av studier i Studier på Sørlandet er god, og man arbeider med å få tilsvarende kvalitet i tekstene som publiseres i ulike webløsninger. Kvaliteten på tekster på nynorsk anses som en utfordring. Avdelingen gjennomfører årlig studiestartundersøkelse og mindre brukertester. I samarbeid med IT-avdelingen gjennomføres også ulike analyser av digitale løsninger. Det oppleves som utfordrende å lansere prosjekter på tvers av matrisen.

Servicetorget har i 2012 fulgt opp brukerundersøkelsen som ble gjennomført sammen med IT-avdelingen i 2011, med et spesielt fokus på elektroniske tjenester og digitale skjema. Videre ble 0.linjeprojektet fra 2011 videreført i 2012 med en webbasert «oppstartspakke» til alle studentene høsten 2012, www.uia.no/Studiestart. Erfaringer vil danne grunnlag for forbedring av websiden i 2013.

Studentservice har positive erfaringer med arbeidet med tjenestekatalog for å sikre oversikt og systematikk i interne prosesser. Avdelingen har i 2012 arbeidet med digitalisering av en rekke studieadministrative tjenester, først og fremst digital eksamen som er et samarbeid mellom UiA, Høgskolen i Telemark, Ansgar Teologiske Høgskole og Mediehøgskolen. Ved UiA er det gjennomført flere piloter høsten 2012, blant annet skriftlig eksamen på egen PC, økning i antall innleveringer i Fronter og digitale muntlige eksamener ved bruk av videokonferanse og Skype.

Studentservice gjennomførte i 2012 en brukerundersøkelse som gikk til samtlige ansatte og ca. 2 000 studenter. Man oppnådde en svarprosenten på 25, med stort sett veldig positiv tilbakemelding på alle fagfelt. Noe utilfredsstillende kvalitet ble avdekket, blant annet i forhold til informasjon om opptak på nettsidene og lang ventetid på henvendelser om timeplan i Grimstad. Studentservice har også fått tilbakemelding på sviktende kvalitet i forhold til eksamen, timeplan og opptak fra Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Innspillene er fulgt opp. Streiken våren 2012 førte til manglende informasjon til ulike brukergrupper og skapte mye frustrasjon. Studentservice rapporterer også om at en del vurderingsordninger i emnebeskrivelser i studiehåndboka ikke stemmer med den vurderingsordning faglærer mener er den riktige i emnet. Videre peker Studentservice på at manglende oppfølging av utdanningsplaner gir store utfordringer knyttet til å få skrevet ut vitnemål innen 1. juli.

Internasjonal avdeling har i 2012 hatt en fullstendig gjennomgang av alle Erasmus-avtaler ved UiA og oppdaterer kontinuerlig søkerinstitusjonene på www.uia.no/utveksling. En utfordring i forhold til dette er imidlertid at fagmiljøene ikke alltid gir tilstrekkelig tilbakemelding på hvem som skal stå på

denne listen. Når det gjelder innkomne studenter, viste brukerundersøkelsen ved avdelingen at av de studentene som deltok, svarte 53 % at de administrative tjenestene var «excellent», mens 42 % svarte av tjenestene var «good». Internasjonal avdeling mener det er behov for et bedre samarbeid på tvers av campusene. Spørsmålet om et «internasjonalt forum» er imidlertid droppet på bakgrunn av møter med fakultetene. Samtidig anser avdelingen det som ønskelig med en bedre dialog med fagmiljøene.

Universitetsbiblioteket har i 2012 forbedret pensumlisteverktøy knyttet til vitenskapelige ansatte (DDU-prosjekt). Det har også vært et stort fokus på å dokumentere arbeidsprosesser og rutiner på biblioteket og arbeidsrutiner knyttet til Avdeling for publikumstjenester. Det har i 2012 vært et spesielt fokus på førstelinjetjeneste og en helhetstenkning om bemanningsløsninger og samarbeid om 0.linjetjenester. Det er videre behov for en gjennomgang og rolleavklaring av arbeidsprosesser med tanke på digitale utfordringer.

IT-avdelingen opplyser at de fleste av avdelingens tjenester er beskrevet i rutiner i helpdesk-systemet. I 2012 gjennomførte IT-avdelingen en brukerundersøkelse mot studenter med stort sett positive tilbakemeldinger. Svarprosenten var imidlertid lav (12 %). Av utfordringer vises det til at det har vært uklart for en del brukere hva som er ansvarsområde for de ulike enheter med hensyn til programvare. En annen utfordring er studenter og ansattes maskiner integrert i universitetets nett og tjenester. I regi av IT-avdelingen er det i 2012 gjennomført en rekke utviklings-/forbedringstiltak, blant annet system for booking av grupperom for studenter, streaming av forelesninger, opprusting av auditorier med nytt AV-utstyr, økt produksjon av video for undervisning og markedsføring og selvbetjeningsløsning for studenter og ansatte (IT-portal).

Karrieresenteret har utarbeidet tjenestebeskrivelse for veiledning. Det høye aktivitetsnivået fører imidlertid til at det til tider kan være vanskelig å nå senteret på kontoret eller på telefon samt at det kan være ventetid i forhold til svar på e-post. Bevissthet på kompetanse anses som viktig for studiekvaliteten, og det oppleves som en utfordring å finne tid til å skape flere relasjoner med arbeids-/næringsliv. Karrieresenteret opplever det svært uheldig at de fra studenter har fått kjennskap til at noen ansatte har formidlet at utdanningen studentene tar vil bli dårlig mottatt på arbeidsmarkedet.

Oppsummering fra rapportene fra fakultetene/Avdeling for lærerutdanning

Alle fakultetene og Avdeling for lærerutdanning melder i fakultetsrapportene om generelt god kvalitet på sine administrative tjenester og et godt samarbeid med fellesadministrasjonen.

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap viser imidlertid til at fakultetet har færre administrativt ansatte pr vitenskapelig ansatte enn de andre fakultetene og mange studenter pr administrativt ansatt. Fakultetet mener videre det bør vurderes å opprette et forum for internasjonalt arbeid samt vurdere opprettelse av flere møtepunkter mellom fagområder, eksempelvis mellom økonomi/studier og økonomi/EVU.

Fakultet for humaniora og pedagogikk savner gode grunnlagsdata/evalueringer av studieadministrative tjenester. Innføring av studieadministrative fagdager oppleves som svært nyttig og interessant. Det samme gjelder studieforum og et uformelt veiledernetverk.

Fakultet for kunstfag melder om god kvalitet på sine administrative tjenester, men viser til utfordringer i forhold til utskifting i stab og lederfunksjoner og til at arbeidsmengden oppleves som økende. Det vises blant annet til større krav fra fellesadministrasjonen til rapportering. Fakultetet melder om et nyttig felles erfaringsseminar med Fakultet for humaniora og pedagogikk på Lesbos høsten 2012. Samarbeidet med enhetene i fellesadministrasjonen er godt. Blant annet nevnes det at flytting av eksamen for studier fra tidligere Kongensgate til Gimlemoen har gått smertefritt, mens det har vært noen utfordringer i forhold til timeplanlegging.

Fakultet for teknologi og realfag melder at saksgangen i forbindelse med fornying av avtaler med utenlandske partneruniversitet har stoppet opp i fellesadministrasjonen og medført unødvendige utfordringer. Dette fakultetet mener også at samarbeidet med andre fakultet har et forbedringspotensial.

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap opplever at samarbeidet med andre fakultet varierer både i form og innhold. Fakultetet melder også om en andel studenter pr administrativt årsverk på 92,5 og mener dette er en indikasjon på at antall administrative stillinger på fakultetet har vært holdt på et lavt nivå sammenlignet med UiA for øvrig. Sammen med et økende krav til rapportering og delegering av administrative oppgaver til instituttene, oppleves dette som et økt arbeidspress. Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap nevner også behovet for en avklaring i forhold til ansvar og oppgaver mellom instituttleder, studiekoordinator og studiekonsulenter som en utfordring.

Avdeling for lærerutdanning opplever at økt antall studenter og stadige reformer innen lærerutdanningene, forårsaker et visst press. Avdelingen viser også til utfordrende men positive prosesser i samarbeidet med fakultetene og fellesadministrasjonen. Det vises i den forbindelse til Forum for lærerutdanning som et positivt bidrag.

2.3 Programkvalitet

Universitetet definerer programkvalitet som *kvalitet knyttet til selve studietilbudet, fag-/studieplaner, arbeids- og undervisningsformer og eksamensopplegget*. Den viktigste vurderingen av programkvalitet skjer gjennom programevaluering som skal gjennomføres for alle studieprogram minst hvert 5. år. Programevaluering omtales nærmere i kapittel 2.6 under *styringskvalitet*. Omtalen av programkvalitet er derfor begrenset til en vurdering av studie- og emneporteføljen og et spesielt fokus på internasjonalisering og studentutveksling.

2.3.1 Studieportefølje

UiA har en omfattende studieportefølje. Oversikten under tar utgangspunkt i søknadsalternativer. Program som tilbys parallelt på begge campus (for eksempel sykepleierutdanning, førskolelærerutdanning og økonomisk-administrativ utdanning) er talt én gang. Det samme gjelder program som tilbys heltid/deltid/desentralisert og masterprogram som tilbys både som 3+2 år og som integrerte 5-årige program. På denne bakgrunn får vi følgende antall master- og bachelorstudier, lærerutdanninger og årsstudier:

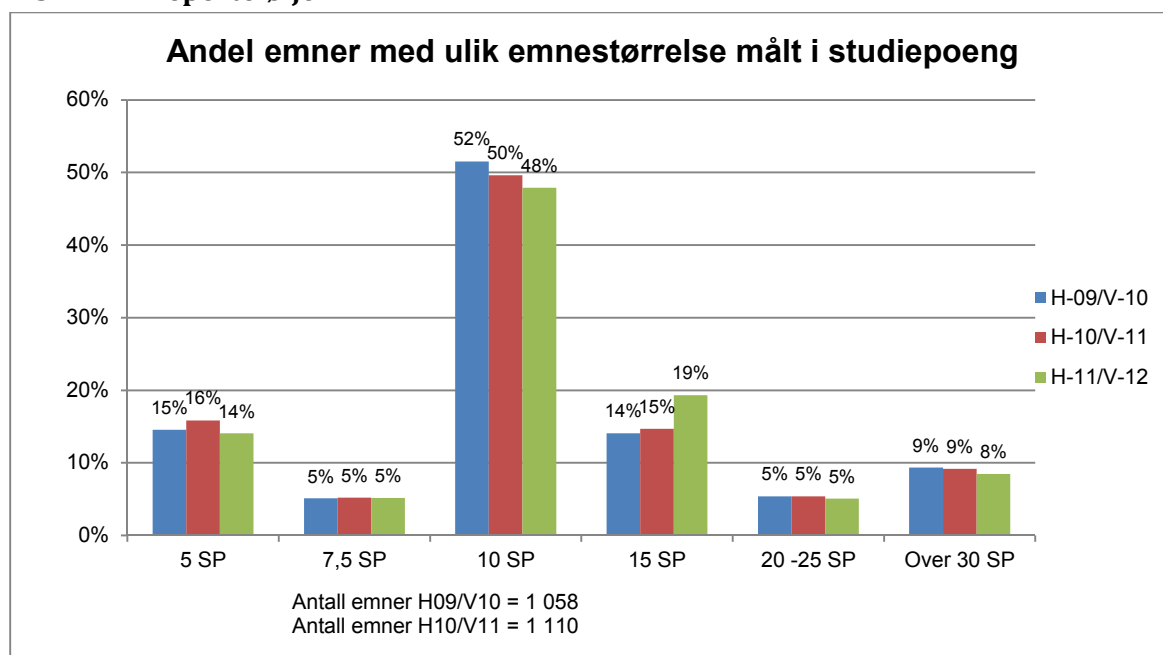
	Søknadsalternativer ved UiA 2012			
	Antall master-program	Antall bachelor-program	4-årig lærerutdanning	Antall årsstudier
Helse- og idrettsvitenskap	6	5		3
Humaniora og pedagogikk*	6	10		11
Kunstfag	4	6		3
Teknologi og realfag	6	11		3
Økonomi og samfunnsvitenskap	7	10		5
Lærerutdanning	2	1	2	2
SUM UiA	31	43	2	27

*Bachelorprogram i spesialpedagogikk hadde ikke opptak i 2012 og er derfor ikke telt med i oversikten.

Fullstendig oversikt over søknadsalternativene finnes i vedlegg 1.

Fakultetene arbeider kontinuerlig med sin portefølje. Ved fristen for å fremme forslag om nye studier våren 2012 forelå forslag om etablering av Bærekraftig konstruksjon, masterprogram, ved Fakultet for teknologi og realfag. Studiet ble godkjent under navnet Bygg. Det ble også etablert 1-årig videreutdanning i utøvende klassisk musikk.

2.3.2 Emneportefølje



Utviklingen i andel emner ved UiA med ulik emnestørrelse for de tre siste studieårene er vist i figur¹⁷. Som det fremgår av figuren, er det en reduksjon i andel emner på 10 studiepoeng, men en økning i andel emner på 15 studiepoeng. UiA har et uttalt mål om å øke andelen emner på 15 studiepoeng, særlig på masternivå.

¹⁷FS: Karakterstatistikk, rapport "FS582.001". Datauttak 09.08.12 for data fra 2009-2011 og 26.11.12 for data fra 2012. Kun unike emneforekomster er talt. Andre eksamener enn ordinær eksamen er tatt bort. Emner på doktorgradsnivå er også tatt bort. Emner med 0 studiepoeng er fjernet fra oversikten da disse er praksisemner eller forkurs. Det forekommer et par emner på 2,5 SP, og disse er lagt til grupperingen av emner på 5 SP.

	Andel emner med ulik emnestørrelse i studieår H-11/V-12 ¹⁸					
	5 SP	7,5 SP	10 SP	15 SP	20 -25 SP	Over 30 SP
Helse- og idrettsvitenskap	3,4 %	1,7 %	38,0 %	34,6 %	11,7 %	10,6 %
Humaniora og pedagogikk	6,1 %	0,7 %	48,4 %	28,7 %	4,7 %	11,5 %
Kunstfag	8,4 %	0,0 %	34,5 %	27,7 %	11,8 %	17,6 %
Teknologi og realfag	34,0 %	0,7 %	51,0 %	10,5 %	1,0 %	2,7 %
Økonomi og samfunnsvitenskap	10,4 %	18,4 %	55,9 %	6,3 %	2,8 %	6,3 %

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap og Fakultet for teknologi og realfag har flesteparten av sine emner på 5, 7,5 eller 10 studiepoeng. De andre fakultetene har flesteparten av sine emner på 10 studiepoeng eller mer. Antall emner på 5 studiepoeng på Fakultet for teknologi og realfag vil gå ned etter hvert som ny fagplan for ingeniørutdanningene, med kun emner på 10 studiepoeng, fases inn. Avdeling for lærerutdanning er ikke med i statistikken, da de kun har ansvar for praksisemner som er på 0 studiepoeng. Ansvar for de resterende emnene i lærerutdanningene ligger hos fakultetene.

2.3.3 Fellesgrader og annet utdanningssamarbeid

Det ble i 2012 ikke inngått nye avtaler om fellesgrader.

Det foreligger avtaler om samarbeid med Høgskolen i Telemark innenfor teknologiske fag og biologi. Innen ingeniørutdanningene er samarbeidet hovedsakelig knyttet til fagområdene energi/elkraft og bygg og omfatter bl.a. bruk av energilaboratorier, valg og kvalitetssikring av lærebøker og pensum, samarbeid om industri-/næringslivskontakter og muligheter for overgang mellom ulike studieprogram ved de to institusjonene. Innenfor akvatisk økologi ble det i 2012 lagt grunnlag for et samarbeid mellom de to institusjonene som skal kunne ut i et felles masterprogram fra høsten 2013.

UiA og Høgskolen i Telemark samarbeider også om årsstudium i spansk. I dette samarbeidet har man tatt i bruk digitale hjelpemidler, og deler av undervisningen er nettbasert.

Universitetet samarbeider med Universitetet i Stavanger og Høgskolen i Telemark i region Sør-Vestlandet om de nye grunnskolelærerutdanningene. Samarbeidet omfatter blant annet praksis, studieadministrasjon, internasjonalisering og etter- og videreutdanning.

Fakultet for teknologi og realfag videreførte i 2012 sitt samarbeid med to danske og to finske institusjoner om et nordisk masterprogram i matematikdidaktikk. Fakultetet har også en avtale med Fachhochschule Kiel om dobbeltdiplom på masterprogrammet i IKT.

Gjennom masterprogrammet i Development Management samarbeider UiA nært med utdanningsinstitusjoner i Sri Lanka, Uganda, Tanzania, Ghana og Etiopia.

Av annet samarbeid kan nevnes at UiA er medlem i Sykepleieutdanningenes faglige lederforum (SUFAL), som bl.a. skal gi råd og påvirke beslutningsprosesser som vedrører sykepleierutdanningen.

¹⁸ FS: Karakterstatistikk, rapport "FS582.001". Datauttak 09.08.12 for data fra 2009-2011 og 26.11.12 for data fra 2012. Kun unike emneforekomster er talt. Andre eksamener enn ordinær eksamen er tatt bort. Emner på doktorgradsnivå er også tatt bort. Emner med 0 studiepoeng er fjernet fra oversikten da disse er praksisemner eller forkurs. Det forekommer et par emner på 2,5 SP, og disse er lagt til grupperingen av emner på 5 SP.

Økonomiutdanningene samarbeider hovedsakelig med utenlandske utdanningsinstitusjoner, bl.a. i USA, India, Indonesia og flere europeiske land. Fakultetet samarbeider om undervisningsopplegg bl.a. innenfor entreprenørskap. I Norge samarbeider fagmiljøet primært med Norges Handelshøyskole. UiA deltar dessuten i nasjonalt samarbeid om utforming av eksamensoppgaver og sensur innen revisjonsstudiet.

2.3.4 Studentutveksling

	Antall utvekslingsstudenter totalt ved UiA ¹⁹				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	39	46	43	47	90
Humaniora og pedagogikk	111	129	133	145	154
Kunsthøgskolen	13	12	20	12	8
Teknologi og realfag	31	32	69	102	85
Økonomi og samfunnsvitenskap	140	225	229	247	274
Lærerutdanning	7	3	2	10	5
Uspesifisert	6	1			6
SUM UiA	347	448	496	563	622

Begrepet utvekslingsstudent omfatter både utenlandske studenter som studerer ved UiA, og studenter ved UiA som studerer ved en utenlandsk institusjon. For å bli definert som utvekslingsstudent må det foreligge en avtale om utveksling med den eksterne institusjonen, og oppholdet må ha en varighet på minimum tre måneder.

Totalt antall utvekslingsstudenter økte fra 563 i 2011 til 622 i 2012, en vekst på 10 %. Det betyr at man i 2012 har 6,6 % utvekslingsstudenter mot 6,1 % i 2011.

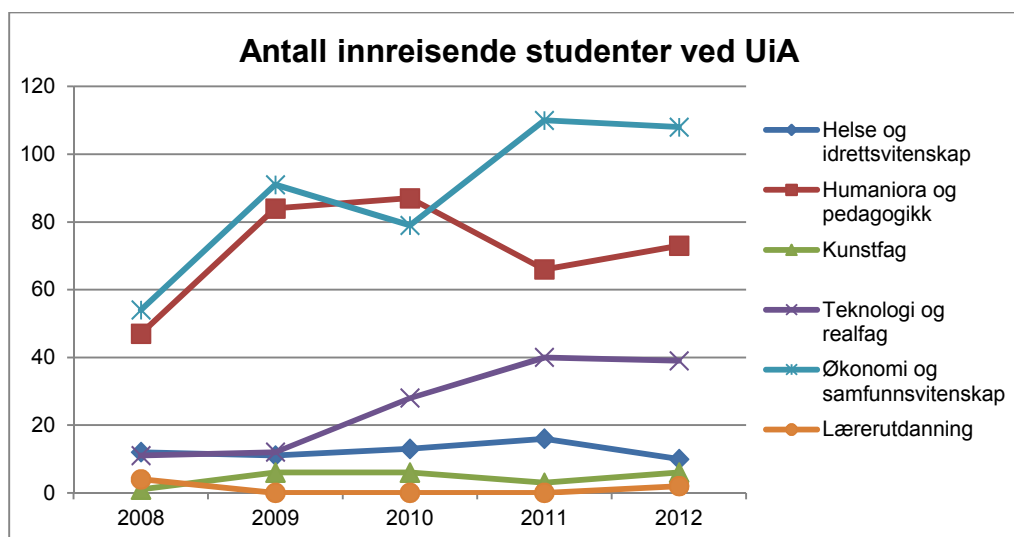
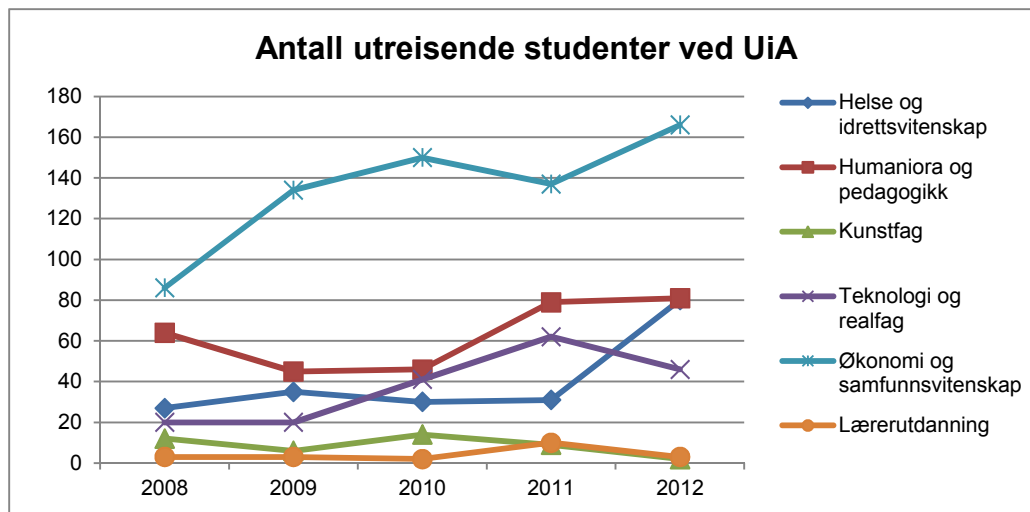
	Antall og andel utvekslingsstudenter ved UiA i 2012 ²⁰					
	Utreisende		Innreisende		Totalt	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Helse- og idrettsvitenskap	80	5,0 %	10	0,6 %	90	5,6 %
Humaniora og pedagogikk	81	5,0 %	73	4,5 %	154	9,6 %
Kunsthøgskolen	2	0,6 %	6	1,8 %	8	2,4 %
Teknologi og realfag	46	2,6 %	39	2,2 %	85	4,7 %
Økonomi og samfunnsvitenskap	166	5,9 %	108	3,9 %	274	9,8 %
Lærerutdanning	3	0,2 %	2	0,2 %	5	0,4 %
Uspesifisert*	4	10,0 %	2	5,0 %	6	15,0 %
SUM	382	4,0 %	240	2,5 %	622	6,6 %

*Prosent er basert på et svært lavt antall.

¹⁹ Kilde: DBH; Utvekslingsstudenter og studenter under kvoteprogram.

²⁰ Kilde: DBH; Utvekslingsstudenter og studenter under kvoteprogram. DBH; Registrerte studenter, totalfinansiert, gjennomsnitt for høst- og vårsemester.

Et mål i UiAs strategiplan har vært å ha 10 % utvekslingsstudenter. Fakultet for humaniora og pedagogikk, samt Fakultet for økonomi og samfunn ligger svært nær dette målet, mens de andre fakultetene er noe lengre unna. Det arbeides med et revidert mål som også tar hensyn til at fakultetene har ulike andeler gradsstudenter og EVU-studenter, og dette er også med å påvirke den totale andelen.



Som figurene viser, er det Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap som har flest av både innreisende og utreisende utvekslingsstudenter, og dette fakultetet har også en fin vekst i antall utreisende studenter. Fakultet for helse- og idrettsvitenskap har også en kraftig vekst i antall utreisende utvekslingsstudenter i 2012. Ellers viser kurvene at de andre fakultetene har et stabilt eller synkende antall utreisende studenter og forholdsvis stabilt antall innreisende studenter.

Ved UiA er ca. 60 % av utvekslingsstudentene utreisende. Ved andre universitet er tilsvarende andel 50 % eller lavere. Det bør undersøkes om det er strukturelle forhold som gjør at UiA er et mindre attraktivt valg som studieinstitusjon for innreisende utvekslingsstudenter, enn de andre universitetene.

Andel utvekslingsstudenter i prosent av gjennomsnittlig antall studenter varierer fra 3 % til 11 % for de andre universitetene. UiN, UiS og UiT har lavere andel utvekslingsstudenter enn UiA.

	Uttekslingsstudenter ved UiA i 2012. Senderland og mottakerland etter verdensdel. ²¹	
	Innkommende	Utreisende
Europa	210	93
Afrika	4	74
Asia	13	47
Nord-Amerika	10	89
Sør-Amerika	2	0
Oceania	1	79
SUM	240	382

Tabellen viser hvilke verdensdeler innkommende studenter kommer fra, og utreisende studenter reiser til. 87 % av innkommende studenter kommer fra Europa, og her er Tyskland det klart største senderlandet, men også Frankrike, Italia og Polen er store senderland. Det har vært en nedgang i antall innreisende studenter fra Nord-Amerika. For utreisende studenter er reisemønsteret mer spredt. I 2012 har det vært en kraftig økning i antall studenter som reiser til Afrika, og de fleste av disse kommer fra Fakultet for helse- og idrettvitenskap. Utreisende studenter viser også en økende interesse for Asia, mens noe færre studenter ønsker å reise til Europa.

I tillegg til utvekslingsstudenter er det også utenlandske studenter som tar på toårige masterprogram ved UiA. I 2012 var det 622 søkere til studier, 46 fikk tilbud og 12 møtte til studiestart. Dette er en nedgang fra 2011 hvor man hadde 914 søkere og 21 som møtte til studiestart. UiA har også 39 studieplasser tildelt kvotestudenter fra sør- og østregionen for studieåret 2012/2013.

2.3.5 Undervisning på engelsk

Alle universitetets fakulteter tilbyr undervisning på engelsk. Med unntak av Fakultet for helse- og idrettvitenskap, har alle fakultetene tilbud om masterprogram som gis på engelsk. Når det gjelder antall emner som undervises på engelsk, holder tallet seg her nokså stabilt. For at universitetet skal oppnå økt antall innreisende utvekslingsstudenter og universitetets mobilitetsmål skal kunne oppnås, er det nødvendig at samtlige fakulteter legger større vekt på undervisning på engelsk. Undervisning på engelsk har også en verdi for norsktalende studenter, da det bidrar til å utvikle fagrelatert språkkompetanse.

Fakultet for helse- og idrettvitenskap hadde i sin virksomhetsplan for 2012 en målsetting om å utvikle moduler på engelsk tilsvarende minimum 30 studiepoeng i alle bachelor- og masterprogrammer. Dette er et område som fakultetet vil jobbe videre med. Fakultetet understreker selv at man må oppnå en vesentlig forbedring når det gjelder engelskspråklig utdanningstilbud på tvers av instituttene.

Ved Fakultet for kunsthøgskolen blir emnet ME-406 Musikkvitenskapelig teori og metode tilbudt på engelsk. For øvrig blir emnene tilrettelagt med individuell undervisning og veiledning på engelsk der det er nødvendig.

²¹ Kilde: DBH; Utvekslingsstudenter og studenter under kvoteprogram.

Ved Fakultet for teknologi og realfag legges det i forbindelse med implementering av ny rammeplan for ingeniørutdanningene til rette for at 5. semester er utvekslingssemester. Emnene dette semesteret skal undervises på engelsk for å gjøre det lettere for studenter fra utenlandske utdanningsinstitusjoner å ta et semester ved UiA. Dette gjennomføres for første gang høsten 2013 når 3. år av ny ingeniørutdanning implementeres. En del andre emner undervises på engelsk etter behov, dvs. dersom det er utvekslingsstudenter som følger emnet.

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap – det fakultet med klart størst andel utvekslingsstudenter – ser en utfordring i å kunne tilby tilstrekkelig mange emner på engelsk som kan bygge opp et sammenhengende studietilbud som gir et bedre tilbud til utenlandske studenter.

2.4 Undervisningskvalitet

Universitetet definerer undervisningskvalitet som *kvaliteten på selve læringsarbeidet og omfatter både formidlingskvaliteten og kvaliteten på studentenes egen innsats for tilegnelse av kunnskap*. En oversikt over og vurdering av pedagogisk utvikling med et spesielt fokus på digital kompetanse, er sentralt i dette kapittelet.

2.4.1 Pedagogisk og digital utvikling

Programmet Det digitale universitet (DDU) startet opp for fullt i 2012 med en ramme på 10 mill. kr. DDU er et program for å koordinere en rekke initiativ for å utvikle den digitale hverdagen for studenter og ansatte ved UiA. Innholdsmessig handler dette i stor grad om implementering av tiltak knyttet til den digitale læringsarenaen, alt fra å ta i bruk nye kommunikasjonsformer til endrede undervisningsopplegg og veiledning. Pedagogisk utviklingssenter (PULS) har en helt sentral funksjon i realiseringen av DDU. På konstituerende møte i styret for DDU ble følgende tre områder utpekt som særlig aktuelle:

- digital eksamen
- uia.no
- plattform for samarbeidsløsninger for asynkron samhandling med tekst, lyd og bilde, og for sanntids samhandling med lyd, video og delt arbeidsflate

Det ble i 2012 tildelt midler til 26 ulike prosjekter tilsvarende kr. 7 413 000, både ved fakultetene, Avdeling for lærerutdanning og i fellesadministrasjonen. Dette omfatter for eksempel prosjekter innenfor digital eksamen, digitalt pensum, SAK-prosjekt i spansk i samarbeid med Høgskolen i Telemark, elektroniske tester/oppgaver, Kompetansetorget, profilering av forskning på ledende nettsteder, bedre dataforbindelse til Metochi og nettbasert realfagskurs.

Minst ett fagmiljø fra alle fakultetene har meldt seg som deltakere i piloten for digital eksamen. UiA spiller i denne sammenheng også en ledende rolle nasjonalt.

Satsingen på digitalt pensum er også en del av utviklingen av det digitale universitetet. Prosjektet har to hovedmålsettinger:

- økt bruk av pensumlisteverktøyet
- økt bruk av elektronisk pensum

PULS tilbyr en rekke ulike kurs som skal bidra til pedagogisk og digital utvikling. Basiskurs i universitetspedagogikk for vitenskapelig ansatte skal bidra til å videreutvikle, supplere og justere den

kompetansen som allerede finnes blant de ansatte. Det tilbys mentorordning for både ledere og vitenskapelig ansatte. For øvrig tilbys en rekke kurs omkring forskjellige tematikker, for eksempel i å undervise i store grupper. PULS er også involvert i en rekke FoU-prosjekter, for eksempel

- Nettbrett i praksis (hvordan nettbrett som observasjonsplattform kan bidra til å heve kvaliteten i veiledningen av lærerstudenter)
- Blended supervision in higher education (sammenstillingen av synkron/asynkron og digital/analog veiledning på skriftlige arbeider i høyere utdanning)
- Digitale bøker (utvikling av digitale bøker/E-books til bruk i arbeidet med studenter som blant annet skal utvikle studiestrategier og ferdigheter i å skrive akademiske tekster)
- Å undervise kunst (gjennom intervjuer og video-/lydopptak finne ut om det å undervise i kunstuttrykk skiller seg fra annen form for undervisning, og hva en eventuell forskjell består i)

PULS deltar i Norsk nettverk for universitets- og høyskolepedagogikk.

Fakultet for humaniora og pedagogikk melder å ha pålagt sine nyansatte i vitenskapelige stillinger, som ikke har slik kompetanse fra før, å delta på kurs i universitetspedagogikk i regi av PULS. Leder av PULS har i ledermøter på fakultetet orientert om arbeidet med digital kompetanse og holdt kurs om dette på to av instituttene. I tillegg er det holdt egne DDU-kurs for vitenskapelig ansatte.

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap har oppmuntret sine ansatte til å delta på ulike kurs i regi av PULS og har også invitert PULS til fakultetssamling for å gjøre senteret og dets tilbud mer kjent.

Fakultet for kunstfag legger til rette for at vitenskapelig ansatte får tidsressurser og mulighet til å gjennomføre kurs i universitetspedagogikk. Fakultetet benytter seg i stor grad av teknologi i undervisningen, og motiverer sine ansatte til å delta på PULS sine kurs, slik at ansatte kan videreutvikle sin kompetanse innenfor digitale verktøy.

Fakultet for teknologi og realfag har som mål at alle nyansatte som skal undervise og som ikke har undervisningspedagogikk i sin fagbakgrunn, skal gjennomføre kurs i universitetspedagogikk. Generelt har fakultetets ansatte god digital kompetanse, og bruken av digitale hjelpemidler i undervisningen er høy. Fakultetet tar i bruk nye undervisningsmetoder, og det arbeides med nettbaserte studier både som streamingtjenester og som rene nettstudier.

Det er et uttalt mål i virksomhetsplanen til Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap å utnytte de mulighetene som ligger innenfor DDU og ha et bevisst forhold til bruk av ny teknologi i undervisningen. Ved flere av instituttene arbeides det med nye undervisningsformer med bruk av digitale hjelpemidler.

2.4.2 Senter for fremragende utdanning

Senter for fremragende utdanning (SFU) ble opprettet i 2010 som en nasjonal prestisjeordning for utdanningsvirksomhet i høyere utdanning på bachelor- og masternivå. SFU-ordningen er det viktigste virkemidlet for å stimulere universiteter og høyskoler til å arbeide med å øke kvaliteten i utdanningsvirksomheten. Status som SFU tildeles miljøer som allerede kan oppvise fremragende kvalitet og innovativ praksis i utdanningen. Et viktig krav til sentrene er formidling av oppnådde resultater og kunnskapsspredning.

UiA fremmet forslag om at matematikdidaktikk skulle tildeles status som SFU. Til tross for svært god omtale i første vurderingsrunde, nådde søknaden ikke opp da SFU-status ble tildelt i desember 2011.

I 2013 lyses det ut nye sentre for fremragende utdanning.

2.5 Resultatkvalitet

Universitetet definerer resultatkvalitet som *studentenes læringsutbytte, personlige utvikling og gjennomføring*. En oversikt over og vurdering av gjennomstrømming, karakterfordeling, studiepoeng- og kandidatproduksjon, er sentralt i dette kapittelet.

2.5.1 Gjennomstrømming

Gjennomstrømming på normert tid er en styringsparameter fra KD, og denne måles primært på studieprogramnivå. Det kan være ulike årsaker til at studenter ikke gjennomfører studieprogrammet på normert tid, for eksempel:

- Noen studenter fullfører, men bruker lengre tid enn normert.
- Noen studenter bytter studieprogram underveis i studieløpet, de vil registreres som frafall for det enkelte studieprogram, men vil fullføre et annet studium, og kan derfor ikke regnes som frafall på institusjonsnivå.
- Noen studenter søker overføring til samme studium ved en annen institusjon og vil fullføre ved denne. Disse vil regnes som frafall for UiA, men på nasjonalt nivå vil de regnes som studenter som fullfører. (Dette vil selvsagt gjelde motsatt for studenter som kommer til UiA fra andre institusjoner.)
- Noen studenter fullfører ikke studieprogrammet, og regnes som frafall.

	Gjennomstrømming på normert tid ved UiA. Aggregerte tall. ²²		
	2010	2011	2012
Bachelorstudier	44 %	46 %	49 %
Masterstudier	46 %	42 %	48 %
4-årig lærerutdanning		45 %	47 %

Tabellen viser gjennomstrømming for studenter på normert tid i uteksamineringsåret. Tabellen viser en positiv utvikling når det gjelder gjennomstrømming på normert tid. Det er imidlertid stor variasjon mellom de ulike fakultetene og mellom ulike studieprogram.

På bachelornivå har Fakultet for helse- og idrettsvitenskap høyest gjennomstrømming med 66 % av studentene som fullfører på normert tid i 2012. Førskolelærerutdanningen har også forholdsvis høy gjennomstrømming på normert tid. Fakultet for humaniora og pedagogikk har lavest gjennomstrømming på normert tid i 2012. Alle fakultetene viser likevel en positiv utvikling fra 2010 til 2012.

²² Kilde: LIST; arbeidsbok 5.6 – Studenter på studieprogram og kull – gjennomstrømming SP-produksjon og fullføringsandeler. Datauttak: September 2012 (korrigert april 2013). Gjennomstrømmingstall er generelt utfordrende å måle, og datakvaliteten har vært noe usikker. Aggregerte gjennomstrømmingsdata vil være for lave da studenter som bytter studieprogram vil telle med i to startkull. Det forekommer derfor noe ulike tall i ulike datakilder.

På masternivå har Fakultet for kunstfag høyest gjennomstrømming, men her er tallene veldig lave. Fakultet for teknologi og realfag har også høy gjennomstrømming med 62 % av studentene som fullfører på normert tid i 2012. Utviklingen for de ulike fakultetene fra 2010 er mer ujevn, Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap har hatt en positiv utvikling i gjennomstrømming siden 2010, mens gjennomstrømmingstall ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap har vist en fallende tendens siden 2010.

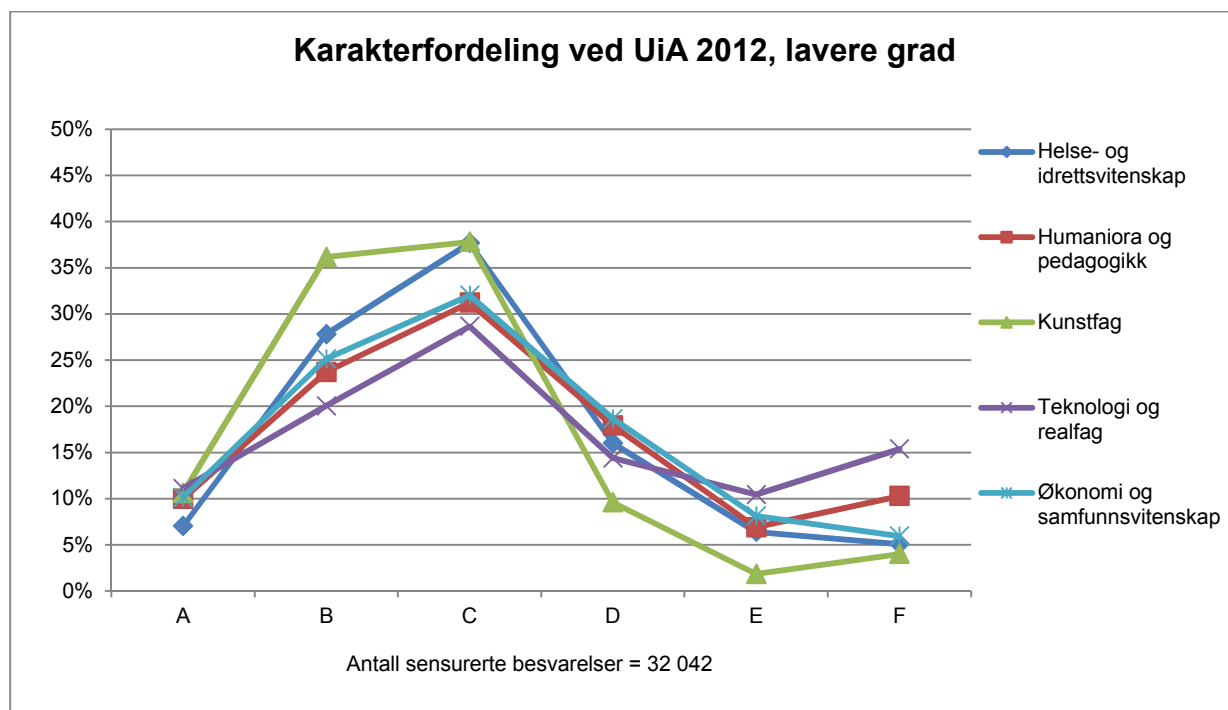
Ved 4-årige lærerutdanninger er det i underkant av halvparten av studentene som fullfører på normert tid.

Gjennomstrømmingstall for 5-årige integrerte masterstudier er basert på så få studenter at det ikke er utarbeidet aggregerte tall.

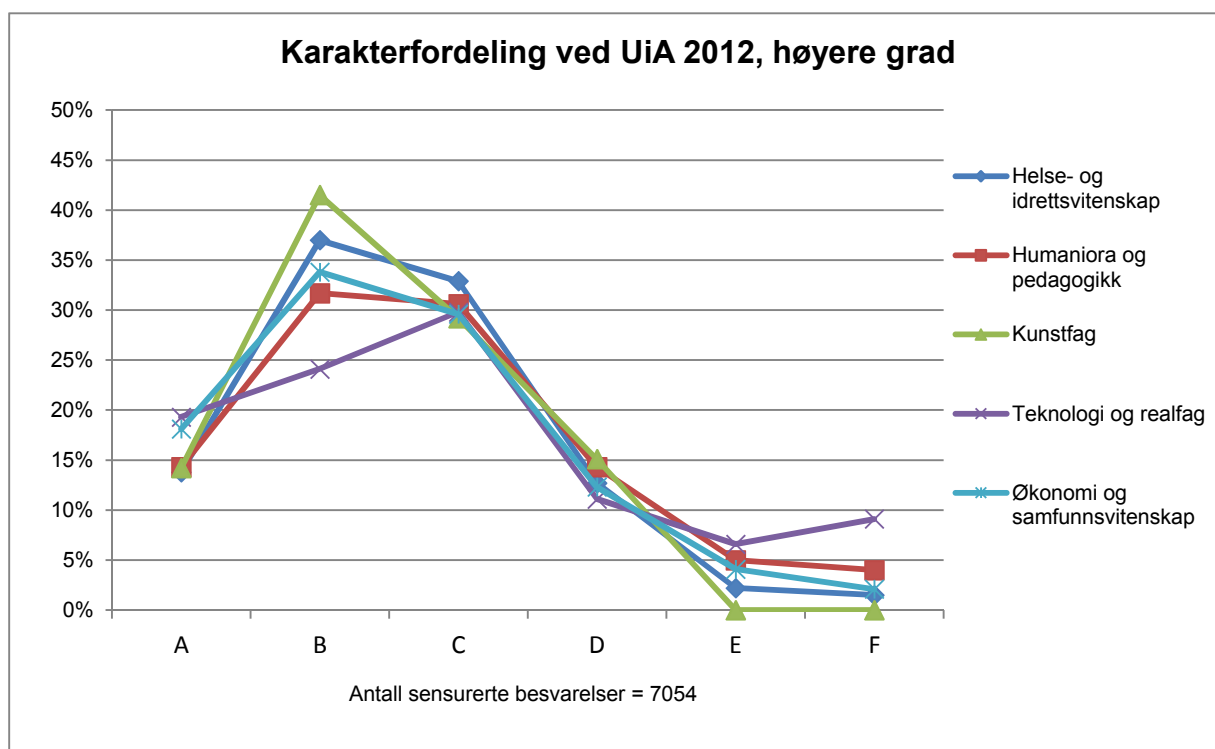
Det er stor variasjon i gjennomstrømmingen ved ulike studieprogram. Generelt ser det ut til at studenter på profesjonsstudier i større grad enn studenter på disiplinstudier gjennomfører på normert tid.

2.5.2 Karakterfordeling og strykprosent

Karakterfordelingen for UiA som helhet har vært svært stabil de siste årene både for høyere og lavere grad²³. Karakterfordelingen på lavere grad er normalfordelt, karakterfordelingen på høyere grad er litt skjevfordelt med en forholdsvis høyere andel gode karakterer.



²³ Kilde: DBH; Karakterer fordelt på studieprogram der studenten er aktiv på eksamenstidspunkt. Karakterer på lavere grad inkluderer karakterer på videreutdanningsnivå. Noen av emnene på videreutdanningsnivå er definert som høyere grad, (spesielt på Fakultet for helse- og idrettsvitenskap). For enkelthetsskyld er disse i sin helhet lagt til lavere grads nivå. Karakterer på høyere grads nivå er alle emner på masternivå. Lærerutdanningene har kun praksisemner, emner på lærerstudiene er lagt til de respektive fakultet hvor disse emnene undervises.



Figurene viser karakterfordelingen på sensurerte besvarelser ved UiA fordelt på de ulike fakultetene.

Karakterfordelingen er litt ulik på de forskjellige fakultetene. På lavere grad ser man av figuren at Fakultet for kunstfag har en høyere andel B- og C-karakterer og en lavere andel D, E og F enn de andre fakultetene. Dette var også situasjonen i 2011. Tilsvarende ser man på karakterene for høyere grad at Fakultet for kunstfag har en høyere andel B-karakterer og ingen E- eller F-karakterer, dette baserer seg imidlertid på svært få sensurerte besvarelser. Fakultet for teknologi og realfag har en noe flatere karakterfordeling på høyere grad med en lavere andel B og høyere andel E og F enn hva man ser hos de andre fakultetene.

	Strykprosent ved UiA ²⁴				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	6,1	7,2	5,6	5,9	5,5
Humaniora og pedagogikk	10	8,2	7,5	8,7	10
Kunstfag	2,4	2,4	2,5	2,2	3,6
Teknologi og realfag	13,7	13,8	14,1	12,5	13,2
Økonomi og samfunnsvitenskap	7	7,1	5,8	5,4	4,7
Lærerutdanning*	0,4	0,6	0,5	0,8	0,7
Gjennomsnitt UiA	8,4	8,5	7,8	7,6	7,8

*Kun praksisemner

²⁴ Kilde: DBH, Strykprosent.

Strykprosenten ved UiA har gått svakt ned siden 2008 og er i 2012 på 7,8 %. Strykprosenten regnes for sensurerte besvarelser som får karakteren F, og for sensurerte besvarelser som får «ikke bestått». Samlet strykprosent vil derfor avvike fra prosentandel som får F på karakterfordelingsfigurene.

Som vist i tabell, er det markerte forskjeller på strykprosent på de ulike fakultetene, med høyest strykprosent på Fakultet for teknologi og realfag og lavest strykprosent på Fakultet for kunstfag. Fakultet for teknologi og realfag domineres av ingeniørstudier, og disse krever gode realfagskunnskaper. Høy strykprosent skyldes i stor grad svake realfagskunnskaper fra videregående skole. Avdeling for lærerutdanning har kun praksisemner, så strykprosenten er ikke representativ for lærerutdanningen. Figuren viser også at strykprosenten har vært forholdsvis stabil på de ulike fakultetene med unntak av Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap, hvor den har falt fra 7 % i 2008 til 4,7 % i 2012, og Fakultet for humaniora og pedagogikk hvor den har variert mellom 10 % og 7,5 %.

Strykprosent for alle universitetene samlet er på 7,3 % i 2012, og den har vært forholdsvis stabil de siste fem årene.

2.5.3 Studentenes læringsutbytte

Det er økende oppmerksomhet rundt hvorvidt studentene faktisk oppnår det læringsutbyttet som er beskrevet i fag- og studieplanene. Et av Kunnskapsdepartementets nasjonale styringsparametere er: *Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene.* Forventet læringsutbytte skal innen 2012 være beskrevet i alle studie- og emnebeskrivelser, i henhold til Det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Den karakter den enkelte student oppnår vil være et uttrykk for i hvilken grad institusjonen anser at hun/han har oppnådd det læringsutbyttet som er beskrevet for det enkelte emne.

Det er ikke utviklet metoder for å måle studenters totale læringsutbytte i løpet av et studium. Gjennomstrømming på normert studietid, antall studiepoeng pr heltidsekvivalent, karakterfordeling og strykprosent i de enkelte emnene m.fl. kan være indikatorer på læringsutbytte. I hvilken grad disse indikatorene gir informasjon om faktisk oppnådd læringsutbytte, avhenger imidlertid også av blant annet graden av samsvar mellom fastsatt læringsutbytte og undervisnings- og vurderingsformer og kvaliteten på sensurarbeidet. Det finnes gode eksempler på arbeids- og vurderingsformer som gir økt læringsutbytte, men det kan være en utfordring å spre erfaringer mellom fagmiljøene.

I fakultetsrapportene pekes det på karakterene ved de ulike eksamenene som den viktigste indikatoren for studentenes læringsutbytte.

2.5.4 Studiepoengproduksjon

	Nye 60 SP-enheter ved UiA. Totalt ²⁵				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	1 241	1 271	1 321	1 307	1 306
Humaniora og pedagogikk	1 354	1 357	1 620	1 587	1 692
Kunstfag	364	341	321	373	413
Teknologi og realfag	1 129	1 195	1 183	1 430	1 534
Økonomi og samfunnsvitenskap	1 641	1 836	1 894	2 006	2 024
SUM UiA	5 729	6 000	6 338	6 702	6 969

	Årlig vekst i studiepoengproduksjon ved UiA.			
	2009	2010	2011	2012
Årlig vekst i studiepoengproduksjon	4,7 %	5,6 %	5,7 %	4,0 %

For UiA har studiepoengproduksjonen vokst jevnt siden 2008, men med en noe avtakende vekst for 2012. I 2012 er det Fakultet for kunstfag som har den sterkeste veksten, med en økning på 10 %. Ved å se på de siste fem årene samlet, er det Fakultet for teknologi og realfag som har hatt den sterkeste veksten i produksjon av 60 studiepoengsenheter. Det er imidlertid Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap som står for den største delen av studiepoengproduksjonen med en andel på 29 % i 2012.

Studiepoengproduksjon er vist for alle typer studieprogram, både eksterntfinansierte og egenfinansierte. Egenfinansiert studiepoengproduksjon målt i 60 studiepoengsenheter er 6 761 i 2012, dvs. 97 % av totalproduksjon. Utviklingen i egenfinansiert studiepoengproduksjon samsvarer i stor grad med utviklingen i totalfinansiert studiepoengproduksjon. Studiepoengproduksjon for EVU-studier er omtalt i kapittel 5.2.4.

	Nye 60 SP-enheter ved alle universitet. Totalt ²⁶				
	2008	2009	2010	2011	2012
NTNU	14 048	14 453	14 885	15 541	15 670
UMB	2 262	2 526	2 735	3 026	3 203
UiA	5 729	6 000	6 338	6 702	6 969
UiB	9 942	10 148	10 323	10 195	10 176
UiN	-	-	-	3 393	3 352
UiO	16 879	17 041	17 042	17 475	17 200
UiS	5 533	5 934	6 298	6 365	6 469
UiT	3 743	5 678	6 065	6 368	6 904

²⁵ Kilde: DBH; Studiepoengproduksjon på studieprogram der studenten er aktiv på eksamenstidspunkt. Ny produksjon, dvs. at gjentakseksamener ikke er med.

²⁶ Kilde: DBH; Studiepoengproduksjon på studieprogram der studenten er aktiv på eksamenstidspunkt. Ny produksjon, dvs. at gjentakseksamener ikke er med.

Samlet vekst for alle universitetene²⁷ i perioden fra 2008 til 2012 er på 14,5 %. I samme periode er veksten ved UiA på 21,6 %. Vi ser at UiA vokser sterkere enn de andre universitetene målt ved studiepoengproduksjon. I 2012 står UiA for ca. 10 % av studiepoengproduksjonen til universitetene samlet.

	Antall nye studiepoeng pr egenfinansierte heltidsekvivalent. Gjennomsnitt pr kalenderår. ²⁸				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	54,6	54,0	55,1	52,0	50,8
Humaniora og pedagogikk	42,1	41,7	42,6	38,4	39,8
Kunsthøgskolen	54,0	51,6	51,1	50,5	50,3
Teknologi og realfag	46,3	46,7	44,1	44,9	44,9
Økonomi og samfunnsvitenskap	45,7	47,0	45,2	43,5	44,1
Lærerutdanning	51,3	49,4	51,5	51,1	50,5
Uspesifisert ²⁹	38,6	46,2	38,9	289,4	230,5
SUM UiA	47,8	47,9	47,2	46,5	46,6

Antall nye studiepoeng pr egenfinansierte heltidsekvivalent har hatt en fallende trend siden 2008, men den har stabilisert seg på 46,6 i 2012. Årsakene til at studiepoengproduksjonen pr heltidsekvivalent har falt er komplekse, noen av dem antas å være:

- Vekst i studenttallet; Når antall studenter øker, samtidig som man har en høyere andel eksamener i vårsemester enn i høstsemester, vil forholdstallet synke pga. at studiepoengproduksjonen måles i kalenderår, mens veksten i studenttallet primært skjer i høstsemesteret.
- Endringer i sammensetning av studentmassen når det gjelder studenter på heltids- kontra deltids studieprogram; Analyser har vist at studenter på deltidsprogram i noe større grad følger planlagt studieprogresjon enn studenter på heltidsprogram. Færre studenter på deltidsprogram vil dermed bidra til å redusere gjennomsnittlig studiepoengproduksjon pr heltidsekvivalent.
- Økt gjennomsnittlig emnestørrelse; Gjennomsnittlig emnestørrelse målt i studiepoeng er høyere i 2012 enn i 2008. Konsekvensen av å stryke i et emne gir derfor større utslag på studiepoengproduksjonen i 2012 enn i 2008.
- Fra og med studieåret 2009-2010 ble tidspunkt for ny og utsatt eksamen endret. Analyser av ordningen viser at antall oppmeldinger til ny og utsatt eksamen har falt betydelig etter at den nye ordningen ble innført. Fallet i antall oppmeldinger er langt sterkere enn fallet i strykprosent på ordinær eksamen. Samlet sett bidrar dette til at progresjon i studiene for en gjennomsnittsstudent blir lavere enn før ordningen ble innført.

²⁷ Alle universitetene med unntak av UiN. Det finnes ikke tall for UiN for hele perioden.

²⁸ Kilde: DBH; Studiepoeng pr student. Studenttype: Heltidsekvivalent. Merk at i denne statistikken gis det kun resultater for egenfinansierte studiepoeng.

²⁹ Høy produksjon pr heltidsekvivalent i kategorien «uspesifisert» skyldes måten man rapporterer enkeltemner og utvekslingsstudenter på. Samlet studiepoengproduksjon under «uspesifisert» er lav.

	Antall nye studiepoeng pr egenfinansierte heltidsekivalent. Gjennomsnitt pr kalenderår. ³⁰				
	2008	2009	2010	2011	2012
NTNU	44,4	45,4	45,6	46,4	46,0
UMB	46,9	48,9	46,1	46,5	45,7
UiA	47,8	47,9	47,2	46,5	46,6
UiB	43,5	45,6	45,0	44,8	44,5
UiN	-	-	-	-	43,5
UiO	39,2	39,5	39,0	42,5	44,1
UiS	46,5	47,1	47,4	47,1	46,2
UiT	42,7	44,9	45,5	46,0	47,6

En sammenligning med de andre universitetene viser at det kun er UiT som har høyere studiepoengproduksjon pr heltidsekivalent enn UiA, men det er forholdsvis jevnt. En fallende studieeffektivitet på flere av universitetene kan tyde på at det er strukturelle forhold i studenttilværelsen mer enn det er institusjonelle forhold som forklarer endringene. Endringene i studieeffektivitet ved UiO kan delvis forklares med nye rutiner i registreringen.

2.5.5 Ferdige kandidater

	Antall kandidater ved UiA. Totalt ³¹				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	270	266	285	320	358
Humaniora og pedagogikk	125	108	127	128	161
Kunsthøgskolen	50	48	62	44	77
Teknologi og realfag	216	265	218	316	357
Økonomi og samfunnsvitenskap	344	351	465	525	532
Lærerutdanning	316	346	305	329	319
Selvvalg bachelor	32	29	31	5	1
SUM UiA	1 353	1 413	1 493	1 667	1 805

	Årlig vekst i antall ferdige kandidater ved UiA			
	2009	2010	2011	2012
Årlig vekst i antall ferdige kandidater	4,4 %	5,7 %	11,7 %	8,3 %

I 2012 uteksaminerte UiA 1 805 kandidater, 138 flere enn året før, noe som tilsvarer en vekst på 8,3 %. UiA har hatt en fin vekst i kandidatproduksjonen, samlet sett har veksten i kandidatproduksjon siden 2008 vært på 33 %, mens gjennomsnittlig vekst i studenttallet har vært 23 % i samme periode.

³⁰ Kilde: DBH; Studiepoeng pr student. Studenttype: Heltidsekivalent. Merk at i denne statistikken gis det kun resultater for egenfinansierte studiepoeng.

³¹ Kilde: DBH; Ferdige kandidater, totalfinansierte. Kandidater på lavere grad omfatter bachelorgrad, allmennlærer og PPU-kandidater. Kandidater på høyere grad omfatter mastergrad.

Det er Fakultet for teknologi og realfag som har størst økning i 2012, med 41 flere kandidater enn i 2011, og dette er også det fakultetet som samlet har hatt størst vekst for årene 2008 til 2012, med en økning på 65 % for hele perioden. I 2012 er det Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap som står for mesteparten av kandidatproduksjonen med en andel på 29 % av total kandidatproduksjon.

	Antall kandidater for alle universiteter. Totalt. ³²				
	2008	2009	2010	2011	2012
NTNU	2 887	2 838	2 875	3 244	3 326
UMB	629	686	683	778	964
UiA	1 353	1 413	1 493	1 667	1 805
UiB	2 461	2 433	2 406	2 528	2 547
UiN	-	-	-	672	939
UiO	4 246	4 348	4 300	4 558	4 680
UiS	1 478	1 466	1 489	1 672	1 642
UiT ³³	812	1 202	1 284	1 389	1 485

En oversikt over kandidatproduksjon viser at det har vært en jevn vekst for alle universitetene. UMB utmerker seg med svært sterk vekst for hele perioden. Samlet sett har universitetene³⁴ en vekst på 18,6 % for perioden fra 2008 til 2012, mens UiA har en vekst på 33 % i samme periode.

	Antall kandidater for UiA i 2012 ³⁵		
	Lavere grad	Høyere grad	Andel kandidater på høyere grad
Helse- og idrettsvitenskap	306	40	12 %
Humaniora og pedagogikk	115	46	29 %
Kunstfag	55	22	29 %
Teknologi og realfag	282	75	21 %
Økonomi og samfunnsvitenskap	356	176	33 %
Lærerutdanning	319	-	0,0 %
Uspesifisert	1	-	0,0 %
SUM UiA	1 434	359	20,0 %

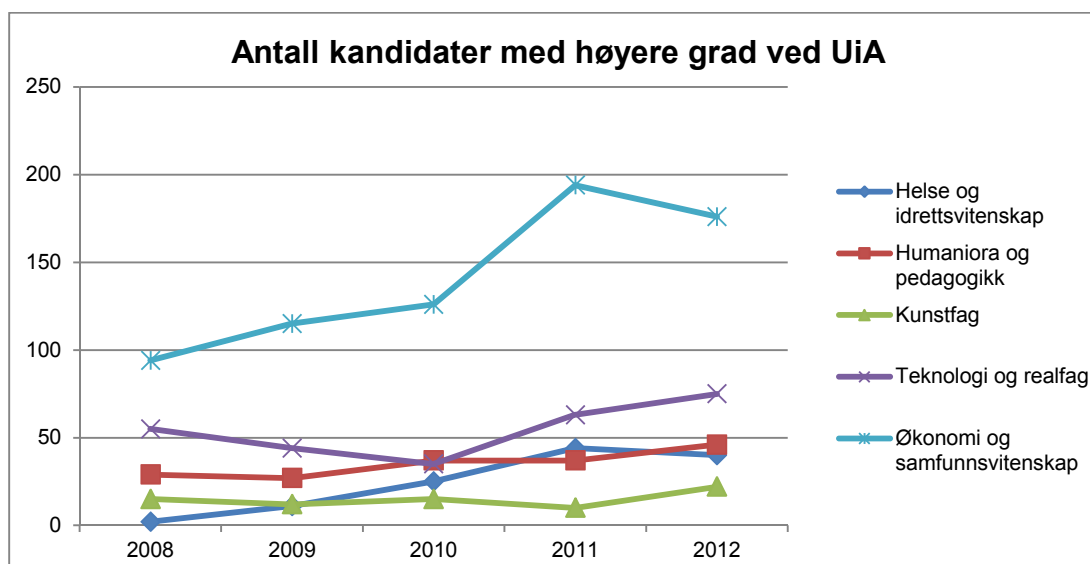
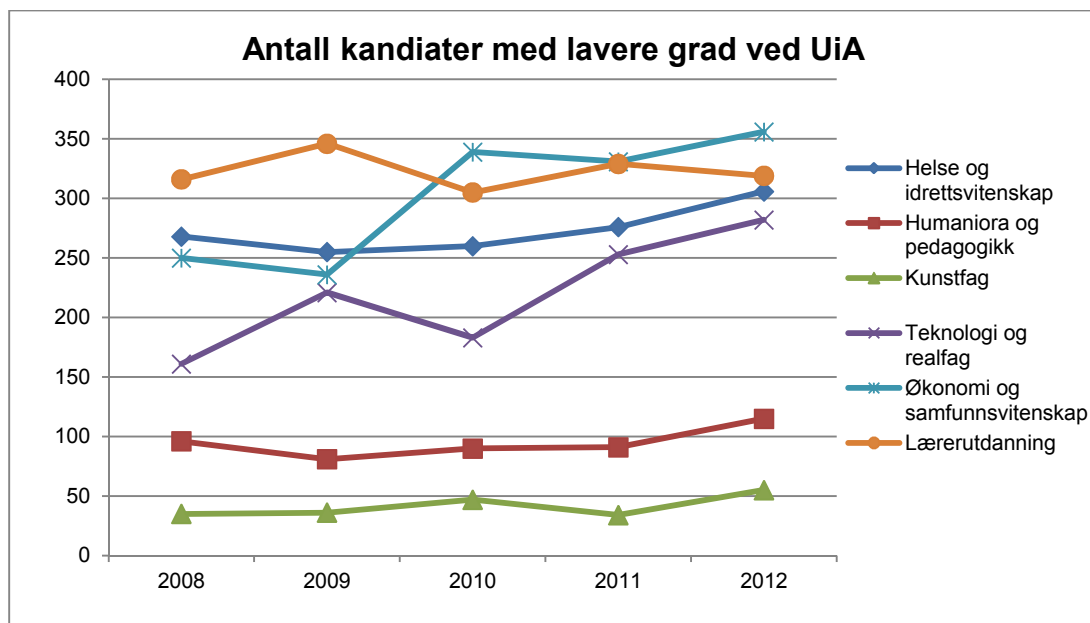
Fordelingen av kandidatproduksjon på høyere grad og lavere grad på de ulike fakultetene er vist i tabellen over. Det er Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap som har høyest andel kandidater på høyere grad, med 33 %.

³² Kilde: DBH; Ferdige kandidater.

³³ UiT ble fusjonert med Høgskolen i Tromsø i 2009, slik at veksten fra 2008 til 2009 i stor grad er fusjonert vekst.

³⁴ Alle universitetene med unntak av UiN. Det finnes ikke tall for UiN for hele perioden.

³⁵ Kilde: DBH; Ferdige kandidater. Studenter på femårige integrerte studier vil etter tre år kvalifisere til en bachelorgrad. Det er kun studenter som eksplisitt ber om vitnemål som blir registrert som ferdige bachelorskandidater.



Som figurene viser, har både lærerutdanningen og Fakultet for helse- og idrettsvitenskap høy kandidatproduksjon på lavere grad. Grunnskolelærerutdanning og sykepleierutdanning er profesjonsutdanninger som står for mye av kandidatproduksjonen. Dette er nok en viktig årsak til at UiA som helhet har en forholdsvis lav andel kandidatproduksjon på høyere grad. UiA har 20 % av kandidatproduksjonen på høyere grad i 2012, mens gjennomsnitt for universitetene er 53 %.

Det er en utfordring for UiA å øke kandidatproduksjonen på høyere grad. Økt satsing på masterprogrammene er trolig vesentlig for å styrke UiAs attraktivitet i forhold til både studenter og vitenskapelig personale.

2.6 Styringskvalitet

Universitetet definerer styringskvalitet som *institusjonens evne til å styre kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av egen virksomhet*. En oversikt over og vurdering av oppfølging av ulike kvalitetsrapporter og programevalueringer er sentralt i dette kapittelet. I tillegg redegjøres det for universitetets behandling av ulike klager fra studenter.

2.6.1 Referansegruppe for kvalitetssikringssystemet

Universitetets referansegruppe for kvalitetssikringssystemet vurderer behov for endringer i kvalitetssikringssystemet. Gruppen består av én vitenskapelig ansatt fra hvert fakultet, én representant fra Avdeling for lærerutdanning og to studentrepresentanter. Studiedirektøren er leder av referansegruppen. I 2012 har gruppa avholdt 5 møter. Rapport fra referansegruppen av januar 2012 lå til grunn for styrets revisjon av kvalitetssikringssystemet våren 2012. Referansegruppen har i tillegg levert en rapport i november 2012 som grunnlag for ytterligere revisjon av kvalitetssikringssystemet i styret i februar 2013.

2.6.2 Progamevaluering

Progamevaluering ble innført i 2010, og erstatter den tidligere totalevalueringen (fra 2006). Alle studier skal progamevalueres minst hvert 5. år. Evalueringen innebærer en grundig gjennomgang av struktur og innhold i programmet, og omfatter både en selvevaluering og en evaluering gjennomført av et evalueringspanel. Evalueringspanelene skal bestå av minst to eksterne medlemmer, to ansatte og én student. Av de eksterne medlemmene skal minst én være vitenskapelig ansatt ved et universitet eller en høyskole. I 2012 ble det gjennomført progamevaluering for følgende studier:

Fakultet	Studieprogram
Helse- og idrettsvitenskap	Idrett, bachelorprogram Sykepleie, bachelorprogram
Humaniora og pedagogikk	Engelsk, bachelorprogram Historie, bachelorprogram
Kunsthøgskolen	Faglærerutdanning i drama, bachelorprogram Faglærerutdanning i musikk, bachelorprogram
Teknologi og realfag	Mekatronikk, masterprogram
Økonomi og samfunnsvitenskap	IT og informasjonssystemer, bachelorprogram Økonomi og administrasjon, masterprogram Ledelse, masterprogram (EVU)

Rapporter fra progamevaluering behandles i fakultetsstyret og legges fram for Studieutvalget til orientering. Revidert fag- eller studieplan skal godkjennes i Studieutvalget etter progamevalueringen. Så langt er erfaringene med progamevaluering positive. Spesielt synes dialogen med evalueringspanelene å være nyttig.

Fakultetene bestemmer selv tidspunkt for progamevaluering. Siden oppstart i 2006 har det stort sett vært gjennomført totalevaluering/progamevaluering for alle studieprogram. For noen program er det også gjennomført både totalevaluering og progamevaluering. Ingen program ved Avdeling for lærerutdanning har gjennomført slik evaluering. Heller ikke har det vært gjennomført totalevaluering/progamevaluering for Matematikk og fysikk, bachelorprogram, Bioingeniør, bachelorprogram og Religion, etikk og samfunn, masterprogram. For lærerutdanningene er årsaken ulike NOKUT-evalueringer. For øvrig har andre revisjoner ført til utsettelse av progamevaluering. For Religion, etikk og samfunn, masterprogram, skal det gjennomføres progamevaluering i 2013.

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap melder om positive erfaringer med progamevaluering og mener disse evalueringene har bidratt både til identifisering av utfordringer i programmene og økt kvalitet i flere program.

Fakultet for humaniora og pedagogikk viser til at forslag fra evalueringspanelene i stor grad blir fulgt opp ved revisjon av programmene. Fakultetet opplyser imidlertid også at faglæreres eierskap til «sine» emner kan være en utfordring, og kan medføre at ønskede revideringer ikke blir gjennomført.

Fakultet for kunsthøgskolen melder om at de har foretatt omfattende revideringer av studieplaner etter programevaluering.

Fakultet for teknologi og realfag har ingen spesielle kommentarer til gjennomføringen av programevaluering. Fakultetet oppgir Biologi, bachelorprogram (gjennomført totalevaluering i 2007) og Bioingeniør, bachelorprogram, som studier som ikke har gjennomført programevaluering de siste 5 år. I tillegg kommer Matematikk og fysikk, bachelorprogram. Fakultetet planlegger nå programevaluering av disse tre studiene i 2013 og 2014.

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap melder også om at programevalueringene har vært nyttige og avdekket klare forbedringspunkter med forslag til endringer som følges opp på fakultetet.

Avdeling for lærerutdanning har ikke gjennomført programevaluering av noen av sine program og har ingen planer om programevaluering. Avdelingen viser imidlertid til at det er gjennomført en nasjonal PPU-undersøkelse og at nasjonal følgegruppe for GLU har kommet med tre rapporter.

2.6.3 Emne- og studiumrapporter

Faglærer skal, etter gjennomført sensur, skrive emnerapport med kommentarer til blant annet karakterfordeling og studentenes oppnådde læringsutbytte. Emnerapporten skal gå til instituttleder og gjøres tilgjengelig for studentene i Fronter. Institutt-/studieleder skal utarbeide årlig studiumrapport for bachelor- og masterprogram, 4-årig lærerutdanning og Praktisk-pedagogisk utdanning. Rapporten oversendes fakultetsledelsen/dekan for lærerutdanning og behandles i aktuelt studieråd. Rapport fra programevaluering erstatter studiumrapport det året programevaluering gjennomføres.

I fakultetsrapportene er det kun Fakultet for kunsthøgskolen og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap som kommenterer krav til obligatorisk emnerapport og studiumrapport. Fakultetet for kunsthøgskolen viser til en lav oppslutning om både emne- og studiumrapporter. Det vises imidlertid til at de vitenskapelige ansatte har god kontakt med studentene og at eventuell misnøye fanges opp underveis. Det pekes i den forbindelse også på jevnlig møter med rytmisk og klassisk råd hvor det føres referat fra møtene. Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap viser til en noe variabel gjennomføring og oppfølging av emne- og studiumrapporter og mener det er behov for en gjennomgang av hva som er viktig for studiekvalitet og læringsmiljø.

Uten å kommentere emne- og studiumrapporter, kommenterer Avdeling for lærerutdanning at studentevalueringer har avdekket enkelte forhold som er tatt videre i dialoger med aktuelle instituttledere eller faglærere.

Det er en utfordring å få dokumentert det kvalitetsarbeidet som gjøres, særlig på emnenivå. Mangelfull dokumentasjon gjør at systematisk oppfølging blir vanskelig. Oppfølging av evalueringer er en vesentlig del av styringskvaliteten, som igjen er et viktig element i utdanningsledelse. Styringskvaliteten, og dermed utdanningsledelsen, er ikke så god som den bør være.

2.6.4 Kvalitetsforbedrende tiltak

Fakultetene/Avdeling for lærerutdanning er bedt om å rapportere om bruken av midler til kvalitetsforbedrende tiltak i fakultetsrapportene. For 2012 rapporteres det om gjennomføring av følgende tiltak:

Fakultet	Kvalitetsforbedrende tiltak
Helse- og idrettsvitenskap	- Kurs for ansatte som veileder masterstudenter - Fakultetssamling med tema studiekvalitet
Humaniora og pedagogikk	- Økt veiledning og individuell oppfølging av studenter på Pedagogikk, masterprogram 2-dagers foto-safari til Lista for studenter på Kommunikasjon, bachelorprogram
Kunstfag	Ikke rapportert om tiltak
Teknologi og realfag	- Oppstartseminar for nye bachelorstudenter (innføring i gruppearbeid og sikkerhetsrutiner på laboratoriene) - Innkjøp av lisenser til digitale øvingsoppgaver i matematikk, fysikk og statistikk
Økonomi og samfunnsvitenskap	- Oppstartseminar - Hjelpelærere

Ved Avdeling for lærerutdanning var det ikke avsatt midler til kvalitetsforbedrende tiltak i 2012. Avdelingen gjennomførte imidlertid en intervjuundersøkelse blant studenter som har avsluttet studiet med tanke på å finne årsaker til frafall. Resultatet fra undersøkelsen viste et sammensatt bilde.

Universitetet arrangerer hver vår en konferanse for å sette fokus på kvaliteten i utdanningene. Konferansen ble første gang arrangert i 2010. I 2012 ble kvalitetskonferansen arrangert 22. mai og hadde fokus på sammenhengen mellom læringsutbytte og undervisning.

2.6.5 Klage på sensur

	Klager på sensur ved UiA ³⁶		
	2010	2011	2012
Antall klager	775	882	1070
Antall klager i % av antall møtte til eksamen	1,9 %	2,0 %	2,4 %
Andel hvor opprinnelig avgjørelse blir stående	62 %	63 %	66 %
Andel hvor ny avgjørelse er til gunst for klager	28 %	28 %	21 %
Andel hvor ny avgjørelse er til ugunst for klager	10 %	9 %	11 %
Annet	0 %	0 %	2 %

Antall klager på sensur ved UiA har økt fra 882 i 2011 til 1069 i 2012, en økning på 21 %. Det betyr at også andel klager i prosent av antall møtte til eksamen har økt og utgjør en andel på 2,4 % i 2012. Andel klager hvor opprinnelig avgjørelse blir stående har økt til 66 % i 2012. Andel klager på sensur hvor ny avgjørelse er til gunst for klager er gått markert ned til 21 %, og andel hvor ny avgjørelse er til ugunst for klager er forholdsvis stabil og på 11 %. I 2012 er det imidlertid noen klager hvor utfall er ukjent. Svært få klager blir avvist, og da er det på grunn av at klagefristen er overskredet.

³⁶ Kilde: Eksamenskontoret

2.6.6 Universitetets klagenemnd

Universitetets klagenemnd behandler klager over enkeltvedtak og andre saker etter styrets bestemmelse. Styret har bestemt at klagenemnda skal behandle følgende saker etter lov om universiteter og høyskoler: bruk av falskt vitnemål (§ 3-7 (8)), annullering og utestenging som følge av fusk m.m. (§§ 4-7 og 4-8) og utestenging grunnet straffbare forhold og etter skikkethetsvurdering (§§ 4-9 og 4-10).

Klagenemnda består av en ekstern jurist (leder), to vitenskapelige ansatte og to studenter. I 2012 har klagenemnda hatt 9 møter og behandlet 47 saker. Det var dissens i 11 saker. Øvrige vedtak er fattet enstemmig.

Klagesaker

I 2012 fattet klagenemnda vedtak i totalt 30 klagesaker. Sakene fordeler seg som følger:

Type klagesak ³⁷	Antall saker	Antall medhold
Klage over formelle feil ved eksamen *	19	9
Klage over avslag på søknad om opptak/overflytting	4	1
Klage over avslag på søknad om godkjenning/fritak for eksamen	2	
Klage over avslag på søknad om særordning til eksamen	1	1
Klage over avslag på søknad om sensur av besvarelse levert etter frist	2	
Klage over avslag på søknad om adgang til utsatt eksamen	2	

*6 saker reist av universitetet

Andel klagesaker som blir tatt til følge varierer fra år til år. Følgende oversikt viser omfang av klagesaker og andel som har fått medhold de siste fem årene:

Kalenderår	Antall klagesaker	Antall medhold	Andel medhold
2012	30	11	37 %
2011	52	13	25 %
2010	45	8	18 %
2009	34	10	29 %
2008	39	8	21 %

Den store andel saker tatt til følge i 2012 har sammenheng med at universitetet selv har reist 6 saker i 2012 hvorav 5 er tatt til følge.

Når det gjelder klager over formelle feil ved eksamen, gis studenten medhold dersom det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne. Selv om studenten ikke innvilges medhold, kan det likevel ha vært gjort feil fra universitetets side. En eventuell feil har da ikke vært av en slik art at klagenemnda anser at den har hatt betydning for studentenes prestasjon eller for karakterfastsettingen.

³⁷ Kilde: Studiesekretariatet

I forbindelse med klage kan den instansen som har fattet det påklagede vedtak, omgjøre sitt vedtak. I slike tilfeller kommer ikke saken videre til klagenemnda. I noen tilfeller har studenter også trukket klagen i forkant av klagenemndas møte.

Fuskesaker

I 2012 behandlet universitetets klagenemnd 14 fuskesaker. Kun én av sakene gjaldt fusk i forbindelse med skriftlig eksamen, mens øvrige saker gjaldt mistanke om fusk i forbindelse med hjemmeeksamen, prosjektoppgaver og obligatoriske oppgaver hvor det i de fleste tilfeller var kopiert inn tekst fra internett og/eller faglitteratur uten tilstrekkelig kildehenvisning.

	Antall fuskesaker ved UiA, etter konsekvens ³⁸ .					
	Antall saker totalt	Annullering	Annullering og ett semesters utestenging	Annullering og to semestres utestenging	Ingen reaksjon	Av totalt antall saker: Antall påklaget til Felles klagenemnd
2012	14	2	6	3	3	5
2011	11	2	3	4	2	1
2010	11	1	6	4		3
2009	22	7	5	10		4
2008	26	11	9	5	1	6

Av sakene behandlet i 2012 ble 5 saker påklaget til Felles klagenemnd. Felles klagenemnd stadfestet vedtakene i universitetets klagenemnd i alle saker bortsett fra én.

I fuskesaker hvor det reises sak om utestenging, har studenter rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson. Utgifter til advokathonorar dekkes av universitetet. I 2012 benyttet 7 studenter seg av denne retten.

Fusk og plagiering i universitets- og høyskolesektoren anses som et felles problem hvor plagiering og manglende kildehenvisning fremstår som den største utfordringen. I 2012 har en arbeidsgruppe under Universitets- og høgskolerådet (UHR) arbeidet med problemstillingen plagiering. Gruppen la i desember 2012 fram sin rapport som gir en rekke anbefalinger. Mange av problemstillingene som tas opp, er relevante for UiA og bør følges opp.

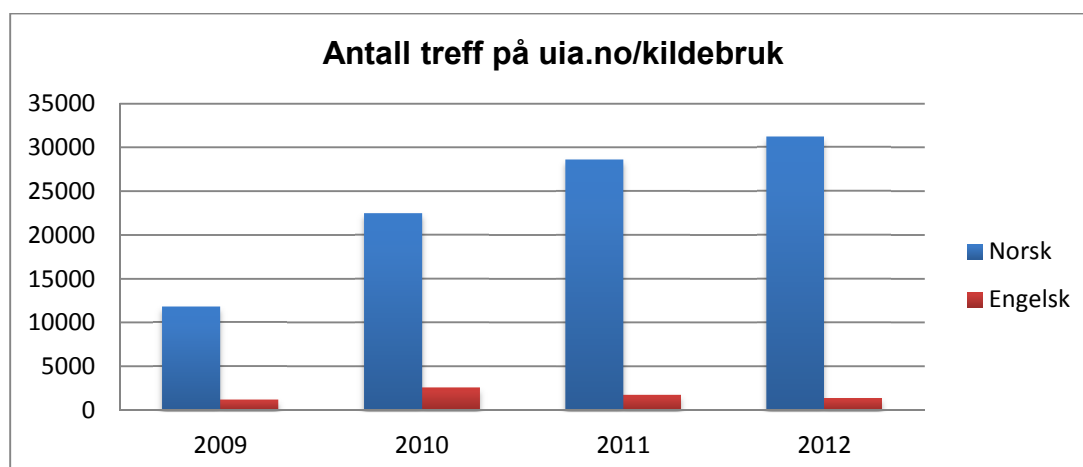
Siden 2008 har Ephorus (verktøy for plagieringskontroll) vært benyttet ved UiA. Verktøyet brukes i noen tilfeller til å kontrollere alle besvarelser i et emne, og i andre tilfeller ved stikkprøver hvor det foreligger mistanke om plagiering. 4 fuskesaker i 2012 er avdekket ved hjelp av Ephorus.

Våren 2009 lanserte UiA informasjonssider om riktig kildebruk (henvisning og gjengivelse av kilder, litteraturlister og konsekvenser av plagiering). Nettsidene ble jobbet frem av representanter fra fagmiljø og fellesadministrasjonen. Samtlige emnerom i Fronter har lenke til enten norsk eller engelsk versjon. Bruken av uia.no/kildebruk har vært økende siden 2009. I 2012 var det 31 000 unike sidevisninger, en økning på 9 % fra 2011 og nesten en tredobling fra oppstartsåret i 2009.

³⁸ Kilde: Studiesekretariatet

Den engelske versjonen har en mindre målgruppe, og bruken har gått tilbake de to siste årene. Bare i 2012 sank trafikken med 12,5 %, uten at man kan se noen åpenbare årsaker til det.

Grafene under illustrerer besøk på norsk (blå) og engelsk (rød) versjon av uia.no/kildebruk³⁹.



I 2011 lanserte Universitetsbiblioteket i Agder sammen med Høgskolebiblioteket i Telemark Kildekompasset.no. Prosjektet var finansiert av Læringsarena 2020 (LA2020) og startet opprinnelig som et prosjekt rundt kildekritikk. Det ble imidlertid avdekket et stort behov for ulike eksempelsamlinger innen de mest brukte stilsettene innen ulike fagområder, for eksempel APA. Kildekompasset.no er nå en meget populær nettressurs hvor studenter i Agder, Telemark og resten av Norge finner informasjon om hvordan ulike kilder skal refereres i tekst, føres opp i litteraturliste og registreres i Endnote (program for referansehåndtering). I tillegg er det informasjon om kildekritikk og lovgivning på relevante områder. Kildekompasset.no har blitt et viktig tilskudd til UiAs egne informasjonssider om kildebruk.

Andre saker i klagenemnda

I tillegg til klagesakene og fuskesakene har klagenemnda også for første gang fattet vedtak om bortvisning av en student fra deler av Campus Kristiansand. Vedtaket ble påklaget til Felles klagenemnd, som stadfestet bortvisningen.

Universitetets klagenemnd har også for første gang gitt en uttalelse til nasjonal nemnd for politiattest med anbefaling om å nekte en student adgang til praksis på grunn av straffbare handlinger. På bakgrunn av anbefalingen fattet den nasjonale nemnda vedtak om å utestenge studenten fra praksis.

2.6.7 Skikkethetsvurdering

I henhold til forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning, har universitetet oppnevnt en skikkethetsnemnd til å behandle eventuelle saker som gjelder skikkethetsvurdering. Til nå har det ikke vært behandlet slike saker i nemnda.

Universitetet var i 2012 vertskap for den nasjonale skikkethetskonferansen, hvor målgruppen er ledere for skikkethetsnemndene og institusjonsansvarlige for skikkethet ved universitet/høgskoler. I

³⁹ Kilde: Universitetsbiblioteket

tillegg til 2 representanter fra Kunnskapsdepartementet, deltok 45 personer fra 5 universitet og 23 høyskoler.

2.7 Relevans

Universitetet definerer relevans som kvalitet knyttet til om *en utdanning har de “rette” kvaliteter i forhold til den virksomhet den utdanner til og de behov som samfunnet har*. Universitetets samarbeid med arbeidslivet er sentralt i dette kapittelet.

2.7.1 Kandidatundersøkelse

Den første kandidatundersøkelsen ved UiA ble gjennomført i 2010. Ny kandidatundersøkelse vil bli gjennomført høsten 2013.

2.7.2 Samarbeid med arbeidslivet

Praksis

I en rekke av utdanningene utgjør praksis i arbeidslivet en viktig del. Det er ulikt hvor stort omfang det utgjør i studiene og hvordan kontakten blir organisert. Et velfungerende samarbeid med praksisstedene er helt sentralt.

I sykepleiefag er det årlig 1 000 praksisplasser som håndteres gjennom samarbeid med de 30 kommunene på Agder og de tre lokaliseringene til Sørlandet sykehus HF. Også bioingeniørstudentene har praksis på Sørlandet sykehus – på sykehuslaboratoriet. Samarbeidet mellom Sørlandet sykehus og UiA er nedfelt i en rammeavtale og med et formelt samarbeidsorgan – OSO (Overordnet samarbeidsorgan).

Praksis i lærerutdanningene er også av stort omfang, med omlag 1 500 praksisplasseringer årlig på grunnskoler, videregående skoler og barnehager i begge Agder-fylkene. Det er inngått formelle partnerskapsavtaler med de involverte skolene, og de følges opp med møter, kurs og veiledning. 600 øvingslærere ved skolene er involvert i studentveiledningen. Også med skoleeierne (kommuner og fylkeskommuner) er det inngått avtaler, og det er opprettet et eget samarbeidsorgan – Skoleeierforum – for å samarbeide om lærerutdanningsrelaterte forhold og aktuelle problemstillinger. Fylkesmannen i Vest-Agder og Fylkesmannen i Aust-Agder er også deltakere i dette organet som ledes av KS. Det er også inngått partnerskapsavtaler med private og offentlige barnehager om praksis for førskolelærerstudentene og oppfølging, og det er 240 veiledere i barnehager involvert i praksisveiledningen.

Vernepleierutdanningen har praksis i alle de tre årene. De fleste studentene blir utplassert i 1. og 2. linjetjenesten i helse- og sosialsektoren, mens noen er i undervisningssektoren eller i privat tjeneste. Også studentene i sosionomutdanningen er i kontakt med praksisfeltet alle de tre årene, med hovedvekt i det tredje studieåret med 18 uker praksis med for eksempel barnevern, ungdomsarbeid, rus, flyktningetjeneste, innvandring eller kriminalomsorg. 60 arbeidsplasser er involvert i opplæringen av sosionomstudentene. Veilederne på praksisstedene blir kurset og får opplæring UiA, samtidig som praksisfeltet deltar i undervisningen av studentene.

Praxis-sør er en viktig samarbeidsarena når det gjelder å utvikle konkrete tiltak for praksisutvikling og økt innsats på FoU i praksisfeltet innen sosial- og helsefagene. Praxis-sør er et samarbeid mellom UiA, kommunene i Agder-fylkene, fylkesmannen i Aust og Vest-Agder, Knutepunkt Sørlandet, KS, brukerorganisasjoner og Agderforskning.

Fakultet for kunstfag har inngått en samarbeidsavtale med Kilden teater og konserthus som skal fremme og styrke det kulturelle liv på Agder og begge institusjonenes utvikling. Avtalen innebærer blant annet at UiA-studentene får praksis med profesjonelle ensembler, de kan medvirke i forestillinger og konserter og får erfaring med orkestre, kor, lys, lyd, kostymer og produksjon. Ansatte ved Kilden vil bidra som undervisningskrefter ved UiA.

Musikk- og dramastudentene har også praksis i andre sammenhenger. Musikkstudenter har praksis på musikkskolen og på musikklinje i videregående skole, de deltar blant annet på Punkt-festivalen og får erfaring gjennom sin deltakelse på konserter og i det frivillige musikklivet. I samarbeid med Vest-Agder fylkeskommune står studenter bak arrangementen av Ungdommes kulturmønstring. Dramastudentene får praktisk erfaring med forestillinger, de besøker blant annet 4. klasser i regionen med sin oppsetting og arrangerer teaterskole for elever i skolens høstferie.

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap har utviklet et nytt praksisemne i helsefremmende arbeid hvor studentene ved bachelorprogrammene i idrett, folkehelsearbeid og ernæring, mat og kultur skal få anledning til observasjon og arbeid i praksisfeltet. Det er blant annet inngått avtale med Kristiansand kommune om praksisplasser for folkehelsestudenter på Aquaramas treningssenter. Idrettsstudentene får praksis i barneidrett blant annet gjennom 6-7 møter med barn i klubber og idrettslag. Masterprogrammet i samfunnskommunikasjon har 6 ukers praksis hos relevante virksomheter og 20 bedrifter tar i mot studentene som her får prøvd seg i realistiske situasjoner. Matematikdidaktikkstudentene har et 10 stp. emne med prosjekt i samarbeid med næringsliv og skole, spes.ped.-studentene har noe ukers praksis hvert semester. Det finnes også flere eksempler på liknende typer samarbeid.

Arbeid med bachelor- og masteroppgaver

Studentenes arbeid med prosjektoppgaver, bachelor- og masteroppgaver gir gode muligheter for samarbeid om realistiske problemstillinger som gir stor læringseffekt. Arbeid med masteroppgaver foregår ofte i samarbeid med bedrifter og organisasjoner, men det er også oppgaver på lavere grad skrives i samarbeid med arbeidslivet. Dette gjelder for eksempel på studiet i Opplevelsesbasert reiseliv der studentene samarbeider med bedrifter i Arena USUS-nettverket om tema for bacheloroppgave. For studiene i IT og informasjonssystemer har det lenge vært et samarbeid med bedrifter, organisasjoner og offentlige etater om bidrag til realistiske studentoppgaver på både bachelor- og masternivå. Organisasjoner med i Arena Digin, er sentrale samarbeidspartnere. Ingeniørstudiene og Multimedieteknologi og -design har tilsvarende omfattende samarbeid, og over 70 bedrifter og organisasjoner er involvert i studentprosjekter og oppgaver. Mange av disse organisasjonene tilhører nettverkene NCE Node, Arena EYDE og Arena Digin. Innen økonomiutdanningene foregår mye av kontakten bl.a. gjennom Senter for eiendomsanalyse og Senter for entreprenørskap (særlig gjennom «Gründerlab.» og «Int.lab.» der studentene videreutvikler forretningsideer og konkrete planer sammen med bedrifter). Fagmiljøet har også mye samarbeid med offentlig sektor, blant annet Kristiansand kommune og Listerregionen.

Det ble i 2011 vedtatt at det skal inngå bacheloroppgave i alle bachelorprogram.

Referansegrupper

Fakultet for teknologi og realfag har opprettet referansegrupper med medlemmer fra næringslivet for mange av studieprogrammene. Medlemmer fra disse er også gjerne med ved programevalueringer. Også ved flere andre miljøer er det referansegrupper fra samfunns- og

arbeidsliv. Det gjelder f.eks. studiene tilknyttet Institutt for sosialt arbeid, Institutt for informasjonssystemer, Institutt for helse- og sykepleievitenskap, og studiene Oversetting og interkulturell kommunikasjon, Opplevelsesbasert reiseliv samt Grunnskolelærerutdanningen.

Timelærere og gjesteforelesere

Innen de fleste studieprogrammene benyttes timelærere og gjesteforelesere fra samfunns- og arbeidsliv.

Entreprenørskap

I mange av studiene inngår det emner i entreprenørskap. Disse er ulike i form og innhold og er beregnet for forskjellige studentgrupper.

- TLF113-1 Entreprenørskap i opplevelse og livsstil
- ORG105 Gründerlab - grunnkurs i etablering av egen bedrift
- TFL107 Entreprenørskap for kunststudenter
- TFL108 Reiselivslab
- IS-106-1 Praktisk e-handel for entreprenører
- ORG207 Entrepreneurship and Innovation
- MU400-1, MU401, MU501 Music Business, MU402 Aesthetics/Creative Workshop
- Dat218 Bedriftsetablering
- ORG410/444 «Int.lab»: International Strategy and the Internationalization Laboratory:
6 ukers intensivprogram i samarbeid med Innovasjon Norge og bedrifter

Kompetansetorget er et nettsted for formidling av prosjektoppgaver og deltidsjobber fra bedrifter og offentlige virksomheter til studenter ved UiA. Nettstedet skal være en arena for kompetanseutveksling mellom studenter og nærings- og arbeidsliv. Karrieresenteret er ansvarlig for Kompetansetorget, og 2012 har vært preget av forberedelser til og planlegging av en fornyet løsning for Kompetansetorget. Aktiviteten i Kompetansetorget har vært på omtrent samme nivå som tidligere, i overkant av 90 oppgaver er formidlet innenfor fagområdene IKT, datateknikk, multimedieteknologi og elektronikk. Antall deltidsjobber i Kompetansetorget ligger på ca. 70.

Ett punktene i Handlingsplanen for Universitetsbyen Kristiansand er å utvikle Kompetansetorget til å bli en sentral møteplass mellom UiA, arbeids- og samfunnsliv. Det har vært nedsatt en referansegruppe med personer fra Næringsforeningen i Kristiansand og Kristiansand kommune for å bidra til dette arbeidet.

2.7.3 Alumni

UiA, gjennom Karrieresenteret, var i mai 2012 vertskap for det nasjonale nettverket for alumnivirksomhet, hvor en rekke utdanningsinstitusjoner er med. Karrieresenteret har sett denne kontakten som viktig for å følge med på feltet, og fordi en del av aktivitetene vi er involvert i, er de samme – selv om UiA ikke har noen alumniorganisasjon per i dag og heller ikke har noen teknisk løsning for dette. Andre institusjoner har eller ønsker å ha en tjeneste som likner Kompetansetorget integrert i alumniløsningen.

2.7.4 Karriereveiledning

Karrieresenteret opplevde i 2012 stor etterspørsel etter veiledning, men også etter spesialtilpassede workshops pr studieprogram. Det ble gjennomført 265 veiledninger fordelt på to ansatte. Mange av

henvendelsene dreide seg om å finne ut av mulighetene på arbeidsmarkedet. Å bevisstgjøre studentene på hvilken kompetanse de besitter, er et tema for så å si alle veiledningene. Karrieresenteret har videre hatt rundt 60 henvendelser angående veiledning på e-post. Økt tilstedeværelse på Campus Grimstad i 2012 har medført flere veiledninger der.

Det ble arrangert 11 jobbsøkerkurs eller workshops, hvorav tre var spesifikt innrettet mot bestemte program, to var i samarbeid med fagforeninger og ett var i samarbeid med linjeforeninger i forkant av Karrieredag Kristiansand. Studieprogrammene som i 2012 på forespørsel fikk egne tilbud var Ernæring, mat og kultur (bachelor), Folkehelse (bachelor), og Innovasjon og kunnskapsutvikling (master).

Karrieresenteret arrangerte i november 2012 to veiledersamlinger for ansatte i NAV, attføringsbedrifter og de fylkeskommunale karrieresentrene. Det har også vært eksterne besøk ved Karrieresenter Sør i Arendal og ved Arendal videregående skole. Karrieresenteret har deltatt på samlinger i regi av Agdering og Næringsforeningen i Kristiansandsregionen. Videre forvalter Karrieresenteret en samarbeidsavtale med NAV. Karrieresenteret har bidratt i tidsskriftet AgderNæring, og har sin egen karriereblogg og facebookside. Aktiviteten her har økt i 2012, for eksempel har antallet som følger Karrieresenteret på facebook økt med ca. 30 %.

Karrieresenteret møter en del studenter som er desillusjonerte fordi studiet ikke korresponderer med inntrykket de har fått på forhånd, og noen studenter sliter både sosialt og faglig. Hvilke tiltak som er tilgjengelig, har vært et tilbakevendende tema. I noen tilfeller må Karrieresenteret veilede kandidater i forhold til alternativer til høyere utdanning.

2.8 Hovedutfordringer

- Fatte beslutninger om fremtidig emne- og studieportefølje på grunnlag av den informasjonen som er fremskaffet i forbindelse med porteføljegjennomgangen
- Utvikle studietilbudene i takt med den teknologiske utviklingen og for å møte den økende globale konkurransen om studentene
- Styrke legitimiteten for, og utøvelsen av, utdanningsledelse
- Sikre god sammenheng mellom utdanning og forskning
- Sikre mer systematisk dokumentasjon og oppfølging av den informasjonen kvalitetssikringssystemet frembringer, særlig på emnenivå
- Sikre at studentene oppnår det læringsutbytte som er beskrevet i studie- og emnebeskrivelser, blant annet gjennom arbeids- og vurderingsformer som øker studentenes egeninnsats
- Øke søkningen til enkelte studier, spesielt på masternivå
- Øke gjennomstrømming generelt, og gjennomstrømming på normert tid spesielt
- Øke kandidatproduksjonen på høyere grads nivå
- Redusere forholdstallet mellom vitenskapelig ansatte og studenter, spesielt ved noen fakultet
- Sikre tilstrekkelige arealer og god infrastruktur for øvrig på begge campuser, i takt med økende studenttall og endrede behov bl.a. med hensyn til bruk av digitale hjelpemidler
- Anerkjenne og følge opp et økende behov for kontinuerlig pedagogisk utvikling av lærerstaben, blant annet gjennom deltakelse på kurs og seminarer i regi av PULS og ved at det settes av tid til dette på den enkeltes arbeidsplan
- Øke antall innreisende utvekslingsstudenter

- Utvikle de administrative tjenestene slik at de møter endrede krav til digitalisering og tilgjengelighet

3 Forskerutdanning

3.1 Oversikt over egne program og spesialiseringer

I 2012 har UiA gått over fra ti spesialiserte doktorgradsprogrammer til fem fakultetsvise doktorgradsprogrammer med 14 spesialiseringer. Et av de ti tidligere doktorgradsprogrammer besto av flere spesialiseringer. I 2012 ble det opprettet en ny spesialisering i pedagogikk. Denne ble vedtatt av universitetsstyret i forbindelse med opprettelse fakultetsvise program, september 2012.

Ph.d.-program ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap Spesialisering i helsevitenskap
Ph.d.-program ved Fakultet for humaniora og pedagogikk Spesialisering i litteraturvitenskap Spesialisering i religion, etikk og samfunn Spesialisering i språkvitenskap Spesialisering i pedagogikk
Ph.d.-program ved Fakultet for kunsthøgskolen Spesialisering i utøvende rytmisk musikk
Ph.d.-program ved Fakultet for teknologi og realfag Spesialisering i anvendt matematikk Spesialisering i fornybar energi Spesialisering i IKT Spesialisering i matematikdidaktikk Spesialisering i mekatronikk
Ph.d.-program ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap Spesialisering i informasjonssystemer Spesialisering i internasjonal organisasjon og ledelse Spesialisering i offentlig administrasjon

Sentralt utvalg for forskerutdanning ble nedlagt i 2012. SUFs oppgaver er i hovedsak overført til Det sentrale forskningsutvalget.

3.2 Avtaleoversikt

3.2.1 Avtaler totalt

	Ph.d avtaler ⁴⁰				
	2008	2009	2010	2011	2012
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap				7	12
Helse- og idrettsvitenskap				7	12
Fakultet for humaniora og pedagogikk	30	34	28	26	24
Nordisk språk og litteratur (går ut)	20	17	9	5	1
Litteraturvitenskap	1	1	3	5	5
Språkvitenskap	1	3	4	5	5
Religion, etikk og samfunn	8	13	12	11	12
Pedagogikk					1
Fakultet for kunsthøgskolen	2	5	5	9	10
Utøvende rytmisk musikk	2	5	5	9	10
Fakultet for teknologi og realfag	36	46	50	53	62
Matematikdidaktikk	18	23	20	23	22
Teknologi:					
- Mekatronikk			5	8	11
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi		12	22	22	23
- Fornybar energi					6
- Anvendt matematikk					0
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	21	24	39	35	34
Informasjonssystemer		5	10	11	13
Internasjonal organisasjon og ledelse	21	19	25	18	15
Offentlig administrasjon			4	6	6
Sum	89	109	122	130	142

3.2.2 Nye avtaler

	Nye avtaler ⁴¹				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	-	-	-	7	4
Humaniora og pedagogikk	4	6	4	4	3
Kunsthøgskolen	2	2	-	4	2
Teknologi og realfag	9	8	9	8	16
Økonomi og samfunnsvitenskap	12	5	14	2	8
Sum	27	21	27	25	33

3.3 Uteksaminerte kandidater

3.3.1 Uteksaminerte kandidater

⁴⁰ Kilde: DBH og FS for 2012

⁴¹ Kilde: DBH og FS

	Totalt antall uteksaminerte kandidater ⁴²				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	-	-	-	-	-
Humaniora og pedagogikk	1	5	1	2	6
Kunstfag	-	-	-	1	-
Teknologi og realfag	2	3	6	6	8
Økonomi og samfunnsvitenskap	-	1	-	2	4
SUM	3	9	7	11	18

Ved UiA er det i perioden 2006-12 totalt uteksaminert 54 ph.d.-kandidater. Rapporteringsåret 2012 representerer en topp i så måte med 2011 som det nest beste året.

3.3.2 Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere

	2007	2011	2012	Snitt insttype	Snitt sektor
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere (%) ⁴³	-	55.56	35.29	65.99	65.64

Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere ligger med 35 % under gjennomsnitt for sektoren. På spesialisering i Matematikdidaktikk ble det tatt opp fire kandidater i 2006, derav ingen er uteksaminert innen 2012, og på program Internasjonal organisasjon og ledelse er fire av ti uteksaminert innen 2012.

3.3.3 Gjennomstrømning sammenlignet med andre universiteter

		Gjennomstrømning for ph.d kandidater	
		Brutto årsverk totalt ⁴⁴	Netto årsverk totalt ⁴⁵
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	4,6	3,4	
Universitetet for miljø- og biovitenskap	4,4	3,9	
Universitetet i Agder	5	4	
Universitetet i Bergen	4,8	3,6	
Universitetet i Nordland	4,6	3,9	
Universitetet i Oslo	4,5	3,5	
Universitetet i Stavanger	4,3	3,4	
Universitetet i Tromsø	5,5	4,1	
Sum	4,7	3,6	

⁴² Kilde: DBH; Uteksaminerte phd.kandidater.

⁴³ Kilde: DBH

⁴⁴ **Antall årsverk brutto:** Her rapporteres gjennomsnittlig brutto årsverk for personer som har avlagt doktorgrad.

⁴⁵ **Antall årsverk netto:** Her rapporteres gjennomsnittlig netto årsverk for personer som har avlagt doktorgrad. Netto årsverk fremkommer ved å trekke fra eventuelle årsverk brukt på permisjoner, pliktarbeid, spesialistutdanning eller ordinær utdanning

3.3.4 Underkjente ph.d.-kandidater

UiA har i 2012 hatt tre avhandlinger som er underkjent. En på Fakultet for kunsthøgskolen og to på Fakultet for humaniora og pedagogikk. To av kandidatene planlegger ny innlevering i løpet av 2013, den tredje knytter seg til en plagiatsak (se forskningsetikk).

3.4 Finansiering av stipendiatstillinger

3.4.1 Egne stipendiater

Fakultet	Antall stipendiatstillinger finansiert over statsbudsjettet på egne og eksterne program*			
	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	3	3	3	3
Humaniora og pedagogikk	13	13	13	13
Kunsthøgskolen	4	4	4	4
Teknologi og realfag	21	21	21	21
Økonomi og samfunnsvitenskap	14	14	14	14
Sum	55	55	55	55

*49 KD-stipendiater + 6 stipendiater finansiert over basisbevilgning

	Antall stipendiater finansiert over egen budsjetttramme ⁴⁶			
Fakultet	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap			1	3
Humaniora og pedagogikk	18	11	10	11
Teknologi og realfag	15	19	23	21
Økonomi og samfunnsvitenskap	13	21	19	19
Kunsthøgskolen	4	4	6	5
Sum	50	55	59	59

I denne oversikten inkluderes også fast ansatte som tar forskerutdanning

3.4.2 Stipendiater finansiert av NFR og andre eksterne finansieringskilder

Fakultet	Antall stipendiater finansiert av NFR ⁴⁷			
	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap			2	2
Humaniora og pedagogikk	3	2	1	2
Teknologi og realfag	9	11	10	12
Økonomi og samfunnsvitenskap	-	3	3	3
Kunsthøgskolen	-	-	-	-
Sum	12	16	16	18

⁴⁶ Kilde: FS

⁴⁷ Kilde FS

Fakultet	Antall stipendiater finansiert av andre eksterne finansieringskilder ⁴⁸			
	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap			4	8
Humaniora og pedagogikk	13	15	15	15
Teknologi og realfag	22	20	20	22
Økonomi og samfunnsvitenskap	11	15	13	16
Kunstfag	1	1	3	3
Sum	47	51	55	64

Andre finansieringskilder er en veldig sammensatt gruppe og stor gruppe av det totale antallet stipendiater. Dette er bl.a. finansiering gjennom Sørlandets kompetansefond, Agderfylkene, næringslivet, Helsedirektoratet, Olympiatoppen for å nevne noen.

3.5 Forskerskoler

3.5.1 Nasjonale med NFR-finansiering eller annen ekstern finansiering

Programmene ved Fakultet for humaniora og pedagogikk er med i følgende forskerskoler:

- Nasjonal forskerskole i utdanningsforskning (NATED)
- Nasjonal forskerskole for lærerutdanning (NAFOL)
- Den nasjonale forskerskolen i lingvistikk og filologi

Ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap er fagmiljøet for Internasjonal organisasjon og ledelse sterkt involvert i National Research School in Business Economics and Administration som er et nettverk bestående av 13 institusjoner der Norges Handelshøyskole er vert. Fakultetet er også medlem forskerskolen i innovasjon (NORSI).

Fakultet for teknologi og realfag har ledet forskerskolen Nordic Graduate School in Mathematics Education (NoGSME) som er finansiert av NordForsk.

3.5.2 Nasjonale uten finansiering

Programmene ved Fakultet for humaniora og pedagogikk er med i følgende forskerskoler:

- Nasjonal forskerskole for tverrvitenskapelig kjønnsforskning
- Nasjonale forskerskole Tekst Bilde Lyd Rom (TBLR) (UIA leder fra 2012)
- The Research School Religion Values Society (RVS)

Fakultet for teknologi og realfag leder forskerskolen Nasjonal forskerskole i teknologi, som er et samarbeidsprosjekt med UiA, UiS, HIT og HIG

3.5.3 Egne initiativ

UiA planlegger å starte en nasjonal forskerskole innenfor profesjonsforskning. Målsettingen er at denne skal være operativ fra januar 2014. Dette er et samarbeidsprosjekt sammen med UiN og UiS.

⁴⁸ Kilde: FS

3.6 Ansatte og stipendiater på eksterne program

3.6.1 Avtaleoversikt

Fakultet	UiA-ansatte på eksterne program ⁴⁹				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	21	25	24	19	11
Humaniora og pedagogikk	11	11	7	7	6
Kunstfag	7	7	6	6	5
Teknologi og realfag	26	22	21	21	?
Økonomi og samfunnsvitenskap	15	20	16	12	6
Sum	80	85	74	65	?

Tabellen viser samtlige avtaler og inneholder både UiA-ansatte og stipendiater. Tabellen viser en nedgang i antall ansatte på eksterne program. Dette skyldes i hovedsak at vi tilbyr flere ved egen institusjon.

3.6.2 Egne ansatte – uteksaminerte på andre program

Fakultet	Uteksaminerte UiA-ansatte på eksterne program ⁵⁰				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap		4	3	1	8
Humaniora og pedagogikk	3	1	5		1
Kunstfag		1	1	1	1
Teknologi og realfag	5	1	2	2	3
Økonomi og samfunnsvitenskap	3	7	1	1	4
Sum	11	14	12	5	17

3.7 Ph.d. og kvalitetssikringssystemet

I 2012 er kvalitetssikringssystemet for ph.d.-utdanningene videreutviklet og revidert. Kvalitetssikring av forskerutdanning omfatter:

- Kvalitetssikring av etablerte ph.d.-program med spesialiseringer
- Kvalitetssikring av nye ph.d.-spesialiseringer
- Kvalitetssikring av veilederkompetanse
- Oppfølging og rapportering

3.7.1 Integrering av ph.d.-kandidater i etablerte fagmiljøer

Fakultetene melder tilbake at stipendiatene med finansiering fra UiA integreres godt i de etablerte fagmiljøene. Utfordringen er å skape et miljø for de stipendiatene som kommer med annen finansiering og som ikke har sin daglige arbeidsplass ved fakultetene.

⁴⁹ Kilde: FS, rapporter til KD

⁵⁰ Kilde: FS, rapporter til KD

På Fakultet for humaniora og pedagogikk arbeides det med en strategi for at alle stipendiatene skal være medlem av en forskningsgruppe. Her er det også en utfordring at stipendiatene ikke sitter sammen med fagmiljøet.

3.7.2 Framdriftsrapporter fra ph.d.-kandidater og veiledere

Fakultetene gir følgende tilbakemelding:

- Fakultet for helse- og idrettsfag: Samtlige kandidater og veiledere har levert fremdriftsrapport.
- Fakultet for humaniora og pedagogikk: Fakultetet har utsatt innlevering til 2013 på grunn av omlegging til digital rapport.
- Fakultet for kunsthøgskolen: Meget bra innlevering av fremdriftsrapporter.
- Fakultet for teknologi og realfag: Meget bra andel av fremdriftsrapporter er levert.
- Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap: Meget bra andel av fremdriftsrapporter er levert. Utfordring i forhold til veilederrapporter fra International Management.

3.7.3 Gjennomførte programevalueringer

Det er i 2012 ikke gjennomført programevalueringer.

3.8 Hovedutfordringer

- Antall KD-finansierte stipendiatstillinger har ikke økt siden 2009. For å kunne øke forsknings- og forskerutdanningsaktiviteten er det viktig at vi øker antall doktorgradsavtaler gjennom ekstern finansiering. Dette kan være midler til stipendiatstillinger fra NFR og EU, men også gjennom samarbeid med næringslivet og det offentlige. Regjeringens forskningsmelding annonserer en utredning om en ph.d.-ordning i det offentlige parallelt med den eksisterende Nærings-ph.d.-ordningen. Det ville være en god mulighet for UiA å få flere doktorgradsprosjekter i samarbeid med det offentlige.
- En annen utfordring er å få doktorgraden gjennomført innen normert tidsramme. Det er viktig at ph.d.-kandidatene får et godt doktorgradsforløp helt fra starten av og blir godt integrert i fagmiljøene. Det er viktig at kvalitetssikringssystemet brukes for å fange opp eventuelt kvalitetssvikt tidlig i doktorgradsforløpet. Ledelsen på alle nivåer i organisasjonen må ha fokus på gjennomføring innen normert tidsramme.

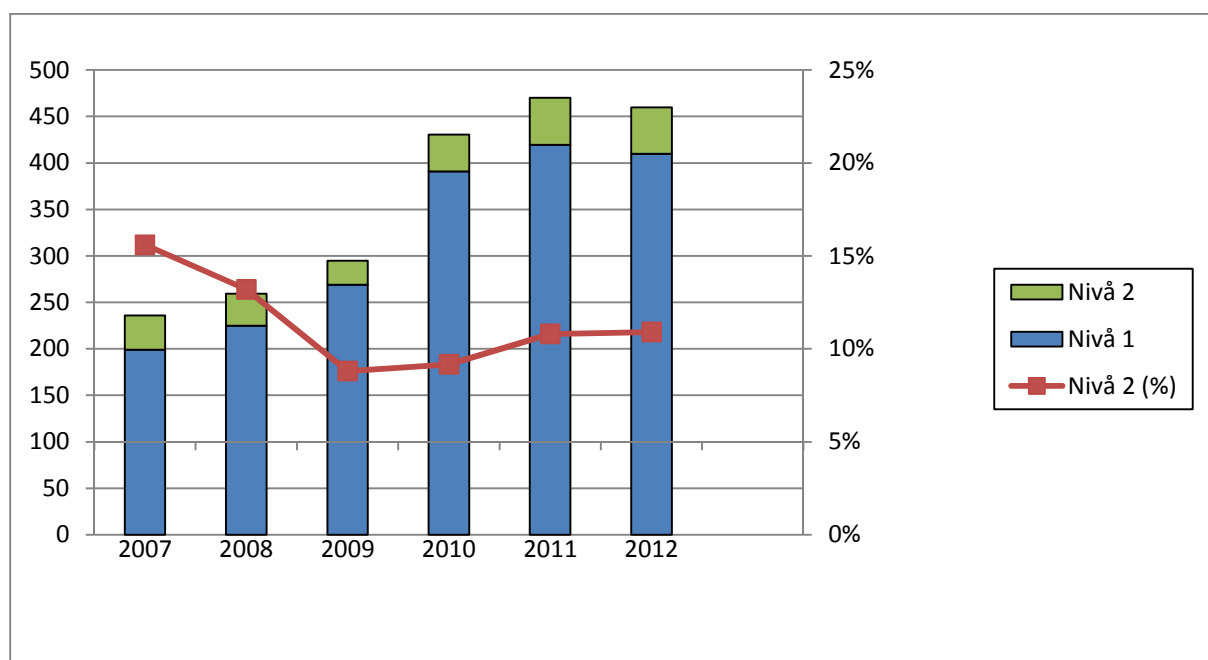
4 Forskning

4.1 Vitenskapelig publisering og kunstnerisk utviklingsarbeid

4.1.1 Publikasjonspoeng

Figuren nedenfor viser at UiA i 2012 har en liten nedgang (ca 2,2 %) i forhold til rapporteringsåret 2011, men representerer det nest beste året for UiA i forhold til vitenskapelig publisering. Av de totale publikasjonspoeng som avlegges i den norske UoH-sektor, representerer UiAs poeng 3,0 %. Tilsvarende tall for 2011 og 2010 er hhv 3,3 % og 3,4 %.

Sektoren samlet hadde en økning på 5,7 % i publikasjonspoengene for 2012 i forhold til 2011.



Figur : Antall publikasjoner på nivå 1 og 2 gjennom årene 2007-2012, samt prosentandel på nivå 2 (høyre akse) ved UiA⁵¹

⁵¹ Kilde: DBH

Publikasjonspoeng per institutt og andel nivå 2 publisering

	2009		2010		2011		2012	
	Totalt	Nivå 2 i %	Totalt	Nivå 2 i %	Totalt	Nivå 2 i %	Totalt	Nivå 2 i %
Universitetet i Agder	294,9	8,8	448,3	12,8	470,1	10,8	459,9	10,9
(uspesifisert enhet)	6,4	0,0	11,5	21,8	0,4	0	1,5	14,5
	25,9	9,3	40,8	14,7				
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap					37,7	8,6	46,6	10,3
Institutt for folkehelse, idrett og ernæring	6,9	10,6	16,9	26,4	16	10,5	17,5	31,6
Institutt for helse- og sykepleievitenskap	8,4	1,2	11,3	8,5	10,5	20,2	18,0	3,7
Institutt for psykososial helse			5,8	0,0	10,5	0	8,6	0,0
(uspesifisert enhet)	10,5	16,6	6,8	30,8	0,7	0	0,6	0,0
Senter for omsorgsforskning - sør							1,9	0,0
	80,4	10,5	141,1	16,1				
Fakultet for humaniora og pedagogikk					144,7	19,8	121,2	15,0
Institutt for fremmedspråk og oversetting	14,1	9,1	18,6	48,0	23,7	36,4	13,4	0,0
Institutt for nordisk og mediefag	15,8	9,2	47,3	5,3	46,6	13,7	22,2	8,6
Institutt for pedagogikk	9,2	4,7	14,2	0,0	31,4	27	30,5	7,5
Institutt for religion, filosofi og historie	40,8	13,8	46,9	28,5	42,5	12,7	54,0	29,7
(uspesifisert enhet)	0,5	0,0	14,1	16,2	0,5	0	0	0
Fakultet for kunsthøgskolen	8,4	42,9	3,0	0,0	15,2	52,6	10,5	7,0
Institutt for musikk	5,4	20,0	2,0	0,0	3,7	50	5,8	13,0
Institutt for visuelle og sceniske fag	3,0	100,0	0,0	0,0	11,5	54,5	4,7	0
Fakultet for teknologi og realfag	115,5	4,4	156,1	6,7				
					160,9	2,4	182,9	7,1
Institutt for matematiske fag	39,2	4,6	36,6	16,6	33,3	4,1	35,6	19,1
Institutt for naturvitenskapelige fag	7,2	4,7	8,4	2,5	6,8	24,3	8,8	41,7
Institutt for ingeniørvitenskap	11,2	8,8	27,9	5,4	64,4	1,8	86,7	2,6
Institutt for IKT	56,0	3,7	26,4	6,6	56,2	0,4	51,8	4,7
(uspesifisert enhet)	1,9	0,0	56,9	3,1	0,1	0	0	
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	58,4	13,9	95,1	15,6	111,2	11,9	97,0	14,5
Institutt for arbeidsliv og innovasjon	16,3	14,8	11,8	45,1	17,3	14,6	8,5	14,2
Institutt for informasjonssystemer	8,4	13,1	18,8	8,8	31,4	6,7	27,4	0
Institutt for sosiologi, sosialt arbeid og velferdsmessige fag	10,6	0,0	2,6	38,8	15,5	5,0	12,4	19,0
Institutt for statsvitenskap og ledelsesfag	8,2	26,1	16,8	14,3	14,9	28,9	13,9	32,2
Institutt for økonomi	11,7	20,7	26,1	7,7	26,9	8,4	24,1	16,2
Senter for utviklingsstudier					5,3	29,3	10,9	31,6

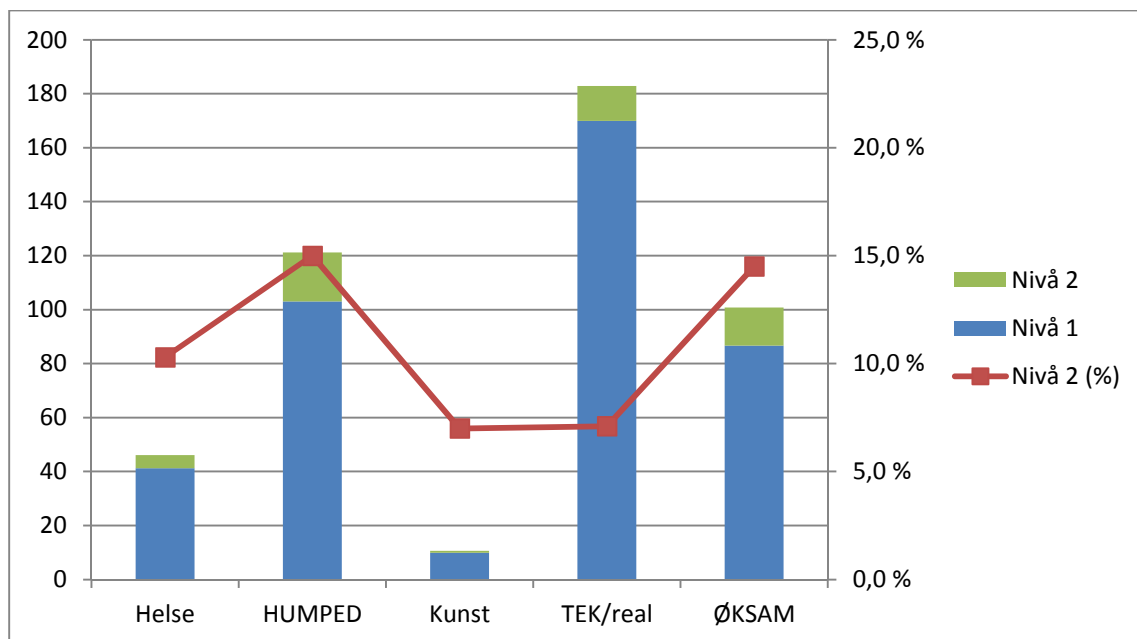
52

Nivå 2-publisering har økt på fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap, teknologi- og realfag og helse- og idrettsvitenskap. Fire institutter publiserer ikke i kanaler på nivå 2.

Følgende tre institutter har den største nivå 2 publiseringen:

- Institutt for statsvitenskap og ledelsesfag (32,2 %)
- Institutt for naturvitenskapelige fag (41,7%)
- Institutt for religion, filosofi og historie (29,7%)

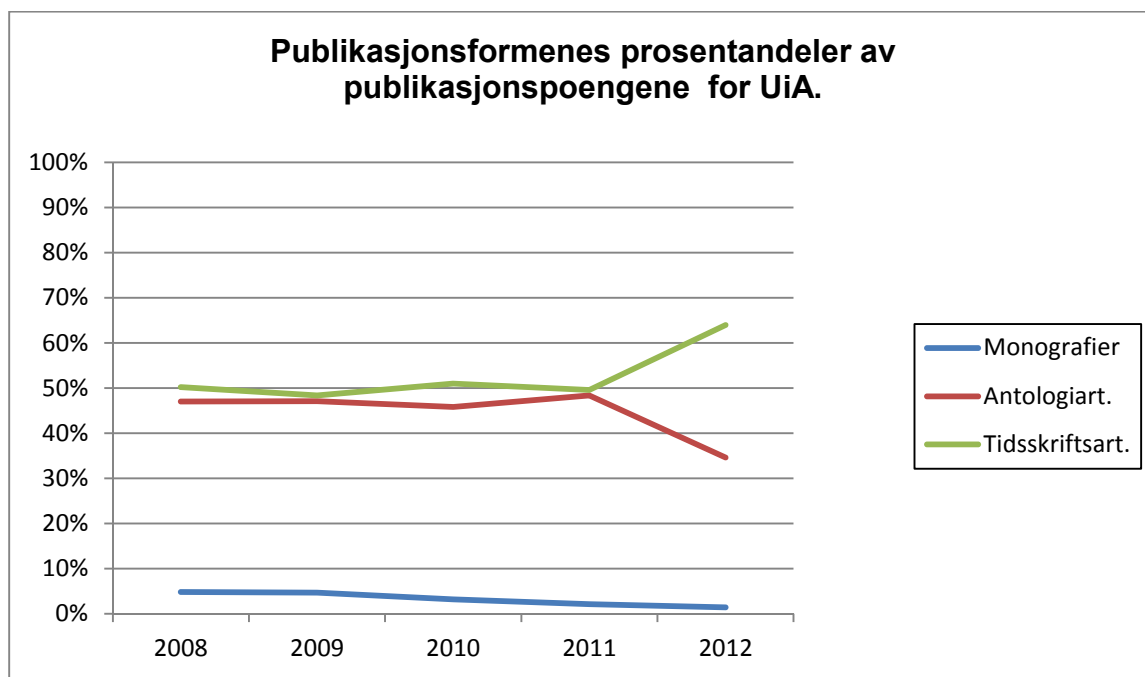
⁵² Kilde: DBH



53

4.1.2 Publikasjonsformer

For første gang har vi en ekstrem økning i ISSN-artikler og en tilsvarende ekstrem nedgang i antologiartikler. Med 2012-tallene begynner UiA å nærme seg det «nasjonale publiseringsmønsteret» for universitetene⁵⁴.



⁵³ Kilde DBH

⁵⁴ Kilde DBH

4.1.3 Kunstnerisk utviklingsarbeid

Fakultet for kunsthøgskolen viser til rapportering i Cristin, der det bl.a. er innrapportert 70 bidrag under kategorien Kunstnerisk og museal presentasjon og 134 bidrag under kategorien Kunstnerisk produksjon.

4.2 Eksternt finansiert virksomhet

4.2.1 Norges forskningsråd og Regionale forskningsfond Agder

Antall NFR-søknader fra UiA i perioden 2010-2012 ⁵⁵						
	2010		2011		2012	
	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget ⁵⁶
Helse-og idrettsvitenskap	3	0	3	0	4	0
Humaniora og pedagogikk	4	1	21	5	9	1
Kunsthøgskolen	0	0	0	0	0	0
Teknologi og realfag	18	4	14	1	16	1
Økonomi og samfunnsvitenskap	10	3	6	5	13	2
UiA	0	0	2	2	0	0
Sum	35	8	46	13	42	4

Det er fremdeles stor variasjon mellom fakultetene når det gjelder aktivitet i NFR, og aktiviteten varierer fra år til år. Det har vært en svak nedgang i antall søknader fra 2011 til 2012, og langt færre innvilgede søknader. En forklaring på dette kan være at det i 2012 ble sendt flere søknader om forskerprosjekt enn tidligere. Dette er en ønsket utvikling, men konkurransen om disse prosjektene er hard.

Søknadsaktivitet 2010-2012 (i 1 000 kr) ⁵⁷						
	2010		2011		2012	
	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget ⁵⁸
Helse-og idrettsvitenskap	20 949	-	7 263	-	30 072	-
Humaniora og pedagogikk	10 279	10	204 924	4 204	55 798	20
Kunsthøgskolen	-	-	-	-	-	-
Teknologi og realfag	70 763	225	211 885	130	67 229	30
Økonomi og samfunnsvitenskap	30 308	3 887	11 483	267	46 432	7 454
UiA	-	-	5 500	5 500	-	-
Sum	132 299	4 122	441 055	10 101	199 531	7 504

⁵⁵ Kilde: Forskningsrådet

⁵⁶ Antall ubehandlede søknader per 12.03.13: Humped 1, Øksam 2

⁵⁷ Kilde: Forskningsrådet

⁵⁸ Antall ubehandlede søknader per 12.03.13: Humped 1, Øksam 2.

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap fikk innvilget ett forskerprosjekt i programmet PraksisVEL i 2012, på 7,5 millioner kroner. Sett bort fra denne tildelingen var det svært få og svært små tildelinger.

I tillegg til de søknadene og innvilgede prosjekter som er angitt ovenfor, er UiA også med som samarbeidspartner i prosjekt der andre institusjoner og bedrifter er prosjektledere. For eksempel er Fakultet for humaniora og pedagogikk og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap involvert i et PRAKUT-prosjekt via Høgskolen i Sogn og Fjordane som fikk tildelt rundt 11 millioner i 2012.

NFR-inntekter ved Universitetet per UFF-stilling 2008-2012 ⁵⁹										
	2008		2009		2010		2011		2012	
Universitet	Inntekt	Inntekt per UFF-stilling	Inntekt	Inntekt per UFF-stilling	Inntekt	Inntekt per UFF-stilling	Inntekt	Inntekt per UFF-stilling	Inntekt	Inntekt per UFF-stilling
UiA	25 111	48	29 760	55	24 189	44	21 040	39	21 735	38
NTNU	513 628	197	581 158	207	648 969	216	628 364	203	592 627	197
UMB	133 067	224	134 792	217	145 640	260	145 147	257	145 383	252
UiB	331 805	173	358 917	184	348 701	182	361 962	190	343 974	167
UiO	641 450	211	649 492	207	618 626	211	666 495	208	706 975	211
UiN							14 943	46	13 372	43
UiS	30 288	51	26 823	43	28 508	47	24 203	39	32 990	50
UiT	176 975	111	213 680	141	190 847	141	176 785	129	169 439	119

Sammenligner vi oss med andre universitet ser vi at UiA ligger relativt stabilt, og langt under de fleste andre universitetene, både totalt og per UFF-stilling (Undervisnings-, Forsknings- og Formidlingsstilling). UiA, UiN og UiS er universitetene som skårer klart dårligst.

NFR-inntekter ved fakultetene 2008-2012 ⁶⁰										
Fakultet	2008		2009		2010		2011		2012	
	Inntekt	Inntekt pr UFF-årsverk	Inntekt	Inntekt pr UFF-årsverk	Inntekt	Inntekt pr UFF-årsverk	Inntekt	Inntekt pr UFF-årsverk	Inntekt	Inntekt pr UFF-årsverk
Helse-og idrettsvitenskap	1 886	21	3 863	42	3 700	39	3 777	40	5 166	51
Humaniora og pedagogikk	2 858	22	4 095	30	4 306	31	3 211	24	2 935	21
Kunsthøgskolen	100	2	224	4	-	-	-	-	-	-
Teknologi og realfag	12 160	96	13 861	107	8 502	66	9 221	73	7 671	55
Økonomi og samfunnsvitenskap	3 345	29	2 973	25	1 503	12	1 992	17	3 410	28
UiA samlet	20 349	39	25 017	46	18 011	33	18 202	34	19 183	34

⁵⁹ Kilde: Tilstandsrapport 2011/DBH. Tallene kan endres ved publisering av Tilstandsrapport 2012.

⁶⁰ Kilde: Note 1 i regnskapet/DBH

Ser vi på NFR-inntekter på fakultetsnivå viser det seg at Fakultet for helse- og idrettsvitenskap og Fakultet for teknologi og realfag er fakultetene med høyest inntekt fra NFR, men der Helse- og idrettsvitenskap har hatt en økning de siste årene har Teknologi og realfag redusert sine inntekter fra NFR fra 2009 av.

Regionale forskningsfond Agder

Stortinget etablerte i 2010 syv regionale forskningsfond (RFF), deriblant Regionale forskningsfond Agder. Regionale forskningsfond er et nytt virkemiddel for nærings- og kunnskapsutvikling i regionene, og skal være et redskap for økt FoU-innsats. Fondene skal finansiere forskningsprosjekter både i næringsliv og offentlig sektor (Utredningsrapport om regionale forskningsfond, 2009).

Antall søknader til RFF fra UiA i perioden 2010-2012 ⁶¹						
	2010		2011		2012	
	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget
Helse-og idrettsvitenskap	1	1	0	0	1	1
Humaniora og pedagogikk	0	0	0	0	1	1
Kunstfag	0	0	0	0	1	1
Teknologi og realfag	7	5	4	2	3	2
Økonomi og samfunnsvitenskap	1	1	0	0	1	1
UiA					0	0
Sum	9	7	4	2	7	6

RFF videreførte i 2012 ordningen med regional kvalifiseringsstøtte, med løpende søknadsfrist. Tre av de innvilgede RFF-søknadene i 2012 var slik kvalifiseringsstøtte, med maksimum tildeling på 200 000 kr. Målet med denne støtten er å tilrettelegge for samarbeid mellom aktører i regionen og muliggjøre nødvendige forberedelser for en større søknad om ekstern finansiering av det planlagte forskningsprosjektet. I tillegg vedtok styret i RFF at utlysningene høsten 2012 i hovedsak skulle rettes mot miljøer som aktivt arbeider med å bygge opp sterke nok forskningsmiljøer til at de kan søke på kommende SFI-/SFF-utlysninger. UiA som vertsinstitusjon søkte, og fikk innvilget to slike prosjekter, 5 millioner kr til *Centre for Integrated Emergency Management (CIEM) towards CoE* og 4 millioner kr til *Offshore mechatronics*. Begge søknadene ble sendt fra Fakultet for teknologi og realfag, det ene prosjektet er et samarbeid mellom Fakultet for teknologi og realfag og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. I tillegg satte RFF Agder av inntil 1 millioner kroner til utdanningsforskning, her søkte UiA om ett prosjekt, som ble innvilget. Tildelingen var på 500 000 kr, til Fakultet for humaniora og pedagogikk. Totale tildelinger fra RFF Agder til UiA i løpet av 2012 vises i tabellen under.

⁶¹ Kilde: NFR/RFF

Søknadsaktivitet 2010-2012 (i 1 000 kr) ⁶²						
	2010		2011		2012	
	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget
Helse-og idrettsvitenskap	8 000	8 000	-	-	200	200
Humaniora og pedagogikk	-	-	-	-	500	500
Kunstfag	-	-	-	-	200	200
Teknologi og realfag	1 036	676	1 300	600	9 200	9 000
Økonomi og samfunnsvitenskap	200	200	-	-	200	200
UiA					-	-
Sum	9 236	8 876	1 300	600	10 300	10 100

4.2.2 EU/EØS finansiering

EUs 7. rammeprogram for forskning og innovasjon (FP7) er inne i sitt siste år og vil bli avløst av Horizon 2020 fra 2014 til 2020 (som et 8. rammeprogram). UiA har vært aktive i hele FP7 med søknader hvert eneste år siden introduksjonen i 2007. FP7 har hatt en ekspansiv budsjettutvikling, hvilket har betydd at utlysningene de seneste årene har vært større og flere prosjekter har fått støtte. Selv om FP7 hadde et budsjett i overkant av 50 Milliarder EURO utgjør dette bare 5 % av den samlede offentlige støtten til FoU i Europa, men FP7-midlene er populære og konkurransen er stor. Der er prestisje og anerkjennelse i å lykkes i "Europamesterskapene".

UiA har med sin satsning på EU-forskning fått finansiert opp ca. 20 prosjekter via EU/EØS finansiering de siste 6 årene. Bak de 20 prosjektene ligger 60-80 søknader som bygger på konsortier med partnere fra Europa og resten av verden. Den nettverksbyggingen som EU-forskningen fører med seg er uvurderlig. En del søknader er sendt i samarbeid md regionene og har bidratt til tettere samarbeid der.

FP7-aktivitet på UiA

UiA har hatt en positiv utvikling i antall FP7-søknader de siste to årene. Søknadene er spredt over mange forskjellige finansieringsinstrumenter og programmer i FP7. Tematisk spenner prosjektsøknadene bredt fra musikkøkonomi til robotteknologi.

FP7 søknadsdeltakelse for UiA 2008-2012 ⁶³								
	2009		2010		2011		2012	
	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget	Søkt	Innvilget
Helse-og idrettsvitenskap	1	0	0	0	0	0	1	
Humaniora og pedagogikk	1	0	0	0	1	0	2	
Kunstfag	0	0	0	0	1	0	0	
Teknologi og realfag	10	1	5	1	8	2	6	
Økonomi og samfunnsvitenskap	4	0	1	1	2	0	4	
Sum	16	1	6	2	12	1	13	

⁶² Kilde: NFR/RFF

⁶³ Kilde: NFR/UiA – tallene omfatter pålydende FP7-utlysinger (t.o.m. 1. mars 2013)

Søknadsaktiviteten har vært stabil de siste to årene med henholdsvis 12 og 13 søknader hvor UiA har medvirket som partner eller koordinator. Det er Fakultet for teknologi og realfag som har vært mest aktive med 6 søknader i 2012 – især Institutt for IKT er med på mange FP7-søknader men vi ser også at Institutt for ingeniørvitenskap har økende aktivitet på FP7 utlysningene. Det er positivt at det fortsatt kommer frem søknader fra de resterende fakulteter og oftest fra forskere som ikke har skrevet FP7-søknader før. Det er viktig å ha en kontinuerlig rekruttering av forskere til EUs forskningsprogrammer for å bygge den institusjonelle kapasiteten på området opp. Av de 13 søknadene som ble sendt i 2012, ble 5 avslått og vi kjenner ikke de endelige resultatene for de 8 andre evalueringene.

FP7 inntekter for universitetene 2008-2012 (kontantstrømstall) ⁶⁴					
	2008	2009	2010	2011	2012
UiA	481	2 405	240	400	1 719
NTNU	43 624	17 545	69 165	73 230	53 479
UMB	5 842	10 094	5 247	9 660	10 683
UiB	12 609	31 894	46 430	47 011	40 282
UiO	51 883	71 512	50 359	92 658	83 140
UIN			372	1 536	129
UiS	2 622	2 003	4 345	9 113	4 676
UIT	14 944	14 835	9 011	24 308	16 799
Sum	134 013	152 297	187 179	259 927	212 919

Sammenligner UiA seg med andre universiteter i Norge har vi fortsatt noe å gå på i forhold til de store universitetene. I tabellen under hvor man sammenligner universitetenes inntekter (kontantstrøm), kan man se at de tre store universitetenes inntekter til sammen utgjør 88 % av de totale inntektene fra FP7 til de norske universitetene. De to andre nye universitetene (Nordland og Stavanger) ligger lavest sammen med UiA. For UiA er det tendens til at inntektene vil stige de neste årene da inntektsstrømmen fra EU til UiA ligger ett til to år etter godkjenningen av prosjektet.

Nedenstående tabell viser FP7-inntekter per UFF-stilling ved universitetene. Datainput til denne tabellen er Tilstandsrapporten som ikke er offentliggjort ennå. UiAs inntekt per UFF-stilling er trolig på ca. 3.000 NOK. Dette er en klar økning i forhold til siste årene. Generelt er dette en tabell som viser store svingninger som følge av at kontantstrømmen har variasjoner. De resterende tallene vil bli tilføyet når Tilstandsrapporten er offentliggjort 7. mai 2013.

X

Samlet EU/EØS-aktivitet ved UiA

UiA har deltatt i ca. 20 EU/EØS-prosjekter i perioden fra 2007 til 2013 innen flere EU-programmer som Life Long Learning (utdanning), Competitiveness and Innovation Programme, FP7 (forskning), Interreg (regionalt samarbeid) og EØS som er forbeholdt partnerskap mellom EØS-mottakerlandene og EØS-bidragslandene. Det tematiske innholdet spenner vidt med prosjekter omhandlende mat,

⁶⁴ DBH (kontantstrømmen ligger til grunn for tallmaterialet og er en forklaring på svingningene)

film, IKT, tospråklig opplæring, eHelse, robotteknologi, matematikk og tropesykdommer. Dette er bra og sier noe om kreativiteten til UiAs ansatte. Erfaringene viser at Institutt for IKT er de mest aktive i FP7 for UiA. På slutten er det inkludert en samlet oversikt over alle EU/EØS finansierte prosjekter ved UiA i denne programperioden (REF).

X

Til forskjell fra de første tabellene, som viser kontantstrømmen, viser denne tabellen de reelle inntektene som blir aktivert på institusjonen, både for EU totalt og spesifikt for FP7. Tabellen viser at UiA har vekst i inntekter fra EU, men at FP7-inntektene har vært stabile. Fakultet for kunsthøgskolen har en vesentlig inntekt fra andre EU-programmer enn forskningsprogrammet. Samtidig ser man at Fakultet for helse- og idrettsvitenskap har avsluttet et prosjekt og at Fakultet for teknologi og realfag er under oppstart av et nytt prosjekt. Siden volumet på EU-prosjekter fremdeles ikke er så stort, kan oppstart av et nytt prosjekt eller avslutning av et gammelt prosjekt føre til store svingninger i inntektstallene.

I 2012 fikk vi flere nye EU-prosjekter med UiA-deltakelse til regionen: Innen eHelse med iAge og United4Health, innen flåttforskning med Scantick, et nytt EØS-prosjekt i mekatronikk med polsk partner og et nytt prosjekt i robotteknologi i mekatronikk-miljøet. Det ventes på evaluering av de fleste prosjektene for 2013. Resultatene av disse vil bli inkludert i forskningsmeldingen frem til trykkeriet skal ha endelig utgave.

X

4.3 Styrets satsingsområder

4.3.1 Toppsatsingsområder/andre satsingsområder

Styret har vedtatt tre faglige toppsatsingsområder som får tilført strategiske ressurser for å utvikle seg til ledende forskningsmiljøer. Områdene er Fornybar energi (vedtatt i februar 2009, S-sak 9/09), MULTIKUL (multimodalitet og kulturendring) (vedtatt i desember 2009, S-sak 157/09) og eHelse (vedtatt i februar 2011, S-sak 8/11). eHelse er et tverrfakultært samarbeid mellom tre fakulteter.

Styret har i tillegg uttrykt institusjonens støtte og anerkjennelse til Senter for integrert krisehåndtering som er et samarbeid mellom Institutt for IKT, Institutt for Informasjonssystemer og Senter for Utviklingsstudier (S-sak 7/12). Styret har også vedtatt å etablere et nettverk om profesjonsfaglig forskning med UiS og UiN.

De ansvarlige fakultetene har blitt bedt om å rapportere om toppsatsingsområdene og under følger rapport om eHelse, MULTIKUL, Fornybar energi, Krisehåndtering og profesjonsforskning.

eHelse

Senter for eHelse og omsorgsteknologi har i 2012 hatt stor aktivitet for å øke antall prosjekter. Senteret har vært initiativtaker og medforfattere på seks prosjektsøknader hvor to av disse har vært EU-prosjekter. Fem av disse er innvilget deriblant et EU-prosjekt kalt United4Health. Det er startet opp en forskergruppe for eHelse som har møtet en gang i måneden og dette har så langt vært vellykket både i forhold til oppmøte og «spinnoff». Det ble arrangert eHelseUKA 2012 og dette var så vellykket at det er bestemt at det skal være et årlig arrangement. Dette arrangementet gjøres i tett kontakt med kommunene, fylkene og forskningsmiljø internt og eksternt. Arbeidet med en søknad

for å bli med i EIP-AHA (European innovation partnership, Active and healthy aging) er startet. Målet er å bli med i dette samarbeidet og posisjonere seg frem mot utlysningen av nye prosjekter som i Horizon 2020.

Det jobbes for å involvere flere forskere og miljøer i prosjektene. Stor økning i aktiviteten både internt og eksternt gjør at man ser stort behov for å øke miljøet. Prosessen med å ansette en professor i eHelse ble startet opp i løpet av året og vil være en viktig faktor for utviklingen i årene fremover. Det er i dag knyttet fem stipendiater til senteret.

Senteret samarbeider med flere internasjonale miljøer både i EU-prosjekter, men også i planlegging av nye kurs, workshop og utvikling av nye prosjekter. Dette gjelder bl.a. University of Abertay og Folkehelseinstituttet i Finland.

Det har vært et aktivt år og senteret har god kontakt med både kommunene i Agder, SSHF og forskere både internt, nasjonalt og internasjonalt.

MULTIKUL (multimodalitet og kulturendring)

Publisering: I Multikuls årsrapport for 2012 er det registrert følgende publikasjoner og formidlingsvirksomhet:

- 28 papers på konferanser og seminar
- 9 tidsskriftartikler/bokkapitler
- 2 bøker
- 2 avlagte doktorgrader (Kvåle og Folkestad)
- 18 formidlingsoppdrag (populærvitenskapelige foredrag)
- 5 medieoppslag

I løpet av 2012 er det arrangert en nasjonal konferanse, et internasjonalt symposium og et nasjonalt forskerkurs (i samarbeid med forskerskolen NAFOL). Arbeidsformene ellers er fellesseminar for alle Multikul-forskere, og prosjektmøter for forskergruppene, men alle forskerne (35stk) er ikke like aktive.

Fra 2012 er Multikul organisert i fire prosjektgrupper:

- 1) Multimodale kulturmøter (12 medlemmer)
- 2) Multimodalitet og læring (6 medlemmer)
- 3) Early Modern Research Group (10-12 medlemmer)
- 4) Musikk og Lyrikk (16 medlemmer fra Fakultet for Hum og Ped og Fakultet for kunstfag)

Gruppe 2 har finansiering fra Uglandgaven (2012 – 2014) til et felles prosjekt: Digital tekstkompetanse og bruk av læringsressurser i ny grunnskolelærerutdanning. De andre gruppene fungerer som paraplyprosjekter finansiert med forskernes tildelte forskningstid og driftsmidler fra Multikul. Gruppe 1 og 4 har som mål å gi ut antologier i 2014.

Rekruttering: En postdok stilling (Kate Maxwell) ble knyttet til Multikul. I framtidige søknader om forskningsmidler, sannsynlig via NFR, vil det være en prioritet å få inkludert midler til ph.d.-stipend. I 2012 er det utarbeidet en NFR-søknad som fikk positiv bedømmelse, men ikke støtte. (SAMKUL)

Internasjonalt samarbeid: Multikul har gode forbindelser til flere universiteter i utlandet og særlig til Institute of Education, London University, (flere detaljer finnes i årsmeldingen).

Bruk av midler:

Utgifter professor 2-ere/forskerstilling/eksterne bidragsyttere	kr 1 054 398,36
Interne lønnsrefusjoner ledelse og frikjøp	kr 338 698,17
Reiseutgifter og utgifter ved seminar	<u>kr 274 299,71</u>
Totalt utgifter 2012	<u>kr 1 667 396,24</u>

Fakultetet har ikke tall på egeninnsatsen i Multikul, som nevnt bruker 35 forskere sin FoU-tid på forskningsområdet i varierende grad. Foruten egen FoU-tid støtter fakultetet med noen midler til reiser til konferanser samt to forskningsopphold i 2012 og fakultetet har bidratt med midler til å arrangere konferanse.

Fornybar energi

Fakultetet har ikke rapportert på dette satsingsområdet.

Krisehåndtering – Centre of Crisis Management (CIEM)

Fakultetet har ikke rapportert på dette satsingsområdet.

Profesjonsforskning

Profesjonsforskning er et område som styret har fokus på. De ble etablert et nettverk innen profesjonsfaglig forskning med UiS og UiN, og et internt profesjonsfaglig nettverk. I forhold til universitetsnettverket er det i 2012 arbeidet med en nasjonal forskerskole innenfor profesjonsforskning og identifisert samarbeidsområder. Det interne nettverket har etablert en møteplass for alle UiA forskere som driver med profesjonsforskning. Det har vært avholdt en rekke seminarer. I tillegg har det vært en søknadsrunde i forhold til småforskermidler. Til sammen kom det 19 søknader. Det ble det ut ca kr. 650.000,-Området har fått tildelt tre strategiske stipendiatstillinger fra styret. Disse forventes å begynne august 2013. Det blir også jobbet med å kalle en professor II til fagområdet. Arbeidet ledes av førsteamanuensis Anne Halvorsen ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap.

4.3.2 Forskningsgrupper

I UiAs reviderte strategiplan legges det vekt på at forskningskompetansen skal styrkes blant annet ved bedre organisering av forskningsgrupper. Det er formulert mål om at i 2015 er *«forskningsgrupper den vanlige organiseringen av FoU-virksomheten i fagmiljøene og tverrfaglige miljøer»*. Under gjengis det som fakultetene har rapportert om forskningsgrupper for 2012.

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

Fakultetet har etablert følgende forskningsgrupper:

1. Sykepleie og eldreomsorg
2. eHelse
3. Psykisk helsearbeid
4. Treningsintervensjon, fysiologi og prestasjonsutøvelse
5. Livsstil, fysisk aktivitet og ernæring
-det er knyttet forbindelser og etablert samarbeid mellom flere av disse gruppene, og
6. Profesjonsforskning – som foreløpig ikke er så tydelig definert og samlet.

Forskningsgrupper har vært til diskusjon i Fakultetets forskningsutvalg (FFU) og fakultetsstyret våren 2013.

Fakultet for humaniora og pedagogikk

Fakultetet er i gang med å lage en oversikt på fakultetets hjemmeside over hvilke forskningsgrupper som finnes og hvem som er med (fra fakultetets virksomhetsplan). Instituttene står fritt til å bruke midler til enten forskergrupper, forskning mentorordning eller en kombinasjon av disse.

Fakultet for kunstfag

Fakultetet har i løpet av 2012 opprettet forskningsgruppen «Kunst i Kontekst» som er et samarbeid mellom fagmiljøene i Kunst og håndverk, drama og teater, klassisk musikk og musikkpedagogikk. Faggruppen består av en vitenskapelig ansatt fra hver av dem. Kunst i Kontekst begynte sin virkning fra 01.01.2013.

Fakultet for teknologi og realfag

Forskergrupper ble implementert i 2007.

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

Instituttene er ulike med hensyn til organisering i forskergrupper. Noen av instituttene har operert med forskningsgrupper over lengre tid, der de fleste vitenskapelig ansatte og ph.d.-kandidater har tilknytning til en gruppe. Ved andre institutter er det variasjon i antall grupper, og hvor definerte disse er. Det ser ut til å være en økende interesse for forskningsgrupper, samtidig som det er diskusjoner rundt hva en forskergruppe skal være og hvor definert/fleksibel denne skal være.

4.4 Samspill mellom forskning og utdanning

UiA har som målsetning å ha aktive forskningsmiljøer på alle studieområder ved universitetet. Dette gjenspeiles for eksempel i Senter for e-helse og omsorgsteknologi, der satsning på forskning er resultat av et historisk sterkt utdanningsmiljø. Ifølge UiAs strategiske plan skal studentene ved UiA få kunnskap om fagenes forskningsmetoder gjennom deltakelse i forskningsarbeid, og kunnskap om arbeidslivet de skal ut i etter endt studium. I det kontinuerlige arbeidet med studieporteføljen vil det være fokus på forholdet mellom forskning og utdanning.

UiA har innført obligatorisk bacheloroppgave. Dette gir fagmiljøene mulighet for å trekke studenter inn i prosjekter tidlig i studiet. Det vil i tillegg kunne øke metodebevisstheten, og motivere for senere forskning. I noen fagområder kan UiA enda sterkere satse på å inkludere mastergradsstudenter tett i aktive forskningsprosjekter. UiA planlegger en prøveordning med integrerte PhD-er, der studenten går rett fra mastergraden videre til et doktorgradsforløp og dermed er tett tilknyttet et forskningsmiljø i mastergraden.

4.5 Fagevalueringer

UiA har ikke deltatt i noen fagevalueringer i regi av Norges forskningsråd i 2012.

4.6 Forskningsetikk

4.6.1 Grunnverdier for god forskningspraksis

Universitetets bidrag til den nasjonale og internasjonale forskningen avhenger av at medarbeiderne har bevisste etiske holdninger til sin forskningsvirksomhet.

Forskningen ved UiA skal være preget av fire grunnverdier:

Åpenhet: Åpenhet er det beste forebyggende middel mot uredelighet i forskning. Derfor skal ingen bevisst holde skjult for andre noen sider ved sin forskningsvirksomhet, utenom de tilfellene hvor det

er gode og allment aksepterte grunner for konfidensialitet.

Tillit: Forskning er, som all mellommenneskelig samhandling, basert på tillit. Enhver må kunne stole på sine medarbeidere og overordnede.

Ansvar: All forskning medfører et ansvar for at kunnskapen man får tilgang til ikke misbrukes, og at det kommer samfunnet til gode.

Respekt: Alle som er involvert i og berørt av forskningsarbeid, har krav på respekt fra andre. Enhver ansatt skal ha respekt for sine kollegers forskningsarbeid, både innen eget fagområde og på fagområder en selv ikke kjenner til.

I tillegg er det utarbeidet etiske retningslinjer for alle ansatte ved UiA. Disse interne retningslinjene kommer i tillegg til Statens etiske retningslinjer som gjelder for hele statstjenesten.

Universitetets vedtatt grunnverdier for forskning er uendrede. I tillegg har UiA signert "European Charter for Researchers" (Charter) og "European Code of Conduct for the Recruitment of Researchers" (Code) , som fastsetter felles prinsipper for alle institusjoner som ønsker en felles etisk platform innenfor det europeiske fellesskap.

4.6.2 Saker vedrørende mistanke om vitenskapelig uredelighet

UiA har retningslinjer for behandling av saker vedrørende mistanke om vitenskapelig uredelighet (S-sak 65/07). UiA hadde i 2012 en sak til behandling. Saken gjelder en doktoravhandling, enstemmig godkjent av bedømmelseskomiteen, etter disputas ved Universitetet i Agder. Universitetet i Agder mottok etter disputasen en skriftlig begrunnet melding om mistanke om vitenskapelig uredelighet i avhandlingen i form av plagiat. Det ble nedsatt et granskingsutvalg bestående av tre eksterne representanter. Utvalgets mandat var å utrede spørsmålet om hvorvidt det fantes plagiat i avhandlingen, vurdere eventuelle funn i forhold til normene for god vitenskapelig praksis, og uttale seg om hvorvidt det forelå vitenskapelig uredelighet iht. forskningsetikkloven § 5. Utvalget konkluderte med at: «Plagiatet innebærer at avhandlingen ikke har et selvstendig teorigrunnlag. Det er dermed nærmest utenkelig at avhandlingen ville blitt godkjent dersom bedømmelseskomiteen hadde vært kjent med plagieringen. Ut fra en samlet vurdering konkluderer granskingsutvalget med at bruddene med god vitenskapelig praksis i avhandlingen er alvorlige og at det er utvist grov uaktsomhet. Opptreden må karakteriseres som vitenskapelig uredelighet, jf. forskningsetikkloven § 5 andre ledd. Granskingsutvalgets konklusjoner er enstemmige.»

Universitetets ledelse v/rektor var enig i rapportens konklusjon og konstaterte at innklagede også var enig i hovedkonklusjon. Etter fullmakt fra styret fattet rektor følgende vedtak:

«Vedtak: Rektor takker ad hoc granskingsutvalget for en grundig og gjennomarbeidet rapport i sak om plagiat i doktorgradsavhandling og godkjenner rapporten. På grunnlag av rapporten er det ikke grunnlag for å fremme sak for styret om at kandidaten kreeres til philosophiae doctor. Fakultetet bes om å omgjøre tidligere vedtak om at avhandlingen er verdig til å forsvares og om godkjenning av doktorgradsprøven»

Fakultetsstyret har deretter omgjort tidligere vedtak om at avhandlingen er verdig å forsvare og om godkjenning av doktorgradsprøven. Nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning (Granskingsutvalg) ble orientert om saken i januar 2013 og tok orienteringen til etterretning. En vurdering av vedkommendes ansettelsesforhold konkluderte med at saken ikke får noen konsekvenser for ansettelsesforhold ved UiA.

4.6.3 Forskningsetikk på UiAs nettsider

Det er etablert en nettside der grunnverdiene for god forskningspraksis slik de er omtalt ovenfor, presenteres, og der man finner linker til nasjonale forskningsetiske komiteer og annen relevant informasjon. Også UiAs etiske retningslinjer for alle ansatte finnes på UiAs nettsider.

Det er etablert en nettside med informasjon om personvernombudsordningen og behandling av personopplysninger. Retningslinjene for behandling av saker vedrørende mistanke om vitenskapelig uredelighet er også lagt ut på nettet blant annet for å skape mest mulig åpenhet om slike spørsmål.

4.7 Hovedutfordringer

- Den største utfordringen er å få økt forskningsaktivitet gjennom innhenting av eksternt finansierte midler. Sammenlignet med andre norske universitet henter UiA inn få midler fra f.eks. Forskningsrådet og EU. Det kreves høy kvalitet for å nå opp i nasjonale og internasjonale konkurranser. For å oppnå den høye kvaliteten må en forsker kunne bruke forskningstid for å utvikle gode prosjekter. Det er vanskelig for UiA-forskerne å nå opp i åpen konkurranse når de kan bruke mindre tid på prosjektsøknader enn sine kollegaer ved eldre universiteter. Her kreves det at instituttlederne legger til rette for at vitenskapelige ansatte får tid til å skrive gode prosjektsøknader. Vi må både få økt antall søknader og antallet innvilgede søknader. I løpet av 2012 har det vært økt fokus på problemstillingen, og temaet eksterntfinansiert forskning har blitt diskutert i ulike lederfora i organisasjonen. Fakultetene fikk tildelt ekstra midler for å støtte opp under søknader om eksterntfinansiering i S-sak 33/12, og vil etter hvert rapportere på bruken av disse midlene. Å bygge opp forskningsmiljøer som er sterke nok til å hevde seg i konkurransen om utlyste midler er et langsiktig mål for UiA, og vil få oppmerksomhet framover.
- Etablering av forskningsgrupper over hele organisasjonen er et tiltak som på lang sikt også skal føre til at forskerne ved UiA kan søke og få innvilget større eksternt finansierte prosjekter. Det er viktig at ansatte i førstestillinger og professorstillinger er bevisst på sitt ansvar til å bygge og å skaffe ressurser for en forskningsgruppe. Per i dag er det variasjoner mellom fakultetene for hvor bevisst fakultetene har jobbet med oppbygning av forskningsgrupper.
- Det er viktig å systematisk bygge videre på de miljøene som utpeker seg som gode kandidater for SFF/SFI-søknader.
- UiA har økt publisering over de siste årene og er på god vei til å nå styremålet om fordobling av publiseringspoeng. Vi har fremdeles en utfordring når det gjelder publisering i de mest anerkjente tidsskriftene og har en lav andel nivå 2-publikasjoner i forhold til de andre universitetene.
- UiA har utarbeidet etiske grunnverdier og rutiner for personvern og forskningsetikk, samt retningslinjer for behandling av saker vedrørende mistanke om vitenskapelig uredelighet. I 2012 har UiA behandlet et tilfelle om plagiat i en ph.d.-avhandling. Vi må ha enda sterkere fokus på etikk og redelighet i opplæring av ph.d.-kandidatene og fortsetter med å bevisstgjøre våre grunnverdier.

5 Samfunnskontakt og -utvikling

5.1 Formidling

«Den første lov for enhver bestrebelse rettet mot erkjennelse er meddelelse»

(Jürgen Habermas, etter Friedrich Schleiermacher 1768-1834)

Universitets- og høyskoleloven slår fast at universiteter skal – i tillegg til å tilby høyere utdanning og utføre forskning og utviklingsarbeid – også ”formidle kunnskap om virksomheten og utbre forståelse for prinsippet om faglig frihet og anvendelse av vitenskapelige og kunstneriske metoder og resultater, både i undervisningen av studenter, i egen virksomhet for øvrig og i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv”.

Formidling av forskningsmetoder og -resultater gjennom både undervisning, vitenskapelig publisering og mer allmennrettet formidling er en viktig del av forsknings- og utviklingsarbeidet. Universitetet skal tilrettelegge for god tilgjengelighet av forskningsresultater gjennom ulike typer formidling og deltakelse i den offentlige debatten. Dette kapitlet handler om UiAs formidlingstiltak og -aktiviteter i 2012.

5.1.1 Formidlingsmodul og formidlingsarkiv

Universitetet i Agder har innført med virkning fra budsjettåret 2009 en incentivordning for å stimulere til økt formidlingsaktivitet. Dette ble gjort gjennom avsetning av et beløp tilsvarende ca 10 % av forskningsmidlene overført fra KD. Fordeling på fakultetene, baserer seg på innrapportert aktivitet på området.

Avhengig av hvor høy aktivitet som registreres totalt har hver formidling de senere år hatt en verdi tilsvarende kr 2900 – kr 2500. (Med en økning i antall registreringer får hver formidling en redusert verdi, gitt det forhold at summen til fordeling er konstant).

Et førende prinsipp ved innføringen av resultattildelingen har vært at dette ikke skulle medføre store administrative kontrollsystemer som ville innebære kostnader som ville overgå de avsatte midler til fordeling. UiA bruker nå dokumentasjonssystemet Cristin for registrering av vitenskapelig produksjon. Cristin rommer muligheter for å rapportere resultater av faglig arbeid i mange ulike kategorier, og et utvalg av disse kategoriene inngår i formidlingsmodulen i UiA's budsjettmodell.

UiA har vært foregangsinstitusjon i sektoren for stimulering av formidlingsaktivitet med økonomisk uttelling for det enkelte fakultet.

	Formidlingspoeng 2010-2012 ⁶⁵					
	Poeng 2010	%-andel	Poeng 2011	%-andel	Poeng 2012	%-andel
Helse-og idrettvitenskap	152	17,5	181	14,5	217	12,7
Humaniora og pedagogikk	316	36,5	451	36,2	720,8	42,3
Kunstfag	18	2	41	3,3	36,2	2,1
Teknologi og realfag	208	24	339	27,2	404	23,7
Økonomi og samfunnsvitenskap	97	11	233	18,7	324,4	19,1
UiA, annen registrering	79	9				
Sum	870	100	1 245	100	1 702	100

Antall registrerte formidlinger viser en betydelig oppgang fra 2011 til 2012. Hva som er den direkte årsak til dette er vanskelig å avgjøre eksakt. Noe av økningen kan skyldes økt grad av bevissthet omkring ordningen, med den følge at man har blitt mer påpasselig med å registrere aktiviteter. Økningen er imidlertid så stor og vedvarende at den er nærliggende å hevde at tallene speiler en betydelig økning i formidlingsaktivitet i perioden 2010 til 2012. Det er Formidlingsavdelingens vurdering at incentivordningen fremmer formidlingsvirksomheten ved UiA. God synlighet av universitetets faglige resultater og kunnskapsforvaltning gjør seg i særlig grad gjeldende i regionale medier i landsdelen. I riksdekkende medier dominerer fortsatt de største universitetene som er lokalisert med kort avstand til sentralredaksjoner og opptaksstudioer. UiA's utfordring er å redusere geografis betydning på dette området. Det bør imidlertid fremheves at UiA har en håndfull medarbeidere som gjør seg sterkt gjeldende som kommenterende ekspertise i riksdekkende medier. I særlig grad gjelder dette forbrukerøkonomi og flere felt innenfor norsk språk og britisk politikk. Disse enerne gjør en formidabel innsats gjennom sitt virke for hele institusjonen.

5.1.2 AURA

AURA (Agder University Research Archive) er universitetets åpne arkiv for vitenskapelige artikler, avhandlinger og masteroppgaver fra ansatte og studenter ved UiA. UiA skal bidra til økt tilgang til norske forskningsresultater gjennom deponering av publiserte artikler i AURA. I UiAs reviderte strategiske plan for 2010-15 er det satt som mål at innen 2015 skal minst 30 % av den faglige publiseringen ved UiA bli digitalt tilgjengelig i åpne publiseringsarkiv.

	AURA deponering 2010-2012 ⁶⁶		
	2010	2011	2012
Godkjente publikasjoner	509	584	610
Deponerte publikasjoner i AURA	93 (18 nivå 2)	128 (10 nivå 2)	150 (18 nivå 2)
Andel deponert	18 %	22 %	25 %

Det er en videre økning i antall artikler som er deponert i forhold til 2011. Det skyldes målrettet arbeid ved Universitetsbiblioteket samt en positiv trend når det gjelder publisering av vitenskapelige artikler i tidsskrifter med åpen tilgang (Open Access). Kartleggingen viser at 60 artikler fra ansatte ved UiA ble publisert i Open Access-tidsskrifter i 2012. Balansen mellom fakultetene utvikler seg også i

⁶⁵ Kilde: Cristin

⁶⁶ Kilde: Universitetsbiblioteket

positiv retning. For Fakultet for helse- og idrettsvitenskap er det en stor økning i forhold til 2011, fra 16 til 38 publikasjoner.

Hvis en ser nærmere på publikasjonstyper og ser bort fra monografier i 2012 blir tallene slik:

	Godkjente publikasjoner NVI	Deponerte publikasjoner ⁶⁷	Andel deponert
Tidsskriftsartikler	417	129	31 %
Antologiartikler	187	21	11 %

For tidsskriftartikler er det oppnådd en deponeringsandel på 31 %. For denne publikasjonstypen er universitetets målsetting om en deponeringsandel på 30 % oppnådd. Det er denne publikasjonstypen som KD følger i sin årlige tilstandsrapport.

5.1.3 Forskningsdagene

Forskningsdagene er en kunnskapsfestival som arrangeres av Norges Forskningsråd. UiA er vertskap og arrangør for hovedtyngden av arrangementene det legges til rette for i begge Agder-fylkene. UiA har deltatt i de nasjonale Forskningsdagene siden starten i 1995 og også i 2012 var Forskningsdagene universitetets største formidlingstiltak og synliggjøringsprosjekt i agderregionen. De nasjonale Forskningsdagene 2012 ble arrangert i perioden 19. – 30. september. Årets tema var samfunn og mottoet var *"Den menneskelige faktor"*.

UiA utvikler stadig nye aktiviteter i forbindelse med Forskningsdagene. Forskningsdagene 2012 ble gjennomført med mer omfattende program og større antall deltagere enn tidligere. UiA sto som stedlig arrangør for Forskningstorg i Kristiansand og Grimstad. I Kristiansand ble arrangementet gjennomført sammen med 10 høyteknologiske bedrifter knyttet til NODE og EYDE nettverkene. Dette samarbeidet med industrien vekker oppmerksomhet på arrangørhold i Norge.

Arrangementer 2012

Forsker grand prix, 20. september

Forsker grand prix ble for første gang avholdt i 2012. Arrangementet ble avholdt på Campus Grimstad og var et likeverdig samarbeid mellom Universitetet i Agder og Høgskolen i Telemark.

12 doktorgradskandidater presenterte sine prosjekter, 6 kandidater fra UiA, og 6 fra HiT.

Kandidatene hadde variert forskningsbakgrunn og tilhørte forskjellige fagmiljøer.

Forsker grand prix i Grimstad ble svært vellykket. Både de 250 tilskuere og alle som jobbet med arrangementet rapporterte at de var svært fornøyde med gjennomføringen. Hele arrangementet ble filmet og senere sendt på NRK2. Arrangementet og fjernsynsproduksjonen ble i all vesentlighet gjennomført ved bruk av eget produksjonsutstyr, egne krefter og kompetanse. Arrangementet ble et felles løft for UiA med bidrag fra Forskningssekretariatet, IT avdelingen og Fakultet for teknologi og realfag under ledelse av Formidlingsavdelingen.

Forskningstorg i Kristiansand, 22. september

Forskningstorget i år ble arrangert på Nedre Torv. Det var totalt 20 utstillere og 5 av disse var fra UiAs fakulteter. Årets Forskningstorg ble arrangert i samarbeid med Kristiansand kommune og Bilfri dag.

Forskningstorget i Kristiansand tiltrekker seg hvert år flere tusen publikummere, og 2012 var intet

⁶⁷ Kilde: Universitetsbiblioteket

unntak. Det var rekordmange besøkende i år, noe som trolig skyldes at det samlet sett var et stort arrangement med mange attraktive utstillere.

Forskningstorg i Grimstad, 22. september

Forskningstorget i Grimstad ble for andre år på rad arrangert på Campus Grimstad, og foregikk parallelt med Forskningstorget i Kristiansand. Det var 7 utstillere i år, hvor 4 av disse var utstillere fra UiAs fakulteter. Til tross for god markedsføring var oppmøtet på Forskningstorget relativt sparsomt, og ca. 200 mennesker var innom torget. Dette skyldes trolig den relativt store avstanden fra Grimstad sentrum til Campus og det faktum at forskningstorget hadde få utstillere. Det anbefales at et fremtidig Forskningstorg i Grimstad flyttes til sentrum av byen, eller at Forskningstorget i Grimstad erstattes med et annet og mer hensiktsmessig arrangement.

Forskningstorg Arendal, 29. september

Forskningstorget i Arendal arrangeres ikke av UiA, men er et samarbeid mellom Vitensenteret Sørlandet, Havforskningsinstituttet, Agder naturmuseum og botaniske hage, Sørlandet sykehus HF, Kreftforeningen, Aust-Agder fylkeskommune og Arendal bibliotek.

Andre arrangementer under Forskningsdagene

- "En natt på campus" for 5. trinn, 26. – 27. september
- Forskningskonferanser for 5. trinn, 24. og 25. september
- Energikonferansen SØR 2012, 26. september
- Aktivitetsdag på Campus Grimstad, 26. september
- Quiz-aften på Østria, 27. september
- Møt en Agder-forsker, 19. – 30. september
- Møt en UiA-forsker, 19. – 30. september

5.1.4 Andre formidlingsaktiviteter

UiA formidler informasjon om sin forskningsvirksomhet gjennom mange kanaler. Både radio og TV, cd og videoproduksjoner samt trykksaker blir brukt for å informere om forskningsresultater og annen virksomhet på universitetet. Her er noen eksempler på formidling av forskningsresultater i 2012: Forskningsmagasinet TEFT er den viktigste kanalen for formidling av forskningens resultater rettet mot et allment publikum. Magasinet kommer ut med 2 utgivelser pr år og har som mål å gi leseren innblikk i de faglige resultatene ved UiA. TEFT ble utviklet i samarbeid mellom UiAs formidlingsavdeling og et eksternt kommunikasjonsbyrå. I 2012 var Presis 360 del-leverandør av journalistiske og grafiske tjenester til utgivelsene. Største delen av innholdet produseres i dag av Formidlingsavdelingens egne ansatte. TEFT trykkes i et opplag på 4500 eks som distribueres internt og eksternt. Nr 1 i 2012 hadde en artikkel om Bevere, hentet fra forskning ved Høgskolen i Telemark. Som ledd i samarbeidsavtalen mellom de to institusjoner distribueres publikasjonen til alle ansatte ved HiT.

I 2012 leverte UiA 5 artikler til nettstedet Forskning.no. Nettstedet er den viktigste kilden for videreformidling av forskningsstoff til andre medier i Norge. Flere av oppslagene fikk god videredistribusjon gjennom å bli plukket opp av andre medier fra nettstedet. Samme nettsted hvor UiA er en av eierne har etablert en engelskspråklig kanal for forskningsformidling, - Science Nordic.

Avdeling for lærerutdanning arrangerte en FoU-dag for å synliggjøre hva som skjer av

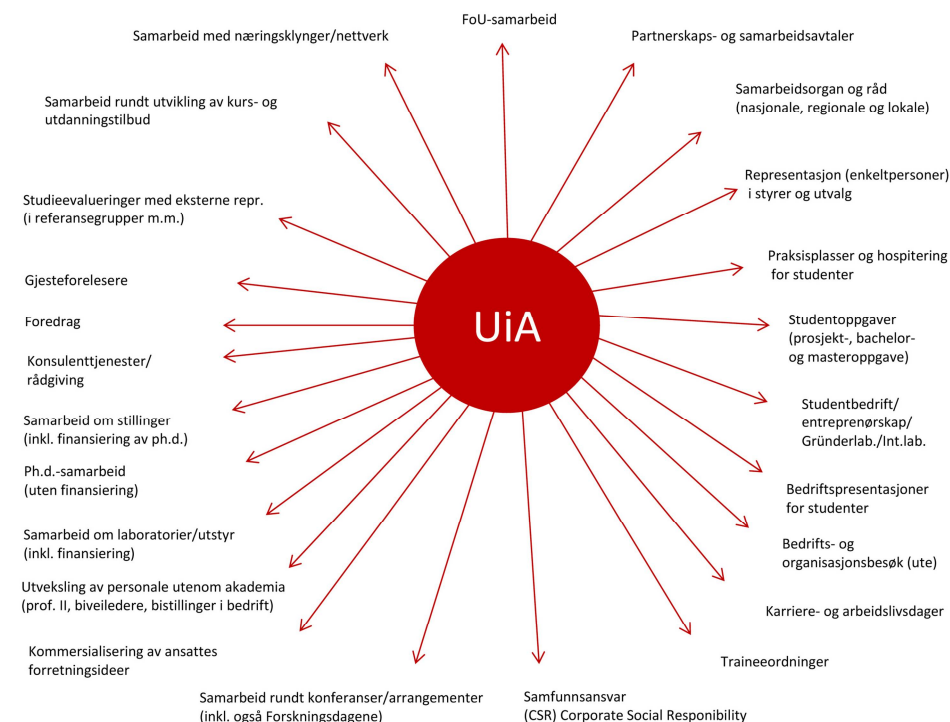
lærerutdanningsrelevant og praksisnær FoU-aktivitet i regionen. Målet var å stimulere til økt aktivitet på feltet, samt å bidra med ny kunnskap om hva forskningen kan si om barnehager og skoler på Agder.

3 nye forskningstidsskrift ble etablert på UiA i 2012. Tidsskriftene inngår i utgivelsesdatabasen UiA's Open aksess journals, er helt eller delvis peer-reviewed og opptatt på lista over forskningstidsskrift på nivå 1. Fakultet for humaniora og pedagogikk ble utgivere av Nordic Journal of Language Methodology og EMCO, Early Modern Culture Online. Fakultet for kunsthøgskolen : NTM-Online, Norsk tidsskrift for musikkforskning.

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap var faglig vertskap for 700 elever fra videregående skole i desember 2012 og markerte med dette starten på en egen ungdomsforskingskonkurranse , - Eilert Sundt prisen. Elevene tar for seg samfunnsmessige problemstillinger i regionen, designer og gjennomfører egne forskningsprosjekt. Rapportene sendes inn til juryering på universitetet og vinnere kåres. Mye arbeid, stor innsats og suksessfylt resultat er oppsummering som dekker tiltaket for 2012.

5.2 Samarbeid med arbeids- og næringsliv

UiA har et omfattende samarbeid med samfunns- og arbeidsliv på svært mange felt og innen ulike områder. Dette har vært et langsiktig og målrettet arbeid. Universitetet har over flere år lagt vekt på å bygge seg opp som et relevant universitet for regionen. Dette gjelder både for næringslivet i hele sin bredde og for offentlig sektor, spesielt innenfor skole og helse. Noen av samarbeidsrelasjonene har stort omfang, mens i andre tilfeller er kontaktflatene mindre og mer sporadiske. I en del tilfeller er det inngått formelle samarbeids- og partneravtaler, mens annet samarbeid foregår mer uformelt og utvikles gjennom dialog basert på felles interesser og gjensidig nytte.



De ulike samarbeidstypene er illustrert i figur.

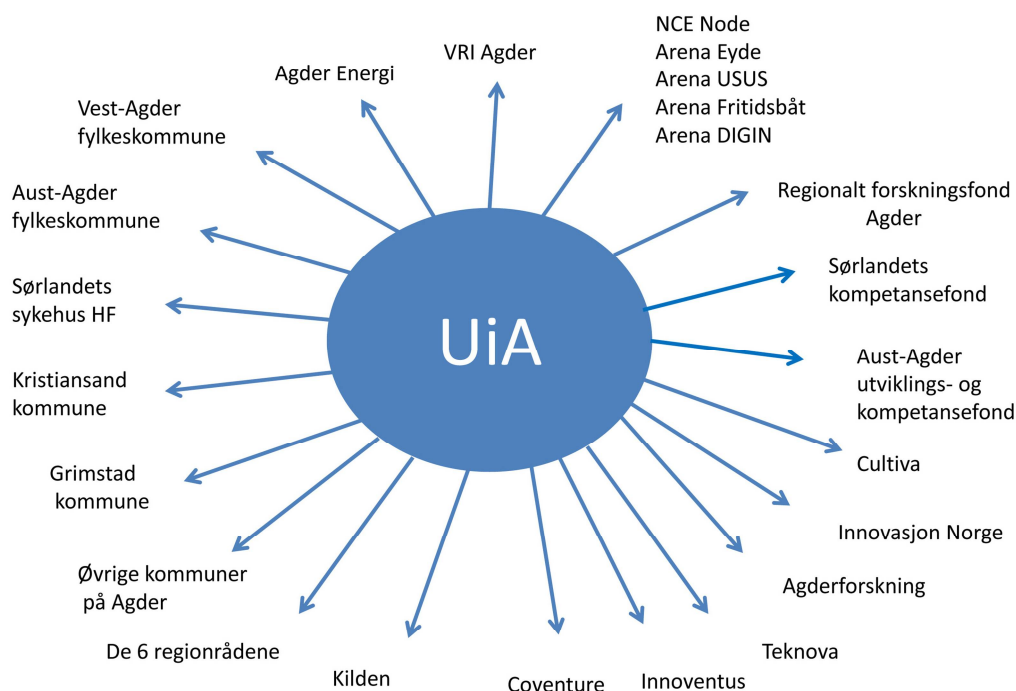
Mange av disse samarbeidsformene omtales andre steder i dette dokumentet. Det er viktig å påpeke at samarbeidet inkluderer alle typer universitetsansatte, fra ledere, vitenskapelig ansatte til administrativt personale. Disse bidrar på hver sine måter til kompetanseheving og samarbeid til nytte og glede for alle parter.

5.2.1 Samarbeid på institusjonsnivå

UiA inngår i svært mange bilaterale samarbeidsrelasjoner med de sentrale utviklingsaktørene på Agder. Summen av dette samarbeidet ga føringer på utviklingen av UiA sin strategi. Det er et gjensidig fruktbart samarbeid som etter hvert inngår som en del av den «ordinære virksomheten».

Det er flere måter å samarbeide med regionen på, og det er et stort antall former for samarbeid UiA har med alt fra enkeltbedrifter til store organisasjoner og nettverk. Noen eksempler blir omtalt under.

Sentrale regionale samarbeidspartnere og utviklingsaktører:



Regionplan Agder 2020

Regionplan 2020 har vært en god inngangsport til et overgripende regionale samarbeidet. UiA har vært involvert og engasjert i prosessen og legger dette arbeidet til grunn også for enkelte av sine prioriteringer.

Næringsnettverkene

Innenfor næringsnettverkene inngår svært mange bedrifter. Innenfor NCE NODE er det 57 oljeteknologibedrifter. Av disse er 3 store og resten SMB'er som i hovedsak fungerer som underleverandører til de store. Dette er en verdikjedeklynge der bedriftene også er sterke

konkurrenter. UiA har et utstrakt samarbeid med denne klyngen, særlig fordi UiA har spisskompetanse på det denne klyngen etterspør.

ARENA Eyde består av 9 prosessindustribedrifter på Sørlandet. Disse er preget av FoU-aktivitet og stadige omstillingsarbeider. UiA har jevn dialog med nettverket og sitter som representant i Eyde FoU-forum. UiA har et spesielt samarbeid med Elkem. Dette gjelder på forskning og innenfor flere felt. Elkem er en sentral bidragsyter for UiA, og er en bedrift som i sitt samspill hever forskningen på UiA.

UiA sitter også i styret til Arena Fritidsbåt som har to år med fornyet finansiering. Det har ikke vært utstrakt FoU-samarbeid med dette nettverket, da de har fått store nasjonale prosjekter der andre miljøer er brukt.

Arena USUS er kultur- og opplevelsesnæringens klyngeprosjekt som består av 75 bedrifter per mars 2013. Her er det utstrakt samarbeid med UiA, og Agderforskning har spisskompetanse på det klyngen etterspør.

Arena Digin fikk Arena status i 2012, og også her sitter UiA i styret. UiA har et svært godt IKT- og IS-miljø som er en naturlige samarbeidspartnere for nettverket.

Universitetsbyen Kristiansand

Handlingsplan 2012-2015 for Universitetsbyen Kristiansand ble vedtatt av universitetsstyret og av Bystyret i Kristiansand kommune i november 2012. Utarbeidelsen var et samarbeid mellom UiA, Kristiansand kommune, SiA, STA, Vest-Agder fylkeskommune, næringslivet m. fl. for å styrke samarbeidet og utvikle Kristiansand som universitetsby. Inkludering av ulike samfunnsaktører var svært viktig i prosessen, og referansegruppen ble derfor bredt sammensatt med representanter fra næringsliv og offentlig sektor. Det ble avholdt tre workshops med fokus på henholdsvis næringslivet, Agder-regionen og på kulturlivet/byens attraktivitet for studenter og ansatte. Det har dessuten vært egne møter med representanter for Vest-Agder fylkeskommune, for Næringsforeningen i Kristiansand og for Sørlandet sykehus HF. Det var også dialog med prosjektet Universitetsbyen Grimstad og med sentrale personer i oppfølgingen av Regionplan Agder, bl.a. om avgrensning og samordning.

Universitetsbyen Grimstad

Grimstad kommune har i samarbeid med UiA, SiA, STA, Grimstad Næringsråd, Aust-Agder fylkeskommune og kommunene Arendal og Kristiansand utarbeidet en handlingsplan for universitetsbyen Grimstad. Denne handlingsplanen vedtas av Grimstad kommune i april 2013. En del tiltak ble igangsatt umiddelbart under arbeidet med handlingsplanen, blant annet kommunens samarbeid med UiA om informasjon, fadderordning og mottak av nye studenter.

Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) 2012 - 2015

UiA har i samarbeid med Høgskolen i Telemark opprettet et felles råd for samarbeid med arbeidslivet. Første møte ble avholdt 6. mars 2013.

Rådet har fått følgende eksterne medlemmer:

- Hans Antonsen, ordfører Grimstad
- Lill-Ann Bråthen, styreleder IKT Grenland

- Øystein Djupedal, fylkesmann Aust-Agder
- Evy-Anni Evensen, fylkesrådmann Telemark
- Bess Margrethe Frøyshov, adm. dir. Sykehuset i Telemark
- Irene Haukedal, distriktssekretær LO Telemark
- Karin Hindsbo, direktør Sørlandet kunstmuseum
- Hilde Høynes, fylkesdirektør NAV Aust-Agder
- Olav Kasland, ordfører Bø
- Bjørgulv Sverdrup Lund, fylkesordfører Aust-Agder
- Lars Petter Maltby, adm.dir. i Saint-Gobain Chemical Materials og styreleder Eyde-nettverket
- Tom Nysted, adm.dir. i Agder Energi og styreleder NHO Agder
- Tor Sommerseth, rådmann Kristiansand
- Tine Sundtoft, fylkesrådmann Vest-Agder

Samarbeidsrådet

UiA har sammen med Kristiansand kommune og SiA et samarbeidsråd for informasjon og drøfting av saker av felles interesse. Samarbeidsrådet er nå utvidet med de andre høgskolene i Kristiansand. Samarbeidsrådet møter to ganger i året og sekretariatsfunksjonen går på omgang mellom UiA og Kristiansand kommune med to års funksjonstid.

Næringsforeningen i Kristiansand

UiA har blitt medlem av i Næringsforeningen i Kristiansand for å bedre kontakten og delta i nettverket.

Overordnet samarbeidsorgan (OSS)

UiA og Sørlandet sykehus HF har en rammeavtale for samarbeid om mange felt, blant annet studentpraksis, personellutveksling, etter- og videreutdanning, samt FoU-samarbeid.

Kilden

Det er inngått en egen samarbeidsavtale med Kilden teater og konserthus som skal fremme og styrke det kulturelle liv på Agder og begge institusjonenes utvikling.

Praxis-sør

Samarbeidet gjennom Praxis-sør står i en særstilling når det gjelder universitetets samspill med omgivelsene. Svært mange eksterne aktører er involvert. De understreker betydningen av praksisbasert forskning og forskningsbasert praksis, og de omtaler samarbeidet som svært nyttig og utviklende for regionen. Praxis-sør er et samarbeid mellom kommunene i Agder-fylkene, Fylkesmannen i Aust-Agder, Fylkesmannen i Vest-Agder, Knutepunkt Sørlandet, KS, brukerrepresentanter og Agderforskning. Samarbeidet omfatter gjennomføring av konkrete tiltak for praksisutvikling, utvikling av studieinnhold og FoU i praksisfeltet. Dette skjer gjennom en løpende dialog mellom partene om problemstillinger, satsninger og tiltak. Praxis-sør består av flere undergrupper: Praxis – psykisk helse og rus, Praxis – barnehage, Praxis – brukerkunnskap, Praxis – barnevern, Praxis – NAV, Praxis – sosionomstudent og Praxis – HUSK.

Sørlandsutvalget

Sørlandsutvalget ble nedsatt av næringsminister Trond Giske og kommunalminister Liv Signe Navasete i 2011. Disse ga utvalget i oppdrag å finne tiltak som kan bidra til økt næringsutvikling i regionen. Utvalget ledes av rektor Torunn Lauvdal og består ellers av 13 representanter fra regionens næringsliv, NHO, LO og Innovasjon Norge. Utvalget presenterer sin rapport i august 2013.

5.2.2 Samarbeid om utdanning

Det vises til omtale i kapittel 2.7.2

5.2.3 Samarbeid om forskning

Fakultetene har blitt bedt om å rapportere de viktigste forskningsaktiviteter hvor fakultetet samarbeider med samfunns- og arbeidsliv (næringsliv, kulturliv og offentlig sektor). Fakultetene skriver følgende:

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

Fakultetet deltar aktivt i samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Dette skjer gjennom samarbeidsorgan i Helse Sør-Øst, i overordnet samarbeidsorgan mellom UiA og SSHF og i samarbeidsorgan på fakultetsnivå. Det er utviklet felles strategiplan for UiA og SSHF. Fakultetet har en tydelig rolle i denne og er aktuell samarbeidspartner på de aller fleste tema. Det var forutsatt at Universitetet satte av midler til praksisforbedrende prosjekter både i spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten. Midlene som ble benyttet i spesialisthelsetjenesten ble drøftet i samarbeidsorganet med spesialisthelsetjenesten. Institutt for helse- og sykepleievitenskap og Institutt for psykososial helse hadde til sammen øremerket totalt 1,5 mill. kroner til praksisforbedrende tiltak innen helsefagene, hvorav 0,9 mill. kroner skulle brukes av egne personalressurser. Disse midlene er knyttet opp til både forskning og undervisning. I 2012 ble det lagt opp til et større prosjekt knyttet til samhandlingsreformen. Tilbudet om veiledningspedagogikk ble videreført i 2012.

Fakultetet samarbeider med SSHF i Universitetsklinikken (UNIK) både på utdannings- og forskningssiden. Det er masterstudenter og videreutdanningsstudenter i psykisk helsearbeid, samt studenter i psykososialt arbeid med barn og unge som har sin praksis her. Dette samarbeidet er konsolidert i form av et forsknings og fagutviklingsprogram som kalles "Dialog og samhandling på Agder" som i 2012 hadde knyttet til seg to ph.d.-kandidater og flere videreutdanningsstudenter i familierapi og mastergradsstudenter i psykisk helsearbeid.

Fakultet for humaniora og pedagogikk

-Agderseminaret regional konferanse

-Senter for likestilling: Forskerforum og Likestillingsforum (her presenteres og diskuteres aktuelt og relevant forskning på en mer populærvitenskapelig måte enn i forskerforum)

-Samarbeidsprosjekter i regionen:

Være sammen prosjektet: Fylkesmannen i Vest-Agder

Vurderingskompetanse i Agder (ViA-prosjektet) Vest-Agder fylkeskommune

Det er ingen som brys seg allikavel, A-bup/SSHF

Bhg.nettverk på Balkan Kristiansand Kommune

Praksis sør: Kristiansand og Vennesla kommune

Drop-in prosjektet: Vennesla Kommune

Makt og avmakt: SSHF

Fakultet for kunstfag:

Fakultet for Kunstfag har hatt jevnlig samarbeid med Kilden og Sørlandets Kunstmuseum. Det har vært mange prosjekter der Fakultet for Kunstfag har samarbeidet med det lokale arbeids- eller kulturliv. Institutt for musikk avholder sommersymfonien som er et spleiselag mellom Universitetet, kommunen, Vest-Agder Fylkeskommune, sparebanken +, UNOF og Norges komponistforening.

Fakultetet har løpende samarbeid med skoler, kulturskolen, videregående skoler, barnehager innen praksis og prosjekter.

Fakultetet samarbeider også med Punktfestivalen, noe som er nyttig for studentene.

Fakultet for teknologi og realfag:

Flere SFF/SFI/SFU aktiviteter involverer regional industri, NODE perspektiv (NODE future strategy forum), annen industri og offentlig sektor (OSA, OSS, NODE, EYDE, DIGIN, MNT forum, ...).

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap:

Fakultetet er aktivt involvert både i næringsliv og offentlig sektor i regionen. Eksempelvis via deltagelse i VRI-programmet på Agder, RIS-senterets engasjement i Regionplan 2020, samarbeid med Xtrata Nikkelverk om CSR prosjekt i Den dominikanske republikk, eiendomsbransjen i regionen, Listerrådet, samarbeid med region via Senter for Entreprenørskap, samt at flere institutt har samarbeid med Kristiansand kommune.

5.2.4 Etter- og videreutdanning og desentralisert utdanning

	Etterutdanning ved UiA i 2012⁶⁸	
	Kurs-deltakere	Student-årsverk
Helse- og idrettsvitenskap	-	-
Humaniora og pedagogikk	182	1,5
Kunstfag	-	-
Teknologi og realfag	50	0,5
Økonomi og samfunnsvitenskap	345	1,3
Lærerutdanningen	2 700	10,8
SUM UiA	3 277	14,1

Etterutdanning er kortere kurs som ikke gir studiepoeng. I 2012 hadde UiA etterutdanningsvirksomhet som tilsvarer 14,1 studentårsverk, og den har gått ned de siste fire årene. Den største aktiviteten er Sørlandsk lærerstevne som arrangeres av Avdeling for lærerutdanning hver høst, og som samler lærere fra hele regionen. UiA er det universitetet med høyest registrert virksomhet knyttet til etterutdanning. Nytt i 2012 var tilbud om nettbasert forkurs i matematikk og fysikk for ingeniørstudenter.

⁶⁸ Kilde: DBH; Etterutdanning.

	Studiepoengproduksjon på EVU-studier målt i 60 SP-enheter ⁶⁹				
	2008	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettsvitenskap	51	74,5	65,9	56,4	57,3
Humaniora og pedagogikk	69	48,4	72,8	68,3	82,4
Kunstfag	0	0	0	1,7	0
Teknologi og realfag	20,4	21,4	12,8	38,8	38,5
Økonomi og samfunnsvitenskap	73	83,7	78,6	107,1	111,2
SUM UiA	213,4	228	230,1	272,3	289,4

Studiepoengproduksjon på studieprogram som er kategorisert som EVU-program, er styringsparameter for UiA. For 2012 er denne på 289 60-studiepoengsenheter, en liten vekst i forhold til 2011. Det vil være en del av UiAs ordinære studieprogram som kan kategoriseres som videreutdanning, men her er studieprogram kategorisert som EVU når de har en ekstern finansieringskilde, og er tilpasset deltakere som har annet arbeid som sin primære virksomhet.

De to største EVU-programmene ved UiA er erfaringsbasert masterprogram i ledelse ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap, og Kjøretøy og kontrollstudiet (KKS) ved Fakultet for teknologi og realfag.

Masterprogram i ledelse er foreløpig det eneste gradsgivende programmet innenfor EVU. I 2012 ble det registrert 68 nye studenter på dette, til sammen har programmet i overkant av 300 studenter.

Kontroll- og kjøretøystudiet (KKS) er en avtale med Statens Vegvesen om videreutdanning for etatens ansatte. I perioden 2007 til 2012 har ca. 1000 personer deltatt på grunnkurs, og de fleste av dem har også tatt påbyggingskurs. Avtalen med Statens Vegvesen ble fornyet og utvidet i 2012.

I 2012 er det i tillegg til masterprogrammet i ledelse gjennomført 70 EVU-tilbud på mellom 5 og 30 studiepoeng, gitt over ett eller to semestre. UiA tilbyr EVU-program som er en del av Utdanningsdirektoratets satsning, blant annet Nasjonal lederutdanning for styrere i barnehager og Kompetanse for kvalitet. Det tilbys også studieprogram innenfor forebygging og behandling av rusmisbruk. Gjennomsnittlig antall studenter ved EVU-studiene anslås til ca. 900, men noen av disse har vært studenter ved flere av tilbudene, så antall personer vil være noe lavere.

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap har et videreutdanningstilbud i logistikk og prosjektledelse som er utviklet i samarbeid med NCE NODE. Det arbeides med å videreutvikle dette tilbudet til å bli en Executive Master of Business Administration (MBA) i samarbeid med University of Texas.

⁶⁹ Kilde: DBH; Studieproduksjon på studieprogram hvor studenten er aktiv på eksamenstidspunkt. Ny produksjon (dvs. at gjentakseksamen er trukket fra). Studieprogram kategorisert som EVU-program er definert med studieprogramkode som starter med FN, FB og HV i FS.

5.2.5 Desentralisert utdanning

Det er liten aktivitet knyttet til desentrale studier i 2012. Distriktsvennlig sykepleierutdanning (i Setesdal, Lister og Lindesnesregionen) hadde opptak av 45 studenter i 2012. Årsstudium i idrett (deltid) på Hovden hadde opptak i 2011, og dette går også i 2012.

EVU-enheten ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap har gjennomført 10 av sine studieprogram desentralt. Disse har til sammen hatt 273 studenter.

5.3 Innovasjon

I 2012 ble "Innovation Management" (IMA) opprettet som servicefunksjon under forskningssekretariatet som 2-årig prøveprosjekt med ett årsverk. Halvparten av prosjektet blir finansiert med midler avsatt av styret i budsjett for 2012, mens den andre halvparten blir finansiert fra Norges Forskningsråd gjennom FORNY-programmet, der Coventure som UiAs kommersialiseringsaktør søkte i samarbeid med UiA.

Oppgavene til IMA omfatter i dag å oppmuntre ansatte og studenter til å komme med idéer, å hjelpe idéhavere med å forstå idéens potensial, og å legge til rette for at ansatte skal kunne realisere potensialet. For å øke sjansen til å lykkes med sistenevnte punkt ble det etablert et konsortium-samarbeid med lokale ikke-privateide kommersialiseringsaktører (Coventure, Innoventus, Connect Sørlandet). Også til dette konsortium-samarbeidet ble noen NFR-midler for 2012 og 2013 innhentet. Etter oppbygging av infrastrukturen ble IMA lansert internt på UiA i andre halvår av 2012. 21 idéer (20 fra ansatte, 1 fra student) har i 2012 blitt mottatt. Idéene omhandler grovt inndelt potensielle forbedringer/innovasjon i UH sektoren (11), i industrien (3) og i andre områder(7).

	Resultat ⁷⁰				
	2008	2009	2010	2011	2012
Andelen oppdrags- og bidragsfinansiert aktivitet utenom EU og NFR i forhold til samlede driftsinntekter			4,76 %	3,89 %	3,80 %
Antall nyopprettede selskaper	0	1	0	1	0
Antall mottatte forretningsideer	11	4	24	7	21

5.4 Scholars at Risk

Scholars at Risk (SAR) er et internasjonalt nettverk av universitetet og høyskoler som forsvarer akademisk frihet og forsvarer menneskerettighetene til forskere, undervisere og studenter over hele verden. Over hele verden blir akademikere (scholars) angrepet for sine ord, ideer og sin posisjon i samfunnet.

På oppfordring fra studentene, meldte UiA seg inn i SAR tidlig i 2010. I mai 2011 ble SAR-Norge dannet, og Torunn Lauvdal foretok den offisielle åpningen. I august 2012 ankom syriske Naila Atrach Kristiansand og Universitet i Agder. Hun skal være ved universitetet i et år som førsteamanuensis ved Fakultet for kunsthøgskolen, Institutt for visuelle og sceniske fag. Naila har bakgrunn som skuespiller, regissør og underviser, og var blant annet med å bygge opp skuespillerutdanningen ved The Syrian High Institute of Drama.

⁷⁰ Kilde: Rapport for 2012 til KD

5.5 Hovedutfordringer

- Kartlegging og oppfølging av regionens behov for etter- og videreutdanning og desentralisert utdanning
- Økt grad av forutsigbarhet i EVU-tilbudet.
- UiA har som målsetning om å være et forbilde for hvordan en utdannings- og forskningsinstitusjon kan være aktiv medspiller i egen region. Selv om vi er flinke til å samarbeide med regionen, både med næringslivet og det offentlige, er vi ikke like god i å formidle hva vi gjør. Vi må tydeligere synliggjøre vår rolle i regionen.
- I 2012 har UiA økende grad fokusert på innovasjon gjennom oppbygning av Innovation Management, som resulterte i innmelding av 21 ideer. Finansiering av Innovation Management utløper i 2013 og styret må ta stillingen til hvordan det skal videreføres.

6 Forvaltning av virksomheten, ressursene og kompetansen

6.1 Ansatte

6.1.1 Nøkkeltall for vitenskapelig ansatte

	Totalt antall vitenskapelige årsverk og antall kvinne- årsverk etter stillingskategori for 2012 ⁷¹ .											
	Helse- og idrettsvitenskap		Humaniora og pedagogikk		Kunstfag		Teknologi og realfag		Økonomi og samfunnsvitenskap		SUM UiA	
	Årsverk	Kvinner	Årsverk	Kvinner	Årsverk	Kvinner	Årsverk	Kvinner	Årsverk	Kvinner	Årsverk	Kvinner
Førsteamanuensis	21,3	15,2	36,05	13,25	9,64	3,5	36,18	8,97	30,51	7,4	133,68	48,32
Professor	5,6	2,7	26,0	11,2	11,7	1	27,35	2,4	25,55	3,0	96,2	20,3
Professor II	0,8	0,2	0,6		0,2		0,2		2,2	0,2	4	0,4
Forsker			1	1			0,5	0,5			1,5	1,5
Førstelektor	16,07	12,2	18,55	8,8	4,2	0,7	10,85	1,2	12	2	61,67	24,9
Dosent	1								4	2	5	2
Postdoktor			3,8	2,8			6,8	2,8	3,5	1	14,1	6,6
Høgskolelærer	3,0	2,7			8,3	3,6	0,5				11,8	6,3
Universitetslektor	44,5	31,0	34,1	21,7	19,1	9,7	19,8	4,3	18,4	12,6	135,9	79,3
Amanuensis			1,0				0,5	0,5	2,6		4,1	0,5
Forsker							4,0	1,0	1,0	1,0	5,0	2,0
Stipendiat	8,4	6,4	19,85	11,05	6,8	2,8	33,82	11,85	21	12	89,87	44,1
Vit.assistent							1	1			1	1
Antall førstestillinger	44,8	30,3	86,0	37,1	25,7	5,2	81,9	15,9	77,8	15,6	316,2	104,0
Sum vitenskapelige årsverk	100,6	70,4	141,0	69,8	60,0	21,4	141,5	34,5	120,8	41,2	563,8	237,3

Ved UiA er det 564 vitenskapelige årsverk i 2012, en økning på 12 årsverk fra 2011. Nøkkeltall for de ulike fakultetene er beregnet i følgende tabell:

	Helse- og idrettsvitenskap	Humaniora og pedagogikk	Kunstfag	Teknologi og realfag	Økonomi og samfunnsvitenskap	UiA
Andel professor og dosent stillinger i % av vit. årsverk	7,4 %	18,9 %	19,8 %	19,5 %	26,3 %	18,7 %
Andel førstestillinger i % av vit. årsverk	44,5 %	61,0 %	42,9 %	57,8 %	64,4 %	56,1 %
Andel førstestillinger i % av vit. årsverk (ekskl. stipendiater)	48,5 %	71,0 %	48,4 %	76,0 %	77,9 %	66,7 %

⁷¹ Kilde: SAP, personalavdeling. Datauttak pr 01.10.12. Førstestillinger (ihht DBHs kategorisering) er merket med rødt, og rekrutteringsstillinger er merket med blått. Unntaket er postdoktor som er både førstestilling og rekrutteringsstilling.

Andel førstestillinger er målt i prosent av vitenskapelige årsverk, både totalt og eksklusive stipendiater. Man ønsker å øke antall stipendiater, og det er rimelig å måle andel førstestillinger uten å ta med disse for å unngå en målkonflikt. Både Fakultet for helse- og idrettsvitenskap og Fakultet for kunsthøgskolen har noe lav andel førstestillinger, men begge fakultetene har hatt en økning i andelen siden 2011.

Professor II-stillinger er hovedsakelig på 20 %, det vil si at UiA har 22 professor II fordelt på 4 årsverk. De fleste av dem er ansatt ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap.

	Andel førstestillinger ved UiA i prosent av vitenskapelige årsverk ⁷²				
	2008	2009	2010	2011	2012
Andel førstestillinger i % av vitenskapelige årsverk (ekskl. stipendiater)	59,4 %	60,9 %	64,5 %	65,7 %	66,7 %

UiA har et strategisk mål om å øke andel førstestillinger til 70 %. For UiA som helhet er andelen på 66,7 % i 2012, og denne har vist en jevn økning siden 2008.

6.1.2 Nøkkeltall for administrativt ansatte

	Helse og idrett	Humaniora og ped.	Kunst	Teknologi og real	Økonomi og samfunn	Lærer-utdanning	Felles-adm.	UiA
Totalt antall årsverk	119,0	170,2	81,1	193,3	151,1	18,4	231,4	964,5
Antall vitenskapelige årsverk	100,6	141,0	60,0	141,5	120,8			563,8
Administrative årsverk*	18,4	29,3	21,2	51,8	30,3	18,4	231,4	400,6

* 6 administrative årsverk ved fakultet for teknologi og realfag er støttestillinger for undervisning, forskning og formidling.

Som tabellen viser, er 41,5 % av UiAs årsverk administrative årsverk enten på fakultetene eller i fellesadministrasjonen. Dette er på samme nivå som i 2011. For UiA er det 2,4 vitenskapelige årsverk pr årsverk i fellesadministrasjonen, og det er 41 studenter pr årsverk i fellesadministrasjonen.

	Helse og idrett	Humaniora og pedagogikk	Kunst	Teknologi og realfag	Økonomi og samfunn	Lærer-utdanning
Vitenskapelige årsverk/administrative årsverk	5,5	4,8	2,8	2,7	4,0	
Registrerte studenter/administrative årsverk	87,3	54,9	15,5	34,7	92,5	71,4

Størrelsen på fakultetsadministrasjonen vil være avhengig både av hvor mange vitenskapelige årsverk det er på fakultetet, og hvor mange studenter det enkelte fakultet har. Nøkkeltall for begge forhold er vist i tabell. Fakultet for helse- og idrettsvitenskap og Fakultet for humaniora og pedagogikk har flest vitenskapelige årsverk pr administrativt ansatt. Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap og Fakultet for helse- og idrettsvitenskap har flest studenter pr vitenskapelig ansatt. For begge nøkkeltallene er det store forskjeller mellom fakultetene – studieportefølje,

⁷² Kilde: DBH, Tilsatte.

undervisningstype og ulike forskningsprosjekt vil være forhold som kan bidra til å forklare noe av forskjellene.

Økt fokus på kvalitetssikring og rapportering har gitt økt arbeidspress for fakultetsadministrasjonene. Flere av fakultetene melder om sterkt arbeidspress både som følge av økte studenttall og økte rapporteringskrav.

6.1.3 Rekruttering

Universitetet har opprettholdt fokuset knyttet til å fremstå som profesjonelle, ryddige og effektive i rekrutteringsprosessene. Dette er blant annet ivarettatt gjennom kompetanseheving innen fagområdet rekruttering for ansatte som er direkte involvert i denne prosessen.

Et spesielt fokus har vært rettet mot det strategiske perspektivet knyttet til rekrutteringsarbeidet. Universitetet skal drive langsiktig og helhetlig planlegging for å rekruttere dyktige medarbeidere. Rekrutteringspolitikken skal være basert på gode vurderinger av universitetets kompetansebehov både på kort og lang sikt. Ledere er derfor gitt i oppdrag å bruke/samle inn tilgjengelig informasjon om fremtidig rekrutteringsbehov, for å lage en strategisk rekrutteringsplan for enhetene.

6.1.4 Likestilling

	Andel kvinner i ulike stillingsgrupper ved UiA i 2012					
	Helse og idrett	Humaniora og ped.	Kunst	Teknologi og real	Økonomi og samfunn	UiA
<i>Andel kvinner i professorst.</i>	39,2 %	42,1 %	8,4 %	8,7 %	16,4 %	21,6 %
<i>Andel kvinner i førstestilling</i>	67,7 %	43,1 %	20,2 %	19,4 %	20,1 %	32,9 %
<i>Andel kvinner i vit. stillinger</i>	69,9 %	49,5 %	35,7 %	24,4 %	34,1 %	42,1 %

Andel kvinner i vitenskapelige stillinger er 42 % i 2012, og det er på nivå med 2011. Andel kvinner i førstestillinger ved UiA er på 33 % og andel kvinner i professor- og dosentstillinger er på 22 %. Også dette er omtrent på samme nivå som i 2011. Andel kvinner i dosent- og professorstillinger er et styringsparameter fra KD, og et nøkkeltall som har høyt fokus på alle fakultet.

Fakultet for teknologi og realfag har generelt lavest andel kvinner i alle de vitenskapelige stillingene, men det har vært en marginal økning siden 2011. Situasjonen i 2012 er forholdsvis lik som i 2011, men det har vært en liten økning i andel kvinner i vitenskapelige stillinger både ved Fakultet for kunsthøgskolen og ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap.

I 2012 har 4 av 9 søkere fått innvilget kvalifiseringsstipend for kvinner à kr. 100 000. 5 av 13 kallelser er kvinner, og UiA har bare 10 % kvinnelige professor II. Kvalifiseringsstipend og kallelser er to av de viktigste punktene i Handlingsplan for likestilling og integrering ved Universitetet i Agder for 2012-2015 for å få økt rekruttering på høyeste vitenskapelig nivå.

6.1.5 Internasjonalisering og mobilitet

Tabellen under viser forskningsopphold i minimum 4 uker fra innreisende forskere til UiA og fra UiA ansatte som har forskningsopphold i utlandet. To fakultet melder at de har ingen ansatte (inkludert stipendiater) med utenlandsopphold på over 4 uker. Det finnes ingen separat oversikt over antall innreisende forskere som tilbringer over 4 uker ved UiA.

	Forskningsopphold i minimum 4 uker ⁷³			
	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettvitenskap	1	0	0	0
Humaniora og pedagogikk	0	4	4	5
Kunstfag	1	0	6	0
Teknologi og realfag	1	13	17	8
Økonomi og samfunnsvitenskap	7	2	1	6
Sum	10	19	28	19

Gjestestipend

Antall innvilgede søknader om gjestestipend for 2012 er lavere enn for 2011. Ytterligere 3 søknader ble innvilget, men besøkene ble ikke gjennomført i 2012. Bruken av gjestestipendmidlene varierer sterkt mellom fagmiljøene. Ordningen oppfattes imidlertid som svært positiv og tilgjengelig, for dem som benytter seg av mulighetene. Det arbeides aktivt med å informere forskningsmiljøene direkte om ordningen.

	Fordeling av gjestestipend ⁷⁴			
	2009	2010	2011	2012
Helse- og idrettvitenskap	1	2	1	0
Humaniora og pedagogikk	0	1	5	4
Kunstfag	1	1	2	2
Teknologi og realfag	7	7	11	6
Økonomi og samfunnsvitenskap	3	4	5	4
Sum	12	15	24	16

I tillegg til alle vitenskapelige ansatte ved UiA, er alle innreisende forskere, inkludert stipendiater, omfattet av de retningslinjene som er fastsatt under *The European Charter for Researchers* og *The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers*

6.1.6 Kompetanseutvikling

Pedagogisk utviklingssenter (PULS) tilbyr en rekke kurs som skal bidra til pedagogisk og digital utvikling hos universitetets ansatte. Det framgår av fakultetsrapportene at fakultetene vektlegger at nyansatte som ikke har pedagogisk utdanning fra før, gjennomfører basiskurs i universitetspedagogikk. Dette kurset skal bidra til å videreutvikle, supplere og justere den kompetansen som allerede finnes blant de ansatte. Fakultetene melder også om at de har benyttet seg av kursene i digital kompetanse for slik å bidra til kompetanseutvikling hos sine ansatte.

⁷³ Kilde: DBH. Tallene er inklusive stipendiater. Tabellen viser antall utenlandske forskere som gjester institusjonen i løpet av rapporteringsåret, samt institusjonens egne forskere som har hatt faglige opphold ved en institusjon i utlandet.

⁷⁴ Kilde: UiA/ forskningssekretariatet

I høst 2001 startet et utviklingsprogram i forskningsledelse, som gikk fram til sommeren 2012. Programmet består av innledende intervjuer med hver deltaker, tre todagerssamlinger og arbeid i mindre grupper mellom fellessamlinger. Programmet innhold både utvikling som leder, utvikling av forskningsgrupper og ledelse i forhold til organisasjonens strategi. Over 40 formelle og uformelle forskningsledere på ulike nivåer i organisasjonen har deltatt på program i forskningsledelse.

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap har gjennomført kurs i veiledning slik at flere ansatte skal kunne veilede masterstudenter. Man har videre benyttet kompetansehevingsmidler for å reise på konferanser med fokus på undervisningskvalitet. Fakultetet arbeider også med kompetanseheving knyttet til laboratoriene i Kristiansand.

Fakultet for humaniora og pedagogikk oppgir at 12 fast ansatte er tatt opp på ph.d.-program ved fakultetet eller ved andre institusjoner.

Fakultet for kunsthøgskolen har satset på et relativt stramt og målrettet førstelektorprogram, med tett oppfølging av den enkelte.

Det er gjennomført en rekke interne kurs beregnet for ansatte i administrative stillinger, og det har vært arbeidet med å systematisere slik opplæring bl.a. innenfor det studieadministrative området.

6.1.7 Midlertidig ansatte

	Andel midlertidig tilsatte ved UiA ⁷⁵		
	2010	2011	2012
Andel midlertidige årsverk totalt	22,5 %	21,3 %	22,5 %
Andel midlertidige årsverk totalt ekskl. rekrutteringsstillinger	11,8 %	11,1 %	11,8 %
Andel midlertidige årsverk i vitenskapelige stillinger	28,4 %	25,1 %	27,0 %
Andel midlertidige årsverk i vitenskapelige stillinger ekskl. rekrutteringsstillinger	10,7 %	8,0 %	8,9 %

Andel midlertidige årsverk ved UiA er 22,5 % i 2012, og det har vært stabilt de siste tre årene. Midlertidige årsverk i vitenskapelige stillinger har vært svakt synkende. Andel midlertidige ansatte blant vitenskapelig ansatte er svært høy i sektoren, og det er et uttrykt mål fra KD å få andelen ned. Det er naturlig å måle midlertidig ansatte uten å ta med stipendiater og andre typer rekrutteringsstillinger, da det isolert sett er et ønske om å øke antallet stipendiater. Andel midlertidige årsverk i vitenskapelige stillinger ekskl. rekrutteringsstillinger er ca. 9 % for UiA i 2012, og dette er lavt i forhold til de andre universitetene. Den lave andelen ved UiA skyldes delvis et lavt antall ekstern finansierte prosjekter. Universitetet vil fortsette sitt arbeid med å redusere andelen midlertidige ansatte, samtidig som antall ekstern finansierte prosjekter burde økes.

Noen av de midlertidige årsverkene er åremålsstillinger som dekaner og studieledere. Denne midlertidigheten er ønsket av strategiske årsaker.

6.1.8 Sykefravær

Samlet sykefravær for alle ansatte var på 3,6 % i 2012, en liten nedgang fra 2011.

⁷⁵ Kilde: DBH; Tilsatte. Rekrutteringsstillinger er primært stipendiater, og disse er pr definisjon midlertidige.

6.2 Forvaltning av ressursene

6.2.1 Økonomiske nøkkeltall

Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet (KD) er den primære inntektskilden for UiA, og står for ca. 85 % av inntektene. Bevilgning⁷⁶ kan hovedsakelig deles i to; basisbevilgning og resultatbevilgning.

	Tildelinger til UiA (NOK 1.000)		
	2010	2011	2012
Midler basert på langsiktige prioriteringer og strategiske vurderinger	570 291	596 010	626 586
Resultatbaserte midler - utdanning	215 161	232 206	252 564
Resultatbaserte midler – forskning (RBO)	14 798	23 214	21 618
SUM	800 250	851 430	900 768

Basisbevilgningen står for ca. 70 % av totale bevilgninger.

Resultatbaserte midler for utdanning vil være avhengig av studiepoengproduksjon (se kap. 2.5.4), samt utvekslingsopphold.

	RBO-midler ⁷⁷		
	2010	2011	2012
Andel EU-inntekter	0.1%	0.3%	0.8%
Andel NFR-inntekter	1.1%	0.9%	1.0%
Andel publikasjonspoeng	3.4%	3.3%	3.0%
Andel doktorgrader	0.6%	0.8%	1.2%
Andel RBO	1.4%	1.5%	1.6%

Resultatbasert omfordeling (RBO) er midler som staten bevilger til hele universitets- og høyskolesektoren. Det bevilges en felles sum til hele sektoren, og denne fordeles til de respektive institusjonene avhengig av hvilke resultater de har oppnådd på hhv avlagte doktorgrader, publikasjonspoeng, EU-inntekter og NFR-inntekter. Institusjonenes andel av den totale bevilgningen blir et vektet snitt av hvor stor andel man har av sektorens totale prestasjoner på de nevnte indikatorene.

Tabellen viser at UiA i 2012 fikk 1,6 % av den totale bevilgningen, en marginal økning fra 2010 og 2011. Tabellen viser at økningen til UiA skyldes at man har en forholdsvis høyere andel av sektorens EU-inntekter og av avlagte doktorgrader.

	Inntekter fra Bidrags- og oppdragsprosjekter (BOA) ⁷⁸		
	2010	2011	2012
Inntekter fra BOA ekskl. NFR og EU. (NOK 1.000)	41 756	38 925	39 997

⁷⁶ Kilde: Beregninger gjort av økonomiavdelingen basert på tall i blå bok 2009-2012

⁷⁷ Kilde: DBH, Resultatbasert omfordeling.

⁷⁸ Kilde: UiAs årsregnskap, Note 1.

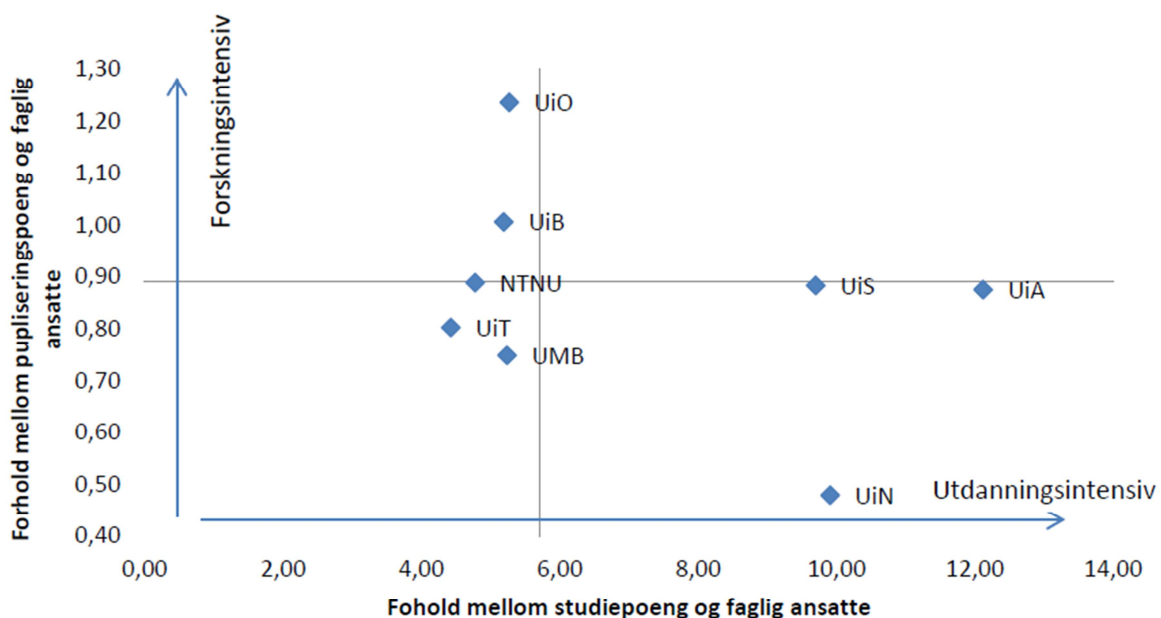
Tabellen viser inntekter på bidrags- og oppdragsprosjekter (BOA) eksklusive inntekter fra Norges forskningsråd og midler fra EUs rammeprogram for forskning. Dette inneholder inntekter fra en rekke ulike finansieringskilder for prosjekter knyttet til både utdanning og forskning, f eks fra Sørlandets kompetansefond. Inntektene har gått noe ned fra 2010 og det er et uttrykt mål at disse inntektene skal øke. Søknader om midler skrives ved fagmiljøer på fakultetene. Fakultet for teknologi og realfag og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap har i perioden fra 2010 til 2012 til sammen fått tildelt over halvparten av inntektene.

Etter- og videreutdanningsvirksomheten supplerer UiAs ordinære studieportefølje, og er en viktig del av universitets samhandling med regionen. Studieprogram innenfor EVU skal i prinsippet være selvfinansierende, det vil si at tilbudet skal finansieres av studentene selv og/eller andre eksterne finansieringskilder (for eksempel kommune, stat eller andre oppdragsgivere). Inntekter fra EVU-virksomhet er vist i tabell:

	2010	2011	2012
Inntekter EVU (NOK mill)	16,0	17,6	15,5

Inntekter på EVU-virksomhet er delvis salg og delvis BOA-midler. I tillegg vil EVU-virksomheten utløse resultatbaserte midler basert på studiepoengproduksjon knyttet til EVU-studier.

Figur 8.11 Enkel DEA universitetene. 2011.



Produktiviteten til vitenskapelig ansatte målt ved hhv antall produserte studiepoeng hos studenter og ved publiseringspoeng fra de vitenskapelig ansatte er vist i figur⁷⁹. Sammenlignet med de andre universitetene kommer UiA svært godt ut målt i studiepoeng, og cirka på gjennomsnittet når man måler i publiseringspoeng. Produktiviteten er imidlertid beregnet på basis av ulike bevilgninger til universitetene; UiA får tildelt mindre bevilgninger til forskningstid enn flere av de «gamle» universitetene. Ved lik bevilgning av forsknings- og utdanningstid til alle universitetene vil UiA bevege seg oppover og til venstre i figur, dvs. få høyere produktivitet målt i publiseringspoeng og noe lavere produktivitet målt i studiepoeng.

Oppsummert er likevel UiAs produktivitet hos de vitenskapelig ansatte god.

6.3 Hovedutfordringer

- Balansert og god rekruttering av vitenskapelig ansatte, som ivaretar både teoretiske og praktiske aspekter av utdanningene og forskningskompetanse på høyt internasjonalt nivå. Noen fakultet melder om utfordringer knyttet til rekruttering av vitenskapelig ansatte til enkelte fagområder, spesielt teknologiske fag. Vi konkurrerer med både industrien og andre universiteter og høyskoler om de beste vitenskapelige ansatte. Grunnet basisfinansieringen, har ikke UiA samme handlingsrom som de gamle universiteter for å kunne tilby de beste betingelser for ettertraktete forskere. Vi må finne andre muligheter for å framstå som attraktive.
- UiA har særlig fokusert på å få frem flere kvinnelige professorer. Dette må fortsette, og det krever oppmerksomhet i form av tilrettelegging og oppmerksomhet på at kvinner i førstestillinger ikke blir overbelastet med sakkyndige oppdrag og mer administrative oppgaver.
- Det oppleves fremdeles høyt arbeidspress på vitenskapelig ansatte grunnet sterkt vekst i studenttall og lite avsatt tid til forskning.
- Flere fakultet samt Avdeling for lærerutdanning melder om høyt arbeidspress for de administrativt ansatte, blant annet på grunn av høyere aktivitet og implementering av flere reformer i lærerutdanningene.

⁷⁹ Kilde: Kunnskapsdepartementets tilstandsrapport: Høyere utdanning 2012.

7 Vedlegg

Søkere og opptatte studenter til studier ved UiA med opptatt høst 2012.

Kategori	Studiekode	Studieprogram	Antall plasser 2012	Antall primær-søkere 2012	Antall primær-søkere pr plass 2012	Antall primær-søkere 2011	Opptatte studenter 2012	Opptatte studenter 2011	Endring 2011-2012
		Avdeling for lærerutdanning							
		Samordna opptak							
Mas	0084	Grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn, Krs	10	20	2,0	11	12	10	2
	0083	Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn, Krs	20	48	2,4	42	40	24	16
Bac	0132	Førskolelærer, Grm	35	80	2,3	54	42	40	2
	0130	Førskolelærer, Krs	140	156	1,1	122	144	133	11
Yrk	0548	Grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn, Grm	35	36	1,0	48	34	24	10
	0547	Grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn, Krs	70	145	2,1	92	70	66	4
	0651	Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn, Krs	70	128	1,8	116	79	74	5
		Allmennlærerutdanning (utgått 2010)					2	9	-7
		Totalt Samordna opptak	380	613	1,6	485	423	380	43
		Lokalt opptak							
Yrk	8881	Praktisk pedagogisk utd (PPU) allmenn, deltid	30	95	3,2	71	33	35	-2
	8560	Praktisk pedagogisk utd (PPU) allmenn, heltid	70	225	3,2	188	63	69	-6
	8880	Praktisk pedagogisk utd (PPU) yrkesfag, deltid	30	151	5,0	155	31	34	-3
		Andre studier med opptak i 2011						15	-15
		Totalt Lokalt opptak	130	471	3,6	414	127	153	-26
		Totalt avdeling for lærerutdanning	510	1 084		899	550	533	17
		Fakultet for helse og idrettsvitenskap							
		Samordna opptak							
Bac	0864	Ernæring, mat og kultur	10	76	7,6	90	12	18	-6
	0203	Folkehelsearbeid	24	66	2,8	72	36	32	4
	0440	Idrett	12	72	6,0	72	35	19	16
	0052	Sykepleie, Grm	115	184	1,6	162	125	122	3
	0050	Sykepleie, Krs	130	391	3,0	284	143	138	5
	0060	Vernepleie, Grm	30	121	4,0	127	38	42	-4
Års	0646	Ernæring, mat og kultur	30	60	5,5	49	18	16	2
	0172	Friluftsliv	24	31	2,1	25	17	24	-7
	0649	Idrett	52	120	2,5	131	60	56	4
		Totalt Samordna opptak	427	1121	2,8	1012	484	467	17
		Lokalt opptak							
Mas	9903	Folkehelsevitenskap, helsefremmende arbeid	30	99	3,3	113	25	28	-3

Kate- gori	Studie- kode	Studieprogram	Antall plasser 2012	Antall primær- søkere 2012	Antall primær- søkere pr plass 2012	Antall primær- søkere 2011	Opptatte studenter 2012	Opptatte studenter 2011	Endring 2011- 2012
	9841	Helse og sosialinformatikk	30	47	1,6	82	30	40	-10
	9241	Helsefag, (9240 og 9241)	30	36	1,2	40	6	23	-17
	9741	Idrettsvitenskap	15	63	4,2	50	12	10	2
	9220	Psykisk helsearbeid	30	55	1,8	50	20	21	-1
	9905	Spesialsykepleie (9905 -9908)	32	122	3,8		51		51
Bac	9171	Sykepleie, distriktsvennlig	40	102	2,6		44	1	43
Års	8735	Idrett, årsstudium, deltid Hov/Sir	20	18	0,9	14	0	8	-8
Hår	8943	Mat og helse 1	48	13	0,3	10	1		1
Påb	8710	Idrett/Kroppsøving, påbygging	32	24	0,8	12	8	2	6
	9110	Psykisk helsearbeid	24	107	4,5	96	25	25	0
	9192	Psykososialt arbeid med barn og unge	20	47	2,4	49	13	19	-6
Vid	9200	Sexologi				153	0	35	-35
Enk.		Enkeltemner (cannabis, Helse 10 og 15 SP)					50	44	6
EVU		Veiledningspedagogikk fokus individnivå 1					18	16	2
		Veiledningspedagogikk fokus individnivå helse 2					26	16	10
		Andre studier med opptak i 2011				7		15	-15
		Totalt Lokalt opptak	351	733	2,1	669	329	303	26
		Totalt Fakultet for helse og idrettsvitenskap	778	1854		1681	813	770	43

		Fakultet for humaniora og pedagogikk							
		Samordna opptak							
Bac	0887	Engelsk	40	35	0,9	39	52	40	12
		<i>Språk og kultur - engelsk bachelor</i>					7	6	1
	0481	Historie	50	49	1,0	48	56	66	-10
	0850	Kommunikasjon (0850 og 0851)	42	87	2,1	58	43	29	14
	0456	Litteratur, film og teater	10	18	1,8	10	15	11	4
	0889	Nordisk språk og litteratur	15	8	0,5	10	20	16	4
	0303	Oversetting og interkulturell kommunikasjon, eng	25	29	1,2	26	25	22	3
	0852	Pedagogikk	30	53	1,8	42	37	38	-1
	0482	Religion, etikk og kultur	25	14	0,6	9	20	15	5
	0336	Skolebibliotekkunnskap, deltid	20	15	0,8	28	11	20	-9
Års	0170	Engelsk	80	105	1,6	78	58	104	-46
	0366	Filosofi	40	36	1,2	27	79	39	40
	0174	Fransk	15	12	1,2	15	22	19	3
	0179	Historie	120	51	0,5	53	124	107	17
	0794	Kommunikasjon (0794 og 0663)	37	63	2,5	34	35	27	8
	0922	Litteratur, film og teater	14	18	2,0	14	8	17	-9
	0210	Nordisk språk og litteratur	30	37	1,5	30	33	29	4
	0676	Pedagogikk	35	111	3,7	108	30	31	-1

Kate- gori	Studie- kode	Studieprogram	Antall plasser 2012	Antall primær- søkere 2012	Antall primær- søkere pr plass 2012	Antall primær- søkere 2011	Opptatte studenter 2012	Opptatte studenter 2011	Endring 2011- 2012
	0652	Religion og etikk	60	31	0,6	28	69	62	7
	0912	Spansk	30	42	2,1	32	33	37	-4
	0690	Tysk	20	15	1,0	10	17	15	2
		Andre studier med opptak i 2011 (Mediefag)				31		11	-11
		Totalt Samordna opptak	738	829	1,3	730	794	761	33
		Lokalt opptak							
Mas	9730	Engelsk	15	23	1,5	22	8	13	-5
	9735	Historie	15	30	2,0	24	15	4	11
	9711	Nordisk språk og litteratur	15	18	1,2	11	13	6	7
	8471	Pedagogikk	20	81	4,1	55	24	18	6
	9751	Religion, etikk og samfunn	15	13	0,9	15	7	12	-5
	9475	Samfunnskommunikasjon	20	75	3,8	80	26	25	1
Hår	9991	Førstesemesterstudiet	200	24	0,1	23	44	37	7
	8312	Norsk som andre språk og kulturkunnskap	50	67	1,3	38	28	27	1
	8460	Skolebibliotek 1	15	92	9,2		31		31
	8465	Skolebibliotek kunnskap 2				103		66	-66
	8630	Spesialpedagogikk 1	30	92	6,1	63	17	20	-3
Påb	8325	Filmvitenskap og filmproduksjon	4	8	2,0	13	4	6	-2
	8300	Historie	35	0	0,0	14	3	6	-3
	8466	Skolebibliotek 3	15	17	1,1		12		12
	8340	Småbarnspedagogikk og barnehageutvikling	35	4	0,4	11	1	9	-8
Ann	8121	Ex.phil. og ex.fac. i Hellas	30	54	1,8	52	27	29	-2
Enk	8750	Pedagogikk 2, faglærerutdanning for tospråklige l.	30	13	0,4		18		
		Pedagogikk 2 (utgått 2011)					6		6
EVU		Sosialpedagogikk 1					11	1	10
		Sosialpedagogikk 2					10	4	6
		Veiledningspedagogikk for mentorer					10	10	0
		Veiledningspedagogikk for praksislærere					1	7	-6
		Norsk 2 Nettbasert videreutdanning for lærere					9		9
		Flerkulturell pedagogikk					9	1	8
		Andre studier med opptak i 2011				105		75	-75
		Totalt Lokalt opptak	544	611	1,2	629	334	376	-42
		Totalt Fakultet for humaniora og pedagogikk	1 282	1 440		1 359	1128	1137	-9
		Fakultet for Kunstfag							
		Samordna opptak							
Bac	0157	Faglærerutdanning i drama	15	15	1,0	8	17	10	7
	0200	Kunsthøgskolen med fordypning i kunst og håndverk	10	42	4,2	27	29	18	11

Kategori	Studiekode	Studieprogram	Antall plasser 2012	Antall primær-søkere 2012	Antall primær-søkere pr plass 2012	Antall primær-søkere 2011	Opptatte studenter 2012	Opptatte studenter 2011	Endring 2011-2012
	0437	Kunstfag med fordypning musikk	10	18	1,8	11	18	11	7
Års	0618	Drama	20	20	1,3	15	15	14	1
	0642	Kunst og håndverk	20	24	1,6	27	9	17	-8
	0667	Musikk	20	39	2,6	63	21	26	-5
		Totalt Samordna opptak	95	158	2,0	151	109	96	13
		Lokalt opptak							
Mas	8641	Kunstfag	15	24	1,6	28	8	8	0
	9345	Music Management	15	23	1,5	14	9	8	1
	9440	Utøvende musikk, klassisk (inkl 9441)	8	2	0,3	6	12	5	7
	9340	Utøvende musikk, rytmisk	8	22	2,8	15	14	8	6
Bac	9404	Faglærerutdanning i musikk (klassisk og rytmisk)	16	66	4,1	75	19	15	4
	9401	Utøvende musikk, klassisk	8	30	3,8	43		7	-7
	9301	Utøvende musikk, rytmisk	13	165	12,7	179	14	16	-2
Hår	9845	Design og teknologi, deltid	15	16	1,1	12	4	9	-5
Påb	9430	Arrangement/komposisjon, klassisk	4	4	1,0	0	5		5
	9330	Arrangement/komposisjon, rytmisk	4	3	0,8	1	3	1	2
	9421	Kammermusikk	4		0,0				0
	8645	Kunst og håndverk	15	10	0,7	7	2	2	0
	8361	Musikk	20	5	0,3	8	1	3	-2
	9510	Musikkteknologi, rytmisk	4	7	1,8	1	6		6
		Totalt Lokalt opptak	149	377	2,5	389	97	82	15
		Totalt Fakultet for kunstfag	244	535		540	206	178	28
		Fakultet for teknologi og realfag							
		Samordna opptak							
Mas	0767	Industriell økonomi- og teknologiledelse	10	48	4,8	44	17	17	0
	0807	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi	10	10	1,0	13	8	7	1
	0828	Lektorutdanning i realfag	20	14	0,7	18	21	17	4
Bac	0702	Bioingeniør	20	42	2,1	42	28	24	4
	0327	Biologi	15	36	2,4	23	21	21	0
	0003	Ingeniørutdanning, byggdesign	75	260	3,5	216	100	98	2
	0004	Ingeniørutdanning, data	60	131	2,2	72	66	59	7
	0803	Ingeniørutdanning, elektronikk	20	45	2,3	61	45	22	23
	0007	Ingeniørutdanning, flyteknikk	20	58	2,9	49	29	17	12
	0006	Ingeniørutdanning, fornybar energi	75	136	1,8	127	75	91	-16
	0012	Ingeniørutdanning, maskin	75	321	4,3	192	109	95	14
	0862	Matematikk og fysikk	10	6	0,6	5	10	8	2
	0301	Matematisk finans	20	14	0,7	7	30	25	5

Kate- gori	Studie- kode	Studieprogram	Antall plasser 2012	Antall primær- søkere 2012	Antall primær- søkere pr plass 2012	Antall primær- søkere 2011	Opptatte studenter 2012	Opptatte studenter 2011	Endring 2011- 2012
	0149	Multimedieteknologi og -design	50	68	1,4	74	59	53	6
Års	0184	Biologi	20	15	0,8	14	13	20	-7
	0661	Fysikk	15	8	0,5	5	10	6	4
	0205	Matematikk	30	27	0,9	14	21	8	13
		Korrigert for søknader til bachelor ingeniør i lokalt opptak*	-155	-541	3,5	-384			
		Totalt Samordna opptak	390	698	1,8	592	662	588	74
		Lokalt opptak							
Mas	9722	Didactics of Mathematics, Joint Nordic Master	10	2	0,2	1			0
	9837	Fornybar energi	30	33	1,1	56	11	17	-6
	9850	Industriell økonomi- og teknologiledelse	30	90	3,0	98	36	32	4
	9830	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi	30	26	0,9	41	27	43	-16
	9720	Matematikkdiraktikk	10	11	1,1	9	14	2	12
	9835	Mekatronikk, sivilingeniør	30	66	2,2	50	33	32	1
Påb	9820	Datateknikk	5	4	0,8	11	3	5	-2
	9870	Programmering og multimedia	5	5	1,0	3			0
Ann	9920	Forkurs for ingeniørutdanning, Krs	60	298	5,0	217	54	59	-5
	9900	Forkurs til ingeniørutdanning, Grm	60	256	4,3	152	67	67	0
	8286	Matematikk 2, deltid	30	15	0,5		27		27
EVU		Matematikkkompetanse for kvalitet - videreutdannign					16	13	3
		Andre studier med opptak i 2011				48		2	
		Søknader til bachelor ing. i lokalt opptak (TRES- og Y-vei)*	155	541	3,5	384			
		Totalt Lokalt opptak	455	1 347	3,0	1 070	288	272	16
		Totalt Fakultet for teknologi og realfag	845	2 045		1 662	950	860	90
		Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap							
		Samordna opptak							
Mas	0345	Økonomi og administrasjon	100	204	2,0	169	122	121	1
Bac	0900	Arbeids- og velferdsforvaltning	30	26	0,9	30	38	42	-4
	0260	IT og informasjonssystemer	40	126	3,2	113	76	58	18
	0317	Opplevelsesbasert reiseliv	30	89	3,0	94	29	28	1
	0318	Regnskap og revisjon	20	47	2,4	52	29	20	9
	0526	Rettsvitenskap	55	286	5,2	338	72	68	4
	0474	Samfunnsendring og kommunikasjon	30	31	1,0	22	33	29	4
	0080	Sosionom	50	317	6,3	291	81	76	5
	0881	Statsvitenskap	40	79	2,0	79	64	49	15
	0484	Utviklingsstudier	30	59	2,0	47	39	40	-1
	0404	Øk.adm. Grm	40	114	2,9	116	56	68	-12
	0369	Øk.adm. Krs	80	393	4,9	323	150	141	9

Kategori	Studiekode	Studieprogram	Antall plasser 2012	Antall primær-søkere 2012	Antall primær-søkere pr plass 2012	Antall primær-søkere 2011	Opptatte studenter 2012	Opptatte studenter 2011	Endring 2011-2012
Års	0189	IT og informasjonssystemer	20	43	4,3	32	17	22	-5
	0242	Samfunnsfag	30	60	3,0	56	23	30	-7
	0238	Statsvitenskap	30	22	1,1	41	21	17	4
	0247	Utviklingsstudiet	20	43	4,3	53	25	31	-6
		Totalt Samordna opptak	645	1 939	3,2	1 856	875	840	35
		Lokalt opptak							
Mas	8070	Development Management	25	81	3,2	92	21	24	-3
	8040	Informasjonssystemer	30	54	1,8	43	26	20	6
	8066	Innovasjon og kunnskapsutvikling	25	59	2,4	56	16	14	2
	8030	Offentlig politikk og ledelse	30	71	2,4	72	28	23	5
	8036	Velferdsstudier	25	39	1,6	37	27	24	3
	8061	Økonomi og administrasjon	60	341	5,7	304	88	70	18
Års	8005	HR og organisasjonsutvikling	30	86	2,9	113	13	20	-7
Hår	8120	Europeisk integrasjon	25	45	1,8	54	21	11	10
EVU		Ledelse - masterprogram					48	55	-7
		Enkeltemner					25	76	-51
		Totalt Lokalt opptak	250	776	3,1	771	313	337	-24
		Totalt Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	895	2 715		2 627	1188	1177	11
		Uspesifisert underenhet							
		Enkeltemner					170	171	-1
		Privatister						4	-4
		Utvexlingsstudenter - inn					158	142	16
		Utvexlingsstudenter - ut					7		7
		Totalt uspesifisert underenhet					335	317	18
		Sum Samordna opptak	2 675	5 358	2,2	4 826	3 347	3 132	215
		Sum Lokalt opptak	1 879	4 315	2,4	3 942	1 823	1 840	-17
		SUM UIA	4 554				5 170	4 972	198

Dokumentasjon:

Datakilder:

DBH - Studentrapporter - opptatte studenter. Spesifikasjoner som er valgt er høstsemesteret og totalfinansierte studenter. Det betyr at studier med opptak om våren ikke inngår i tabellen. Studenter som er tatt opp på noen av de aktuelle programmene i vårsemesteret (ved f.eks skifte av studieprogram) vil ikke inngå i opptakstillene for hverken høsten 2012 eller høsten 2011. De vil imidlertid inngå i tallene for registrerte studenter for det aktuelle program.

Interne søkere som er tatt opp på et studieprogram som en del av breddevalg er ikke registrert som opptatt. Dette skyldes at de er opptatt på et annet studieprogram og kun skal telles en gang.

Opptak til enkeltemner er plassert i samle kategorien enkeltemner. Alle emner på mindre enn 30 studiepoeng er klassifisert som enkeltemner.

Opptakskontor - søknadstall og antall studieplasser pr program. Tidspunkt for datauttak er primo juni for både 2011 og 2012-tall. Dette tilsvarer tidspunkt for hovedopptak i

Samordna opptak (SO). Tallene er så langt som mulig søkt kvalitetssikret mot tallene som er rapportert til SO og DBH, det kan imidlertid forekomme små avvik.

Studieprogram:

For studieprogram som har endret navn eller andre små justeringer har man valgt å sette opp sammenligbare tall i samme linje. Dette for å få en helhetlig tidsserie. Spesialiseringsretninger er også slått sammen. Detaljer om søknadstall pr spesialiseringsretninger kan fås hos opptak.

*

For bachelorstudier i ingeniør kan man søke både via samordna opptak og via lokalt opptak (TRES-vei og Y-vei) avhengig av bakgrunn. I denne oversikten er søknadstallene slått sammen. For at totaltallene for SO og LOK skal bli riktige har man korrigert totaltallene på egen linje.

Utgåtte studieprogram:

Noen studieprogram som f.eks Almennlærerutdanningen er utgått og har ikke lenger ordinært opptak, men likevel viser statistikken opptak både i 2011 og 2012. Studenter som går på tilsvarende program på andre institusjoner og som søker overføring til UiA, blir registrert som opptatte på programmet det året de kommer til UiA. Disse studentene er derfor ikke tatt opp i ordinært opptak, og de følger et eksisterende kull på det aktuelle programmet. Av hensyn til totaltallene har man valgt å inkludere disse i opptakstallene, selv om det intuitivt ser feil ut.

Studieplasser:

Antall studieplasser er totalt antall studieplasser på program inklusive studieplasser som er reservert til interne søkere ifm breddevalg. Antall plasser meldt inn til SO er derfor 2486, dvs (2675 plasser totalt - 189 interne plasser). Innmeldte plasser til SO er beregningsgrunnlag for å beregne antall søknader pr studieplass.

Antall planlagte studieplasser er endret noe i forhold til vedtak i styresak oktober-11. Endringene er resultat av prosesser som har pågått ifm med søknad og opptak. Antall planlagte studieplasser for 2012 i lokalt opptak vil derfor avvike noe fra andre rapporteringer.

Primærsøkere:

Antall primærsøkere har en ulike definisjon i SO og i lokalt opptak. I SO er man primærsøker kun til et studium av alle studier man søker til gjennom SO.

I lokalt opptak kan man være primærsøker til studieprogram på ulike institusjoner, og man kan være primærsøker til ulike studieprogram på ulike fakultet.

Det betyr at antall primærsøkere i lokalt opptak ikke er sammenlignbart med antall primærsøkere i SO. Det er derfor ikke beregnet antall primærsøkere pr plass pr fakultet, eller totalt for hele UiA

Kategori:

Studieprogram er kategorisert som følger:

Mas	Masterprogram - både 5-årige masterprogram og to-årige masterprogram
Bac	Bachelorprogram
Yrk	Yrkesrettet program
Års	Årsenhet
Hår	Halvårsenhet
Påb	Påbyggingsenhet - studieprogram på lavere grad
Vid	Videreutdanningsenhet - studieprogram på høyere grad
Enk	Enkeltemner
EVU	Etter- og videreutdanningsprogram

EVU:

Noen studieprogram er definert som EVU-program. I denne oversikten er definisjonen basert på hvorvidt studiet har ekstern finansiering. Det er knyttet noe usikkerhet til datakvaliteten for disse programmene. For EVU-program velger fakultetene selv hvor mange som skal tas opp avhengig av markedet - det er derfor ikke planlagt et eksakt antall studieplasser for disse. Opptakstall er basert på at studenten har betalt semesteravgift innen 1.10 samme år. Noen EVU-studenter registrerer seg etter fristen - det betyr at antall opptatte studenter på EVU-program i realiteten er noe høyere.

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
13/35	Studieutvalget	06.05.2013

Møtedatoer høsten 2013

Universitetsstyret har fastsatt følgende møtedatoer for høsten 2013:
11. september, 16. oktober, 27. november.

Det foreslås at studieutvalgets møter legges til 6. september, 11. oktober og 15. november.
Møtetid 09.15 – 12.30. Som tidligere bør ett møte legges til Grimstad.

Forslag til vedtak:

*Studieutvalgets møtedatoer høsten 2013 fastsettes til
6. september, 11. oktober og 15. november.*